

The Journal of the Bhiksu University of Sri Lanka

PRAVACANA is a scholarly, Refereed Journal published biannually by the Bhiksu University of Sri Lanka. As an academic publication, it aims to foster intellectual dialogues and disseminate research findings in a variety of fields, including but not limited to, Buddhist studies, philosophy, history, archaeology, language studies, and interdisciplinary areas that contribute to the broader understanding of these subjects.

It is important to note that the views and opinions expressed in the articles published in PRAVACANA are solely those of the individual authors and do not necessarily represent the official policies or viewpoints of the Bhiksu University of Sri Lanka. As such, the University maintains a neutral stance on the subject matter discussed in the journal.

Additionally, the editorial board welcomes any comments, suggestions, and inquiries regarding the journal. All correspondence, including manuscript submissions and queries, should be directed to the Editor-in-Chief at the provided contact details.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International License.

Volume 15, Issue I
ISSN 2345-9999

June 2024

EDITORIAL BOARD

Consultant Editor

Snr. Prof. Ven. Kanattegoda Saddharatana

Editor-in-Chief

Snr. Prof. Ven. Kanangamuwe Rahula

Managing Editor

Ven. Demunewe Upali

Editors

Ven. Welivita Soratha

Ven. Gonalagoda Nanda

Ven. Madugalle Sudaththa

Ven. Pahala Eraula Kolitha

Ven. Pahalagama Dhammika

Language Editors

Ven. Thibiriwewa Sirisumana

Lalith Pramakumara

Contact Details

Editor-in-Chief

PRAVACANA: The Journal of the Bhiksu
University of Sri Lanka

Bhiksu University of Sri Lanka

Puttalam Road, Anuradhapura.

Postal Code: 50000

Email: pravacana@busl.ac.lk

PRAVACANA is also available online at
<http://www.busl.ac.lk>

ප්‍රවෘත්තිය PRAVACANA

The Journal of the Bhiksu University of Sri Lanka GUIDELINES FOR AUTHORS

1. Criteria for Publication

For publication in PRAVACANA (ISSN 2345-9999), a manuscript must produce strong theoretical or empirical contributions to the fields of Buddhist Studies, Humanities and Social Sciences.

Authors who are interested in publishing with PRAVACANA should strive to produce original, interesting, valuable, insightful, and important pieces of research. The acceptance of the article for publication highly depends upon the originality, validity, relevancy, significance, reliability and timeliness. Submissions, which are not up to the aims and standards laid down by the PRAVACANA, will not be accepted.

2. Review Process

Manuscripts submitted will be scrutinized by the editorial board of PRAVACANA and two external reviewers will review the scrutinized articles. Reviewed articles will be returned to authors for revising purposes with reviewers' comments. The maximum cycle of reviewing is three times only.

3. Manuscript Preparation

Authors are required to prepare manuscripts according to the guidelines for the authors of PRAVACANA. Submissions, which do not adhere to the guidelines, will be returned to the respective authors for re-submission. These re-submitted articles, which are in line with the guidelines, will be sent for reviewing purposes after scrutiny.

4. Publication of Accepted Articles

Manuscripts should be typed in a 12-point, Times New Roman font or UNAbhaya font or formal fonts for other languages like Tamil, Chinese, and Japanese. They must be 1.5-spaced (including tables, and figures). This information should be justified. References and appendices should be in a 10-point relevant font and should be left aligned. Manuscript length should be between 6 to 12 typed pages inclusive of references, tables and figures.

5. Structure of the Article

The article should comprise of an Abstract in English with less than 250 words including five **keywords**, **Introduction**, **Research Problem**, **Research Objectives**, **Research**

Methodology, Results and Discussion, Conclusion and Recommendations including References. Though it is not compulsory, when and where necessary, a brief literature review and conceptual presentations can be incorporated. All pages should be numbered.

The principal parts of the manuscript are the title of the article, the author details (surname with initials or full name, designation, institute, email address, telephone number and the ORCID), the body of the article, and references. The title of the article should appear at the top of the first page, In the articles written in Sinhala or any other language, the title should appear in English too. Title/s should be centered, and bold-faced in 16 font size. Author(s) Details (surname with initials, designation, institute, email address, telephone number and the ORCID) should be mentioned below the title of the article in 12 font Size and centred.

Articles written in Sinhala should adhere to a standardised format, which includes providing an English translation of the Title, Abstract & Keywords. These should be positioned before the abstract in Sinhala within the article.

6. Tables and Figures

The latest Harvard Style should be followed for inserting Tables and Figures. Any tables or figures must be numbered with the proper titles of the Table/ figure(s) at the top. If data, figures, and models were extracted from other sources, such should be noted below the table with due information.

The figures should be clear. Please follow Harvard Style.

7. Percentage of Plagiarism and AI-Generated Content

Ensure the work maintains originality by limiting plagiarism to 8% through proper citation and paraphrasing, while keeping AI-detected content below 5% by incorporating natural, human-like language and unique insights.

8. Citations & References

The latest **Harvard Referencing Style** should be followed for Citations & References.

9. Article submissions and correspondence

Article submissions and correspondence with the **Pravacana** Journal can be directed to pravacana@busl.ac.lk

EDITORIAL

We are pleased to present Volume 15, Issue I of PRAVACANA: The Journal of the Bhiksu University of Sri Lanka, which continues to serve as a platform for academic dialogues across various disciplines. As a refereed journal, we uphold high standards of peer-reviewed scholarship, welcoming contributions in Buddhist studies, Philosophy, History, archaeology, and beyond.

This issue features a diverse selection of articles that engage with both traditional and contemporary issues. In line with our commitment to interdisciplinary research, these articles explore new perspectives and challenge established views, demonstrating the value of integrating ancient wisdom with modern inquiry.

At PRAVACANA, we embrace the diversity of thoughts and approaches, providing a space for both established scholars and emerging researchers. While the views expressed by authors are their own and do not necessarily reflect those of the Bhiksu University of Sri Lanka, we believe that this diversity of opinions strengthens academic discourse.

As we look to the future, our vision is to continue promoting high-quality research that bridges gaps between different fields of study. We invite scholars worldwide to contribute their insights, and we thank our reviewers and editorial board for their tireless efforts in maintaining the journal's standard of excellence.

We hope this issue will inspire continued inquiry and reflection within the academic community.

Snr. Prof. Ven. Kanangamuwe Rahula
Editor-in-Chief

PRAVACANA: Journal of the Bhiksu
University of Sri Lanka

THE PANEL OF REVIEWERS

Ven. Emeritus Professor Kandegoda Wimaladhamma Thero

Ven. Prof. Nedalagamuwe Dhammadinna Thero

Ven. Prof. Homagama Dhammananda Thero

Ven. Dr. Kumbukandana Rewatha Thero

Ven. Karandagolle Wijithatissa Thero

Emeritus Professor P. D. Premasiri

Prof. Rohitha Dasanayaka

Prof. W.M.Sudarshana Bandara

Prof. W.M.S. Wanasinghe

Prof. T.M.S.S.K. Yatigammana Ekanayake

Dr. R.M. Dhanapala

Dr. Kumari Priyanka Jayasooriya Menike

Dr. Waruni Tennakoon

Dr. R.M.G. Karunarathne

CONTENTS

The Efficacy of Role-Play in the Development of Productive Knowledge of Lexis in TESOL: A Study Based on a University in Sri Lanka	7
<i>Mediyawe Piyarathana</i>	
Integrating Buddhist Teachings in Counselling and Psychotherapy for Cancer Patients: A Review with Focus on Dharma Therapy	31
<i>Gomila Gunalankara</i>	
A Study on Challenges Faced by Teachers in Teaching ICT	47
<i>Kalubovitiyana Soratha</i>	
Personality Factors Associated with Drug Addiction in Young and Adults : A Review of Literature	61
<i>Muwapetigewela Hemaloka</i>	
සාමය පිළිබඳ දර්ශනය සඳහා පාදක වූ ආගමික සංකල්ප පිළිබඳ විචාරාත්මක අධ්‍යයනයක් [A Critical Study on Religious Concepts that based for Philosophy of Peace]	69
<i>Samantha Ilangakoon</i>	
අභයගිරිය හා එහි විෂයමාලාව [Abhayagiriya and Its Curriculum]	83
<i>W.K. Keerthirathne</i>	
අනුරාධපුර යුගයේ විහාරාරාම ආශ්‍රිතව පැවති සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි ස්වරූපය පිළිබඳ විමසුමක් [An Investigation on the Nature of the Classical Education Process in Anuradhapura Era Associated with Manasteries]	95
<i>Kelegama Jiarathana</i>	

ශ්‍රී ලාංකේය දෘශ්‍ය කලා නිර්මාණවල භාවිත වන 'භේරුණ්ඩ පක්ෂියා' පිළිබඳ ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක් [A Historical Study of the 'Berunda Pakshiya' in Sri Lanka Visual Art]	107
<i>Manoranjana Herath Bandara</i>	
දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය කෙරෙහි සිසුන් දක්වන ආකල්ප පිළිබඳ මනෝවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් [A psychological study on students attitudes towards Dhamma school education]	125
<i>Ethiliwewe Depepananda</i>	
中斯两国泡茶艺术的发展及其文化价值 [Evolution and Cultural Value of Brewing Art of Tea China and Sri Lanka]	135
<i>Theripaha Upananda</i>	

The Efficacy of Role-Play in the Development of Productive Knowledge of Lexis in TESOL: A Study Based on a University in Sri Lanka

Mediyawe Piyarathana¹

Abstract

This study examines how role-play can help university students in Sri Lanka improve their knowledge of vocabulary. Students often struggle with communication skills and vocabulary despite studying English for many years. This study investigates the impact of engaging in role-play on the development of accurate pronunciation of lexis. It examines whether pronunciation difficulties contribute to communication issues during role-play and explores strategies for addressing these pronunciation issues. Additionally, it explores how participants in role-play resolve misunderstandings in communication. The data were gathered through a purposive sampling method from a group of eight undergraduate students who enrolled in the selected university and chose English as their degree subject during their first year of study. The participants were instructed to participate in a role-play, which was recorded both before and after receiving feedback, along with the semi-structured interviews. The role-play recordings were rated by two academics who are native speakers, and the information was supported by the data collected from the semi-structured interviews. Based on the role-play data rating, it was determined that all participants originally fell into the intermediate and limited groups. The participants faced difficulties in pronunciation related to suprasegmental features, affecting their speech clarity. Despite improvement, some issues persisted. Given the participants' shown growth and favourable outcomes in the role-play, as well as their positive interview feedback, it may be concluded that teachers should allocate more time to teaching word stress and proper pronunciation. The results indicate that role-play may be used to enhance the productive features of vocabulary as a successful method of Communicative Language Teaching (CLT) to assist English learners.

Keywords: Efficacy, Lexis, Productive Knowledge, Role-play, TESOL

1. Department of Languages, Bhiksu University of Sri Lanka

E-mail: revpiyarathana@busl.ac.lk <https://orcid.org/0000-0002-3629-574X>

Received: 15 February 2024, Accepted revised version: 20 June 2024.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share A like 4.0 International License.

Introduction

The ability to communicate intelligibly is speech fluency. English fluency is necessary for the students in the university system in Sri Lanka. Although Sri Lanka was a British colony, the status of English changed after independence. There was a significant impact on English after the National Language Policy was introduced (Sri Lankan constitution, 1978, chapter IV, Article 19) by designating Sinhalese and Tamil as the national languages of Sri Lanka while English remained a link language both locally and internationally. At present, English is taught to the student monks of the selected university as a subject and compulsory English course using several teaching methods, as the university monks need to attain speech fluency in English for the propagation of Buddhism overseas, fulfilling the objectives of the University Act (Sri Lankan Parliament Act No. 26 of 1996). Therefore, improving the communicative fluency of the university student monks will be especially useful. It is observable through the process of evaluation of speaking ability in oral tests that the communicative abilities of the student monks are not sufficient to meet their needs. It is a timely venture to engage in research by applying the Communicative Language Teaching (CLT) approach to improve the communicative ability of the student monks with the development of lexis. There are various methods and techniques for developing speaking fluency such as listening, asking open-ended questions, role-playing and so on. Role-playing can be considered an

effective method for developing the communicative fluency of students since communication is an essential part of role-play.

There is a lack of communicative fluency in English and knowledge of lexis among the student monks even after an extended period of learning English. Although student monks learned English in primary and secondary education, their inability to communicate in English fluently affects higher studies immensely as the priority is given to oriental subjects like Pāli and Sanskrit considering the necessity of monks in the Sri Lankan context. To address the existing challenges, the efficacy of role-play in the development of productive knowledge of lexis will be explored through the research with a study based on the selected university to improve the speaking fluency of student monks, to use the appropriate form, meaning and use of lexis as well as to engage in the propagation of Buddhism nationally and internationally in English.

Research Problem

The demand for the propagation of Buddhism in English in the world is increasing day by day, as a result, university student monks are expected to have the capability to communicate in English spontaneously with the appropriate use of form, meaning and vocabulary to fulfil this requirement. Out of the student monks, around one hundred and fifty, enrolled to the selected university each year only five to ten student monks are qualified to

learn English as a Subject or in English medium for their degree because of the insufficiency of the English knowledge. Given the necessity of communicative fluency in English among student monks of the selected university, this research will be incredibly significant in finding solutions to the problem. Similarly, the research will pave the way for exploring the possibility of developing productive knowledge of lexis through role-play while proposing suitable actions for improving the productive knowledge of lexis and students' efficacy in communication to address the prevailing problem. According to the topic of the research, the following research questions are to be addressed in this research.

RQ1: How does participation in role-play develop the pronunciation of lexis?

RQ2A: Does pronunciation contribute to communication issues during role-play?

RQ2B: How can these pronunciation issues be dealt with?

RQ3: How do participants in role-play resolve issues related to misunderstandings in communication?

Aim of the Research

This research aims to explore the efficacy of role-play in the development of the productive knowledge of lexis in TESOL through a study based on a university in Sri Lanka. For this purpose, it is expected to investigate how participation in role-play develops appropriate pronunciation of lexis,

whether pronunciation contributes to communication issues during role-play, how to address these pronunciation issues and how the participants in role-play resolve the issues related to misunderstandings in communication.

Importance of the Research

This research makes a beneficial contribution to the field, as there is limited research done on role-play in the Sri Lankan context, particularly with undergraduate monks. This research will also be significant for those who enter Sri Lankan universities as undergraduates in improving their communicative fluency in English since this research aimed at exploring the efficacy of role-play for the development of productive lexis based on a university in Sri Lanka. This study will arouse a new interest not only among university undergraduates but also university lecturers, curriculum designers and even the recent graduates who plan to pursue careers in teaching English. The study provides insights into the efficacy of role-play in the development of productive knowledge of lexis in language classrooms. Therefore, it will encourage syllabus designers in Sri Lanka and elsewhere to design English syllabi, including role-play, an instructional technique. Textbook writers will equally benefit from preparing activities with role-play to enhance communicative fluency in English. Additionally, this study will be helpful to the researchers engaging in research related to language activities in TESOL.

Literature Review

When engaging in the research on the efficacy of role-play in the development of productive knowledge of lexis in TESOL, the aspects of literature such as Communicative Language Teaching (CLT), language learning activities, lexis, and pronunciation need to be reviewed, paying attention to the research questions. In the teaching and learning process, many activities can be used to develop communicative fluency in English. Several studies have been done on role-playing, but they do not focus attention on the development of lexis. So, for the present research, relevant literature will be reviewed in this section.

Communicative Language Teaching (CLT)

Communicative Language Teaching (CLT) has become an effective approach to teaching languages. From the inception of CLT in the 1970s (Richards, 2008), it has evolved in several phases. Richards (2008:6) points out the three phases of its development as "traditional approaches (up to the late 1960s), classic communicative language teaching (1970s to 1990s) and current communicative language teaching (late 1990s to the present)". The main concern of language teaching in traditional approaches has been given to the competence of grammar as the foundation of language proficiency. The second phase was the development of the communicative aspect with the composition of linguistics. The third stage of CLT is with the principles

to be applied in different ways, for example, teaching context, nature of the learner, their aims etc. Richards and Rodgers (2001) state that group and pair activities, as well as language games, and role-plays, can be provided to the learners for learning a language with CLT.

In Sri Lanka, English Language Teaching (ELT) has not been in a satisfactory state as it has failed to achieve the required improvement in communication competence (Dhanapala, 2013). The emphasis of the Presidential Task Force, which was formed to examine and reform education policies, was that many students were not in a position to use English to an acceptable degree even though they had learned ESL for nearly ten years (National Education Commission, 1997). Wijesinghe (2004) said that the quality of English teaching in mainstream education had become extremely low. De Mel (2020) agrees and quotes the GCE (O/L) English language pass rate as 62.36 in 2019 (<https://www.doenets.lk>) that most of the students who passed the exam did not have the necessary skills to communicate in English to qualify for the job market.

In Sri Lanka, the CLT approach was implemented by the Sri Lankan Government to teach English in the government school system (National Institute of Education, 2001). Even after adopting the CLT approach and publishing textbooks targeting communication, Rathnasena et al. (2013) explained that testing was done only with reading and writing

skills in the English language exams set by the Ministry of Education in Sri Lanka. Neglecting listening and speaking abilities in the Sri Lankan exams has also contributed to the lack of communicative abilities in English. Another reason for the weakness of oral ability of Sri Lankan English learners, as Karunaratne (2009) says, is the lack of English proficiency of English teachers to conduct CLT and their dependency on using their mother tongue for teaching in the classroom, which impairs the communication of the target language. According to Karunaratne (2009), Perera (2001) and Wickrema and Colenso (2003), the main reason for the failure of CLT in Sri Lanka is that teachers are not given sufficient training with the CLT approach or the lack of pedagogical knowledge. The study by Suntharesan (2012) shows that the context of CLT in Sri Lanka not only clashes with the native aspect of culture with teacher-dominant classrooms but also other factors of demotivation like students' limited vocabulary, listening difficulties because of classroom environments with noise and using technology infrequently in the classroom. The present research attempts to investigate the communicative aspect of language by implementing role-play for the productive development of lexis with special attention to pronunciation.

Many activities help learners to improve speaking fluency. Historically in language teaching, Ellis (2002) and Harmer (2002) have presented the eight types of communicative activities such as picture games, guessing games,

mimes, sound games, debates, fact-finding games, role-plays, and jigsaw games and some of them serve as language games.

Role-Play in Language Teaching

Role-play activities provide an opportunity for students to improve communication in various social contexts and different roles in society. Samaranayake (2012), through research with Thailand university students, found out that authentic materials and role-plays are very effective in enhancing the oral proficiency of students. Crookall and Oxford (1990) and Littlewood (1992) emphasized that role-play helps learners improve oral proficiency as well as provides the opportunity for students to improve linguistic behaviour. "The term, 'role-playing' has been presumably coined by a Viennese psychiatrist Jacob L. Moreno, in the 1920s." (Arjoranta, 2009:3). "Role-playing is an immersion to an outside consciousness ("a character") and interacting with its surroundings" (Pohjola, 2003:84). "Role-playing is immediate character immersion" (Pohjola, 2003:89). "Role-playing is defined as any act in which an imaginary reality is concurrently created, added to and observed" (Makela, et al., 2005:207). In the Sri Lankan context, role-play has been included in the Sri Lankan school curriculum by the National Institute of Education since 2001 to improve the communicative skills of learners (English Unit, NIE 2001). Role-play is used in this research to investigate the productive knowledge of lexis by focusing on pronunciation.

Productive Knowledge of Lexis

In this research, the ability to develop a productive knowledge of lexis will be examined using role-play. According to Harmer (1991), knowing vocabulary means gaining knowledge of word meaning, use, formation, and grammar. Accordingly, the meaning of words with their context and sense relations should be known while usage is to know its metaphor and meaning, collocation, style, and register. Word formation should be known about parts of speech, prefixes, and suffixes as well as spelling and pronunciation. Word grammar should be known with the type of nouns (countable uncountable etc.) verb complementation, phrasal verbs etc. adjectives and verbs etc.

Concerning the productive and receptive skills, Nation (1990) analyses that form, meaning and use should be learned to know vocabulary. To measure the productive knowledge of lexis, role-playing will be utilized in this research. When the components of vocabulary knowledge presented by Nation (2001) are concerned, the productive aspect of vocabulary knowledge, especially speaking, will be examined in the present research. Accordingly, the knowledge of word pronunciation becomes the first to examine for knowing vocabulary properly. Secondly, the written and spelt forms of words must be known for the development of vocabulary. Thirdly, parts of words should be known for expressing meaning. Next, the use of correct word form will help to express meaning properly. Concepts of words will result in producing

various functions about association and grammar with necessary limitations in usage. The productive aspects of vocabulary knowledge will be examined in this research with special reference to role-play and pronunciation.

Pronunciation of Lexis

Lexis and pronunciation become the key bases of communication processes of any nature. At the university level, Bondaruk (2019) confirms the importance of teaching pronunciation and lexis by analysing teaching manuals used at Uman State Pedagogical University for teaching English pronunciation and lexis in higher education settings. Yoshida (2016) states that communication becomes difficult to comprehend when students are unable to use proper lexis appropriately in their speech. It is possible to state that teaching pronunciation and lexis is necessary for expressing ideas with good pronunciation even in the university setting. Celce-Murcia, et al. (2010) and Yoshida (2016) say that teaching intelligible pronunciation as well as communication is a necessity since speaking should be in a suitable way that listeners should be able to comprehend without much effort. Speaking fluency is the delivery of speech naturally, smoothly, and effortlessly. Similarly, Pronunciation is the production of speech sounds in a way that is easily understandable to most regular speakers of the language. Regional or national varieties of English pronunciation are considered correct to the degree that they are easily understandable to most regular speakers of the language.

In the Sri Lankan setting, there has been some research regarding pronunciation. Shackle (1987) presents common phonological matters related to South Asian languages in Learner English (in Swan and Smith, 2nd ed. 2001). Widyalkara (2014) reveals that there has been negligence in the ESL classrooms in Sri Lanka. He proves that pronunciation teaching has been done contingently at schools in Sri Lanka during the last decade which has resulted in many undergraduates finding loud reading difficult or problematic even after learning English at schools for thirteen years. After a thorough analysis of Sri Lankan School English textbooks from grade one to eleven, Premarathne and Gamage (2011) reveal that the awareness of phonetics was introduced in grade nine when students were fourteen years of age, giving a secondary place for teaching pronunciation. Wijetunga (2008) points out that a reason for understanding pronunciation to be challenging in the Sri Lankan context is the insufficiency of prominence regarding pronunciation instruction.

Research Methodology

This section gives information about the research methodology which provides the research context, sampling, research design, data collection procedure and the approach to analysis.

Research Context and Participants

The research was conducted based on one of the universities in Sri Lanka which is governed by the Ministry of Higher Education and all the circulars

issued by the University Grants Commission affect the academic and administrative work of the university. The official language of Sri Lanka is Sinhalese or Sinhala, and English is taught as a degree subject and compulsory subject to all the students of the selected university.

The participants of this study consisted of ten student monks who follow English as a Degree Subject in the first year at the selected university. All participants are Sri Lankans except for one student, who is from Bangladesh and became a monk in Sri Lanka in 2006. He has studied in the education system of Sri Lanka for monks known as Pirivena. He has done his primary education in the native language of Sri Lanka. Six participants of the study are at the age of twenty-three while four students are at the age of twenty-two. They have the same level of English. In the Pirivena system, great emphasis is paid to the oriental languages Sinhala, Pāli and Sanskrit. English is taught to all the students in the primary education of Sri Lanka. So, the participants can learn English as a subject for five years in the Pirivena system in their primary education. Due to the pandemic, data collection from participants was done online. The permission from the Head of the Department of Languages of the relevant University was obtained via an email to get the relevant number of participants. Accordingly, the details of the participants were sent by a Senior Instructor in English at the relevant University to facilitate the research. The approved written consent form was sent to each participant and a Zoom meeting

was held to explain the consent form, research, its aim, procedure and all the necessary details before participants made their decision to participate in the research.

Research Design

The objective of this study is to explore the efficacy of role-play to develop the productive knowledge of lexis with special attention to pronunciation. The correct pronunciation of lexis, the issues about pronunciation, ways of solving those issues and the effect of role-play participation are examined in this research.

The methodological approach adopted in this research is the Mixed Method. When the objective of the study is considered, the Mixed Research Method is suitable as the research involves the practical interest (Cohen, et al., 2018) and it attempts to understand, clarify and interpret speaking in a role play (Habermas, 1974). The qualitative research method applied is via the analysis of the interviews, extracts of which will be used to support data from the questionnaire and issues emerging from the analysis of recordings. Two native speakers of English will rate the pronunciation within the role-play.

Data Collection Procedure

Role-Play

Role-play was used to investigate the productive aspect of language use, especially speaking. Initially, a sample role-play, which was done with the participation of five pairs of students,

was recorded to investigate issues with a specific focus on pronunciation issues with role-play participants. The participants were recorded as they engaged in the role-play. The role-play recording was done without any input from the researcher in the form of a pre-test. The students engaged in the role-play in pairs, and they were recorded through Zoom according to the convenience of the participants. The recordings were then reviewed to identify key pronunciation issues, particularly those affecting intelligibility. Two native speakers listened to the recordings and evaluated them with a criterion provided to them. The six criteria were designed to measure the productive aspects of language, especially speaking with a focus on segmental and suprasegmental features.

Next, the participants were provided with the necessary explanations to educate them on pronunciation issues and the areas in which they needed improvement. Using the evaluation and rating of the first recording, input was provided to the participants. The input focussed on the identified pronunciation issues concerning segmental and suprasegmental features. Then, the participants were given a real-life scenario as a role-play where they used the input, they received to demonstrate their ability to advise with the appropriate usage of lexis and its pronunciation. At this stage, the participants acted independently. When presented with a situation in the role-play, they provided advice using the input they received.

Finally, the role-play scenarios were recorded, rated, and transcribed. In this process, role-play was used to identify the pronunciation issues and the necessary input on the identified pronunciation issues of lexis was provided to improve the overall intelligibility and reduce the breakdown of communication between interlocutors.

Semi-structured Interview

Qualitative data regarding the role-play participation experiences, English learning and educational backgrounds were collected through a semi-structured interview. An interview provides the opportunity for interviewers and interviewees to negotiate their ideas about the world as well as to convey their views about specific situations. "An interview is a flexible tool for data collection, enabling multi-sensory channels to be used: verbal, non-verbal, seen, spoken, heard, and indeed with online interviews, written." (Cohen et al., 2018:506) One of the qualitative data collection strategies is the semi-structured interview, which involves predetermined but open-ended questions, allowing in-depth discussions. In this search, the researcher chose a semi-structured interview since the open-ended nature of questions provides the opportunity for the interviewer and interviewee to discuss the topic with more details to uncover the necessary facts. Another reason for adopting a semi-structured interview is if there is difficulty for the interviewee to answer a question, the interviewer can provide cues to persuade the interviewee to contemplate

the question further. The researcher did not select structured questions as they would not have more control over the topic of the interview. The interview questions of the present research were designed to obtain details about the participants' educational backgrounds, English learning experiences, and role-play activities. Therefore, the interview of the present research aimed to investigate the contributing factors to the pronunciation of lexis and participation in role-play as the interview was conducted after the pre-test. It was also to understand the issues the participants experienced when engaging in role-play and to find out if they received pronunciation input when they were learning lexis through role-play.

Data Analysis

Role-play recording at the start and after the teaching as well as semi-structured interview data provide a considerable amount of data, and the procedure of data analysis will be explained in the following section.

Role-play Recording Data

To analyse the role-play scenarios, the recordings were to be analysed to compare the identified pronunciation issues in the pre-input recordings with those identified in the post-input recordings. Certain criteria were used to evaluate speaking efficacy and pronunciation, and the pronunciation was rated by two native speakers of English. In this research, two English Native speakers recorded the role-play to facilitate the participants and rating

the performance of lexis about pronunciation and speaking skills. Five recordings of the participants in pairs were to be rated according to the criteria given below.

Criteria for Rating the Role-play Recording	
Native-like	<ul style="list-style-type: none"> • All vowels and consonants are produced in a manner that is easily understood by regular speakers of the language • The speaker uses assimilation and deletions appropriate to continuous speech. • Stress is placed correctly in all words and sentence-level stress is fully appropriate.
Advanced	<ul style="list-style-type: none"> • Vowels and consonants are pronounced clearly and unambiguously. • A few minor consonant, vowel or stress distortions do not affect intelligibility. • All words are easily understandable. • A few consonants or consonant sequences may be distorted. • Stress is placed correctly on all common words, and sentence-level stress is reasonable.
Good	<ul style="list-style-type: none"> • Most vowels and consonants are pronounced correctly. • Some consistent errors might make a few words unclear. • A few consonants in certain contexts may be regularly distorted, omitted or mispronounced. • Stress-dependent vowel reduction may occur in a few words.
Intermediate	<ul style="list-style-type: none"> • Some consonants and vowels are consistently mispronounced in a non-native-like manner. • At least 2/3 of speech is intelligible, but listeners might need to adjust to the accent. • Some consonants are regularly omitted, and consonant sequences may be simplified. • Stress may be placed incorrectly on some words or be unclear.

Limited	<ul style="list-style-type: none"> • Many consonants and vowels are mispronounced, resulting in a strong intrusive foreign accent. • Listeners may have difficulty understanding about 1/3 of the words. • Many consonants may be distorted or omitted. Consonant sequences may be non-English. • Stress is placed in a non-English manner; unstressed words may be reduced or omitted, and a few syllables added or missed.
Disfluent	<ul style="list-style-type: none"> • Pronunciation seems completely characteristic of another language. • Many consonants and vowels are mispronounced, disordered, or omitted. • Listeners may find more than ½ of the speech unintelligible. • Stressed and unstressed syllables are realized in a non-English manner. • Several words may have the wrong number of syllables.

Semi-structured Interview Data

The data from the interviews before and after the input recordings will be transcribed and analysed to discover contributing factors regarding pronunciation experienced by the participants. The interview data will also be helpful to understand how the participants felt about their performance before and after the input. The data will also enable us to find whether the input was useful or not for the participants. The interview data will facilitate the rating of their performance as well as the contributing factors of their pronunciation of lexis and their participation in role-playing language games.

Presentation of Data and Discussion

This section presents the results obtained through the role-play and semi-structured interviews. Initially,

the background information of the participants will be presented and then data will be presented according to the research questions followed by discussion. Although the initial interview was done with all the participants, only four role-plays before and after the input could be obtained due to technical issues related to online connectivity and the withdrawal of a student who has changed his degree subject. Accordingly, only eight post-interview data could be obtained for the analysis and discussion. To obtain a clear structure of the presentation of data, this section deals with the findings according to the research questions followed by the supporting data in the discussion.

Background Details of the Participants

The participants of the data collection consisted of ten undergraduate student

monks from a Sri Lankan university. Six of them are at the age of twenty-three and the other four are twenty-two years old. According to the data gathered, one of them is from Bangladesh and he has lived in Sri Lanka since 2006. After becoming a monk, he continued his studies in a Pirivena which is an educational institute for Buddhist monks in Sri Lanka. All the other participants are Sri Lankans or Sinhalese. When the educational background of the participants is analysed, five of them

have completed their Ordinary Level and Advanced Level examinations and qualified for university entrance. Others have faced their Primary Pirivena Final examination and Advanced Level examination to qualify the university entrance. Those who study for the Ordinary Level examination learn English as a subject for eight years and in Pirivena only for five years. Six of the participants have followed English courses apart from the regular study.

Details of the Participants

No.	Group	Name	Age	Nationality
1	1	Student A (SA)	22	Sri Lankan
2		Student B (SB)	22	Sri Lankan
3	2	Student C (SC)	23	Sri Lankan
4		Student D (SD)	22	Sri Lankan
5	3	Student E (SE)	23	Bangladesh
6		Student F (SF)	23	Sri Lankan
7	4	Student G (SG)	23	Sri Lankan
8		Student H (SH)	23	Sri Lankan
9	5	Student I (SI)	23	Sri Lankan
10		Student J (SJ)	22	Sri Lankan

RQ1: How does participation in role-play develop the pronunciation of lexis?

A given role-play scenario with four pairs of groups was recorded before and after the input. The recordings were rated by two native speakers with the given criteria and the analysed data are

available for the observation. Similarly, the interview data before and after the input are also available to support the role-play data analysis for identifying the development of the pronunciation of lexis.

With the rating of the initial role-play recording, it was stated that all

the students fell into the category of intermediate and limited. Student C fell into the intermediate and good category. With the rating of the recording, the pronunciation issues were identified. All the students have the same type of pronunciation issues. It has been identified that all the participants have problems with the stress of words as well as sentences. The participants have issues with intonation as well. When they ask a question, they do not use a rising intonation. They overuse falling intonation. It creates difficulty for the other person to know whether he has finished speaking and it is the other person's opportunity to speak. The raters have identified pronunciation issues with /w/ and /v/ and between /th/ and /t/. There is also a lack of elision and assimilation during role-play. Linking of words or intrusion cannot be observed with the role-play participants in most of the instances. The overall comment of the raters was that most of the pronunciation issues of role-players were suprasegmental ones and they caused their speech to be unintelligible.

Through the rating of role-play, it is possible to find out that there are many pronunciation issues among the undergraduates selected for the research, although some of them have learned English for eight years in the school system and others five years in the Pirivena system. This demonstrates Wijesinghe's (2004) opinion that the quality of English teaching in mainstream education is low significantly. This also provides evidence for De Mel's (2020) point that those who pass GCE (O/L) do not have

the necessary skills to communicate in English.

The interview data suggests that role-play participation improves the pronunciation of lexis.

Student 'A' says that they must respond to the speaker in role-play. So, understanding the other and responding should be done appropriately. He thinks role-play is useful to improve their English as it creates the opportunity to speak.

We have to speak even at that moment to continue speech with the other. It helps us as we don't have many other opportunities to speak in English. (SA interview)

Student 'C' also confirms that they can learn suitable pronunciation through role-play with proper instruction.

When we role-play, we have to use the suitable words and the pronunciation. Otherwise, the other person cannot respond well. So, role-play helps us to improve our English. We learned various ways of advising in English through this practice. I can say that we can get the speaking practice for our conversation in a suitable way through role-play. (SC)

RQ2A: Does pronunciation contribute to communication issues during role-play?

Four role-play recordings provide evidence about the communication

issues that take place during role-play. Accordingly, the speaking flow breaks down due to the lack of proper intonation. It was obvious through role-play recording that they did not use the rising and falling intonation in the proper ways. This can be recognised as one of the issues when they engage in role-play. Since they do not use a rising intonation when they ask a question, the other person will find it difficult to respond at the proper time. Since the participants overuse the falling intonation, all sentences they make sound the same way and the listener cannot recognise the question and

where to respond appropriately.

Another pronunciation issue that was recognised through role-play is that there is a significant lack of linking words sometimes known as intrusion. Since the participants do not insert sounds to make it easier to change from one sound to another, it creates a communication issue. If they join words properly or pronounce sounds like /w/, /j/ and /r/ accurately, their pronunciation shows some fluency in the usage and the proper flow will be with them when they speak without hindering communication.

Linking Words/ Intrusions in the Role Play

good+afternoon	for+an	for+about	half+an hour
get+a severe	painkillers+at	life+as	for+it
in+a good	frame+of	need+of	English+at
success+of+our	with+our	follow+another	one+of
get+a	alright+after	walking+on	first+aid
aware+about+it	have+a	novels+and	relevant+audio
your+English	it+is+a	good+idea	search+in
brilliant+idea	meet+again		

The lack of using contractions properly was another pronunciation matter that contributed to the pronunciation issue when the participants engaged in role-play. The participants tend to use the full form instead of contracted forms which creates communication issues as it affects the flow of speech as well as the fluency of speech is hindered. Apart from that, when it is not contracted, extra emphasis is placed on the expression.

The following contractions were noticeable with most of the participants of the role-play.

Contractions in the Role Play

how are = how're

I have = I've

what is = what's

it is= it's

it will= it'll

that is = that's

father is= father's

it would= it'd

how is = how's

he will = he'll

what are = what're

I am = I'm

you'd better = you had better

Some of the participants found it difficult to pronounce three-syllable words like 'painkillers,' 'monotonous' and 'exercise'. Improper pronunciation of words lacking necessary stress in the proper syllable also creates communication issues during role-play.

When the communication issues that arose during role-play are concerned, most of them are suprasegmental. Lack of suprasegmental features during role-play causes their speech to be unintelligible. These pronunciation issues prove the fact raised by Widyalandara (2014) that even after learning English as a subject for thirteen years, many undergraduates face difficulties even with loud reading. He also points out that a contingent way of teaching pronunciation has been undertaken in the past decade at schools. These pronunciation issues provide evidence to the view presented by Premarathne and Gamage (2011) that teaching pronunciation has been given a secondary place in the English textbooks of Sri Lanka.

When the participants were questioned about the way they improved their English pronunciation, their responses provided some evidence that they had

not received proper guidance as well as the negligence of teaching English pronunciation. Six of the participants said that they used textbooks, mobile or computer applications to improve their pronunciation as they had not received the proper guidance to improve their pronunciation.

I learned by using text-to-speech. (SA)

I followed the pronunciation of my teachers, and read aloud on Google. (SB)

English dictionary, Google Translator. (SE)

I learned about English pronunciation only by looking at spelling. (SG)

With textbooks (SI)

I used the textbooks only. (SJ)

Four of the participants have used the guidance of teachers or electronic media to improve their pronunciation.

By speaking with teachers and students. (SC)

I improved my pronunciation through exercises with the teacher

in my class. I practised English recitation when I was practising for the English Day programme in the school. (SD)

I haven't been to classes. I have watched many movies and listened to songs. (SF)

I improved my pronunciation by watching YouTube videos etc. (SH)

From this evidence, it is possible to strengthen the point made by Wijetunge (2004) regarding the lack of prominence given to pronunciation instruction in Sri Lankan English teaching. As a result, the pronunciation of undergraduates has yet to improve to the level of intelligibility.

When the participants were questioned about their difficulties in learning English pronunciation, some of the responses provided evidence regarding their pronunciation issues. All the participants said that they have pronunciation difficulties except student F and he said that he does not have any idea about it. Since their responses provide evidence of the pronunciation issues identified during the role-play, it is possible to investigate them.

Some words are difficult to pronounce. I read two to three times to be familiar with the pronunciation. (SA)

Some words are permanently causing some trouble to pronounce properly. (SB)

There is no particular difficulty, but I find the difficulty to pronounce some longer words. (SD)

I think I should read more and improve my pronunciation. If I speak, I will be able to improve my English pronunciation and lack of vocabulary. (SG)

I cannot read properly long sentences; some words are difficult to pronounce. (SH)

It seems that they don't follow proper ways of improving their vocabulary and the lack of proper instruction regarding pronunciation is also evident as Wijetunge (2008) pointed out. Interview data provides evidence that they have difficulty pronouncing longer words or words with three syllables etc.

Some words are difficult for me to pronounce. (SE)

There are many difficult words for me to pronounce. (SC)

Problems with pronouncing words properly. (SI)

Some words are difficult to pronounce. (SJ)

It was obvious that when the participants of role-play had difficulty in pronunciation their communication became unintelligible. There was a breakdown in the communication as well as the flow of speech.

RQ2B: How can those pronunciation issues be dealt with?

Regarding the pronunciation issues that were identified during the role-play, it was possible to provide input by arranging several practice sessions

with the participants although there were connectivity problems for some participants. It was possible to share the input recordings with them and manage the work. Initially, after the recording of the sample role-play, participants were provided with the recording of the role-play which was recorded with the participation of two native speakers. Then, the necessary instructions were provided to the participants regarding identified pronunciation issues during role-play together with suprasegmental features. Linking words or intrusion, assimilation, elision, intonation, syllables, word and sentence stress and so on were included in the input depending on the necessity to deal with the pronunciation issues.

Having identified the issues with the participants of the role-play, the necessary input was provided to them to improve their pronunciation. It was clear through the explanation also that participants were not aware of linking words, intonation, assimilation etc as they raised questions about them. When the recording of the input is observed it becomes clear that they constantly raised questions and made them very clear to them and understood. This also provides evidence of the lack of pronunciation instruction in Sri Lankan English language teaching raised by Wijetunge (2004).

RQ3: How do participants in role-play resolve any issues related to misunderstanding in communication?

The application of role-play allowed for the identification of pronunciation

issues that led to misunderstandings in communication through the initial recording of the role-play. From the recognised pronunciation issues, word and sentence stress, intonation, linking words, contractions, syllables, elision, assimilation etc. were explained to the participants and the necessary input was provided to them. The recorded role-play by two native speakers was provided to the participants for their practice. Based on the rating of role-play and the interview data, it is possible to see how the participant in role-play resolved the issues about their communication issues.

The recordings of four role-plays before and after the input were provided to the native speakers so that they could rate the pronunciation of the role-play participants. Accordingly, with the rating of the recording, it was possible to identify that role-play participants had pronunciation issues mostly related to suprasegmental ones which led their speech to being unintelligible. Their issues regarding sentence and word stress, intonation, issues with /w/ and /v/, and between /th/ and t/, lack of elision and assimilation etc., were explained well by arranging several teaching sessions. Around half of the participants joined the teaching sessions and others could not join the session due to internet connectivity issues. They were provided with the recording of the input.

The rating provided regarding the role-play group two with students C and D was positive. With the initial recording, the rating of group two was Intermediate and limited. With the final recording,

it has reached the intermediate range showing some improvement with the role-play participants. The rating comment is provided below.

“There is an improvement in the recording of the students. Students C and D have improved and there are fewer places where their speech is unintelligible. The longer they speak, the more pronunciation mistakes creep in. There still remain issues with /w/ and /v/ and between the /e/ and /i/, word stress, and contractions. Generally, the introduction of a new sentence is clearer. I would rate them as more in the Intermediate range than spanning ranges.”

When it was questioned whether the participants had ever taken part in role-play, the response was that six out of ten had done the role-play before. Three of them have taken part in role-play in the usual classroom setting and the other three have joined role-play in their extra English classes.

Yes, at Pirivena, I took part in role-play.” (SA)

I have taken part in many role-plays in the course book 'Chat Book'. (SB)

I have participated in role-play language during my English course. (SD)

I have acted in role-play in the class and the morning assembly. (SE)

Yes, I have joined in a dialogue with the teacher and student. (SH)

Yes, in my English course. (SI)

This interview data also provides some evidence regarding the view of Rathnasena, et al. (2013) about the CLT approach and publishing textbooks targeting communication in Sri Lankan settings. It is possible to see that less attention has been given to communication in composing the English textbooks of Sri Lankan primary education.

When the participants were questioned about their experience as role-players, most of their responses were that role-play allows them to use language as they do not get opportunities to communicate in English in other situations in the Sri Lankan context.

I think we have to speak even at that moment to continue speech with the other. It helps us as we don't have many other opportunities to speak in English. (SA)

Actually, although I acted in them, I understand that there are mistakes, but role play is useful. (SB)

We get the experience of practising dialogues for day-to-day conversations. (SC)

I have to respond to the other members, and it is helpful. The naturalness of speaking develops in role play. (SD)

I think it helps us to improve our English as we have to talk about the given situation. (SH)

I think we can improve our abilities as I have to respond to the other. (SI)

These expressions of participants provide evidence to the research findings of Samaranayake (2012) that role-plays are effective in enhancing the oral proficiency of students.

All the students found role-play helpful for them to improve their English pronunciation even though they had some obstacles due to the prevailing situation of the world. Their expressions also suggest that role-play is helpful to improve speaking fluency as Samaranayake (2012 presents).

They are useful for improving our English knowledge. (SB)

I think they are definitely important for improving our knowledge and speaking. (SC)

Role-play is important and improves our pronunciation, words, and to improve speaking. (SD)

I hope we can remember them for learning English, and they help us learn words and sentence structures. (SF)

When the included language function with vocabulary through role-play was concerned, only student C was aware of advising in English. He has been using imperatives to give advice. All the participants improved the different ways of advising in English while improving their pronunciation related to suprasegmental features as depicted in the discussion.

Conclusion

This section outlines the major findings and presents some possible pedagogical implications regarding the study of role-play for the productive knowledge of lexis in TESOL.

Major Findings

RQ1: How does participation in role-play develop the pronunciation of lexis?

One of the key findings is that role-play was efficient in developing the pronunciation of lexis, as evidenced by the improved performances of the participants. It was possible to observe this through the rating of role-play recordings by two native speakers. Accordingly, participants of role-play can improve some of their suprasegmental features through the practice of role-play. To find answers to this research question, analysed role-play recording provides evidence about their improvement. As a result of the input, they could overcome their pronunciation barriers and improve themselves showing the usefulness of role-play for their improvement. This finding approves what Wijesinghe (2004) presented about the quality of English teaching in mainstream education. This finding also accepts what De Mel (2020) revealed regarding the communication skills of Sri Lankan English learners. Even though the participants passed their exams, they did not improve their productive skills in the language including intelligible communication.

RQ2A: Does pronunciation contribute to communication issues during role-play?

Another finding of this research is that pronunciation contributes to some communication issues during role-play. Participants experienced difficulties due to overuse of falling intonation, which disrupted their ability to decide when to respond, leading to a breakdown in the communication flow. It caused some breakdown of the communication flow. Another communication issue was that participants did not link words, or they did not use intrusion, assimilation etc. which facilitated the speakers to create the smooth flow of speech. Participants were not aware of using contractions in the role-play which created another issue placing unnecessary emphasis on their expressions, and the inability to pronounce longer words or three-syllable words created another issue with the role-play participants. The findings through this research question provide evidence of what Widyalkara (2014) revealed about the nature of undergraduates even though they studied English for an extended period in schools and Pirivenas. This finding also proves Premarathne's (2011) idea about the composition of English with a secondary place for teaching English pronunciation.

RQ2B: How can those pronunciation issues be dealt with?

Another finding of this research through this research question was that proper instruction helps to deal with those pronunciation issues with

role-play participants. Providing the recording of role-play recorded by two native speakers and the explanations about the key suprasegmental features like intrusion, assimilation, elision, intonation, syllables, and word stress helped deal with the pronunciation issues. Through the input, many examples of contractions, and rising and falling intonations in questions and other sentences were familiarised to the participants. The participants. There are positive signs that pronunciation input when teaching lexis can improve their intelligibility when communicating as Wijetunga (2004) suggests on pronunciation instruction in Sri Lankan English language teaching.

RQ3: How do participants in role-play resolve any issues related to misunderstanding in communication?

The findings of this research include the resolution of issues related to misunderstanding in communication during role-play. The participant could recognise the pronunciation issues that might arise when there is a lack of using suprasegmental features in their speech through their role-play, provided role-play recording of the two native speakers and the input. This suggests that communication should be given priority in composing textbooks in a Sri Lankan setting as Rathnasena, et al. (2013) point out. These findings support Samaranayake's (2012) finding that role-plays are effective in enhancing the oral proficiency of students.

Pedagogical Implications

The research on role-play for the

development of the productive knowledge of lexis has greatly contributed to the understanding of participants' pronunciation issues during role-play and how those issues can be dealt with fruitfully. Accordingly, the significant low condition of English teaching in Schools and Pirivenas in Sri Lanka should be taken into consideration and the necessary measures should be taken to uplift the situation. The prevailing situation at present in the School and Pirivena education system is demonstrated through the findings of this research. Since the improvement with the participants could be observed in this research, it implies that greater emphasis on pronunciation when teaching lexis can improve students' use of lexis. Role-play, as demonstrated in this study, can also be applied to improve the productive knowledge of lexis with learners of EFL classrooms and as a useful tool for communication. The pedagogic implementation is that teachers should be encouraged to include more time for pronunciation input.

Limitations and Delimitations

As the prevailing situation of the world affected carrying out large-scale research, this research was limited only to ten participants from a Sri Lankan university and even from among them, only four role-play recordings could be obtained with eight students as one pair withdrew due to a subject change of one student. Since the participation in this research was limited to the students studying English as a subject or English medium, it is not possible to generalise

the findings and limited to a Sri Lankan setting. Since the poor internet connection was experienced, there were difficulties in engaging in the research activities. However, the researcher managed to obtain role-play recordings, analyse their pronunciation, provide input, and then ask them to engage in role-play and compare the issues to find out if there was an improvement in their overall pronunciation. Even during the input, several students dropped out due to poor internet connection and the recording was provided to them. Due to this reason, the first interview was conducted as a structured interview and decided to conduct the final semi-structured interview in short to overcome the difficulties with the participants.

In conclusion, it is possible to state that the research was conducted with role-play to find their efficacy for the productive development of lexis with the data collection of the selected participants from a Sri Lankan University and the findings of the present research suggest that role-play participants face pronunciation issues related to productive aspects of lexis during role-play and they should be resolved for having an intelligible communication. There is the capability of concluding that a special focus should be given to pronunciation input for teaching lexis as it improves learners' intelligibility in communication. Through the research, it is possible to provide the pedagogical implication that when teaching lexis more focus should be given to pronunciation to improve the students' use of lexis. This research will be remarkable for those who wish

to explore the use of role-play for the development of productive knowledge of lexis.

References

- Arjoranta (2009). Defining Role-Playing Games as Language Games. *International Journal of Role-Playing*, 2, 01-17.
- Bondaruk, Y. (2019). Role of manuals in teaching English pronunciation and lexis of future EFL teachers. *Studies in Comparative Education*, 2, 59-69.
- Celce-Murcia, M., Brinton, D.M. and Goodwin, J.M. (1996). *Teaching Pronunciation: Reference for Teachers of English of Other Languages*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cohen, L., Manion, L. and Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education*. 8th ed. Oxon, UK: Routledge.
- Crookall, D. and Oxford, R. L. (1990). Linking language learning and simulation/gaming. In D. Crookall and R. L. Oxford (eds.), *Simulations, Gaming and Language Learning*, 3-5.
- De Mel, S. (2020). *The Policies of Education and Unemployment*. Daily News, September 22.
- Dhanapala, R. M. (2013). Enhancing second language acquisition through learning strategies, *The Journal of Studies in Humanities*, 3 (1). 93-109.
- Ellis, R. (2002). *Grammar Teaching-practice or Consciousness-raising*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Habermas, J. (1974). *Theory and Practice* (Trans. J. Viertel) London: Heinemann.
- Harmer, J. (2001). *The Practice of English Language Teaching*. UK: Longman.
- Harmer, J. (2002). *The Practice of English Language Teaching*. England: Longman
- Hadfield.
- Karunaratne, I. M. (2009). *Teaching of English*, New Delhi: APH Publishing Corporation.
- Littlewood, W. (1992). *Teaching Oral Communication: A Methodological Framework*. Blackwell Publishers. UK.
- Makela, E., Koistinen, S., Siukola, M. and Turunen, S. (2005). The process model of role-playing. In Bockman, P. and Hutchison R. eds. *Dissecting LARP*, 205-236.
- Nation, I. S. P. (1990). *Teaching and Learning Vocabulary*. New York: Newbury House.
- Nation, I. S. P. (2001). *Learning Vocabulary in Another Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- National Institute of Education (2001). *The World Through English: Teacher's Guide*, Colombo: Educational Publications Department.
- Perera, M. E. (2001). *The Role of Classroom Interaction in Second Language Acquisition in Sri Lanka*. Australia: University of Wollongong.
- Pohjola, M. (2003). Autonomous identities: Immersion as a tool for exploring, empowering and emancipating identities. In Montola, M. and Stenros, J. eds. *Beyond Role and Play: Tools, Toys and Theory for Harnessing the Imagination*, Helsinki: Ropecon, 81-96.
- Premarathne, K. and Gamage, S. (2011). *Transformation in Teaching: A Comparative Analysis of Online and Face-to-Face Teaching*. Retrieved 10 July 2024 from https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=Akm379kAAAAJ&citation_for_view=Akm379kAAAAJ:9yKSN-GCB0IC.
- Rathnasena, U., Dodantenna, I., Jayakody, A. and Hettiaratchy, A. (2013). How ICT can be used effectively to enhance English language learning in tertiary education: A

- study focusing on speaking and listening skills, SAITM Research Symposium on Engineering Advancements, 20-23.
- Richards, J. C. and Rodgers, T. (2001). *Approaches and Methodism Language Teaching*. 2nd ed. New York: Cambridge University Press.
- Richards, J.C. (2008). *Methodology in Language Teaching. An Anthology of Current Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Samaranayake, S. W. (2012). *The Effects of Authentic Materials Using Role-Playing Activities on Oral Proficiency: A Case Study of Thai Undergraduate Students, Germany*: Lap Lambert Academic Publishing.
- Shackle, C. (1987). Speakers of South Asian languages. In *Learner English*. 2nd ed. By Swan and Smith (2001) UK: Cambridge University Press, 227-250.
- Sri Lanka (1978). *The Constitution of the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka: Certified on 31st August 1978*. Colombo: Dept. of Govt. Printing, Sri Lanka.
- Suntharesan, V. (2012). Role of mother tongue in teaching English as a second language to Tamil students (Special reference to undergraduates of the University of Jaffna, Sri Lanka). *Language in India*, 12, 437-448.
- The Presidential Task Force on General Education Sri Lanka (1997). *Nawala: National Education Commission Policies | National Education Commission*. [Retrieved 10 July 2024 from www.nec.gov.lk].
- Wickrema, A. and Colenso, P. (2003). *Respect for Diversity in Educational Publication*. Sri Lanka: The Sri Lankan Experience.
- Widyalankara, R. C. (2014). *Dialectal Variation in Sri Lankan English Pronunciation: An Acoustic Analysis*. LAP Publications: Amazon.
- Wijesinghe, R. (2004). *Present Government Policy on the Medium of Instruction in the Public School System*. [Retrieved 10 July 2024 from <http://www.liberalpartysrilanka.org/article-english.htm>].
- Wijetunge, S. N. (2008). "The stigma of "Not Pot English" in Sri Lanka: A study of the production of /o/and/ɔ/and implications for instructions." Master's Thesis, Georgia State University, Georgia. Retrieved 10 July 2024 from https://scholarworks.gsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1000&context=alesl_theses
- Yoshida, M. T. (2016). *Beyond Repeat After Me: Teaching Pronunciation to English Learners*. Alexandria, VA: TESOL Press.

Integrating Buddhist Teachings in Counselling and Psychotherapy for Cancer Patients: A Review with Focus on Dharma Therapy

Gomila Gunalankara¹

Abstract

Cancer is a widespread global health issue and one of the leading causes of death in humans. It is a chronic disease with multiple causes, including genetic factors, lifestyle choices such as tobacco use, certain infections, and environmental exposures to chemicals and radiation. According to the World Health Organization (WHO), cancer was the second leading cause of death globally in 2018, with 18.1 million new cases and 9.6 million deaths, accounting for 1 in 6 deaths worldwide. The WHO also projected that the number of new cancer cases in low-income countries would increase by more than 80% between 2018 and 2030, a rate double that expected in high-income countries (40%) (WHO, 2018). The WHO also projected that the number of new cancer cases in low-income countries would increase by more than 80%

between 2018 and 2030, a rate double that expected in high-income countries (40%) (WHO, 2018). The WHO's 2022 report highlighted nearly 10 million cancer-related deaths in 2020, confirming cancer as a leading cause of death globally. The most commonly diagnosed cancers are breast, lung, colon, rectum, and prostate. It is estimated that the number of new cancer cases will increase from 19.3 million in 2020 to 30.2 million by 2040 (GCO, 2022). double that expected in high-income countries (40%) (WHO, 2018). The WHO's 2022 report highlighted nearly 10 million cancer-related deaths in 2020, confirming cancer as a leading cause of death globally. double that expected in high-income countries (40%) (WHO, 2018). The WHO's 2022 report highlighted nearly 10 million cancer-related deaths in 2020, confirming cancer as a leading cause of death globally.

Keywords: Buddhist counselling, Cancer patients, Dharma therapy, Mindfulness meditation, Psychological problems

1. Department of Applied Buddhist Studies, Bhiksu University of Sri Lanka

E-mail: ggunalankara@busl.ac.lk <https://orcid.org/0000-0001-6174-3172>

Received: 18 February 2024, Accepted revised version: 20 June 2024.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share A like 4.0 International License.

Introduction

Cancer is a widespread global health issue and one of the leading causes of death of humans. It is a chronic disease with multiple causes, including genetic factors, lifestyle choices such as tobacco use, certain infections, and environmental exposures to chemicals and radiation. According to the World Health Organization (WHO), cancer was the second leading cause of death globally in 2018, with 18.1 million new cases and 9.6 million deaths, accounting for 1 in 6 deaths worldwide. The WHO also projected that the number of new cancer cases in low-income countries would increase by more than 80% between 2018 and 2030, a rate double that expected in high-income countries (40%) (WHO, 2018). The WHO's 2022 report highlighted nearly 10 million cancer-related deaths in 2020, confirming cancer as a leading cause of death globally. The most commonly diagnosed cancers are breast, lung, colon, rectum, and prostate. It is estimated that the number of new cancer cases will increase from 19.3 million in 2020 to 30.2 million by 2040 (GCO, 2022).

The increase in new cancer cases highlights the growing need for palliative care, cancer-related psychological support, counselling, and psychotherapy. Cancer patients often experience a range of psychological issues, from mild distress to severe psychiatric problems. Research has identified common psychological morbidities in cancer patients, such as depression, anxiety, distress, and

perceived stress (Bränström et al., 2010). Studies also show a high risk of developing psychological disorders among terminally ill patients, including those with cancer. Moreover, numerous studies have revealed the detrimental impact of psychological distress on the lives of cancer patients (NCCN, 2020; Zabora et al., 2001; Herschbach et al., 2008; Weeratunga et al., 2016).

Distress is a common psychological problem faced by cancer patients, defined as "a multi-determined, unpleasant emotional experience of a mental, physical, social, and/or spiritual nature that makes it harder to cope effectively with cancer." Distress exists on a continuum, ranging from normal feelings of sadness and fear to more severe issues that can become disabling, such as depression, anxiety, panic, social isolation, and spiritual crises. Higher levels of distress can negatively impact a person's self-care, social life, mood, and faith (NCCN, 2020; Carlson & Bultz, 2003). In extreme cases, cancer patients may attempt or commit suicide due to unbearable pain and psychological distress (NCCN, 2020; Fine, 2001; Rosenfeld et al., 2004). Furthermore, research shows that cancer can diminish nearly every aspect of a person's life—physically, mentally, emotionally, socially, and spiritually (Lin & Bauer-Wu, 2003; Fialka-Moser et al., 2003). Akechi and colleagues have shown that, as a life-threatening illness, cancer significantly impacts patients' emotional well-being, increasing suicidal thoughts and making it a significant public health concern in clinical oncology (Akechi et al., 1999).

Research has shown that cancer patients are at high risk for developing psychological disorders due to cancer-related psychological imbalances (Grassi et al., 1993; Akechi et al., 1999; Wang et al., 2020). A study by Akechi and colleagues found that 93% of cancer patients with suicidal risks or suicide attempts had a psychiatric diagnosis, with mood disorders and delirium being the most commonly identified conditions. Additionally, adjustment disorders with mixed disturbances of emotions and conduct were also observed (Akechi et al., 1999).

During the COVID-19 pandemic, a study by Wang and colleagues in 2020, involving 6,213 participants, revealed a high prevalence of mental health problems among cancer patients, as well as significant gaps in mental health services during that period. The study found that 23.4% of participants had depression, 17.7% had anxiety, 9.3% had Post-Traumatic Stress Disorder (PTSD), and 13.5% exhibited hostility. The research further identified several risk factors for developing psychological disorders related to cancer, including a history of mental illness, excessive alcohol consumption, and frequent worry about cancer management (Wang et al., 2020). These findings underscore the high vulnerability of cancer patients to mood and anxiety-based psychological disorders. As a result, counselling and supportive psychological interventions are essential for reducing psychological distress, helping patients adjust to their circumstances, and maintaining their psychosocial well-being (Teo et al., 2019; Grassi et al., 2017).

Literature review and gaps

Various counselling and psychotherapeutic approaches have been developed globally, particularly within the framework of modern Western psychological theories such as psychoanalytic, gestalt, behavioral, existential, cognitive, and humanistic approaches. Counselling and psychotherapy are provided in both individual and group settings (Jones, 2001; Kottler, 2004). Among these therapeutic approaches, Cognitive Behavioral Therapy (CBT) and Rational Emotive Behavior Therapy (REBT) are widely used in clinical settings to treat stress-related and mood-related psychological disorders. However, religiously and spiritually integrated psychotherapeutic orientations are gaining increasing popularity in the treatment of a wide range of psychological problems.

Terminally ill patients, such as those with cancer, typically have a range of psychological needs, including emotional, cognitive, behavioral, and spiritual needs (Carlson & Bultz, 2003; Ernstmann et al., 2009). To address these needs comprehensively, strong counselling support services and psychological care are essential. Traditional counselling services based on Western psychological theories generally help manage mood and distress, and promote mental and emotional balance. For example, cognitive therapies focus on transforming negative thoughts into positive ones and introducing healthier thinking patterns. However, Western

psychotherapeutic approaches often give limited attention to the spiritual needs of cancer patients, which are crucial for terminally ill individuals.

Additionally, while cognitive-behavioral approaches highlight the importance of changing negative cognitions into positive ones, they often lack comprehensive guidance on how counsellors can help patients develop a new, positive, and healthier philosophy of thought and attitudes. To address these gaps and meet the diverse needs of cancer patients, there is a growing emphasis on integrating religious and/or spiritual elements into psychological care and counselling services.

Objectives

The objectives of this study are:

- to identify the historical and cultural value of Buddhist teaching based counselling and psychotherapy.
- to discuss the significance of integrating religion and spirituality in regular psychological interventions for cancer patients.
- to explore the special features of Buddhist teaching based counselling and Dharma Therapy of Sik Hin Hung in 2010.
- to examine the applicability of Buddhist teaching based counselling interventions on resolving psychological problems in cancer patients.

Method

This study is exploratory research utilizing qualitative methods. Data were collected from canonical Buddhist literature and secondary sources, including current research and publications related to counselling for cancer patients. The data were analyzed using the thematic analysis method, and conclusions were drawn based on the results and discussion.

Limitations

This study primarily relies on Buddhist canonical sources and selected previous research and publications.

Results and Discussion

This study collected data to investigate the significance of Buddhist teaching-based counselling, specifically focusing on Dharma Therapy proposed by Sik Hin Hung. The analysis of the data revealed three major themes: 1) Religion and spirituality in integrated counselling and psychotherapy, 2) Integration of Buddhist teachings in counselling, and 3) Cultural values. Several subthemes were identified within these major themes.

Theme 1: Religion and spirituality integrated counselling and psychotherapy

Several researchers highlight the importance of integrating religion/spirituality and various types of meditation practices into psychotherapeutic interventions, noting generally positive associations between mental health and religion/spirituality

(Hefti, 2011; Dalmida, 2006; Stanley et al., 2011; Baetz & Toews, 2009; Shonin et al., 2015). Over the past few decades, numerous religion/spirituality-based psychotherapies have been developed, some of which are now positively implemented in clinical settings. For instance, Religiously Integrated Cognitive Behavioral Therapy (RCBT) is designed to help individuals with chronic medical illnesses by addressing thoughts and behaviors in alignment with their own religious beliefs, practices, and resources (Pearce et al., 2015).

Additionally, some psychological interventions incorporate various religious concepts to assist individuals from different religious contexts. For example, RCBT has been developed to integrate elements from five major world religions (Christianity, Judaism, Islam, Buddhism, and Hinduism), enhancing its effectiveness for clients from diverse religious backgrounds (Pearce et al., 2015).

Theme 2: Integrating Buddhist teaching in counselling and psychotherapy

Buddhist Teaching-Based Counselling and Psychotherapy (BTBCP), commonly referred to as Buddhist Counselling or Buddhist Psychotherapy, is a widely studied and discussed area within psychology, counselling, and psychotherapy. Research in Sri Lanka and globally highlights significant interest from scholars and researchers in BTBCP (Priyadarshana, 2016; Galmangoda, 2006; Quek, 2007).

Alongside empirical studies, numerous books have been written on this subject. Research and publications on BTBCP date back to the early twentieth century and have gained considerable attention by the second decade of the twenty-first century. In the early 1900s, American psychologist William James predicted, "This [Buddhist Psychology] is the psychology everybody will be studying twenty-five years from now" (Sangharakshita, 1964, p.94). While the timeframe he suggested has passed, the ongoing interest in this field over the past twelve decades underscores the relevance of his prediction.

Among religion/spirituality-integrated psychotherapeutic approaches, therapies based on Buddhist teachings and practices have been developed and utilized since the 1980s. For example, Mindfulness-Based Stress Reduction (MBSR), created by Jon Kabat-Zinn in 1979 (Kabat-Zinn, 1990), Mindfulness-Based Cognitive Therapy (MBCT), developed by Segal and colleagues in 2004, and Dialectical Behavior Therapy (DBT), introduced by Marsha M. Linehan in the 1980s (Linehan, 2001), incorporate Buddhist teachings and mindfulness meditation. Research has shown positive psychological outcomes associated with these therapies (Rouleau et al., 2015; Shennan, Payne, & Fenlon, 2011; Zhang et al., 2015). These therapies are based on various Buddhist traditions, including Theravāda, Mahāyāna, and Zen (Wu Yan et al., 2019).

Subordinate theme 2.1: Afflicted in the body, but un-afflicted in the mind

The application of Buddhist teachings in counselling and psychotherapeutic contexts can be traced back to the era of the Buddha, as evidenced by historical Buddhist literature (Priyadarshana, 2023). Several incidents recorded in the Buddhist texts, such as the Nakulapitā Sutta and Anāthapindikovāda Sutta from the Middle Length Sayings-III, and the Dhanañjāni Sutta from the Middle Length Sayings-II, demonstrate the psychotherapeutic value of Buddhist Teaching-Based Counselling and Psychotherapy (BTBCP). These texts provide counselling and guidance for individuals suffering from illnesses, near-death experiences, or impending death. The analysis of these cases highlights that BTBCP interventions, combined with insight-oriented (vipassanā) or concentration-oriented (samatha) meditation, can be highly effective, particularly for patients with terminal illnesses like cancer or those experiencing near-death situations. Such therapeutic approaches help patients overcome painful mental states and cultivate a spiritual oasis, which in turn enhances their overall psychological well-being.

Among the cases described in Buddhist literature, the story of the elderly Nakulapitā stands out. He experienced prolonged psychological distress in his later years, and the Buddha's intervention proved highly effective in bringing him peace for the remainder of his life. The elderly householder Nakulapitā openly expressed his distress to the Buddha

and sought guidance that would provide lasting benefit and happiness.

“Lord, I am a feeble old man, aged, advanced in years, having come to the last stage of life. I am afflicted in body and ailing with every moment. And it is only rarely that I get to see the Blessed One & the monks who nourish the heart. May the Blessed One teach me, may the Blessed One instruct me, for my long-term benefit and happiness” (Sanyutta-Nikaya-3, 1925:01).

Nakulapitā's expression of his pain served as a form of catharsis, potentially helping him release his emotions. His case reflects the grief and psychological distress experienced by many elderly individuals and those with terminal illnesses. While some elderly people may become more introverted and suppress their sadness, worry, and distress without sharing, Nakulapitā's experience illustrates the benefit of sharing one's grief with someone who can offer constructive guidance. The Buddha provided supportive guidance to Nakulapitā, showcasing a deeply psychological approach. Initially, the Buddha acknowledged Nakulapitā's suffering. by agreeing with his view: “So it is, householder. So it is. The body is afflicted, weak, and encumbered” (Sanyutta-Nikaya-3, 1925, p.1). He then challenged the irrationality of Nakulapitā's thinking and presented a rational approach to overcoming and transforming these negative thoughts. This approach involved cognitive transformation to change his mood. The Buddha advised him to cultivate the mindset: “Even though I may be

afflicted in body, my mind will not be afflicted” (Sanyutta-Nikaya-3, 1925, p.1). Nakulapitā found solace in the Buddha’s words, and Venerable Sariputta Maha Thera further explained, using examples, the distinction between being afflicted in body and being afflicted in mind, and how one can be afflicted in body but remain unaffected in mind. Following this guidance, Nakulapitā practiced the recommended techniques to alleviate his suffering and achieved a peaceful life. Similarly, Anātapindika, another elderly householder, also faced affliction, suffering, and severe illness. He articulated his physical and mental pain, suffering and grievance in front of Venerable Sariputta Maha Thera as follows;

“I’m not keeping well, Master Sāriputta, I’m not alright. The pain is terrible and growing, not fading, its growing, not its fading, is evident. The winds piercing my head are so severe, it feels like a strong man drilling into my head with a sharp point. The pain in my head is so severe, it feels like a strong man tightening a tough leather strap around my head. The winds slicing my belly are so severe, like a deft butcher or their apprentice were slicing open a cow’s belly open with a meat cleaver. The burning in my body is so severe, it feels like two strong men grabbing a weaker man by the arms to burn and scorch him on a pit of glowing coals. That’s how severe the burning is in my body. I’m not keeping well, Master Sāriputta, I’m not alright. The pain is terrible and growing, not fading, its growing, not its fading, is evident” (Majjhima Nikāya – Vol. III, 1999:310).

Householder Anātapindika’s expression of his distress reflects the profound suffering caused by severe, unbearable physical pain and illness. Such intense discomfort makes it difficult to remain calm and composed. Patients in this condition often experience sadness, fainting from pain, mourning, weeping, lamenting, bewilderment, and physical gestures of despair, such as beating their chests and falling into disillusionment. After carefully listening to Anātapindika’s grievances, Venerable Sariputta helped him understand the nature of the physical body, mind, life, and the world. Venerable Sariputta clarified the interconnected nature of clinging, grasping, and attachment to worldly things. Sariputta thera then instructed Anātapindika to practice mindfulness with the aim of detaching from these attachments, providing him with insight to see things as they are, to release his grasp on them, and to adopt a more constructive perspective.

“Then, householder, you should train thus: 'I will not cling to the eye, and my consciousness will not be dependent on the eye.' You should train thus: 'I will not cling to the ear...I will not cling to the nose...I will not cling to the tongue...I will not cling to the body...I will not cling to the mind, and my consciousness will not be dependent on the mind..... Householder, you should train thus: 'I will not cling to this world, and my consciousness will not be dependent on this world. I will not cling to the world beyond, and my consciousness will not be dependent on the world beyond.' Householder, you should train thus: 'I will not cling to what is seen, heard,

sensed, cognized, encountered, sought after, and examined by the mind, and my consciousness will not be dependent on that.' Thus you should train" (Majjhima Nikāya – Vol. III, 1999:310).

Similar to the cases mentioned above, Venerable Channa, Venerable Punna, Venerable Nandaka (Majjhima Nikāya, – Vol. III, 1999), Brahman Dhananjāni (Majjhima Nikāya – Vol. II, 2002), and many others received guidance, counselling, and mindfulness instructions from the Buddha. Other esteemed disciples of the Buddha, such as Venerable Sariputta Maha Thera, assisted individuals in resolving their issues, shifting their thinking, and developing attitudes that enabled them to understand the nature of worldly phenomena and achieve a peaceful end to their lives.

The case of Brahman Dhananjāni illustrates that BTBCP is not restricted to any particular religion, social class, or ethnic group. Since Brahman Dhananjāni was a devout Hindu and Venerable Sariputta Maha Thera did not guide him towards Nibbāna. Brahman Dhananjāni was provided with guidance on enduring his current suffering and practicing meditation to attain companionship with Brahmans in the Brahma-world in the next life, as Brahmans highly value the Brahma-world (Majjhima Nikāya, – Vol. II, 2002).

This demonstrates that BTBCP is offered regardless of religious, ethnic, or social differences, and those who have received spiritual and therapeutic

support from Buddhist teachings have benefited greatly. The cases from the era of the Buddha, as compiled in the tipitaka, reveal the effectiveness and applicability of using the Buddha's teachings as a method of psychological treatment for stress, depression, and anxiety in patients with terminal illnesses and those facing near-death experiences. Such teachings and mindfulness practices have helped clients reduce psychological distress, create a spiritual oasis, and achieve spiritual development, leading them to adopt a more positive and constructive mindset.

Theme 2.2: Management of unpleasant feelings and developing resilience

According to Buddhist teachings, the psychological nature of all beings involves clinging to pleasant experiences and resisting unpleasant ones. Individuals experience sensations continuously through six sense organs: the five physical senses (eyes, nose, ears, tongue, and skin) and the mind, which processes these sensations (Nissanka, 2005; Majjhima Nikāya, – Vol. I, 2007). Beings seek satisfaction in the pleasures derived from these senses. Buddhist teachings describe three types of feelings: sukha vedanā (pleasant feelings), dukkha vedanā (painful or unpleasant feelings), and adukkhamasukha vedanā (neutral feelings). Most beings constantly strive to achieve and maintain pleasant feelings while avoiding unpleasant ones. They experience happiness with pleasant sensations and cling to them,

seeking to prolong these experiences. When confronted with unpleasant or painful feelings, their natural tendency is to reject, forget, suppress, neglect, or resist these feelings. This reaction to painful and unpleasant feelings often leads to sadness, worry, disappointment, lamentation, distress, depression, and psychological imbalance (Nissanka, 2005; Majjhima Nikāya – Vol. I, 2007).

The root of all pleasant and unpleasant feelings, as well as suffering, is ignorance (*avijjā*) and craving (*tanhā*). According to the Law of Dependent Origination (*paṭicca-samuppāda*), a fundamental concept in Buddhist teachings that describes the interconnectedness of phenomena, the cycle of existence and suffering unfolds as follows:

From ignorance as a requisite condition come fabrications. From fabrications... comes consciousness. From consciousness... name-&-form. From name-&-form... the six sense media. From the six sense media... contact. From contact... feeling. From feeling... craving. From craving... clinging/sustenance. From clinging/sustenance... becoming. From becoming... birth. From birth as a requisite condition, then aging & death, sorrow, lamentation, pain, distress, & despair come into play. Such is the origination of this entire mass of stress & suffering (Sanyutta Nikāya-2, 1922, p. 02).

Individuals with severe psychological disorders may struggle to differentiate between pleasant and unpleasant feelings, leading to various abnormal behaviors, including self-harm

(Nissanka, 2005). Such cases often require psychiatric drug treatment rather than just counselling and psychotherapy. In contrast, individuals with mild to moderate psychological disorders are generally able to distinguish between pain and pleasure. They tend to attempt to avoid unpleasant experiences while seeking pleasant ones, both physically and mentally. However, these individuals also benefit from substantial guidance, counselling, and psychotherapeutic support to improve their psychological well-being.

Buddhist teaching-based psychotherapy can effectively help clients manage distressing emotions and unpleasant feelings through insightful attitudes and meditation practices. Particularly, the mindfulness of feelings (*vedanānupassanā*) as taught in the *Mahāsatiṭṭhāna Sutta* allows individuals to understand the nature of momentary feelings. All feelings, whether pleasant, unpleasant, or neutral, are characterized by their arising and disappearing nature. The typical psychological response of worldly beings is to cling to these momentary feelings, fostering craving and a sense of ownership ("I, me, mine"). However, spiritual development through mindfulness of the body and feelings helps individuals recognize the transient nature of these feelings, leading to reduced clinging and craving. Instead, they develop tolerance and equanimity (Pali: *upekkhā*; Sanskrit: *upekṣhā*). Proper mindfulness practice, combined with effective counselling and guidance, can help patients—such as those with cancer—gain insight, transform their painful feelings into

psychologically neutral ones, and adopt a more constructive perspective. As a result, these patients may experience a reduction in complaints related to psychological or physical pain.

Theme 2.3: Dharma Therapy

Dharma Therapy (DT), developed by Sik Hin Hung in 2010, is a psychotherapeutic approach that combines meditation and counselling based on Buddhist teachings. It is designed as an intervention grounded in the Buddha's path to awakening. Dharma Therapy incorporates several core Buddhist concepts, including the Law of Dependent Origination (paticcasamuppāda), the Four Noble Truths (ariya sacca), the Three Marks of Existence (tilakkhana), the Law of Karma and its effects (kamma and vipāka), and mindfulness meditation (sammā sati) as a key component. The therapy aims to help patients develop a spiritual oasis and integrates Buddhist principles into modern psychotherapeutic practices to assist individuals in understanding their problems more realistically and constructively (Hung, 2010).

While most mindfulness-based psychotherapeutic interventions (MBIs) typically focus solely on mindfulness practice or guided meditation without incorporating counselling support, Dharma Therapy offers a more comprehensive approach. It combines mindfulness practice with behavioral, emotional, and cognitive transformation through counselling, addressing negative thinking and fostering realistic, constructive thought patterns.

This integrative approach is suggested to be particularly effective in meeting the psychological and spiritual needs of cancer patients.

The process of Dharma Therapy develops through seven steps together with six major steps and introductory session at the beginning, and all together there are seven steps as follows; (Hung, 2010; Hung & Shui Wa, 2021).

1. Introduction and preparation session.
2. Become aware of the suffering and unsatisfactory conditions of the current situation.
3. Develop a desire to be liberated from the suffering.
4. Question and investigate the cause of suffering.
5. Observe and learn by paying careful attention to suffering and the cause of suffering.
6. Developing insight and wisdom as how to bring an end to suffering and the cause of suffering.
7. With insight and wisdom, take the necessary steps to bring an end to suffering.

A case study published by Sik Hin Hung, the founder of Dharma Therapy, and his colleagues demonstrates the therapy's effectiveness in a clinical setting. The study reported that Dharma Therapy was highly effective in helping the participant alleviate the suffering caused by the death of loved ones (Hung

& Shui Wa, 2021). The participant had been struggling with psychological issues, including anxiety, panic attacks, and feelings of helplessness. Through Dharma Therapy, he was able to cultivate a spiritual oasis that helped him manage his mind, thoughts, perceptions, attitudes, and values. Additionally, he developed the ability to release memories of previous attachments and adopt more positive perspectives, attitudes, and values. The researchers observed a significant reduction in the participant's levels of stress, anxiety, and depression after fourteen sessions of Dharma Therapy.

Theme 3: Cultural value

Integrating Buddhist teachings and meditation techniques can be particularly effective in societies like Sri Lanka, Thailand, and other countries where Buddhism is culturally or intellectually valued. In Sri Lanka, for example, people have a deep-seated belief in and familiarity with religious concepts, rituals, and cultural practices, which are integral to their lives, similar to many other Asian countries (Mehta, 1997). Religion and religious teachings are involved in every aspect of life, including birth, death, illness, education, career, happiness, and sorrow. For many Sri Lankans, religious activities and guidance serve as psychological support and protection, akin to medical treatments for physical ailments (Chaudhry, 2008).

According to Buddhist teachings, Dhamma (the teachings of the Buddha) is viewed as a psychological remedy,

and the Buddha recommended its application in daily life (dhammosadha samam natthi, etam pivatha bhikkhavo). Therefore, Buddhist teaching-based counselling and psychotherapeutic approaches, such as Dharma Therapy developed by Hung in 2010, can be highly effective in alleviating distress and other psychological issues faced by cancer patients and individuals with terminal illnesses. This approach can also contribute to their psychological and spiritual well-being.

Conclusions

Religion and spirituality-integrated psychotherapies are frequently recommended for clients with chronic illnesses such as cancer. The application of Buddhist teachings and techniques in providing psychological support for terminally ill individuals can be observed through historical incidents from the Buddha's era. Analysing these cases highlights the effectiveness of such psychological interventions. Buddha's teachings, including the Law of Dependent Origination, the Noble Truths, the Three Marks of Existence, the Law of Karma, and Right Mindfulness, offer psychoeducation to help individuals manage and overcome psychological challenges. Meditation practices further assist in creating a spiritual oasis and fostering constructive thinking. Dharma Therapy, developed by Sik Hin Hung in 2010, serves as a model for Buddhist teaching-based counselling and provides supportive evidence of its significance for addressing various psychological issues. This type of counselling intervention

may be particularly effective for terminally ill individuals, especially in countries where Buddhist teachings and practices are culturally or intellectually valued. However, considering the limitations of this study, these findings should be further validated through future scientific research conducted under controlled conditions.

References

- Akechi, T., Kugaya, A., Okamura, H., Nakano, T., Okuyama, T., Mikami, I., Shima, Y., Yamawaki, S., & Uchitomi, Y. (1999). Suicidal thoughts in cancer patients: Clinical experience in psycho-oncology. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 53(5), 569–573. <https://doi.org/10.1046/j.1440-1819.1999.00607.x>
- Baetz, M., & Toews, J. (2009). Clinical Implications of Research on Religion, Spirituality, and Mental Health. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 54(5), 292–301. <https://doi.org/10.1177/070674370905400503>
- Bränström, R., Kvillemo, P., Brandberg, Y., & Moskowitz, J. T. (2010). Self-report Mindfulness as a Mediator of Psychological Well-being in a Stress Reduction Intervention for Cancer Patients—A Randomized Study. *Annals of Behavioral Medicine*, 39(2), 151–161. <https://doi.org/10.1007/s12160-010-9168-6>
- Carlson, L. E., & Bultz, B. D. (2003). Cancer distress screening. *Journal of Psychosomatic Research*, 55(5), 403–409. [https://doi.org/10.1016/S0022-3999\(03\)00514-2](https://doi.org/10.1016/S0022-3999(03)00514-2)
- Chaudhry, H. R. (2008). Psychiatric care in Asia: Spirituality and religious connotations. *International Review of Psychiatry*, 20(5), 477–483. <https://doi.org/10.1080/09540260802397602>
- Dalmida, S. G. (2006). Spirituality, Mental Health, Physical Health, and Health-Related Quality of Life Among Women with Hiv/Aids: Integrating Spirituality into Mental Health Care. *Issues in Mental Health Nursing*, 27(2), 185–198. <https://doi.org/10.1080/01612840500436958>
- Ernstmann, N., Neumann, M., Ommen, O., Galushko, M., Wirtz, M., Voltz, R., Hallek, M., & Pfaff, H. (2009). Determinants and implications of cancer patients' psychosocial needs. *Supportive Care in Cancer*, 17(11), 1417. <https://doi.org/10.1007/s00520-009-0605-7>
- Fialka-Moser, V., Crevenna, R., Korpan, M., & Quittan, M. (2003). CANCER REHABILITATION. *Journal of Rehabilitation Medicine*, 35(4), 153–162. <https://doi.org/10.1080/16501970306129>
- Fine, R. L. (2001). Depression, anxiety, and delirium in the terminally ill patient. *Proceedings (Baylor University. Medical Center)*, 14(2), 130–133.
- Galmangoda, S. (2006). *Bauddha Bhāwanā Krama Saha Manochikithsāwa [Buddhist Meditation Method and Psychotherapy]* Diwulapitiya: Saraswathi Publishers
- GCO. (2022). Global Cancer Observatory, cancer tomorrow. https://gco.iarc.fr/tomorrow/en/dataviz/isotype_data_version_2020. retrieved on 28 September 2022.
- Grassi, L., Rosti, G., Lasalvia, A., & Marangolo, M. (1993). Psychosocial variables associated with mental adjustment to cancer. *Psycho-Oncology*, 2(1), 11–20. <https://doi.org/10.1002/pon.2960020104>
- Grassi, L., Spiegel, D. & Riba, M. (2017). Advancing psychosocial care in cancer patients [version 1; referees: 3 approved] *F1000 Research* 2017, 6(F1000 Faculty Rev):2083 (doi:10.12688/f1000research.11902.1)
- Hefti, R. (2011). Integrating Religion and

- Spirituality into Mental Health Care, Psychiatry and Psychotherapy. *Religions*, 2(4), 611–627.
<https://doi.org/10.3390/rel2040611>
- Herschbach, P., Book, K., Brandl, T., Keller, M., Lindena, G., Neuwöhner, K., & Marten-Mittag, B. (2008). Psychological distress in cancer patients assessed with an expert rating scale. *British Journal of Cancer*, 99(1), 37–43.
<https://doi.org/10.1038/sj.bjc.6604420>
- Hung, S. H. (2010). Dharma therapy: an intervention program with mindfulness as one of its key components. In Kwee, MGT (Ed.), *New horizons in Buddhist psychology: relational Buddhism for collaborative practitioners*. Chagrin Falls, OH: Tao Institute Publications. p. 353-372.
- Hung, S. H., & Shui Wa, J. Y. (2021). Dharma Therapy: A Buddhist Counselling Approach to Acknowledging and Enhancing Perspectives, Attitudes and Values. In D. Stoyanov, B. Fulford, G. Stanghellini, W. Van Staden, & M. T. Wong (Eds.), *International Perspectives in Values-Based Mental Health Practice: Case Studies and Commentaries* (pp. 305–311). Springer International Publishing.
https://doi.org/10.1007/978-3-030-47852-0_35
- Jones, N. R. (2001). *Theory and Practice of Counselling and Theory* (3rd ed.). New York: Continuum Publishers.
- Kabat-Zinn, J. (1990). *Full Catastrophe Living (Revised Edition 2013): Using the Wisdom of Your Body and Mind to Face Stress, Pain, and Illness*. New York: Bantam Books.
- Kottler, J. A. (2004). *Introduction to Therapeutic Counselling: Voice from the field* (5th ed.). USA: Thomson books Cole.
- Lin, H.-R., & Bauer-Wu, S. M. (2003). Psycho-spiritual well-being in patients with advanced cancer: An integrative review of the literature. *Journal of Advanced Nursing*, 44(1), 69–80.
<https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.2003.02768.x>
- Linehan, M. M. (2001). Dialectical Behavior Therapy. In N. J. Smelser & P. B. Baltes (Eds.), *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (pp. 3631–3634). Pergamon.
<https://doi.org/10.1016/B0-08-043076-7/01310-3>
- Majjhima Nikāya – Vol. III, The collection of the Middle length sayings. Horner, I.B. (translator). (1999). Oxford: The Pali Text Society.
- Majjhima Nikaya Vol. I., The Middle Length Sayings- The book of the fours. Horner, I.B. (translator). (2007). Lancaster: The Pali Text Society.
- Majjhima Nikaya Vol. II, The collection of the Middle Length Sayings, Horner, I.B. (translator). (2002). Oxford: The Pali Text Society.
- Mehta, K. K. (1997). The impact of religious beliefs and practices on aging: A cross-cultural comparison. *Journal of Aging Studies*, 11(2), 101–114.
[https://doi.org/10.1016/S0890-4065\(97\)90015-3](https://doi.org/10.1016/S0890-4065(97)90015-3)
- NCCN (National Comprehensive Cancer Network). (2020). *Distress During Cancer Care*. extracted from <https://www.nccn.org/patients/guidelines/content/PDF/distress-patient.pdf> on 09 July 2021.
- Nissanka, H.S.S. (2005). *Buddhist Psychotherapy* (2nd ed.). Dehiwala: Buddhist Cultural Centre.
- Pearce, M. J., Koenig, H. G., Robins, C. J., Nelson, B., Shaw, S. F., Cohen, H. J., & King, M. B. (2015). Religiously integrated cognitive behavioral therapy: A new method of treatment for major depression in patients with chronic medical illness. *Psychotherapy*, 52(1), 56–66.
<https://doi.org/10.1037/a0036448>

- Priyadarshana, W. (2016). *Bauddha Upadeshana Manoviddiyāwe Swabhawaya: Mulika Hendinveemak* [The Nature of Buddhist Counselling Psychology: A Basic Introduction]. *Niwanmaga (Journal)* - 47 Volume. Sri Lanka Government Printer's Buddhist Association.
- Priyadarshana, W. (2023). *Dharma Therapy in Buddhism: A Buddhist Psychological Review on Counselling and Psychotherapy. Rethinking Buddhism text, context, contestation*. Edited by Anand Singh. Delhi: Primus Books.
- Quek, J. (2007). *The Buddha's Techniques and Practice of Counselling as Depicted in the Pali Canon*. Singapore: Author Publication.
- Rosenfeld, B., Gibson, C., Kramer, M., & Breitbart, W. (2004). Hopelessness and terminal illness: The construct of hopelessness in patients with advanced AIDS. *Palliative and Supportive Care*, 2(1), 43–53.
<https://doi.org/10.1017/S1478951504040064>
- Rouleau, C. R., Garland, S. N., & Carlson, L. E. (2015). The impact of mindfulness-based interventions on symptom burden, positive psychological outcomes, and biomarkers in cancer patients. *Cancer Management and Research*, 7, 121–131.
<https://doi.org/10.2147/CMAR.S64165>
- Sangharakshita. (1964). *Anagarika Dharmapala. A Biographical Sketch*. Kandy: Buddhist Publication Society. Wheel Publications 70/71/72.
- Sanyutta Nikāya-2, *The Book of the Kindred Sayings II*. Rhys Davids, C.A.F. (translator). (1922). London: Pali Text Society.
- Sanyutta-Nikaya-3 - *The Book of the Kindred Sayings – part III*. Woodward, F. L. (translator). (1925). London: The Pali Text Society.
- Shennan, C., Payne, S., & Fenlon, D. (2011). What is the evidence for the use of mindfulness-based interventions in cancer care? A review. *Psycho-Oncology*, 20(7), 681–697.
<https://doi.org/10.1002/pon.1819>
- Stanley, M. A., Bush, A. L., Camp, M. E., Jameson, J. P., Phillips, L. L., Barber, C. R., Zeno, D., Lomax, J. W., & Cully, J. A. (2011). Older adults' preferences for religion/spirituality in treatment for anxiety and depression. *Aging & Mental Health*, 15(3), 334–343.
<https://doi.org/10.1080/13607863.2010.519326>
- Teo, I., Krishnan, A. & Lee, G.L. (2019). Psychosocial interventions for advanced cancer patients: A systematic review. *Psycho-Oncology*. 2019;28:1394–1407.
<https://doi.org/10.1002/pon.5103>
- Wang, Y., Duan, Z., Ma, Z., Mao, Y., Li, X., Wilson, A., Qin, H., Ou, J., Peng, K., Zhou, F., Li, C., Liu, Z., & Chen, R. (2020). Epidemiology of mental health problems among patients with cancer during COVID-19 pandemic. *Translational Psychiatry*, 10(1), Article 1.
<https://doi.org/10.1038/s41398-020-00950-y>
- Weeratunga, E. B., Senadheera, C., & Ekanayake, U. (2016). Psychological distress in cancer patients in Southern province of Sri Lanka. *Galle Medical Journal*, 21(2), 1–7.
<https://doi.org/10.4038/gmj.v21i2.7951>
- WHO. (2018). *Cancer*. Retrieved October 24, 2020, from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cancer>.
- Wu Yan, B. W., Gao, J., Leung, H. K., & Sik, H. H. (2019). A Randomized Controlled Trial of Awareness Training Program (ATP), a Group-Based Mahayana Buddhist Intervention. *Mindfulness*, 10(7), 1280–1293.
<https://doi.org/10.1007/s12671-018-1082-1>
- Zabora, J., BrintzenhofeSzoc, K., Curbow, B., Hooker, C., & Piantadosi, S. (2001). The

prevalence of psychological distress by cancer site. *Psycho-Oncology*, 10(1), 19–28.
[https://doi.org/10.1002/1099-1611\(200101/02\)10:1<19::AID-PON501>3.0.CO;2-6](https://doi.org/10.1002/1099-1611(200101/02)10:1<19::AID-PON501>3.0.CO;2-6)

Zhang, M., Wen, Y., Liu, W., Peng, L.-F., Wu, X.-D., & Liu, Q. (2015). Effectiveness of Mindfulness-based Therapy for Reducing Anxiety and Depression in Patients with Cancer: A Meta-analysis. *Medicine* vol. 94,45.
<https://doi.org/10.1097/MD.0000000000000897>

A Study on Challenges Faced by Teachers in Teaching ICT

Ven. Kalubovitiyana Soratha¹

Abstract

Information and communication technology has become an indispensable part of every field today. Its utility has been used for the development in all fields and its aim is to improve productivity and efficiency. In the field of education, the subject of information and Communication Technology has been used to improve the quality of the learning and teaching process. The objectives of this research are to identify the perceptions of teachers regarding ICT curriculum, to find out the effect of the teaching environment in teaching Shako, to identify the problems faced by teachers in teaching Shako, and to make suggestions to reduce the identified challenges. Purposive sampling was used to select the sample of this

research, which is conducted under mixed research method. Accordingly, factors such as lack of information and communication technology equipment, teachers' attitudes, principal's attitude, lack of student-centered curriculum in syllabus problems, lack of teacher training programs, lack of support from other teachers and parents were discovered through the research And provided sufficient facilities and resources to the school, developing infrastructure for ICT, obtaining support from parents and other teachers, pointing out the importance of ICT, revising the curriculum to reduce curriculum problems and providing teaching materials on time, organizing successful training programs for Shako teachers, research proposals presented.

Key words: Curriculum, Efficiency, Information and communication Technology, Productivity, Teacher

1. Department of Social Sciences and Comparative Studies, Bhiksu university of sri Lanka.

E-mail: sorathakalubovitiyana@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-3511-4115>

Received: 20 Feb. 2024, Accepted revised version: 20 June 2024.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share A like 4.0 International License.

Introduction

Following the agricultural and scientific epochs, the technological era emerged, marking our contemporary milieu. Within this epoch, the ubiquitous dissemination of computers and the internet has catalyzed transformative shifts worldwide. Information and communication Technology (ICT) has thereby emerged as a potent force in enhancing human life quality. The advancement of nations is increasingly contingent upon the cultivation of knowledge-centric human resources. Consequently, nations worldwide have begun to revamp their educational frameworks to foster such human capital (Erden, 2010). Consequently, ICT assumes a pivotal role in educational curricula globally, including in Sri Lanka. Its integration within school curricula serves a dual purpose: as both a pedagogical tool and a subject of study. In Sri Lanka, ICT now holds prominence within the educational syllabus, albeit historically emphasized more as a tool for teaching other disciplines such as science, mathematics, and English, rather than being taught comprehensively in its own right (Silva, 2017).

Recognizing ICT's potential as a transformative tool for economic progress, the Sri Lankan government has underscored its significance in fostering human capital, particularly within the education sector. This led to the inclusion of ICT as a core subject for Advanced Level students in 2005 and as a technical subject for Ordinary Level students in 2006. Subsequently, the

government's aim has been to integrate ICT across primary and secondary education levels (**Importance of information and communication technology (ICT) in government schools of Sri Lanka, 2009**). The introduction of ICT at the secondary education level holds promise for revolutionizing the learning approach of the younger generation (Information and Communication Technologies in Secondary Education, 2004).

Teachers play a crucial role in implementing curricula and facilitating the teaching-learning process. However, teaching ICT or computer science within school curricula has posed significant challenges for educators, attributable to various factors (Silva, 2017). Addressing these challenges is paramount to ensuring effective ICT education at the junior secondary level. Among the hurdles faced by teachers are curriculum-related issues, challenges pertaining to the teaching environment, and obstacles encountered during the teaching-learning process. This study endeavors to elucidate the challenges confronted by teachers instructing ICT at the junior secondary level and proposes strategies to overcome them.

Literature Review

At present the development of a country is mainly geared to knowledge based economics, and quick access and right use of reliable information are fundamental for that. In that point Information and communication technology (ICT) plays a vital role. This brings a need for an ICT literate

workforce and integration of ICT into the school curriculum (Fernando and Ekanayaka, 2010). Sri Lankan government also views ICT as a key tool for transforming the economy, with the education sector playing an important role in developing the necessary human resources. Furthermore, they states ICT education as a human right and therefore all students have a right, to learn ICT from the school system. Then, at present, ICT plays a major role in education systems all around the world. (Importance of Information and Communication Technology (ICT) Curriculum in Government Schools of Sri Lanka: A Critical Review of Educational Challenges and Opportunities, 2009).

According to David. (2005: 07), “ICT is a powerful change agent in all of these aspects of our formal educational system.” Vithanage. (2006) describes that. the 21st century has many challenges different from the agricultural era. and it is needs ICT knowledge to cope with those new situations. On the other hand Edirisuriya (2006) emphasizes “Information and Communication Technology (ICT) act as an important tool in achieving vital goals in education.” New emerging societies require ICT, to facilitate large scale learning needs for social and economic development. Also, ICT exceeds the traditional educational process (Information and Communication Technologies in Secondary Education, 2014).

Then it is very important to identify the importance of Information and

Communication Technology by Sri Lankan adults, the young generation, and also children to cope with 21st century challenges as Sri Lankans (Vithanage. 2006). Therefore, ICT plays a major role in school curriculum.

However at present ICT, or computer science is a key subject in the school curriculum in Sri Lanka. (Silva, 2017) “ICT was initiated in the Sri Lankan schools in 1982, and in this sense, Sri Lanka was one of the pioneers country to introduce computer education to the school system.” (Fernando and Ekanayaka, 2010. In the early 1980s, when computer science was available as a course for the first time in Sri Lanka, it was not meant for everybody who wished to learn computer science. Applicants had to face an aptitude test followed by a rigorous interview or viva. (Silva, 2017)

According to Karunanayake (2006), teachers are identified as a crucial element in the successful integration of technology in education. Also, Fernando and Ekanayaka (2010) state, that the quality of ICT education in schools depends on several factors, such as a well-defined and planned curriculum, human resource such as qualified teachers, and infrastructure facilities. However, according to Silva (2017), “Teaching ICT or Computer Science as part of the school curriculum has become a challenging task for teachers due to several reasons.” Various scholars regard challenges face by teachers in teaching ICT.

According to Silva. (2017). changing

the curriculum is a key requirement to keep the subject abreast of modern technology, and she recommended changing the ICT curriculum every four years. In conclusion, according to various studies that have been conducted focusing on the problems of ICT education, we can identify the importance of grade 11 ICT education in school curriculum. at the junior secondary level and what are the issues faced by teachers in teaching ICT related to the teaching environment, teaching learning process and the curriculum. In this context the present study is expected to make a contribution to the literature by identifying the problems face by ICT teachers in detail and taking the ideas of ICT teachers regarding the possible solutions.

Research Problem

What are the challenges teachers face when teaching ICT?

Objectives of Research

The main purpose of the study was exploring the challenges face by teachers in teaching ICT at the junior secondary level. There were four specific objectives of this study:

1. To identify the attitudes of teachers towards the curriculum of ICT
2. To find out the impact the of teaching environment in teaching ICT
3. To identify challenges encountered by the teachers in teaching ICT

4. To find out suggestions presented by sample to minimize the identified challenges.

Research Methodology

This study employs a convergent concurrent research design. Research design to investigate the challenges encountered by teachers in delivering ICT instruction at the junior secondary level. The qualitative research component is utilized to address inquiries pertaining to the "who, what, when, where, and how" of the research questions (Alexander, 2014). As articulated by Shusha (2012), qualitative methods aim to elucidate how individuals construct meaning from their lived experiences. This approach is deemed essential for comprehensively understanding social issues from multiple perspectives and for gathering pertinent information regarding the prevailing circumstances of the problem (Alexander, 2014). By employing convergent concurrent research method, this study seeks to garner diverse viewpoints and essential insights from both teachers and principals regarding the challenges faced by ICT instructors and to solicit recommendations for overcoming these obstacles.

Sample

The study population was large and purposeful sampling was used to come up with a small size, which was representative of the study population. According to Patton (2002), purposeful sampling is a technique widely used in qualitative research for the identification and selection of information – rich

cases for the most effective use of limited resources. (Palinkas, Horwitz., Hoagwood, 2015). This method is very useful in situations when need to reach a target sample quickly with a limited time frame. When consider about the characteristics of the population and availability of the population, purposive sampling was the most suitable method for this study. The researcher identified teachers and principals as the relevant sampling units and according to that the sample of this study consisted of 25 teachers who teach ICT as a subject at the junior secondary level and 05 principals representing 1C and 1 AB schools in Maho Educational Zone.

Development of the questionnaire

In this study a questionnaire was administered to collect data on the challenges face by teachers in teaching ICT as a subject in junior secondary level. The instrument was developed by the researcher. The Each question in the questionnaire was related to the research objectives and the topic. Both closed and open ended questions were used. Open ended questions were help 16 supplement the information given in the closed ended questions and helped in obtaining more complete data. In the questionnaire, there are items related to the fields that can challenge arise, such as curriculum, teachers 'qualifications, teaching environment, teaching learning process, and also there were items related to their suggestions for minimize those challenges. According to that, teacher qualifications pertained to 1 item (item 2) with loading from 2.1, 2.2 etc. the teaching learning process

pertained to 3 items (item 3,4 and 5), the teaching environment pertained 2 items (item 6,7) , teachers attitudes on curriculum pertained to 1 item (item 8) and their suggestions for minimize those challenges pertained 3 items (3,4,7). In addition to that the questioner included 2 items (9, 10) to note down if there are any other issues and suggestions for those issues.

Interview

The interviews more conducted with the principals to identify problems that junior secondary level ICT teachers according to their views. Semi- structured face to face interviews were set up with sets of outlined questions about issues to be explored. The outlined questions were relevant to the research objectives and the topic. Mainly interviews focused an explore the challenges that can arise with the teaching environment. Interviews were suitable for principals since they had limited time to respond to a questionnaire and verbal interaction with them helped in detecting biased answers.

Data analysis

Both quantitative and qualitative data were collected in this study. Qualitative data collected will be presented using qualitative data analysis methods and quantitative data will be presented using quantitative data analysis methods. Thematic analysis is used for qualitative data analysis. Data from open ended and interviews were analyzed, indicating the magnitude of the response. Responses from structured questions were tabulated as frequency counts and percentages. It

was summarized and tabulated for easy presentation, assessment analysis, and interpretation. Rich output from the document source and interview with open-ended questions helped bring concrete evidence to the analyzed data.

Significance of the study

The main objective of this study is to identify the challenges encountered by teachers instructing Information and Communication Technology (ICT) as a subject at the junior secondary level. Previous research on ICT in school curricula has predominantly focused on its utilization as a tool rather than its role as a standalone subject. Consequently, there exists a research gap necessitating an investigation into the specific challenges faced by teachers in delivering ICT as a subject. These challenges, if unaddressed, can detrimentally impact the quality of education and impede the cultivation of a proficient human resource base crucial for national development. Hence, it is imperative to comprehend the potential issues faced by teachers and take proactive measures to mitigate their effects, facilitating the identification and implementation of effective coping mechanisms.

Findings

The focus was on the four main areas of teachers' attitudes towards the curriculum, the teaching environment, the teaching-learning process and suggestions for addressing the identified challenges. This is divided into four sections, i.e., demographic characteristics of respondents Sections

2, 3 and 4 present findings related to specific objectives. The information obtained was analyzed by items in frequency and percentage. Responses from interviews with principals were used to supplement responses from final interviewers.

Background information of responses.

The demographic characteristics illustrate the distribution of respondents' categories in relation to age, gender, duration of service, etc.

Table 1 : Number of respondents

Sample	Count	percentage
Teachers	25	83%
Principals	05	17%
Total	30	100%

In this study, a total number of 25 teachers (83%) and 05 principals (17%) participated in the responses. According to table 2 teachers (72%) are female while only 7 (28%) of them were male. From table 2, it can also note that 15 teachers (60%) were aged between 31 and 40 years. About 40% were aged between 21 – 30 years.

The researcher inquired into the duration of service of the teachers as teachers who teach ICT as a subject. This was intended to ascertain the teacher's level of experience in the teaching learning process. The data is as presented in Table 2. About 48% of teachers have 1 - 5 years' experience and 24% have taught 6 – 10 years and 28% of teachers have more than 10 years' experience in teaching ICT.

Table 2 : Distribution of respondents according to gender, age and duration of service.

Attributes	Category	Count	Percentage
Gender	Male	7	28%
	Female	18	72%
Age	< 21 years	-	-
	21 – 30 years	10	40%
	31 – 40 years	15	60%
	41 – 50 years	-	-
	51 – 60 years	-	-
Duration of service	>1 years	-	-
	1 – 5 years	12	48%
	6 – 10 years	6	24%
	11 – 20 years	7	28%
	>20 years	-	-

Findings concerning the issues related to the ICT curriculum with teachers' Perception on the curriculum of ICT.

Subject discipline, curriculum and teaching vision form the foundation for teachers teach their subjects (khoza, 2010) and 53.6% of teachers have negative perceptions about ICT curriculum. (Challenges facing

implementation of ICT curriculum in primary schools, 2019) According to that in this section, teachers' opinions of the items related to the curriculum are presented. Respondents were requested to react to the items by ticking (checking) the option that best described their opinion on a Likert scale ranging from strongly agree, disagree, and strongly disagree.

Table 3 : Distribution of respondents with their opinions on curriculum

		Opinion	Frequency	Percentage
01	ICT has a successful curriculum.	Strongly agree	-	-
		Agree	06	76%
		disagree	06	24%
		Strongly disagree	-	-
02	It is implementing as a student centered curriculum.	Strongly agree	-	-
		Agree	04	16%
		disagree	18	72%
		Strongly disagree	12	12%

03	direct contribution to the curriculum implementation	Strongly agree	22	88%
		Agree	03	12%
		disagree	-	-
		Strongly disagree	-	-
04	Subject objectives match with the national objectives.	Strongly agree	-	-
		Agree	23	92%
		disagree	02	08%
		Strongly disagree	-	-
05	There is a good connection with subject units.	Strongly agree	-	-
		Agree	18	72%
		disagree	07	28%
		Strongly disagree	-	-
06	It can cover the subject matter within the appropriate year	Strongly agree	-	-
		Agree	04	16%
		disagree	15	60%
		Strongly disagree	06	24%

The data reveals that a significant number (76%) of respondents expressed agreement with ICT being a successful curriculum, while only 24% of teachers disagreed with this assertion. Additionally, 72% of respondents disagreed with the notion that the curriculum is implemented as student-centered, with 12% strongly opposing this perspective. Conversely, only 16% of respondents agreed with the statement. The alignment of subject objectives with national objectives was affirmed by (92%), while 72% agreed that there exists a coherent connection between subject units. Conversely 8% and 28% of respondents disagreed with these two assertions, respectively. Furthermore, (60%) disagreed, with 24% strongly disagreeing, with the notion that the curriculum adequately covers subject matter within the designated timeframe,

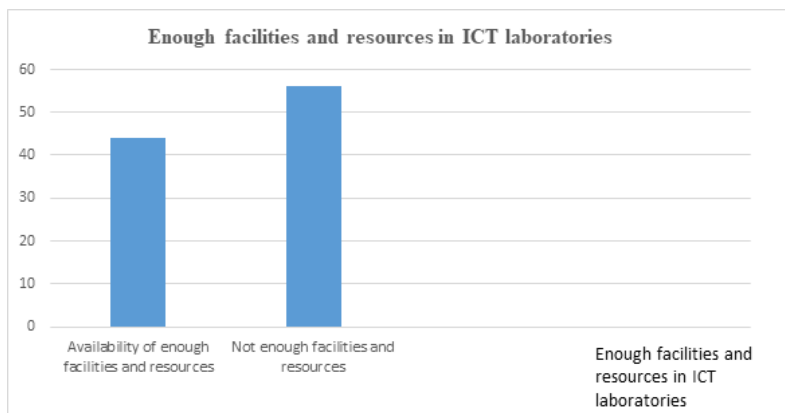
while 16% agreed with this perspective, as indicated in Table 4.3.

Findings concerning the issues related to the teaching environment with impact of teaching environment in teaching ICT.

In curriculum implementation both personal and environmental factors are effective. (Erden, 2010). The classroom physical environment is an important element in creating a comfortable teaching environment (Puch, 2015). If there are available physical and human resources creates a good teaching environment. In view of this findings related to the teaching environment presented in figure

Physical resources.

Figure 1: Availability of enough facilities and resources in the computer laboratory

According to the figure 1, 56% of schools have not enough facilities and resources in the computer laboratory, while only 44% of schools have enough facilities and resources in their computer laboratories. Human resources many scholars emphasize poor supportive environment is a major factor that effect on ICT teaching (Habibu, Mamun and Clement, 2012, Edirisuriya, 2006). In relation to that, this point consider the support of administrative, other teachers, students and parents for teaching ICT.

Table 4 : Supportive environment for teaching ICT

Persons	Nature of the support	Frequency	Percentage
Principal (Administrative)	A support reached at maximum	11	14%
	A considerable Support	14	56%
	A Minor level support	-	-
	No any support	-	-
Other teachers	A support reached at maximum	03	12%
	A considerable Support	07	28%
	A Minor level support	09	36%
	No any support	06	24%
Students	A support reached at maximum	03	12%
	A considerable Support	18	72%
	A Minor level support	04	16%
	No any support	-	-
Parents	A support reached at maximum	02	08%
	A considerable Support	03	12%
	A Minor level support	06	24%
	No any support	14	56%

The Table 4 shows that the majority of principals of 56% and 72% of students give their support to ICT teachers. While only 28% of other teachers and 12% of parents give their support. According to interviews, can it also identify principals who give their maximum support to ICT teachers by illustrating the following statements. Principal 4: “We have an internal supervision program I personally participate in that program and give my full support to my staff.”

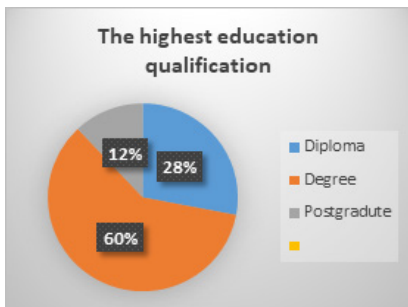
Principal 1: “Obviously, I give my full support for this process.”

Educational qualifications

The respondents were asked about their highest education qualifications and results are shown in the Figure 4

The highest educational qualifications of teachers who teach ICT as a subject

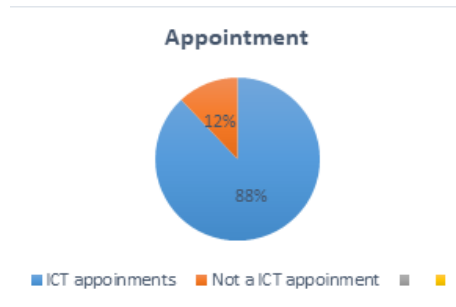
Figure 2: The highest education qualification

According to figure 2, it can be seen that 60% teachers have degree level education, 28% of teachers have diplomas and 12% of teachers responded as post graduate

Qualifications related to ICT

Figure 3: The nature of the appointment

According to figure 3, 88% of recruitments are for teaching ICT and about 12% are not ICT appointments.

The table presents teachers qualifications related to ICT.

Qualification	Count	Percentage
ICT Degree	15	60%
Subject in Degree	5	20%
Diploma	3	12%
Full time six month computer course	2	08%

In teaching ICT, updating with new knowledge, teaching confidence, and English knowledge are very important (Silva, 2017, Edirisuriya, 2006). Receiving teaching materials the respondents were asked about how they get teaching materials such as syllabus, teacher guides, workbooks and subject related books and magazines etc. Responses as how they get teaching materials were as in Table 4. 56% 44% Updating knowledge Internet &

training programs Internet & Magazine / Books According to that the majority of teachers (52%) point that receiving the syllabus was delayed and also (52%) pointed as they have not received teacher guides. 84% respondents' pointed as work book receiving also delayed. schools do not have received subject related magazines/books (84%) and software CDs (88%).

Distribution of respondents with their opinions on receiving teaching materials

Teaching materials	Status	Frequency	Percentage
Syllabus	Received in time	08	32%
	Delayed	13	52%
	Not received	04	16%
Teacher Guides	Received in time	07	28%
	Delayed	05	20%
	Not received	13	52%
Work book	Received in time	04	16%
	Delayed	21	84%
	Not received	-	-
Books/ magazines related to the subject	Received in time	01	04%
	Delayed	03	12%
	Not received	21	84%
Software CDs	Received in time	01	04%
	Delayed	02	08%
	Not received	22	84%

The figure shows results related to respondents' views on not availability of a text book for junior secondary level ICT subject and according to that teachers (68%) state it as a major barrier on teaching learning process, and 32% of teachers state fairly as a barrier.

Conclusion

This study investigates the effect of physical and human environment on the ICT teaching, and this established the unavailability of enough facilities and ICT resources. 56% respondents stated that there were not enough facilities and resource in their computer laboratories. Some ICT resources such as computers,

and projectors, were fairly adequate and not fully adequate. According to that fairly adequacy of computers in the laboratory and projectors were cited by the respondents 64% and 72%. According to Putch.M (2015) the classroom physical environment is an important element in creating a conducive and simulating learning environment. A conducive learning environment creates a comfortable teaching and learning environment.

The study further reveals principals 56% and 72% students give their support to ICT teachers. While only 28% other teachers and 12% parents give their

support. For teachers, collaborative environment is a necessity (Erden, 2010)

According to that the following conclusions are drawn,

01. ICT infrastructure of schools must further develop. Some ICT resources such as computers,

Projectors, were not fully adequate. Therefore the biggest challenge on ICT Teachers is not enough facilities and resources for teaching ICT.

The support of other teachers, parents and students must further develop.

01. The support from other teachers, parents and students for ICT teachers is in a low level.

The support of other teachers, parents and students must further develop.

The respondents disagree with the opinions that ICT curriculum implements as a student centered curriculum and it can cover subject matters within the appropriate year.

4. Another important result is found with regard to teaching materials. Teachers not received

Syllabus, teachers guide, text book and other teaching materials in time.

5. There is an issue with successful tanning programs for teachers.

Recommendations

Based on the findings the following

are the recommendations for above challenges.

1. Develop the infrastructures for ICT by providing enough facilities and resources to school Laboratories.

2. To get support from parents and other teachers point out the importance of Information and Communication Technology.

3. Revise the curriculum to minimize issues related to the curriculum.

4. Providing teaching materials in time.

5. Organize successful training programs for ICT teachers. Overall this research found some challenges face by teachers who teach ICT as a subject in junior secondary level and suggestions to overcome those identified challenges.

References

- Abunmaid, A. (2011). ICT training courses for teacher professional development program in Jordan. *The Turkish online journal of Educational Technology*, 10,195-210
- Alexander, Humphry. (2014). Challenges face by teachers when teaching learners with developmental disability, Master of Philosophy, University of OSLO.
- Edirisuriya, M.A.V (2006). The sustainability of ICT Education in Sri Lanka, Retrieved March 03, 2019, from <https://www.dl.lib.mrt.ac.lk>
- Erden, Emine. (2010). Problems that preschool teachers face in the curriculum implementation, Master of science, Middle East Technical University.

Ekanayaka, T.M.S.S.K.Y. (2012). How to overcome challenges caused by lack of ICT resources in Sri

Lankan Schools. Department of Education, University of Peradeniya.

Fernando, M.G.N.S. Ekanayaka, M.B. (2012). Sustainable quality improvement of ICT education in Secondary School Curriculum of Sri Lanka.

Fernando, N. (2017). Quality of Information and Communication Technology (ICT) Education at G.C.E.

(O/L) in Sri Lankan Schools, Retrieved April 8, 2019, from <https://www.researchgate.net>.

Personality Factors Associated with Drug Addiction in Young and Adults (A Review of Literature)

Muwapetigewela Hemaloka¹

Abstract

The article "Personality Factors Associated with Drug Addiction in Young and Adults" reviews the connection between personality traits and drug addiction, emphasizing how certain psychological factors contribute to addictive behavior. The study explores traits like sensation-seeking, impulsivity, neuroticism, psychoticism, and low conscientiousness, which are closely linked to substance abuse. Sensation-seeking individuals are drawn to novel, intense experiences, making them more susceptible to addiction. Similarly, those with impulsive traits often engage in risky behavior without fully considering consequences, increasing their likelihood of drug misuse. The article also highlights the role of neuroticism, characterized by anxiety, moodiness, and emotional instability, which is often observed in

individuals suffering from addiction. Psychotic traits, including aggression, antisocial behavior, and emotional coldness, are also associated with higher tendencies for substance abuse. Furthermore, low conscientiousness, a trait marked by irresponsibility and a lack of self-discipline, is identified as a risk factor for engaging in addictive behaviors. The review synthesizes existing research and suggests that drug addiction is a multifaceted issue shaped by biological, environmental, and psychological factors. Understanding these personality traits can help in developing better intervention and prevention strategies for both young and adult populations. The study concludes that while not everyone with these personality traits will develop addiction, these factors significantly increase the risk and play a critical role in the onset, maintenance, and relapse of drug addiction.

Keywords: Drug addiction, Personality attributes, Sensation-seeking, Impulsivity, Neurotic traits, Psychotic traits, Low Conscientiousness

1. Department of Social Sciences and Comparative Studies, Bhiksu University of Sri Lanka.

E-mail: hemaloka@busl.ac.lk <https://orcid.org/0000-0003-3603-1581>

Received: 25 February 2024, Accepted revised version: 20 June 2024.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share A like 4.0 International License.

Introduction

The aim of this literature review is to investigate whether individual personality attributes are linked to drug addiction and, if so, what specific personality traits are associated with drug addiction. The concept of an 'addictive personality' has long been discussed and debated (Berglund et al., 2011). An extensive body of literature suggests a significant link between an individual's personality attributes and the development of drug addiction. However, some other studies argue that individual personality characteristics do not play a role in the development of drug misuse and dependence, as environmental factors, particularly the availability of supplies, are the major determinants (Mott, 1972). Studying the relationship between drug addiction and personality traits is considered one of the growing research areas in psychology. Psychologists have been long studying whether particular patterns of personality characteristics are associated with all types of drugs or specific groups of drugs are associated with specific patterns of personality traits. The research literature in this area supports both of the above views. Adulthood is the period of human development in which full physical growth and maturity have been achieved and certain biological, cognitive, social personality and other changes associated with the aging process occur (State Party Reports Sri Lanka, 1994). Youth is best understood as a period of transition from the dependence of childhood to adulthood's independence. The United Nations, for statistical purposes, defines

'youth', as those persons between the ages of 15 and 24 years (Marcou et al., 2015).

Research Problem

It is thought that several factors, such as biological, psychological and environmental, are associated with drug addiction. Among them, personality factors, one of the major psychological determinants, play a significant role in the drug addiction problems. Different studies focus on various personality factors associated with drug addiction. This study seeks to explore the personality factors that are most closely linked to drug addiction. Accordingly, to research problem of this study is: which types of personality factors are associated with drug addiction in the young and adult population.

Methodology

This research is based on the previous literature that has been conducted on the drug addiction and personality attributes. Existing literature and scholarly articles are critically evaluated and synthesized

Objective of the study

The present study aims to identify the personality factors associated with drug addiction in both young people and adults.

Significance of the Study

Drug addictive behaviour is associated with several factors, including personality dispositions, environmental factors as well as biological and hereditary influences. Therefore, drug

addiction is thought to be developed by a combination of different factors rather than an isolated factor. Among these influences, each factor can contribute to the development of drug addiction to a greater or lesser degree. Though each of these is more significant in determining the aetiology, courses and cessation of addictive behaviours, personality dispositions play a critical role in the relapse of drug addictive behaviours according to some studies. Hence, understanding the role of personality disposition in the drug addiction will help health care providers and counsellors to build effective intervention programs for the drug addicts.

Sensation Seeking and Impulsivity

“Sensation seeking is a personality trait defined as the seeking of varied, novel, complex, and intense sensations and experiences and the willingness to take risks for the sake of such experience” (Kazdin, 2000, p.3253). People who possess sensation seeking personality trait are strongly interested in having new experiences (VandenBos, 2015). “The impulsivity is characterized a failure to evaluate a situation as risky or dangerous, acting without thinking, the inability to plan ahead, the tendency to respond quickly to stimuli rather than inhibiting responses, and the failure to withhold a response that will lead to punishment” (Kazdin, 2000, p.1748).

Many studies have demonstrated that personality traits such as sensation seeking, impulsivity, novelty seeking, and engaging in risky behaviors are frequently associated with drug addiction

problems. The high impulsivity is not just specific to substance addiction, is a marked personality trait in various types of addictive behaviors such as computer gaming and gambling (Walther et al., 2012). Adolescents with substance abuse have shown high sensation seeking (Comeau et al., 2001) and high impulsivity (Barnes et al., 2005). Mitchell and Potenza (2014) found that both impulsivity (trait impulsivity, impulsive action, and impulsive choice) and sensation seeking are related to substance use regardless of the types of drugs. It is difficult to determine whether trait impulsivity is a cause or an effect of drug use in humans (Mitchell & Potenza, 2014).

The specific drug may associate with specific personality attributes. For example, sensation-seeking and engagement in risk behaviors are common personality traits among opioid addicts (Zuckerman, 2005). One cross-sectional study of a five-factor model of personality traits in opioid dependents indicated that opioid addicts were more emotionally unstable, more introverted, and less structured than non-clinical controls (Kornør & Nordvik, 2007). McGue et al. (1999) proposed that alcohol use disorders (AUDs) correlated with elevated negative emotionality, while drug use disorders (DUDs) were linked to lower levels of constraint in a large community sample. In addition, in their study, Sher, Wood, Crews, and Vandiver (1995) highlighted that novelty seeking correlated strongly with alcohol, drug, and tobacco dependence in college students. While some other studies consistently show that

polysubstance (using many substances at once) abusers have particularly high levels of impulsivity and sensation seeking (Donovan et al., 1998)

Another study has shown that novelty-seeking and conduct disorders were associated with alcohol, drugs, and tobacco dependence symptoms. Moreover, this study argues that alcohol dependents maintain a more socially oriented dependable personality profile than drug or tobacco dependent individuals (Grekin et al., 2006). On the contrary, Ersche and his colleagues suggested that some individuals with high sensation seeking traits but no familial vulnerability for dependence were likely to use cocaine but may have relatively low risk for developing dependence (Ersche et al., 2013).

Neurotic and Psychotic Traits

Neurotic trait is a state of anxious, depressed, tense, irrational and moody. Low self-esteem and a tendency to guilt feelings may be present in neurotic people (Schultz & Schultz, 2017). Moreover, neurotic people tend to be a worrier, and neuroticism is frequently associated with anxious and depressed features. They are having trouble sleeping and experiencing a wide array of psychosomatic symptoms. neuroticism tend to be especially prone to the disorders of depression and anxiety (Larsen & Buss, 2017). People who exhibit psychotic characteristics are often aggressive, antisocial, tough-minded, cold, and egocentric. Additionally, they tend to be cruel, hostile, and insensitive to the needs and

feelings of others. Besides, they have a low level of emotional well-being and greater problems with alcohol, drug abuse, and violent criminal behaviour, compared to those who score low in psychoticism (Schultz & Schultz, 2017).

One cross-sectional study of a five-factor model of personality traits in opioid dependents indicated that opioid addicts were more emotionally unstable, more introverted, and less structured than non-clinical controls (Kornør & Nordvik, 2007). Another study, which was conducted using Five Factor Model of Personality found that use of different drugs is associated with different personality factors. Compared to never smokers, current smokers have scored higher on Neuroticism. Similarly, cocaine and heroin users have scored higher on Neuroticism. However, marijuana users have scored higher on other personality traits rather than neuroticism (Terracciano et al., 2008). Joy Mott, who conducted a study on the intellectual and personality characteristics of opiate users, concluded that neurotic characteristics are higher among opiate users. In this study, Joy Mott measured neuroticism using the Eysenck Personality Inventory (EPI), one of the most widely used personality inventories at that time (Mott, 1972).

Neurotic people are more likely to engage in high risk-taking behaviours ((Trobst et al., 2002)) and addictive behaviours such as internet use (Montag et al., 2010). Substance addictions such as opiates and sedatives are higher among the individuals with neuroticism (Hokm Abadi et al., 2018). Similarly, those

who are addicted to heroin have shown significantly higher level of neurotic and psychotic characteristics (Sanja et al., 2013). Eysenck's personality theory suggests that individuals with an addictive personality type exhibit higher levels of psychoticism and neuroticism. (Abu-Arab & Hashem, 1995) Eysenck also argues that neurotic characteristic is largely inherited, a product of genetics rather than learning or experience (Schultz & Schultz, 2017).

Low Conscientious Characteristics

Low conscientious characteristic is the opposite side of the high conscientious personality characteristic. People with conscientious characteristics are described as industrious and tend to get ahead. They often exhibit hardworking, punctuality and reliable behaviors. Moreover, Conscientious characteristic consists of organized, neat, practical, prompt and meticulous attributes (Larsen & Buss, 2005). People with low conscientious are reckless, lazy, irresponsible and absent-minded (Schultz & Schultz, 2017). Sometimes, low conscientious characteristics may lead to addictive behaviour. In Germany, addiction to video gaming was highest among those high in low in conscientiousness (Muller et al., 2014)

However, according to available data, a strong relationship has not been found between drug addiction and low conscientious characteristics. Nevertheless, some studies argue that low conscientious characteristic is a possible predictor for the development of drug addiction problems. For example,

Terrancciano and his colleagues (2008) highlighted the links between drug use and low Conscientiousness. Zuckerman (2005) demonstrated that sensation seeking and risk-taking behaviors are common personality traits in opioid addicts. Perhaps, people with low conscientious traits may engage in risk taking behaviors. Zuckerman has not comprehensively focused the role of low conscientiousness in opioid addiction. Similarly, one study confirmed that low conscientious people are more likely to engage in risk taking behaviours such as unsafe sex (Trobst et al., 2002). Another study on the relationship between personality traits and drug types among substance abuse suggested that low levels of agreeableness and conscientiousness are consistently associated with the use of stimulants (cocaine, amphetamine, methamphetamine). Five factor of personality model was used to determine the personality traits of the people in this study. It may be stated that people with low scores in conscientiousness are lenient and negligent; that is, they lack any enthusiasm for making purposeful efforts (Hokm Abadi et al., 2018).

Conclusion

Throughout this analysis, it was discussed that sensation seeking, neuroticism, psychoticism, and low conscientiousness are traits associated with various aspects of drug addictive behaviour, including causes, relapse, and cessation. A particular addictive behaviour, either behaviour or substance addiction, does not develop suddenly as a result of initial exposure. Any

types of addictive behaviour develop as a result of repeated exposure over time to a substance or behaviour. It should be noted that not everyone who uses drugs becomes addicted to them. Undoubtedly, individual characteristics play a significant role in this. It is assumed that particular thinking and behavioural pattern are associated with the development of drug addiction; this is where personality characteristics come into play. On the other hand, evidence supported that choice of different drugs depends on individual preferences according to unique personality characteristics. Taking all into consideration, it can be concluded that personality traits such as sensation seeking, neuroticism, psychoticism, and low conscientiousness are closely linked to various aspects of drug addiction.

References

- Abu-Arab, M., & Hashem, E. (1995). Some personality correlates in a group of drug addicts. *Personality and Individual Differences*, 19(5), 649-653.
- Barnes, G. M., Welte, J. W., Hoffman, J. H., & Dintcheff, B. A. (2005). Shared predictors of youthful gambling, substance use, and delinquency. *Psychology of Addictive Behaviors*, 19(2), 165.
- Berglund, K., Roman, E., Balldin, J., Berggren, U., Eriksson, M., Gustavsson, P., & Fahlke, C. (2011). Do men with excessive alcohol consumption and social stability have an addictive personality?. *Scandinavian journal of psychology*, 52(3), 257-260.
- Comeau, N., Stewart, S. H., & Loba, P. (2001). The relations of trait anxiety, anxiety sensitivity, and sensation seeking to adolescents' motivations for alcohol, cigarette, and marijuana use. *Addictive behaviors*, 26(6), 803-825.
- Donovan, J. M., Soldz, S., Kelley, H. F., & Penk, W. E. (1998). Four addictions: the MMPI and discriminant function analysis. *Journal of Addictive Diseases*, 17(2), 41-55.
- Ersche, K. D., Jones, P. S., Williams, G. B., Smith, D. G., Bullmore, E. T., & Robbins, T. W. (2013). Distinctive personality traits and neural correlates associated with stimulant drug use versus familial risk of stimulant dependence. *Biological psychiatry*, 74(2), 137-144.
- Hokm Abadi, M. E., Bakhti, M., Nazemi, M., Sedighi, S., & Mirzadeh Toroghi, E. (2018). The relationship between personality traits and drug type among Substance Abuse. *Journal of Research and Health*, 8(6), 531-540.
- Kazdin, A. E. (2000). *Encyclopedia of psychology* (Vol. 8). American Psychological Association.
- Kornør, H., & Nordvik, H. (2007). Five-factor model personality traits in opioid dependence. *BMC psychiatry*, 7(1), 1-6.
- Larsen, R. J., & Buss, D. M. (2017). *Personality psychology: Domains of knowledge about human nature* (6th ed.). McGraw-Hill Education.
- Marcou, P., Jungmann, M., Thorpe II, J. A., & Keelan, K. (2015). NATIONAL MODEL UNITED NATIONS.
- McGue, M., Iacono, W. G., & Slutske, W. (1999). Personality and substance use disorders: II. Alcoholism versus drug use disorders. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 67, 393– 404
- Mitchell, M. R., & Potenza, M. N. (2014). Addictions and Personality Traits: Impulsivity and Related Constructs. *Current behavioral neuroscience reports*, 1(1), 1–12. <https://doi.org/10.1007/s40473-013-0001-y>
- Montag, C., Jurkiewicz, M., & Reuter, M. (2010). Low self-directedness is a better

- predictor for problematic internet use than high neuroticism. *Computers in human behavior*, 26(6), 1531-1535.
- Mott, J. (1972). The psychological basis of drug dependence: The intellectual and personality characteristics of opiate users. *British Journal of Addiction to Alcohol & Other Drugs*, 67(2), 89-99.
- Müller, K. W., Beutel, M. E., Egloff, B., & Wölfling, K. (2014). Investigating risk factors for Internet gaming disorder: a comparison of patients with addictive gaming, pathological gamblers and healthy controls regarding the big five personality traits. *European addiction research*, 20(3), 129-136.
- Sanja, T. V., Elizabeta, D. H., & Klementina, R. (2013). The relationship between personality traits and anxiety/depression levels in different drug abusers' groups. *Annali dell'Istituto superiore di sanita*, 49, 365-369.
- Schultz, D.P. & Schultz, S.E. (2017). *Theories of Personality*. (11th ed.) Cengage learning.
- Sher, K. J., Trull, T. J., Bartholow, B. D., & Vieth, A. (1999). Personality and alcoholism: Issues, methods, and etiological processes. In H. Blane & K. Leonard (Eds.), *Psychological theories of drinking and alcoholism* (2nd ed., pp. 54 –105). New York: Plenum Press.
- State Party Reports Sri Lanka. (1994, May 5). https://www.unicef-irc.org/portfolios/documents/440_sri-lanka.htm#:~:text=The%20age%20of%20majority%20is%2018%20years%20in%20terms%20of,17%20of%201989
- Terracciano, A., Löckenhoff, C. E., Crum, R. M., Bienvu, O. J., & Costa, P. T. (2008). Five-Factor Model personality profiles of drug users. *BMC psychiatry*, 8, 1-10.
- Trobst, K. K., Herbst, J. H., Masters III, H. L., & Costa Jr, P. T. (2002). Personality pathways to unsafe sex: Personality, condom use, and HIV risk behaviours. *Journal of Research in personality*, 36(2), 117-133.
- VandenBos, G.R. (2015). *APA dictionary of psychology* (2nd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/14646-000>
- Walther, B., Morgenstern, M., & Hanewinkel, R. (2012). Co-occurrence of addictive behaviours: personality factors related to substance use, gambling and computer gaming. *European addiction research*, 18(4), 167-174.
- Zuckerman, M. (2005). *Psychobiology of personality* (2nd ed., rev. & updated). Cambridge University Press.

සාමය පිළිබඳ දර්ශනය සඳහා පාදක වූ ආගමික සංකල්ප පිළිබඳ
විචාරාත්මක අධ්‍යයනයක්

[A Critical Study on Religious Concepts that based for
Philosophy of Peace]

Samantha Ilangakoon¹

Abstract

It is an objective fact that there are concepts in religious traditions which motivate for peaceful drives. Those who oppose this view, argue that religion from a long time had provided stimulus for conflicts and wars. There are religious followers who claim that they involve in war in the name of religion. However, this discussion inquiries into the religious ideas which had been utilized as peace sources in the recent times. This article is being written with the focus of the contribution of religious beliefs, observances and institutions to peace in different ways. It is mainly a critical investigation into peaceful concepts in world religions. Here commonly identifiable religious moral ideas are investigated such as non-

violence, tolerance, forgiveness, concern in otherness, altruism, giving, mutual duties and how they had contributed to modern peace thought. Mostly religious traditions promote reconciliation and non-violence and provide ethical frames for social integrity. Religion works even for the social justice and equality. This paper intends to show how religion with its narrations and symbols can motivate for peaceful co-existence using historical and contemporary examples. Another purpose would be to show the potentiality of religion for peace through peace thinkers and activists. This article shows that the importance an approach that bases on religion for peace and religious teachings provide sources to enrich a peaceful culture that suits to global contexts and complementary to modern secular methods.

Key words: Ethics, Peace, Reconciliation, Religion

1. Department of Philosophy, University of Peradeniya

E-mail: samantha@arts.pdn.ac.lk <https://orcid.org/0009-0001-0493-6872>

Received: 03 March 2024, Accepted revised version: 20 June 2024.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share A like 4.0 International License.

සාරසංකේපය

ආගමික සම්ප්‍රදායයන් හි හමුවන ඉගැන්වීම් තුළ සාමය සඳහා ප්‍රේරණ සපයන බොහෝ සංකල්ප අන්තර්ගත බව පොදුවේ පිළිගන්නා කරුණකි. ඒ අතර ම එයට විරුද්ධ ව කරුණු හා සාක්‍ෂ්‍ය ඉදිරිපත් කරන්නෝ ආගම බොහෝ කලක සිට ගැටුම් සහ යුද්ධය තත්වයන් ඇති කිරීමෙහි ලා උත්තේජන සපයා ඇති බව පවසති. තම ආගමේ නාමයෙන් යුද්ධය ක්‍රියාවන්ට සහභාගී වන බව පවසන ආගමික බැතිමතුන් නැත්තේ ද නො වේ. කෙසේ වුවත් මෙම සාකච්ඡාවෙන් විමසා බලන්නේ ආගමික අදහස් කුමනාකාරයෙන් සාමය ඇති කිරීමේ ප්‍රභවයන් ලෙස මැන කාලීන ව ක්‍රියාත්මකව තිබේ ද යන්නයි. ආගමික විශ්වාස, වත් පිළිවෙත් සහ ආයතන සාමය සඳහා දායක වන විවිධ ආකාරයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් මෙම ලිපිය රචනා කරනු ලැබේ. එය ප්‍රධාන වශයෙන් ලෝක ආගම්වල එන සාමයික සංකල්ප පදනම් කරගෙන සිදු කරනු ලබන විචාරාත්මක විමර්ශනයකි. පොදුවේ ආගම්වල එන අවිහිංසාවාදී අදහස්, ඉවසීම, සමාව දීම, අනිකා පිළිබඳ දක්වන අනුකූලතාව, පරහිතකාමී බව, පරිත්‍යාගශීලීත්වය, අන්‍යෝන්‍ය යුතුකම් වැනි ආගමික ආචාර ධර්ම කෙසේ නූතන සාම සංකල්පයන්හි ප්‍රභවය කෙරෙහි බලපා තිබේ ද? යන්න මෙහිදී විචාරාත්මක ව විමසා බලනු ලැබේ. ආගමික සම්ප්‍රදායන් බොහෝ විට සංහිදියාව සහ අවිහිංසාව ප්‍රවර්ධනය කරන අතර ම සමාජ ඒකාබද්ධතාවට අවශ්‍ය කරන සදාචාරාත්මක රාමු සපයයි. එමෙන් ම සමාජ සාධාරණත්වය හා යුක්තිය වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම දක්වා ම ආගම ක්‍රියාත්මක වෙයි. ඓතිහාසික හා සමකාලීන උදාහරණ විශ්ලේෂණය කිරීමෙන්, ආගමික ආධ්‍යාන සහ සංකේත මඟින් පුද්ගලයන් සහ ප්‍රජාවන් සාමකාමී සහජීවනයකට පෙලඹවිය හැකි ආකාරය මෙම පත්‍රිකාව මඟින් පෙන්වනුම් කෙරේ. සාමය සඳහා

ආගමේ ඇති විභවතාව සාම චින්තකයන් හා ක්‍රියාධරයන් ඇසුරෙන් පෙන්වා දීම ද මෙහි තවත් අරමුණකි. මෙම ලිපිය පෙන්වා දෙන්නේ සාමය සඳහා ආගම පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයන් ඉතා වැදගත් වන අතර නූතන ලෝකික ක්‍රමවලට අනුපූරක වන හා ගෝලීය සන්දර්භයන්ට ගැළපෙන සාම සංස්කෘතියක් පෝෂණය කිරීම සඳහා මූලාශ්‍රය ආගමික ඉගැන්වීම්වලින් ලැබෙන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: ආචාරධර්ම, ආගම, සාමය, සංහිදියාව

හැඳින්වීම

සාමය පිළිබඳ දර්ශනය සැලකෙන්නේ සාමය සඳහා කැප වී සිටින විවිධ ක්ෂේත්‍රවල පුද්ගලයන්ගේ සංකල්පීය හා චින්තනමය පසුබිම ගොඩනගමින් ඒ සඳහා තර්කානුකූල හා ශක්තිමත් බුද්ධිමය පදනමක් සපයන උප විෂයයක් ලෙස යි. මෙම සංකල්ප බිහි ව ඇත්තේ ඓතිහාසික මෙන් ම භෞගෝලීය හා සංස්කෘතික පදනම් ආශ්‍රය කරගෙන යි. මෙම රචනාව දිග හැරෙන්නේ ප්‍රමුඛ වශයෙන් සාමවාදී චින්තනය කෙරෙහි ආගමික මූලාශ්‍රයවල අන්තර්ගත කරුණු කෙසේ පාදක වී තිබේ ද? යන කරුණ විචාරාත්මක ව විමසා බැලීම සඳහා යි.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

ආගම හා සාමය සම්බන්ධයෙන් ලියැවී ඇති වෙනම සාහිත්‍යයක් දක්නට ලැබේ. එහෙත් එම සාහිත්‍යය තුළ දක්නට ඇති ප්‍රධාන දුර්වලතාවක් වන්නේ එක් එක් ආගම වෙන වෙන ම ගෙන ඒවායේ අන්තර්ගත සාමයික අදහස් මතුකොට දක්වා තිබීම යි. හැම ආගමක් ම සාමයික ආගම් ලෙස මතු කොට දක්වා තිබීම වැදගත් ය. එහෙත් සමකාලීන වශයෙන් අවශ්‍ය වන්නේ සාකච්ඡාත්මක අර්ථයකින් අඩු ම වශයෙන් ලෝකයේ වැඩි ජනගහණයක් අදහන ලෝක ආගම්වල අන්තර්ගත සාමයික

අදහස් අඩු වැඩි වශයෙන් නූතන සාමවාදී වින්තනය බිහි කිරීමට බලපා තිබෙන බව මතුකොට දැක්වීම යි. මෙම පර්යේෂයේදී මතු වූ පර්යේෂණ හිඩැසක් ලෙස ආගමික සංකල්පනාවන්හි අන්තර්ගත සාම සංකල්ප පිළිබඳ පොදු හා වාස්තවික ප්‍රවේශයක් නොමැති වීම දැක්විය හැකි ය.

නූතන සාමවාදී වින්තනයෙහි න්‍යායාත්මක පදනම සැපයූ යොහාන් ගල්ට්‍රන් ලියන ලද “සාමය හා බුදුදහම” නැමති කෘතියෙහි ආගමක් ලෙස බෞද්ධාගම තුළ සාමය සඳහා රුකුල් දෙන කරුණු විස්සක් ඇති බව පෙන්වා දෙයි. එමෙන් ම සාමයට අදාළ නො වන කරුණු අටක් ගැන ද ඔහු මතුකොට දක්වයි. “බුදුදහම හා සාමය” මැයෙන් ප්‍රකාශිත ග්‍රන්ථය කේ.එන්. ජයතිලක හේග් නුවර පවත්වන ලද දේශනයක මුද්‍රිත ග්‍රන්ථය යි. මෙහිදී බුදුදහමේ ඓතිහාසික පදනම පිළිබඳ විග්‍රහයක් ගෙන එමින් ඔහු බෞද්ධ ඉගැන්වීම් තුළ ඇති සාමයික සිද්ධාන්ත ගැන පුළුල් විග්‍රහයක් සපයයි. මෙම දේශනය වෙනත් ආගමික විද්වතුන් ඒ ඒ ආගම්වල අන්තර්ගත සාමයික වින්තන ගැන සොයා බැලීමට පෙළඹවූවකි. කේ.එන්. ජයතිලක විසින් ම ලියා ඇති “අනිකුත් ආගම් කෙරෙහි බෞද්ධ ආකල්පය” නැමති කෘතිය තත්කාලීන බහුත්වවාදී ආගමික හා ජාතිකත්වය තුළ බුදුන් වහන්සේ කටයුතු කළ ආකාරය විස්තර කරයි.

වයි. කරුණාදාස විසින් ප්‍රකාශිත “මුල් බෞද්ධ ඉගැන්වීම්” නැමති කෘතියෙහි නූතන ලෝක තත්ත්වය හා දැනුම් පද්ධතිය ද උපයෝගී කරගෙන සාම වින්තනයෙහි සංවර්ධනයට යොදාගත හැකි බෞද්ධ අදහස් නූතන සාමවාදී අදහස් සමග ගැළපෙන ආකාරය පෙන්වා දී ඇත. අසංග තිලකරත්නගේ ලිපි මාලාවක එකතුවක් වන “අන්තර් ආගමික අවබෝධය” නැමති ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථය තුළ බෞද්ධාගම ප්‍රමුඛ ව වෙනත් ආගම්වල නිලීන ව ඇති සාමයික සංකල්ප ඉස්මතු කොට දක්වා ඇත. වන්දිම

විජේබණ්ඩාර සහ එච්.එම්. මොරටුවගම විසින් රචිත ආදී බෞද්ධ වින්තනය නැමති කෘතියෙහි බෞද්ධ දර්ශනයෙහි ඇති සාමග්‍රීකරණය ගැන ප්‍රමාණාත්මක රචනාවක් අන්තර්ගත වන්නේ ය.

මාකුස් ක්‍රෙමර් විසින් රචිත “සාමය-අදහසක් පිළිබඳ ඉතිහාසය” නැමති කෘතිය බටහිර ආගම්වල එන සාමයික සංකල්ප තේරුම් ගැනීම උදෙසා බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වන්නේ ය. බෙට් වෙස්කොර්ට් විසින් රචිත “සාමය හා සහජීවනය උදෙසා ආගමික ප්‍රවේශයක්” නම් කෘතිය සංක්ෂිප්ත වශයෙන් ආගම්වල අන්තර්ගත සාමවාදී අදහස් ඉදිරිපත් කරයි. මෙහොමඩ් රෆීක් විසින් රචිත “ලොව ප්‍රධාන ආගම්හි පැහැණෙන සාම සංකල්පය” නම් වූ පර්යේෂණ ලිපියේ ද ලෝකයේ ප්‍රධාන ආගමික සම්ප්‍රදායන් තුළ හමුවන සාමයික සංකල්ප ගැන විග්‍රහයක් ඉදිරිපත් වන්නේ ය.

ජයන්ත සෙනෙවිරත්නගේ ලිපියක් වන “විසිවන සියවසේ අවිහිංසාවාදී සමාජ විප්ලවය හා සාමය” නම් වූ ලිපිය නූතන සාමයික සංකල්පයක් වන අවිහිංසාවාදී වින්තනය පැරණි භාරතීය ආගම් පසුබිම් කොට ඇති වූවක් බව පෙන්වා දෙයි. විජිත රාජපක්ෂ විසින් රචිත “අවිහිංසාවාදී දේශනාව පිළිබඳ සලකා බැලීම් කිහිපයක්” නම් වූ ලිපිය පෙන්වා දෙන්නේ හිංසනයෙන් බැහැර වීමේ වින්තනය වූ කලී ලොව පවත්නා බොහෝ ආගම්වල නිලීන ව ඇති ආචාරාත්මක යෙදවුමක් බව යි. රොබට් ඒ. බ්‍රව්ගේ “ආචාරධර්ම අධ්‍යයන” නැමති කෘතියේ පෙන්වා දී ඇත්තේ බටහිර ලෝකයේ සාමවාදී ව්‍යාපාර බිහි වීමටත් ඒවායේ වින්තන පදනම සකස් කිරීමටත් දේවධර්මවාදයෙන් මහත් පිටුබලයක් ලැබී ඇති බව යි.

පර්යේෂණ ගැටලුව සාමවාදී අදහස් බිහි වන්නේ සාමය නිශේධනය වන ප්‍රවණතා සමකාලීන

වශයෙන් ක්‍රමක්‍රමයෙන් ගෝලීය වශයෙන් මතු වන්නට පටන් ගැනීමත් සමග ම ය. ඒවා බොහෝ දුරට සාර්ථක වී තිබෙන්නේයැයි පිළිගත හැක්කේ තෙවැනි ලෝක යුද්ධයක් ඇති වීම වළක්වා ඇති පසුබිමක් තුළ ය. කෙසේ වුව ද මෙම සාමවාදී අදහස් ආකස්මිකව ඇති වූ බවට පිළිගත නොහැකි ය. නීතිය, සදාචාරය, සංස්කෘතිය හා ශිෂ්ටාචාරය වැනි සමාජීය ප්‍රභව පෝෂණය කිරීමෙහි ලා ආගමික සංකල්ප මූල බීජ සපයා ඇති ආකාරයෙන් ම සාම වින්තනය ගොඩ නැඟීමෙහි ලා ආගම දක්වා ඇති කාර්යභාරය විමසා බැලීම මෙහිදී සිදු කෙරේ. සාමය ගොඩනැඟීම හා සාම සංස්කෘතියක් ඇති කිරීම ලෞකිකකරණයේ දී තුළ සැලකෙන්නේ හුදෙක් ආගමෙන් විනිර්මුක්තව සිදුකළ හැකි කාර්යක් ලෙස යි. ආගම අනුව මිනිසුන්ගේ යම් ආකාරයක බෙදීමක් දක්නට ලැබෙන නිසා සාමය කෙරෙහි ආගමික න්‍යායන් භාවිත කිරීම සුදුසු නොවන බව අතැමෙකුගේ අදහස යි. එසේ වුවත් සාම අධ්‍යාපනයේ දී භාවිත කරන බොහෝ උපකරණ හා න්‍යායන් ආගමික වශයෙන් දක්නට ලැබේ. එබැවින් මෙහිදී පර්යේෂණ ගැටලුව ලෙස නූතන ලෝකයේ ජනප්‍රිය සාමවාදී වින්තනය කෙරෙහි ආගමික සංකල්ප මූලාශ්‍රය වී තිබේ ද? යන්න යි.

පර්යේෂණ අරමුණු

දෙවැනි ලෝක යුද්ධයෙන් පසු ව නැවත එවැනි බිහිසුණු යුද්ධයක් ඇති වීම වැළැක්වීමටත් ලොව පුරා සාමයික අදහස් ව්‍යාප්ත වීමටත් ලෞකික විෂයක් ලෙස සාම අධ්‍යාපනයෙහි ඇති වූ න්‍යායාත්මක මෙන් ම ප්‍රායෝගික සංවර්ධනය බලපා තිබේ. එහෙත් සාමවාදය සඳහාත් ලෞකික විෂයක් ලෙස දියුණු වූ සාම අධ්‍යයනය සඳහාත් ලෝකෝත්තර හා ආධ්‍යාත්මික දැනුමක් වන ආගම ආභාසය ලබා ඇති බවට කෙරෙන සාකච්ඡා අවම ය. ආගම සැලකෙන්නේ

මූල විද්‍යාවක් (Proto-science) ලෙසට යි. එනම්, නූතන විද්‍යාවන්ගේ උපතට බලපෑ මූල සංකල්ප අන්තර්ගත වූයේ මූලික වශයෙන් ආගමික පද්ධතියෙහි ඒවායෙහි ඇති විද්‍යාත්මක බව ආනුභූතික විද්‍යා දැනුමට ප්‍රශ්න කළ හැකි වුවත් පැරණි මානවයාගේ විද්‍යාව වූයේ ආගම යි. ඒ නිසා නූතන සාමවාදයටත් එහි න්‍යායාත්මක හා ප්‍රායෝගික අංශ සංවර්ධනය කිරීමෙහි ලාත් ආගම දක්වා ඇති දායකත්වය අගය කරමින් එය තව දුරටත් පවත්වාගෙන යාමේ වැදගත්කම පෙන්වා දීම මෙහි එක් අරමුණකි. එහිදී ප්‍රමුඛ වශයෙන් ආගමික සංකල්ප, සාමයික දර්ශනය ගොඩනැඟීම උදෙසා මූලාශ්‍රමය වශයෙන් දක්වා ඇති දායකත්වය සකාරණව ඔප්පු කොට දැක්වීමට උත්සාහයක් ගනු ලැබේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙහිදී භාවිත කරන විධික්‍රමය දාර්ශනික ක්‍රමය යි. විෂයක් වශයෙන් දර්ශනය සැලකෙන්නේ ද්විතියික ගණයේ දැනුම පද්ධතියක් ලෙස යි. ඒ නිසා දාර්ශනික දෘෂ්ටි කෝණයෙන් පළමු ගණයේ විෂයන් දෙස බැලීමට හා අර්ථකථන ඉදිරිපත් කිරීමට දාර්ශනිකයාට ඓතිහාසිකව ම නිදහසක් හිමිව තිබේ. සාමය නැමති සංකල්පය හා ආගම නැමති ප්‍රභවය අයිති වන්නේ පළමු ගණයේ විෂය පද්ධතීන්ට ය. තව ද දර්ශනය වැනි විෂයකට තවත් ක්ෂේත්‍රයකට ශක්තිමත් පදනමක් සපයන්නට හැකි ය. මෙහි එක් වැදගත් ක්‍රමයක් වන්නේ සොක්‍රටීක යුගයේ සිට ම පවතින ප්‍රශ්න නැඟීමයි. දාර්ශනිකයන්ට යුද්ධයේ සහ ප්‍රචණ්ඩකමේ ඇති ආචාරාත්මක බව ප්‍රශ්න කිරීමට සම්පූර්ණ නිදහසක් තිබේ. නූතන සමාජ හා මානවීය විද්‍යා ක්ෂේත්‍රවල අධ්‍යයනයට බලපා තිබෙන විචාරාත්මක න්‍යාය ද මෙහි ලා භාවිත කෙරෙන ක්‍රමවේදයෙහි න්‍යායාත්මක පදනම සපයනු ලබයි. මෙහිදී දත්ත එකතු කිරීමේ ක්‍රමය අදාළ සාහිත්‍යය මත තීරණය වන්නේ ය.

අදාළ ප්‍රාථමික සහ ද්විතීය මූලාශ්‍රය මත පදනම් ව තොරතුරු ගවේෂණය කරන ලදී. සාහිත්‍ය සමීක්ෂණයේ දී සාම සංකල්පයට අදාළ වූ ආගමික අදහස් එකතු කරන ලදී.

පර්යේෂණයේ වැදගත්කම

මෙවැනි පර්යේෂණයක් වැදගත් වන්නේ එක් පැත්තකින් ආගම පාරභෞතික හෝ පාරලෝකික පද්ධතියක් සේ නොසලකා හැරෙන ප්‍රවණතා මතුවන කාලයක ය. අනික් අතින් ගෝලීය වශයෙන් ආගම දේශපාලනික හා ක්‍රස්තවාදීමය පරමාර්ථ සඳහා යොදා ගැනෙන කාලයක ආගමෙහි පැවැත්මට එල්ල වී ඇති තර්ජන හමුවේ ආගමෙහි ප්‍රායෝගිකත්වය හා උපයෝගීතාවය බුද්ධිමය වශයෙන් පවා ප්‍රශ්න කැරෙන යුගයක ය. නිරාගමික ප්‍රවණතා පවා මතු වන්නේ මෙසේ ආගම විවිධ අරමුණු සඳහා උපකරණාර්ථයෙන් අවහාවිත කිරීම නිසා ය. එහෙත් ආගමික සංකල්පනා තවමත් මානව ජීවිතය සමඟ බද්ධ ව පවතින බවත් ඒවා තවදුරටත් මානව චින්තනය දියුණු කිරීමට දායක වන බවත් පෙන්වා දීම සමකාලීන වශයෙන් වැදගත් ය. තව ද ආගම වෙනත් පරමාර්ථ උදෙසා යොදා ගැනීම වැළැක්වීමට ඇති කාලීන අවශ්‍යතාව ද මේ මඟින් ගම්‍ය කෙරෙන අදහසකි.

සාකච්ඡාව

සාමය පිළිබඳ දර්ශනය

සාමය පිළිබඳ කථා කිරීම, අගය කිරීම, වර්ණනා කිරීම, න්‍යායයන් ගොඩනැගීම හා සාමය උදෙසා ප්‍රායෝගික ක්‍රියා මාර්ග ඉදිරිපත් කිරීම සාමය පිළිබඳ දර්ශනයයි. මේ අනුව සාමවාදියා සෘජුව ම යුද්ධය හා ප්‍රවණ්ඩත්වය හෙළා දකියි. විරුද්ධ වෙයි. පිටු දැකීම අපේක්ෂා කරයි. බැහැර කරයි. අනිටු විපාක පෙන්වා දෙයි. ගැටුම නැති කිරීමට අදාළ ප්‍රායෝගික ක්‍රියා මාර්ග නිර්දේශ කරයි. මේ අනුව සාමවාදයෙහි වාරිත්‍රමය අංශයක් මෙන් ම වාරිත්‍රමය

අංශයක් ද දක්නට ලැබේ. එමෙන් ම අසුබවාදීව යුද්ධය දෙස බැලීමත් සුබවාදීව සාමය දෙස බැලීමත් සාමවාදියෙකුගේ ලක්ෂණයකි. සාමවාදියා සැමවිට ම කටයුතු කරන්නේ සාමවාදී ආචාර ධර්ම පද්ධතියක් අනුගමනය කරමින් ය. එහි කේන්ද්‍රීය ලක්ෂණයක් වන්නේ අවිහිංසාව යි. ඒ නිසා සාමවාදියා අවිහිංසාවාදී න්‍යාය අනුගමනය කරයි. එය ආචාරාත්මක සංකල්පයකි. අනිකාට හිංසා කිරීම හෝ මරණයට පත් කිරීම වැරදි බව ප්‍රකාශ කරන සාමවාදියා තම න්‍යාය එම ප්‍රතිගෘහිතය ඔස්සේ ඉදිරියට ගෙන යන්නේ සාමය පිළිබඳ තර්කණදාමයක් ගොඩනංවමිනි (Bowie, 2001).

1. මරණයට / හිංසාවට භාජනයට කිරීම වැරදිය.
2. යුද්ධයේදී හිංසා කිරීම් හා මරණයට පත් කිරීම් සිදු වේ.
3. එසේ නම් යුද්ධ කිරීම වැරදිය.

යුද්ධය වැරදි ක්‍රියාවක් බවට සාමාන්‍යයෙන් පිළිගත්තත් රාජ්‍යය පිළිබඳ සංකල්පයේ දී එය තම රටෙහි ස්වෛරීභාවය සඳහා අනුගමනය කළාට කම් නැත යනුවෙන් පිළිගැනීමක් ඇත. එබැවින් රාජ්‍යයේ හමුදාවට රටේ ආරක්‍ෂාව සම්බන්ධ ව අවදානමක් ඇති විට යුද්ධ කිරීමට ඇති අයිතිය පිළිගැනෙන කරුණකි. ඇතැම් විට ශුද්ධ යුද්ධය ලෙස ආගමික දෘෂ්ටි කෝණයෙන් ද යුද්ධය සාධාරණීකරණය කරන අවස්ථා අපට හමු වේ. මිනිසුන් මරණයට පත් කිරීම නිත්‍යානුකූල ද? ආචාරාත්මක ද? ආගමානුකූල ද? යනාදී ගැටලු මෙහිදී මතු වේ. සාමවාදියා මේ පිළිබඳ ව විශ්ලේෂණාත්මක ව කරුණු දක්වයි. දේශප්‍රේමීයත්වය ගැන කථා කරන විට යුද්ධය හා යුද්ධයට සම්බන්ධ වීම උත්කර්ෂවත් අන්දමින් වර්ණනාවට ලක් කරන අවස්ථා හමු වේ. සමකාලීන දර්ශනික බට්‍රන්ඩ් රසල් මේ ගැන කථා කරයි (Rafique, 2017).

“දේශප්‍රේමීහු සෑම විටම තම රට වෙනුවෙන් දිවිය කැප කිරීම ගැන කථා කරති. එහෙත් ඔවුන්ගේ රට වෙනුවෙන් ඝාතනය කිරීම ගැන ඔවුහු කථා නො කරති.” යනුවෙනි.

අනිකා මැරීමෙන්, අනිකාට හිංසා කිරීමෙන් හෝ පීඩාවට පත් කිරීමෙන් තොරව කිසිදු යුද්ධයක් සිදු කළ නො හැකි ය. එහෙත් කුමන පදනමක් මත හෝ එවැනි හිංසනයක් මානවයාට සිදුකළ හැකි ද? යන්න යුද්ධයෙහි ඇති ආචාරාත්මක ගැටලුව ගැන කථා කරන විට විමසා බැලේ. ශුද්ධ වූ යුද්ධයක් ගැන කථා කරන ආගමික ඉගැන්වීම්වල පවා අපට හමුවන වැදගත් ආචාරධර්මීය මූලධර්මයක් ලෙස ස්වර්ණමය නීතිය (Golden Rule) හැඳින්විය හැකි ය. එය පෙරදිග ආගම්වල ‘අත්තුපනායික ධර්ම පර්යාය’ ලෙස හැඳින්වේ. මෙහිදී සිදු කරන දෙය වන්නේ තමා උපමා කොට අනිකා දෙස බැලීම යි. අනිකා ද තමන් හා සමාන බවත් තමන් මෙන් ම මරණයට හා හිංසා කරනු ලැබීම අප්‍රිය කරන බවත් කල්පනා කොට අනිකා දෙස බැලීමේ ක්‍රමය යි. මෙය ඉතා සංකීර්ණ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික අවස්ථාවකි. මෙහි දී ද අපට වාරික්‍රමය හා වාරික්‍රමය අංශ දෙකක් හමු වේ. එක් පැත්තකින් අනුන් තමාට සිදු කරන එහෙත් තමා ප්‍රිය නොකරන දේවල් අනුන්ට සිදු කිරීමෙන් වැළකී සිටී. අනික් පැත්තෙන් අනුන් විසින් තමාට සිදු කරන එමෙන් ම තමා ප්‍රිය කරන දේවල් අනුන්ට ද කිරීමට වග බලා ගනියි. අනිකාගේ ස්වභාවය තේරුම් ගැනීමට නම් සහානුකම්පනය (Empathy) වැදගත් බව මනෝවිද්‍යා උපදේශනයෙහි සඳහන් කරන කරුණකි. එය අනුකම්පාව (Sympathy) නො වේ. අනිකාගේ සිතූම්, පැතුම්, හැඟීම්, වේදනාදිය තමන්ගේ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් බලා අනිකා තේරුම් ගන්නා වැදගත් උපක්‍රමයකි. මෙහිදී සාමවාදියා ප්‍රකාශ කරන්නේ අනිකා විසින් තමා මරනු ලැබීම, හිංසා කරනු ලැබීම හෝ පීඩාවට පත් කරනු ලැබීම තමා නොඉවසන්නේ යම් සේ ද ඒ අනුවම බලා එවැනි දේ අනිකාට

සිදු කිරීමෙන් වැළකීම වැදගත් වන බව යි (Bowie, 2001).

බොහෝ අවස්ථාවල යුද්ධයට වාසි සහගත වූ තර්ක මිනිසුන් විසින් කියනු අසන්නට ලැබේ. රටක සිටින මිනිසුන් ආරක්‍ෂා කිරීමට නම් යුද්ධය අවශ්‍ය වන අවස්ථා ඇත. රටක ඇති ස්වාධීනත්වය ස්වෛරීභාවය හා ආරක්‍ෂාව සඳහා ද යුද්ධය අවශ්‍ය වේ. කිසියම් රටක ජීවත් වන මිනිසුන්ගේ නිදහස ආරක්‍ෂා කිරීමට ද යුද්ධය අවැසි බව ප්‍රකාශ වන අවස්ථා දක්නට ලැබේ. එමෙන් ම රටෙහි යුක්තිය හා සාමය සඳහා ද යුද්ධය අවැසි බව ප්‍රකාශ වන අවස්ථා අපට හමුවේ. එහෙත් මෙහි දී පැන නගින ගැටලුව වන්නේ මෙම පදනම මත සිට යුද්ධය පිළිගත හැකි ද යන්නයි. සාමවාදියා ප්‍රශ්න කරන්නේ යුද්ධය කෙසේ සාමය ආරක්‍ෂා කරන්නේ ද? යන්න යි. එමෙන් ම එකෙකු මරා තවෙකෙකුගේ නිදහස ආරක්‍ෂා කරන්නේ කෙසේ ද? යන්න යි. යුද්ධයෙහි ඇති දුෂ්චක්‍රමය කෙසේ යුක්තිය ස්ථාපනය කරන්නේ ද? යන්න යි. සාමවාදියාට කුමන පදනමක සිටවත් යුද්ධය අගය කළ නොහැකි නිසා මෙවැනි ප්‍රශ්න විමසමින් යුද්ධයෙහි බිහිසුණු බව නැවත නැවතත් සපථ කර දක්වයි.

ඇඩොල්ෆ් හිට්ලර්ගේ නාසිවාදයෙන් ගම්‍ය වන යුද්ධය කෙසේවත් වර්ණනා කළ නො හැකි ය. යුද්ධයකදී සිදුවන මරණය හා හිංසනයට අමතර ව තවදුරටත් යුද්ධය විශ්ලේෂණය කර බැලීමට සාමවාදියා යොමු වේ. හිට්ලර් මෙන් අහිංසක සිවිල් ජනතාව ජාතිවාදී හෝ වෙනත් වෙනස්කමක් පදනම් කොට වෙඩි තබා මරා දැමීම සුදුසු ද? ගැස් වධකාගාරවලට දමා මිනිසුන් හිංසනයට භාජනය කළ යුතු ද? ආහාර ජලය වැනි මූලික අවශ්‍යතා ලබා නොදී ක්‍රමයෙන් මිනිසුන් මරණයට පත් කිරීම සුදුසු ද? හිට්ලර් වැනි ඝාතකයෙකු මේ අනුව කෙසේවත් පිළිගත නොහැකි බව පැහැදිලි වන්නේය. යුද්ධයකදී සිදු වන මිනිස්

ජාවාරම හෝ අවි ආයුධ ජාවාරම අගය කළ හැකි ද? තම ස්වාමි පුරුෂයන් අහිමි වී වැන්දඹුවන් ලෙස ජීවත්වීම, අසරණ වන දරුවන්ගේ මානසිකත්වය කෙසේ අගය කළ හැකි ද? යුද විජයග්‍රහණය උදෙසා හිරෝෂිමා - නාගසාකි නගරවලට හෙළි බෝම්බ සිදු කළ හානිය අපට අගය කළ හැකි ද? එපමණක් නොව තවත් පුළුල් දෘෂ්ටි කෝණයකින් සලකා බැලූ විට යුද්ධය නිසා පරිසරයට, සතුන්ට හා ගස් කොළන්වලට සිදු වන හානිය ගැන කවුරු ප්‍රශ්න කරන්නේ ද? අතීතයේදී පැවති යුද්ධවලදී කොතරම් අශ්වයන්, හස්තීන් හෝ ඔටුවන් වැනි සතුන් මිය ගොස් ඇත් ද? මෙසේ යුද්ධය මිනිසාට පමණක් නො ව සමස්ත ගෝලීය පරිසරයට ම හානි සිදුකරන බැව් පැහැදිලි ය. මෙවැනි පසුබිමක අනිකා පරාජය කිරීම වෙනුවෙන් සිදු කරනු ලබන යුද්ධය කෙසේවත් අගය කළ නො හැකි බව පැහැදිලි වන්නේ ය.

අනිකාගේ ජීවිතයට ගරු කිරීම අන්තර්ජාතිකව පිළිගත් මූල ධර්මයකි. මූලික අයිතිවාසිකම්වල ජීවත් වීමේ අයිතිය යනුවෙන් මෙය සඳහන් වේ. සාමවාදියා ඉනුත් ඔබ්බට ගොස් ජීවිතය යනු වටිනා, ගෞරවණීය, පූජනීය දෙයක් ලෙස හඳුනා ගනී. මානව ජීවිතයේ පූජනීයත්වය මානවයෙකු ලෙස උපත ලබන සෑම අයෙකුට ම හිමි වන දෙයකි. මානවයා අතර ඇති ඥාතීත්වය ඉවත දැමිය නොහැකි ය. ඒ නිසා ඔවුන් අතරින් කොටසක් මිත්‍රයන් ලෙසත් තවත් පිරිසක් සතුරන් ලෙසත් සැලකීම වැරදිය. සෑම මානවයෙකු ම 'මානවයා' නැමති ඡත්‍ර පදයට නැතහොත් පොදු කුලකයට අන්තර්ග්‍රහණය කරගත යුතු ය. ඒ වෙනුවට අනිකා තුළ ඇති කිසියම් වෙනස්කමක් පදනම් කරගෙන සිදු කරනු ලබන වෙනස්කොට සැලකීම කෙසේවත් අනුමත කළ නොහැකි බව සාමවාදියා පෙන්වා දෙයි. වරක් ඇල්ජරියාවේ උපන් ප්‍රංශ ලේඛක ඇල්බයා කැමූ මෙසේ ප්‍රකාශ කළේය (Bowie, 2001).

“අප මේ ජන වර්ගයට අයත් ය. මේ මේ රටට අයත් ය. මේ මේ පුද්ගලයාට, මේ මේ රටට ආදරය කරන්න නැතහොත් වෛර කරන්නයැයි අපව පොලඹවනු ලැබ තිබේ. එසේවුවත් අප අතරින් කිහිප දෙනෙකුට හෝ එවැනි තෝරා ගැනීමක් සිදු කිරීමට මානවීය බවෙහි ඇති ගැටලුව දැනෙන බව පෙනේ.”

යුද්ධ හා හිංසන මානව විරෝධී, අමානුෂික ක්‍රියා බව ප්‍රකාශ කිරීමට සාමවාදියා පසුබට වන්නේ නැත. එමෙන්ම එය ප්‍රායෝගික ද නොමැත. අයුක්ති සහගත ය. සදාචාර විරෝධී වනවා පමණක් නො ව නාස්තිකාර ය. හිංසනයට ආදේශ කළ හැකි හොඳම විකල්පය අවිහිංසනය යි. මිත්‍රත්වය යි. සාමය යි. එහෙත් හිංසනයෙන් වැළකීම පමණක් සාමය නො වේ. එය සාමයට යන දුෂ්කර ගමනෙහි තවත් එක් වැදගත් අවස්ථාවක් පමණි. යථාර්ථවාදී සාමයක් ළඟා කර ගැනීමට නම් පැහැදිලි ක්‍රියාකාරී මැදිහත් වීමක් සිදු කළ යුතුය. සමාජ ප්‍රගමනය කෙරෙහි ඍණාත්මක ව බලපාන ගැටුම් තවදුරටත් කිරීම උදෙසා උපාය මාර්ගික ක්‍රමවේද අනුගමනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව ද මෙහි දී අවධාරණය කෙරේ. සාමවාදය යුද්ධය බැහැර කරනවා සේ ම සාමය උදෙසා සමාජයමය වශයෙන් කළ යුතු දේ හඳුනාගෙන ඒවා ක්‍රියාත්මක කරයි.

බොහෝ දැනුම් පද්ධති සඳහා මූලික වශයෙන් මූලාශ්‍රය වී ඇත්තේ ආගමික සංකල්පනාවන් ය. සාමය පිළිබඳ වින්තනය මානව සමාජය තුළ මුල් බැස ගැනීමට ද ආගමික වින්තනය සංකල්පීය වශයෙන් දායකත්වය ලබා දී තිබේ. මෙය ආකාර දෙකකින් හඳුනාගත හැකි ය. ඉතිහාසඥයන් සමහර විට ආගම දෙස නිශේධනාත්මකව බලමින් යුද්ධය වර්ණනා කරන, ඒ සඳහා පොලඹවන ඉතිහාසයක් ඇතැයි තර්ක කරන අවස්ථා ඇත. එහි කිසියම් සත්‍යතාවක් ද ඇත. ආගමික සංකල්ප ප්‍රභවය වූ මුල් අවධියේ මිනිසා ගත කළ

ගෝත්‍රික ජීවිතය සමඟ තම ගෝත්‍රයේ පැවැත්ම වෙනුවෙන් සටන් වැදීමට පවා ඒ ඒ ගෝත්‍රිකයන් යොමු වී තිබේ. අනෙකුත් ගෝත්‍රවලින් එල්ල වන තර්ජන හමුවේ මේ නිසා යුද්ධයට, විරත්වයට හෝ ගැටුමට අධිපති දෙවියෙකු පවා නිර්මාණය කොට තිබේ. සතුන් පමණක් නො ව මිනිසුන් පවා එම දෙවියන් වෙනුවෙන් යාගයට හසු කිරීම ගෝත්‍රික ආගමිහි දක්නට ලැබේ. එවිට අපට පෙනෙන්නේ ප්‍රවණිඛත්වය නොසර්ගීය දෙයක් ලෙස ආගමෙහි මුල් යුගයෙහි සිට ක්‍රියාත්මක පැවති බවයි. එහෙත් ගෝත්‍රික අදහස්වලින් මිදුණු මිනිසා වඩාත් පුළුල් ව සිතමින් සාමූහික ව ජීවත් වීමේ අගය තේරුම් ගෙන ඇත. අනික් අතින් ආගමෙහි පවත්නා නොසර්ගීය දෙයක් ලෙස 'සාමය' සැලකිය හැකි බව ඇතැම් ඉතිහාසඥයෝ පෙන්වා දෙති. ආගම දෙස කාර්යබද්ධවෘද්ධි ව බැලූ විට 'සාමය' එහි මූලික කාර්යයකි (ඉලංගකෝන්, 2016). අඩුම තරමින් තම ගෝත්‍රික ජනතාව අතර සාමය, සමගිය, සහයෝගය පවත්වාගෙන යාමට ආගමික සංකල්ප හේතු වී තිබේ. පැරණි ගෝත්‍රික සමාජයෙහි ආගමික නායකයා වූයේ ද ගෝත්‍රික නායකයා යි. තම ගෝත්‍රයෙහි සාමාන්‍යත්වය, ආචාර ධර්ම, පිළිගැනීම් පවත්වාගෙන යාමට ගෝත්‍රික නායකයා දෙවියා, යක්ෂයා හෝ වෙනත් අද්භූත බලවේගයක පිහිට ලබා ගෙන ඇත. තම ගෝත්‍රයෙහි සියලු දෙනා එක් ආගමික සංකල්පයකට ඒකරාශී කිරීමට එමඟින් හැකියාව ලැබී තිබේ. එහෙත් ගැටලුව වූයේ එම ආකල්පයෙන් ම 'අනිකා' දෙස එනම්, අනිකුත් ගෝත්‍රික සමාජ දෙස බැලීමට තිබූ අවහිරය යි. අනිකා දෙස තමාගේ විරුද්ධවාදියෙකු, සතුරෙකු ලෙස බැලීම නිසා ගෝත්‍රික ගැටුම් උත්සන්න විය. ඒ නිසා මානව ඉතිහාසය ගත් විට ගැටුම් පිළිබඳ ඉතිහාසයක් වන බව පැහැදිලි ය. එහෙත් ඉතාමත් හිංසාකාරී හා හයානක ප්‍රතිඵල ලබාදුන් යුද්ධය ගැන කථා කරන

විට ආගමිකත්වයට වඩා ජාතිකත්වය හෝ දේශපාලනික වේෂ්ටා මූලික වී ඇති බැව් පැහැදිලි වේ.

ලෝක ආගම් බිහි වීමට කලින් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ප්‍රභවය ලැබූ ආගම් කිසියම් පටු සීමාවක ක්‍රියාත්මක වුවත් එහි දී ආධ්‍යාත්මිකත්වය හා සදාචාරය ඉහළ මට්ටමකින් ක්‍රියාත්මකව තිබේ. මෙහිදී ආධ්‍යාත්මිකත්වය තුළ පුද්ගලයාගේ සංහිදියාව හා එකඟතම අවධාරණය කළ අතර සදාචාරය තුළ සමාජ එකඟත්වය, සහයෝගය අපේක්ෂා කළ බැව් පැහැදිලි වේ. මෙහි මූලික හරය වන්නේ පුද්ගලයා විසින් අනුගමනය කළ යුතු යැයි අපේක්ෂා කළ පිළිගැනීම් හෝ සංකල්ප භාවිතයට ගනිමින් සමාජයක කෙසේ ඒවා ක්‍රියාත්මක කළ හැකිද යන කරුණ යි. මේ නිසා සාමාජයේ සාමය ගොඩනැගීම වූ කලී පුද්ගලයා අනිකා සමඟ දක්වන සබඳතාව හෝ යහ පැවැත්ම සමඟ සෘජුව ම සම්බන්ධ වන බැව් පෙන්වා දී ඇත. ආගම විසින් ලබා දුන් දැක්ම තුළ තම පැවැත්ම ස්වාධීන නොවන බව තේරුම් ගෙන අනිකා සමඟ බැඳී ඇති බවත් තේරුම් ගැනීම ඉහළ ආකල්පමය අවස්ථාවකි. අන්තර් පරායත්ත බව මිනිසා හා මිනිසා අතර පමණක් නො ව මිනිසා හා පරිසරය අතර ද පවත්නා බව පෙන්වා දී තිබේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කෘතඥතාව, ගෞරවය, සැලකීම, සහයෝගී බව වැනි ආචාරාත්මක ආකල්ප ප්‍රාථමික මිනිසා තුළ ජනිත වේ. සොබාදහම වන්දනා කිරීම එහි එක් වැදගත් පැතිකඩක් විය. මෙසේ ප්‍රාදේශීය වශයෙන් බිහි වූ ආගමික සංකල්පනා තුළ ඉතා පළල් ආචාරාත්මක සංකල්පනා ගැබ්ව පැවති බව පැහැදිලි වේ (සිවරාක්ෂා, 2010).

යුදෙව් ආගම බිහි වූ පසුබිම ගැන සලකා බලන විට පැහැදිලි වන වැදගත් කරුණක් වන්නේ දේවත්වය පදනම් කරගෙන යුදෙව් ජාතිකත්වය තුළ සමඟීය ඇති කිරීමට දැක්වූ සුවිශේෂී හැකියාවයි. ඒ සඳහා

යුදෙව් ආගමේ නිර්මාතෘ මෝසස්ගේ පැවැති නායකත්වය ද බෙහෙවින් හේතු වූ බව පැහැදිලි ය. හිබෘ නීති ග්‍රන්ථය සේ සැලකෙන ‘තෝරා’ සඳහන් කරන්නේ සාමය කෙනෙකුගේ අවසාන ඉලක්කය විය යුතු බව හා දිව්‍යමය ත්‍යාගයක් බව ය. ‘ෂලෝම්’ ලෙස එකිනෙකාට සුබපතා ගන්නා වචනයෙහි අරුත වන්නේ ද ‘සාමය’ යන්න යි. තවද මෝසස් විසින් හඳුන්වා දුන් දස වැදෑරුම් නෛතික පද්ධතිය තුළ මිනිසා හා මිනිසා අතරත් මිනිසා හා දෙවියන් අතරත් අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතාව ගොඩනගා ගැනීම මගින් සමාජීය සාමය මෙන්ම විශ්වීය සාමයක අවශ්‍යතාව පෙන්නවා දී තිබේ. තවත් යුදෙව් මූලාශ්‍රයක් වන ‘නෙවීමි’ ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වන පරිදි ආනාගතයෙහි ඇති වන සර්ව සුබවාදී ලොවක් ගැන ප්‍රාර්ථනයක් ඇත. ඒ අනුව පීඩාවක් නොමැති, යුද්ධයක් නොමැති, යුද්ධ කිරීමක් නොමැති පරමාදර්ශී තත්වයක් පිළිබඳ අපේක්ෂාවක් ගැන යුදෙව් ආගමෙහි සඳහන් වේ. ‘කෙටුවීමි’ නැමති යුදෙව් මූලාශ්‍රය පුද්ගල අභ්‍යන්තරික සාමයක් ගැන කථා කරන අතර එය අත්දැකීමෙන් හා අවබෝධයෙන් ළඟා කර ගන්නා දෙයක් බව සඳහන් කොට ඇත. එවැනි ආධ්‍යාත්මික දියුණුවක් ලත් අයෙකුට ‘සාමය’ යනු පෞද්ගලික අත්දැකීමකි. එසේ වුව ද සතුරා පරාජය කොට යුද්ධය ජයග්‍රහණය කිරීම වර්ණනා කරන අවස්ථා පරණ තෙස්තමේන්තුවෙහි නැතහොත් හිබෘ බයිබලයෙහි සඳහන් වේ. “ඇසට ඇසක්, දතට දතක්” වැනි කියමන් මෙහිදී කෙසේවත් අමතක කළ නො හැකි ය (Rafique, 2017).

ලොව පැරණිතම ආගමක් ලෙස සැලකෙන හින්දු ආගමෙහි සාමය පිළිබඳ අදහස එහි මූලික ආචාරාත්මක සංකල්පයක් වන අවිහිංසාව මත පදනම් ව පවතී. භාරතීය ආගමක් වන හින්දු ආගමික චින්තනය ජෛන හා බෞද්ධ ආගම් සමඟ ද යම් උභය පූරක බවක් දක්වන බව භාරතීය

ආගමික ඉතිහාසය දෙස බලන විට පැහැදිලි වේ. එහෙත් හින්දු ආගමේ සාමය පිළිබඳ සංකල්පය එක් එක් කාල වකවානුවට හා එක් එක් ආගමික ගුරු කුලයන්ට සාපේක්ෂව තේරුම්ගත යුතු ය. උදාහරණ ලෙස බ්‍රාහ්මණ යුගයේ දී යාගයට ප්‍රමුඛත්වය හිමි වූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අවිහිංසාවාදය යටපත් ව තිබුණි. එහෙත් වඩාත් ආධ්‍යාත්මිකත්වයට යොමුව තිබූ උපනිෂද් යුගයේ දී අවිහිංසාවාදය පදනම් වූ ආචාරධර්මීය ඉගැන්වීම් ඉහළින් ම අගය කෙරිණි. ශ්‍රී ක්‍රිෂ්ණ වන්දනයට යොමු වූ බැතිමතුන් සිය යුතුකම වෙනුවෙන් යුධ වැදීම පවා ආචාරාත්මක ඉගැන්වීමක් ලෙස සලකා කටයුතු කරන බව පෙනේ. කෙසේ වුව ද පොදුවේ ගත් විට හින්දු චින්තනය තුළ සාමවාදී බව වැඩිපුරම කැපී පෙනෙන බැව් පෙන්වා දිය හැකි ය. ඒ සඳහා එහි ඉගැන්වෙන කර්ම සංකල්පය වැදගත් මෙහෙයක් ඉටු කරයි. ප්‍රාණසානය හා හිංසනය බලවත් ප්‍රතිවිපාක ලබාදෙන කර්ම බැවින් ඒවායින් වැළකීමෙහි වැදගත්කම එහි දී පෙන්වා දී තිබේ. ඒ නිසා බැතිමත් හින්දුන් සිය ජීවන මාර්ගය ධර්ම සංකල්පයට අනුකූලව පවත්වාගෙන යන බව පෙන්වා දිය හැකි ය. එමෙන්ම පවුල හා පවුලේ සාමාජිකයන් අතර පැවැතිය යුතු අන්‍යෝන්‍ය සබඳතා ගැන ඉගැන්වෙන හින්දු ආචාරාත්මක ඉගැන්වීම් ද මෙහි ලා පවුලෙහි සමඟිය පවත්වා ගැනීම සඳහා ඉවහල් වන බව පැහැදිලිය. එය ගෝලීය සංකල්පයක් දක්වා ව්‍යාප්ත කරන හින්දු දහම “වසුධෙව කුටුම්භකං” යනුවෙන් සමස්ත මානව සමාජය ම පවුලකට සමාන කරයි. හින්දු දහමේ දැකිය හැකි බහුවිධතාව ප්‍රකට කරන්නේ ආගමේ ඇති සංහිදියාවයි. පොදුවේ ගත් විට බොහෝ හින්දුන් නිර්මාණික ආහාර රටාවක් අනුග මනය කරන්නේ ද අවිහිංසාවාදය කරන කොටගෙන යි. මහත්මා ගාන්ධිතුමාගේ ව්‍යාපාරය නිසා ද බොහෝ හින්දුන් අවිහිංසාව ප්‍රධාන ආචාර ධර්මීය

සංකල්පයක් ලෙස සිය ජීවිතයට සම්බන්ධ කරගෙන සිටින බව පෙන්වා දිය හැකි ය (Rajapaksa, 1991). එසේ වුවත් හින්දු සමාජ දර්ශනයේ ඉගැන්වෙන කුල වාදය, කාන්තාව පහත් කොට සැලකීම හා ස්වධර්ම වැනි ඉගැන්වීම් ද ඇතැම් ගුරුකුල අනුගමනය කරන සත්ත්ව යාගය නිසා ද හින්දු දර්ශනයෙහි එන සාමය පිළිබඳ සංකල්පයට අඩු ඇගයීමක් ලැබෙන බව පෙන්වා දිය යුතු ය.

බුදුදහමේ නිර්මාතෘ වන සිද්ධාර්ථ ගෞතම බුදුන් වහන්සේ හඳුන්වන අපර නාමයක් වනුයේ 'ශාන්ති රාජ' යන්න යි. මෙහි 'ශාන්ති' යනු 'සාමය' යන අරුත ද 'රාජ' යන්න 'පාලකයා' යන අරුත ද ලබා දෙයි. මේ අනුව සාමය බුදුදහමෙහි මූලික ම අපේක්ෂාවක් බව ඉගැන් වේ. ප්‍රාණසාතය බෞද්ධ පංචශීල ප්‍රතිපදාවෙහි ප්‍රධානතම අංගය යි. එහි මිනිසා ඇතුළු සියලු සතුන්ගේ ප්‍රාණය නැති කිරීම බලවත් අකුසල කර්මයක් ලෙස ඉගැන්වෙන අතර එහි ප්‍රතිඵල ද භයානක වන්නේ ය. 'මෙමතිය' සංකල්පයට අනුව අනිකාට මිත්‍ර ස්වභාවයෙන් සැලකිය යුතු අතර කිසිදු ආකාරයක හිංසනයක් සිදු කිරීම අනුමත නො කරයි. යුද්ධය වැනි ගැටුම්වලට පුද්ගලයා තුළ ක්‍රියාත්මක වන මානසික දුර්වලතා හේතුවන බව පෙන්වා දෙන බුදු දහම එය 'තෘෂ්ණාව' ලෙස හඳුන්වයි. වස්තූන්ට ආශා කිරීම මෙහි ස්වභාවයි. එහි එක් පරිණාමයක් වන 'විභව තණ්හාව' අනුන්ට හිංසා කිරීමට මෙන්ම තමාට හිංසා කිරීමට ද පුද්ගලයා පොලඹවන අභ්‍යන්තරික ප්‍රේරණයකි (Tilakaratne, 2020). ඒ නිසා බලය, ධනය, කීර්තිය, තනතුරු වැනි දේ අත්පත් කර ගැනීමට ඇති පුද්ගල කෙලෙස් තත්වයන් සමාජ ගැටුම් ඇති වීමට හේතුවන බව පෙන්වා දෙන බුදුදහම පුද්ගලයාගේ අභ්‍යන්තරික ශික්ෂණයකින් බොහෝ සමාජ ගැටුම් සමනය කරගත හැකි ආකාරය පෙන්වා දී තිබේ.

යුදෙව් ආගමෙහි පැවති හිංසාත්මක ඇතැම් ඉගැන්වීම් බැහැර කරමින් ප්‍රතිසංස්කරණවාදී ඉගැන්වීමක් ඉදිරිපත් කළ යේසුස් ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ සිය චරිතයෙන් ම අවිහිංසාවෙහි ඇති වැදගත්කම පෙන්වා දී ඇත. ඒ නිසා ක්‍රිස්තියානි ආගමෙහි සාමය පිළිබඳ ඉගැන්වීම් ආදර්ශමත් ක්‍රිස්තු චරිතය ඔස්සේ ප්‍රකාශයට පත් වේ. සිය සගයෙකු තමා පවා දුන් අවස්ථාවේ පවා ඔහු කෙරෙහි වෛරයක් ප්‍රකට නොකළ උන් වහන්සේ තමා කුරුසයෙහි ඇණ ගැසීම දක්වා කරන ලද සියලු පීඩාවන් ඉවසා දරා සිටියහ. දෙවියන් වහන්සේගේ පුත්‍රයාණන් ලෙස කටයුතු කළ යේසුස් වහන්සේ සිය චරිතය තුළ අනිකා කෙරෙහි දක්වන කරුණාව අවස්ථා ගණනාවකදී ප්‍රකට කර ඇත. විශේෂයෙන් ම කාන්තාව හා ළමයා කෙරෙහි දැක් වූ කරුණාව සමාජ සාමය පවත්වා ගෙන යාමේ දී වැදගත් ආචාරාත්මක සංකල්ප ලෙස සලකා තිබේ. කෙසේ වුව ද පරිපූර්ණ සාමය ලැබෙන්නේ දෙවියන්ගේ පරමත්වය සමඟ ඒකාත්මික වීමෙනි. (Rafique, 2017) එය මරණින් පසු ලැබෙන පූර්ණත්වයකි. පරිසරය කෙරෙහි ද විශේෂ අවධානයක් යොමු කරන කිතු දහම එහි ඇති දිව්‍යමය බව නිසා එය සංරක්ෂණය කළ යුතු බැව් පෙන්වා දී ඇත. විවිධ මිථ්‍යා ඇදහිලිවලින් බෙදී වෙන් වී සිටි ජනතාව ඒකදේවවාදී ඉගැන්වීම් මඟින් සාමකාමී සමාජයක් නිර්මාණය කිරීමට ක්‍රිස්තියානි ඉගැන්වීම් පාදක වී තිබේ.

සාමයේ ආගම ලෙස හඳුන්වනු ලබන ඉස්ලාම් දහමේ හැඳින්වෙන නාමයෙහි අරුත ද 'සාමය' යන්න යි. ඒකදේවාදීව ලොව අර්ථ ගන්වන නිසා දෙවියන්ට අවනත වීම මඟින් පුද්ගලයා ලබන සංහිදියාව මෙසේ සාමය ලෙස අර්ථ ගන්වා තිබේ. කෙසේ වුව ද ඉස්ලාම් දහමේ ජිහාඩ් ලෙස ඉගැන්වෙන ශුද්ධ වූ යුද්ධය පිළිබඳ සංකල්පය ඉස්ලාමීය ක්‍රිස්තවාදයෙහි ක්‍රියාකාරීත්වයට බලපා තිබෙන බැවින් ඉස්ලාම් මූලික ඉගැන්වීම් තර්ජනයට ලක්ව

තිබේ. එහෙත් ජ්‍යෙෂ්ඨ යනු ආධ්‍යාත්මික ව තේරුම් ගත යුතු සංකල්පයක් බව ඉස්ලාම් විද්වත්තු පෙන්වා දෙති. පුද්ගලයා තුළ ක්‍රියාත්මක වන පාපකාරී සිතිවිලිවලට එරෙහි ව පුද්ගලයා විසින් සිදු කරන සටන ශුද්ධ වූ යුද්ධය වන අතර එය ජය ගතහොත් සමාජ සාමය උදෙසා එය යොදා ගත හැකි බව පෙන්වා දී තිබේ. මේ නිසා එ මගින් අනිකාට හිංසා කිරීම හෝ අනිකා මරණයට පත් කිරීමට අදාළ කිසිවක් ගම්‍යමාන නොවේ (Rafique, 2017). ඉස්ලාම් සමාජ ආචාරධර්මවල හමුවන සකාත් (දන්දීම) වැනි ඉගැන්වීම් සමාජ සාධාරණත්වය කෙරෙහිත් අනිකාට ගරු කිරීම, සැලකීම වැනි ගුණාංග ප්‍රකට කරන ඉගැන්වීමකි. එක්දේවවාදී සංකල්පය තුළ සියලු දෙනා එකමුතු කිරීම ඉස්ලාම් දහමෙහි අරමුණ යි.

ගාන්ධි ආදර්ශය

මහත්මා ගාන්ධි වරක් ප්‍රකාශ කර සිටියේ තම අභිංසාවාදී චින්තනය කෙරෙහි හින්දු සහ බෞද්ධ මූලාශ්‍ර පදනම් වූවා සේ ම රුසියානු මහා ගත්කරු ලියෝ ටෝල්ස්ටෝයි ගො ‘The Kingdom of God is within You’ නැමැති කෘතිය ද එකසේ බලපෑමක් කළ බව යි. නිර්මාණ ප්‍රතිපත්තිය පවා අනුගමනය කළ ටෝල්ස්ටෝයි යුද්ධය ප්‍රතික්ෂේප කළ සාමය උත්කර්ෂයට නැංවූ ලේඛකයෙකු බව ප්‍රසිද්ධ ය. ඒ සඳහා ඔහුට ක්‍රිස්තියානි චින්තනයත් විශේෂයෙන් ම යේසුස් වර්තයත් ආදර්ශ සපයා ඇත. ගාන්ධිගේ අවිහිංසාවාදී ව්‍යාපාරය ප්‍රධාන මූලධර්ම හයක් මත පදනම් විය.

- i. සත්‍යවාදී බව
- ii. අභිංසාවාදී බව
- iii. නිර්මාණවාදය
- iv. බ්‍රහ්මචර්යාව
- v. සරල බව
- vi. භක්තිය (සෙනෙවිරත්න, 2008)

ඔහුට අනුව “භක්තිය (Faith) වනාහි

මාගේ ආගම වන අතර අවිහිංසාවාදී ඍජු ක්‍රියා එහි ප්‍රකාශනය” යි. ලෝකය වෙනස් කිරීමට කෙනෙකු ඉදිරිපත් වෙන්නේ නම් පළමුව තමන් වෙනස් වී සිටිය යුතු බව ද හෙතෙම අවධාරණය කර සිටියේ ය. අවිහිංසාවාදී ඍජු ක්‍රියාමාර්ගයකදී අනුගමනය කළයුතු ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ද ඔහු පෙන්වා දී තිබේ.

- i. මනුෂ්‍යයන් හැටියට විරුද්ධවාදියාට ගරු කරන්න.
- ii. ගැටුමකට මැදිහත් වී සිටින සෑමදෙනා කෙරෙහි සැලකිල්ලක් දක්වන්න.
- iii. හිංසනය/අලාභ හානි කිරීමෙන් වළකිනවා මෙන් ම කිසිදු කෙනෙකුට හින්දා අපහාස කිරීමෙන් ද වළකින්න.

අශෝක ආදර්ශය

මහත්මා ගාන්ධිගේත් මාටින් ලූතර් කිංග්ගේත් අවිහිංසාවාදී ප්‍රතිපත්තිය අශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ ප්‍රතිපත්තිය හා කිට්ටු සම්බන්ධතාවක් පවතින බව පෙනී යයි. ක්‍රි.පූ. 273-232 සමයෙහි ඉන්දියාව පාලනය කළ මෞර්ය අධිරාජ්‍යයෙකු වන මොහුගේ නමේ සංකේත අරුත වනාහි “ශෝකය නොදැනෙන පුද්ගලයා” යන්න යි. කාලිංග යුද්ධයේදී තමන් අතින් සිදුවූ අති විශාල මිනිස් සංහාරය පිළිබඳ කතස්සල්ලට පත්ව අනතුරුව අශෝක බෞද්ධ අවිහිංසාවාදී මූලධර්ම මත අධිරාජ්‍යය ආදර්ශමත් පාලනයකට යටත් කළේය. ඔහු දිග් විජය වෙනුවට ධර්ම විජය ආදේශ කළේ ය. යුද්ධය වෙනුවට සාමය ව්‍යාප්ත කළේ ය. ඔහු ස්ථාපනය කළ ධර්ම ලිපි ආශ්‍රයෙන් පැහැදිලි වන්නේ බෞද්ධ සංකල්ප ප්‍රමුඛ වශයෙනුත් අනිකුත් භාරතීය ආගමික අදහස් ද්විතීයික වශයෙනුත් අශෝක සාම චින්තනයට බලපා තිබෙන බවයි. අශෝක හඳුන්වා දුන් සාම මූලධර්ම කිහිපයක් මෙසේ ය.

- i. සියලු ම සත්වයන් කෙරෙහි අවිනිංසාවාදී වන්න.
- ii. පරුෂ සහ අශෝභන/ නොහික්මුණු කතාවලින් වළකින්න.
- iii. දෙමාපිය, ගුරුවරු සහ පූජකවරුන්ට ගරු කරන්න.
- iv. බ්‍රාහ්මණයන්ට, පූජකවරුන්ට සහ සේවකයන්ට සැලකිලි දක්වන්න.
- v. යහපත් දිවිමගකට යොමුවන්න. කරුණාව, ත්‍යාගශීලී බව, සත්‍යවාදී බව, පවිත්‍ර බව, මෘදු බව සහ කළගුණ සැලකීම යන ගුණාංගවලින් පෝෂිත කරවන්න (Pannasiha Thera, 1982)

වියට්නාම් ආදර්ශය

ති නා හන් (Thin Nhat Hanh) වියට්නාම් බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේ නමකි. බටහිර ලෝකයට බුදුදහම ව්‍යාප්ත කිරීමෙහි ලා පුරෝගාමී සේවාවක් සිදුකළ උන්වහන්සේ විසින් විශේෂයෙන් ම බෞද්ධ සංකල්පයක් වූ සම්මා සති (සිහි කල්පනාව-Mindfulness) ප්‍රායෝගිකව අත්විඳීමට බටහිර සමාජය පොලඹවන ලදී. සාම වින්තකයෙකු වූ උන් වහන්සේ වියට්නාම් යුද්ධයට එරෙහිව මාටින් ලූතර් කිං වැන්නවුන් පොලඹවාගනු ලැබීය. බුදුදහම සමාජ විපරිවර්තන ක්‍රියාවලිය සඳහා භාවිතයට ගත් හෙතෙම “මැදිහත්වීමේ බුදුදහම” (Engaged Buddhism) නම් වූ ව්‍යාපාරයේ නායකයා ද විය. උන් වහන්සේ වියට්නාම යුද්ධය අවසන් කිරීම උදෙසා 1969 දී පැරිසියේ පැවති සාම සාකච්ඡාවලදී නායකත්වය දැරී ය. එමෙන්ම උන් වහන්සේ 1967 දී නොබෙල් සාම ත්‍යාගයට නම් කෙරිණි. තවද ප්‍රංශ, ඉංග්‍රීසි, චීන, සංස්කෘත, පාලි සහ ජපන් භාෂාවන් පිළිබඳ හසල දැනුමක් තිබූ උන්වහන්සේ විසින් රචිත පොත් සංඛ්‍යාව සියයකට වැඩි ය (Nhat Tu, 2014).

සමාලෝචනය

ආගම්වල ඉගැන්වෙන සංකල්ප විශේෂයෙන් ම ආචාරාත්මක සංකල්ප බොහෝදුරට සාමය පිළිබඳ දර්ශනය ඔස් නැංවීම සඳහා ආභාසය සපයා ඇති බව මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේය. ජනප්‍රිය කතිකාව තුළ කිසියම් ආගමක දක්නට ලැබෙන නිශේධනාත්මක සංකල්ප මතු කොට දක්වා ආගම ප්‍රවණ්ඩත්වය අගය කරන යුද්ධයට ප්‍රේරණයක් සපයන පද්ධතියක් ලෙස හුවා දක්වන බව පෙනේ. එහෙත් සත්‍ය වශයෙන් ම ආගම් බිහි වී ඇත්තේ එක්කෝ කුඩා සමාජයක් තුළ නැතහොත් සමස්ත මානව වර්ගයා අතර ඒකාබද්ධතාව ඇති කිරීමේ අරමුණෙන් බව පෙනී යයි. එබැවින් ඒ ඒ ආගම් සම්බන්ධයෙන් සිටින විද්වතුන් හා නායකයන් මෙම නිශේධනාත්මක ඉගැන්වීම් සඳහා නව අර්ථකථන ලබා දෙමින් ඒවායේ ඓතිහාසික වැරදි නිවැරදි කිරීමටත් බහුලව ඇති සාමයට රුකුල් දෙන අදහස් ප්‍රවලිත කිරීමටත් ව්‍යාවෘත වීම කාලීන අවශ්‍යතාවක් වශයෙන් පෙන්වා දිය හැකිය. තවද ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් මෙන් ම අධ්‍යාපනික වශයෙන් ද ශිෂ්‍යයන් දියුණු වෙමින් පවතින සාම වින්තනයෙහි පදනම ශක්තිමත් කිරීමට තව තවත් ආගමික සංකල්ප යොදා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව ද මතුව තිබේ. සාමය ඇති කිරීම උදෙසා ආගමික අදහස් එක් පැත්තකින් අලුත් න්‍යායයන් හා සංකල්ප උත්පාදනයට උපකාර කරන අතර අනික් අතින් ආගම එහි දැනුම් පද්ධතියේ සීමාව තුළ සිටිමින් සාමය යථාර්ථයක් කර ගැනීමට සිය දායකත්වය ලබා දෙමින් සිටී.

මූලාශ්‍රය

ඉලංගකෝන්, එස්. (2016) සමය අධ්‍යයන: න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශය. කර්තෘ ප්‍රකාශන.
 උයන්ගොඩ, ජේ. (2010). සමාජීය - මානවීය විද්‍යා පර්යේෂණ. කොළඹ 07: සමාජ විද්‍යාඥයන්ගේ සංගමය.

- තිලකරත්න, ඒ. (2008), *මිනිස් ගැටලු පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහය. (Human Problems in a Buddhist Perspective)* රාජගිරිය: කුරුළු පොත්.
- විජේබණ්ඩාර, වන්දිම සහ මොරටුවගම එච්. එම්. (1985) *ආදී බෞද්ධ චින්තනය. කොළඹ: එස්. ගොඩගේ.*
- සෙනෙවිරත්න, ජේ. (2008), *විසිවන සියවසේ අවිනිසාවාදී සමාජ විප්ලවය හා සාමය. ශ්‍රී ලංකා බෞද්ධ හා පාලි විශ්වවිද්‍යාලය*
- සිවරක්ෂා, එස්. (2010). *ආගම හා සංවර්ධනය. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.*
- Bowie, R.B. (2001). *Ethical Studies*, Nelson Thornes: UK.
- Galtung, J. (1985). *Peace and Buddhism*. University Nouvelle: Paris.
- Jayatileke, K. N. (1991). *The Buddhist Attitude to Other Religions*. Buddhist Publication Society: Kandy.
- Karunadasa, Y. (2015). *Early Buddhist Teachings*. Buddhist Publication Society: Kandy.
- Nhat Tu, T. (2011). *Engaged Buddhism, Social Change and World Peace*. Vietnam Buddhist University Publications: Phu Nhuan.
- Pannasiha Thera, M. (1982). *Peace-through Tolerance and Co-existence*, Ministry of Cultural Affairs: Colombo.
- Rafique, M. (2017). 'Concept of Peace in World's Major Religions: An Analysis.' *International Journal of Scientific and Research Publications, Volume 7, Issue 4.* (www.ijsrp.org).
- Rajapaksa, V. (1991). 'Some Consideration on the Ahimsa Doctrine.' *Sri Lanka Journal of Buddhist Studies Vol. III: Buddhist and Pali University of Sri Lanka.*
- Tilakaratne, A. (2020). *Inter-religious Understanding, Collected Papers of Asanga Tilakaratne, Vol. V*, Sarasavi Publishers: Nugegoda.
- Uyangoda, J. (2015). *Social Research. Social Scientists' Association: Colombo 07.*

අභයගිරිය හා එහි විෂයමාලාව
[Abhayagiriya and its curriculum]

W.K. Keerthirathne¹

Abstract

Abhayagiri Vihara, founded during the reign of King Walagamba, became a prominent educational centre that nurtured the Mahayana tradition until the Chola invasion during the Polonnaruwa period. This research explores the curriculum of Abhayagiri Vihara, using content analysis of relevant literary sources. The findings indicate that Abhayagiri was a well-structured educational institution where local and foreign Bhikkhus, Bhikkhunis, and laypeople studied. The curriculum comprised formal, informal, and nonformal education. Formal education covered languages, poetry, religion, technology, art, history, medicine, and Gupta Vidya. Nonformal education involved practical skills like creating gold items, producing coins and tiles, and writing poetry. Assemblies and meetings were organized to encourage knowledge sharing. The Sannipatasala,

a major hall in the Vihara, was used for large gatherings. Other co-curricular activities included the Perahara processions and religious worship. Abhayagiri also engaged in welfare activities, as seen in the Pinkama event, where water tanks were offered, reflecting a broader commitment to community service. The maintenance of the temple was part of a hidden curriculum that emphasized discipline, honesty, and respect. Bribery, corruption, and immoral behavior were strictly forbidden, and punishment for offenders served as a deterrent. Respect for elders and following monastic hierarchy were key aspects of informal education. The curriculum at Abhayagiri Vihara balanced academic knowledge and moral development, offering valuable lessons for modern educational systems in Sri Lanka by promoting holistic development and ethical behavior among students.

Keywords: Education, Formal curriculum, Informal curriculum, Nonformal Curriculum

1. Professor, Department of Humanities, Faculty of Social Sciences and Humanities, Rajarata University of Sri Lanka.

E-mail: <https://orcid.org/0009-0004-8381-3310>

Received: 5 March 2024, Accepted revised version: 20 June 2024. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International License.

සාරසංකේපය

වලගම්බා රාජ සමයෙහි ආරම්භ වූ අභයගිරිය රාජ්‍යය අනුග්‍රහය යටතේ පොලොන්නරු රාජධානියෙහි වෝල ආක්‍රමණය සිදුවන තෙක් ම මහායාන සම්ප්‍රදාය පෝෂණය කළ අධ්‍යාපන ආයතනයක් ලෙස පැවතී ඇත. අභයගිරියෙහි ක්‍රියාත්මක වූ විෂයමාලාව කෙබඳු ද යන්න විමර්ශනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ විය. මෙහි දී සන්දර්භ විග්‍රහාත්මක ක්‍රමය පර්යේෂණ ක්‍රමය ලෙස තෝරාගෙන ගැනුණු අතර අභයගිරිය සම්බන්ධ ලියැවී ඇති සාහිත්‍යාත්මක ලේඛන පර්යේෂණ තොරතුරු එක්රැස් කිරීම සඳහා භාවිත කෙරිණ. සාහිත්‍යය විමර්ශනය මගින් ලබාගත් තොරතුරු විශ්ලේෂණාත්මකව හා ඇගයුම්ශීලීව ඉදිරිපත් කොට ඇත. පර්යේෂණ අනාවරණ අනුව අභයගිරිය අධ්‍යාපන ආයතනයක් ලෙස ඉතා දියුණු තත්වයක පැවති බව තහවුරු විය. අභයගිරියෙහි හික්‍සු, හික්‍සුණි, යන උභතෝ සංඝයා මෙන් ම ගිහි පිරිස් ද අධ්‍යාපනය ලබා ඇත. මෙම හික්‍සු, හික්‍සුණින් පිරිස අතර විදේශීය පිරිස් ද විසූහ. විෂයමාලාව විධිමත්, අවිධිමත් හා නොවිධිමත් ලෙස ක්‍රියාත්මක වී ඇත. විධිමත් විෂයමාලාව යටතේ ක්‍රියාත්මක වූ විෂය නිර්දේශ විෂයන් ගණනාවකින් යුක්ත වීණ. ඒවා භාෂා විෂයයන්, කාව්‍යශාස්ත්‍ර, ආගමික විෂයන්, තාක්‍ෂණික විෂයයන්, කලාත්මක විෂයන්, ගුප්ත විද්‍යාව, ඉතිහාසය, වෛද්‍යවිද්‍යාව යන ක්‍ෂේත්‍ර ඔස්සේ ලබා දී ඇත. නොවිධිමත් විෂයමාලාව යටතේ රන් භාණ්ඩ නිෂ්පාදන කලාව හා ගෘහ නිර්මාණශිල්ප, කාසි නිෂ්පාදන හා ඒවා භාවිතයට යොමු කිරීම, වහල සෙවිලි කරන උළු නිෂ්පාදනය කිරීම වැනි ක්‍රියාකාරකම්වල සිසුන් නිරත කර වූ බව දක්නට ලැබේ. මෙයට අමතර ව ගීත රචනය ද විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස ප්‍රගුණ කරවා ඇත. සමීති සමාගම් හා රැස්වීම් පවත්වමින් අදහස් හා දැනුම හුවමාරු කරගත් බවත් විශාලතම

සන්නිපාත ශාලාව අභයගිරිය සතුව තිබූ බවත් පර්යේෂණ අනාවරණ මගින් තහවුරු විය. පෙරහැර පැවැත්වීම ද දේව වන්දනයට අදාළ ක්‍රියාකාරකම් ද විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් ලෙස පැවතී ඇත. කපාරාරාමයේ සිදු කළ ජල ටැංකි පූජාවෙන් තහවුරු කරන්නේ ශුභ සාධන වැඩ සඳහා සිසුන් යොමු කිරීම තවත් එක් විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකමක් වූ බව ය. මේ තොරතුරු සනාථ කරන්නේ ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යාපනය පමණක් නොව සිසුනගේ කාලය අර්ථවත් ව ගෙවී යන සේ ඔවුන්ට නිමග්න විය හැකි විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් ද ඉතා සංවර්ධිත ක්‍රමයකට සකස් කොට තිබූ බව ය. අවධිමත් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ අනාවරණය වූ තොරතුරු අනුව නිගමනය කළ හැක්කේ ආයතන පිරිසත ඉතා අලංකාරවත් ව සකස් ව පැවති ඇති බවය. අල්ලස් ගැනීම මෙහි විසූවන්ට ගෝචර වූවක් නො වී ය. බොරු කීම, රළු වචන කීම, අශාසනික පැතුම් ප්‍රගුණ කිරීම, ලෝක වීරෝධී හා ශාසන විරෝධී ක්‍රියාවල යෙදීම මොවුන් අතින් සිදු වී නැත. එයින් තහවුරු වන්නේ අභයගිරියෙහි අධ්‍යාපනය ලැබූවන් ඉතා උසස් ලෙස මෘදු කුසලතා සංවර්ධනය කරගත් අය බව ය. වරදට දඬුවම් නියම කිරීම නිසා එය දකින අන් අය වැරදි කිරීම්වලට බිය ඇති කරගන්නට ඇති බව නිගමනය කළ හැකි ය. වැඩිහිටියන්ට ගරු කිරීම හා සඟ මහලු පිළිවෙළ අනුගමනය කිරීම මෙම ආයතනවල ප්‍රගුණ කළ බව සැගවුණු විෂයමාලාව හෙවත් අලිඛිත විෂයමාලාව මගින් මතුවන තොරතුරු සනාථ කරයි. මෙහි අන්තර්ගත වූ විෂයමාලාව වර්තමාන අධ්‍යාපන පද්ධතියට ද සංවර්ධනය සඳහා ද සාධනීය ව භාවිත කළ හැකි බව දක්නට ලැබේ.

ප්‍රමුඛ පද: අවිධිමත් විෂයමාලාව, නොවිධිමත් විෂයමාලාව, විධිමත් විෂයමාලාවල අධ්‍යාපනය

හැඳින්වීම

අභයගිරිය ලාංකේය ආධ්‍යාපනික ඉතිහාසයෙහි සුවිශේෂී සන්ධිස්ථානයක් ලෙස සැලකිය හැකි ය. වලගම්බා රාජ සමයෙහි (103 BCE 89 - 77 BCE) ඉදි වූ අභයගිරි විහාරයෙහි ඉතිහාසය පණ්ඩුකාභය රජ සමය (437 - 367 BCE) දක්වා දිවෙන බව ඇතමෙකුගේ අදහසයි. එයට හේතුව පස්වන සියවසේ මෙම ස්ථානයෙහි ජෛන ආගමික මධ්‍යස්ථානයක් පැවතීම යි. වලගම්බා රජුගෙන් පසුව ගජබාහුකගාමිණී (114 - 136 AD), කණිටු තිස්ස (167 -186 AD) (මහාවංසය, 36, 7, 8) මහසෙන් (279 -301 AD) (මහාවංසය, 37, 10,16) පරාක්‍රමබාහු යන රජවරු අභයගිරි විහාරයෙහි දියුණුව සඳහා කටයුතු කළහ. ගජබාහුක ගාමිණී රජු ගාමිණී තිස්ස වැව නිර්මාණය කරමින් විහාරස්ථානයට අයත් ඉඩම් සංවර්ධනය කර ගැනීමට උදවු කළ බව කියයි (මහාවංසය, 35, 19-122) අභයගිරියට රත්නප්‍රාසාදය කරවා දුන්නේ කණිෂ්ඨ තිස්ස රජුය (මහාවංසය, 35, 19-122). මහසෙන් රජු අභයගිරි විහාරය විනාශ කර එහි තිබූ සියලු ම ද්‍රව්‍යය අභයගිරිය ගොඩනැගීමට යොදාගත් බව කියයි. වලගම්බා රාජ සමයෙහි ස්ථාපිත කළ අභයගිරි විහාරය පොලොන්නරු රාජධානි සමය දක්වා වරින් වර ලැබුණු රාජ්‍යය අනුග්‍රහය යටතේ ඉතාමත් සාර්ථක ව ක්‍රියාත්මකව තිබේ. මෙම ලිපියෙහි අරමුණ වන්නේ එසේ සියවස් ගණනාවක් තිස්සේ ක්‍රියාත්මක වූ අභයගිරියෙහි පැවති අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියත් එහි ක්‍රියාත්මක වූ විධිමත්, අවිධිමත් සහ නොවිධිමත් විෂය මාලාවත්, එම අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ ස්වාභාවයත්, එහි සංයුතියත් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම වේ.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

කිසියම් අධ්‍යාපන ආයතනයක අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි ගුණාත්මක බව රැක ගැනීම සඳහා මඟ පෙන්වීම් කරනු ලබන මූලිකතම

ලියවිල්ල විෂයමාලාව වේ (Apsari, 2018). අරමුණු කරගත් අධ්‍යාපන පරමාර්ථ කෙරෙහි ළඟාවීම සඳහා අධ්‍යාපනික පරිසරයක දී සිසුවාගේ හා ගුරුවරයාගේ කාර්යභාරය කෙබඳු ද පාසලේ සම්පත් කුමන ආකාර විය යුතු ද යන්න තීරණය කෙරෙන, අධ්‍යාපන ආයතනයන් සතුවන ලබිත මාර්ගෝපදේශය විෂයමාලාව බව ඇතමෙක් අදහස් කරති (Alamo, 2019). අධ්‍යාපන පරිසරයක සැකැස්ම, ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ ගුරුවරයා ගනු ලබන තීරණ, අධ්‍යාපනය පිළිබඳ සමාජ මතය ප්‍රකට කෙරෙන සමස්තය කැටි වූ ලියවිල්ල විෂයමාලාව බව තවත් අයෙක් පවසති (McLachlan, Claire, et al, 2018). අභයගිරිය ශ්‍රී ලාංකේය ආධ්‍යාපනික ඉතිහාසයෙහි සුවිශේෂී සන්ධිස්ථානයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. මුල් කාලයෙහි සංඝාරාමයක්ව පැවති අභයගිරිය පසුකාලීනව විශිෂ්ට ගණයේ අධ්‍යාපන ආයතනයක් ලෙස දියුණුවට පත් ව ඇත (මහින්ද, 2018). අභයගිරිය සඳහා උත්තර විහාර, ධම්මරුවි, ධර්මරුවි යන නම් ද භාවිත කළ බවට සාධක දක්නට ලැබේ. ටීකා සාහිත්‍යයේ අභයගිරියේ විසුවන් අභයගිරිවාසික, අභයගිරික, උත්තරවාසික, උත්තරවාසින් යන යෙදුම්වලින් හඳුන්වා ඇත. මෙයට අමතර ව ධම්මකථිකවාදී, උත්තරවිහාරීන් සහ අභයුත්තර ලෙස ද හඳුන්වා ඇත්තේ මෙම අභයගිරි විහාරයේ වැඩ විසූ භික්ෂූන් ම ය. අෂ්ටායතන වලින් වැඩි ගණනක් අයත් වූයේ අභයගිරි විහාරයට ය (එම). බද්ධාවාස යන්න ද අභයගිරිය සතුව පැවතුණකි (Ez. vol.1,i.p.234). අභයගිරියට සම්බන්ධ ව අනු ගුරු කුල පැවති බව 'දහම්දැසි, නම් ගුරු කුලයට සම්බන්ධ තොරතුරු මගින් සනාථ වේ. උත්තරමූලය අභයගිරියේ ප්‍රධාන අංගයක් වූ බව වේලෙක්කාර ලිපිය සඳහන් කරයි. මහනෙත් පාමුල හෙවත් මහානෙත්ත ප්‍රාසාද මූලය ද අභයගිරියට අයත් වූවකි (Ez.vol. ii.p.252). අභයගිරියට අයත් වූ දක්ඛිණ

මූලය පසු ව ස්වාධීන වී ඇත.

ජාතික හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පත් වූ අභයගිරි විහාරය මහායාන සම්ප්‍රදාය පෝෂණයෙහි ලා පුරෝගාමී මෙහෙවරක් සිදු කොට ඇත (චන්දවිමල, දිනය අප්‍රකාශිතය). එහෙත්, ඇතමෙක් පවසන්නේ අභයගිරිය ගොඩ නගන ලද ආරම්භක කාලවකවානුවේ දී අභයගිරිය හා මහාවිහාරය අතර වෙනසක් නොවූ බවය (මහාවංසය, 35, 2-57, 119-22, 36, 7,14 සහ ජයසූරියල 2016). පසු කාලීන ව ඉන්දියාවෙන් පැමිණි ධර්මරුව නිකායට අයත් හික්ෂුන් මහා විහාර සම්ප්‍රදායෙන් වෙනස් වූ භාවිතයන් අභයගිරියට හඳුන්වා දී ඇත (නිකාය සංග්‍රහ, 11-12). ඉන් අනතුරුව, සම්ප්‍රදායයන් දෙකෙහි මතු වූ වෙනස්කම් සමඟ අභයගිරි විහාරවාසිකයන් ව ධර්මරුව නමින් හඳුන්වා ඇත. පසු ව අභයගිරිය මහායාන සම්ප්‍රදායට අයත් ස්ථානයක් බවට පත් ව ඇත. මේ කරුණු දෙක ම අධ්‍යයනය කළ තවත් අයෙක් පවසන්නේ අභයගිරියෙහි අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ දී මහාවිහාර සම්ප්‍රදාය පමණක් නො ව වෙනත් ආගමික මූලධර්මයන් ද ඇතුළත් ව තිබූ බවය (පද්මලාල්, දිනය අප්‍රකාශිතය). වලගම්බා රාජ සමයෙහි ස්ථාපිත කළ අභයගිරි විහාරය පොලොන්නරු රාජධානි සමය දක්වා වරින් වර ලැබුණු රාජ්‍යය අනුග්‍රහය යටතේ ඉතාමත් සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක ව තිබේ.

පර්යේෂණ ගැටලුව

විෂයමාලා සංශෝධනය අධ්‍යාපන පද්ධතිවල වරින්වර සිදුවන්නකි. මෙම විෂයමාලා සංශෝධන මඟින් අපේක්ෂිත ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට නො හැකි වී තිබීම සුවිශේෂී ලක්ෂණයකි. එවැනි පසුබිමක, පැරණි බෞද්ධ අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානවලින් ගතහැකි ආදර්ශ මඟන් එම හිඩැස් පිරවිය නො හැකි ද? යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වේ.

පර්යේෂණ අරමුණු

- අධ්‍යාපන ආයතනයක් ලෙස අභයගිරියෙහි පැවති ස්වභාවය අධ්‍යයනය කිරීම.
- අභයගිරියෙහි ක්‍රියාත්මක වූ ත්‍රිවිධ විෂයමාලාව (විධිමත්, අවිධිමත් සහ නොවිධිමත්) මාලාව පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීම.
- අභයගිරියෙහි ක්‍රියාත්මක වූ ත්‍රිවිධ විෂයමාලාවෙහි ලක්ෂණ පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම.
- අධ්‍යාපන ආයතනයක් ලෙස අභයගිරියෙන් වර්තමාන අධ්‍යාපන පද්ධතියට ගතහැකි ආදර්ශ පිළිබඳ සොයා බැලීම.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණයේ දී ගුණාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රවේශය යටතේ භාවිත කළ හැකි සන්දර්භ විග්‍රහාත්මක ක්‍රමය පර්යේෂණ ක්‍රමය ලෙස තෝරාගෙන ගැනිණ. අභයගිරිය සම්බන්ධයෙන් ලියැ වී ඇති පර්යේෂණ පත්‍රිකා, පර්යේෂණ කෘති, සහ වෙනත් ලිපි ලේඛන දත්ත රැස් කිරීම සඳහා භාවිත කෙරිණ. සාහිත්‍යය විමර්ශනය මගින් ලබාගත් තොරතුරු තේමා පාදකව විශ්ලේෂණාත්මක ව හා ඇගයුම්ශීලී ව ඉදිරිපත් කොට ඇත.

සාකච්ඡාව

විධිමත් විෂයමාලාව

වජ්ජපුත්තක නිකායට අයත් පොතපත අභයගිරි විහාරයේ විධිමත් විෂයමාලාවේ ප්‍රමුඛ කොටසක් වී තිබුණි. මෙයට හේතුව, වජ්ජපුත්තක නිකායට අයත් ධර්මරුව හිමියන් විශාල අනුගාමික පිරිසක් සමඟ මෙරටට පැමිණ වැඩ සිටිමයි. මහායාන ධර්මය පිළිගත් මෙකී වජ්ජපුත්තක හික්ෂුහු වෛතුල්‍යවාදය ව්‍යාප්ත කිරීමෙහි ද යෙදී

සිටියහ. වජ්ජපුත්තක හා වෛකුලයවාදය යන දර්ශනවාද දෙක අභයගිරි විහාරයෙහි විධිමත් විෂයමාලාවට ඇතුළත්වීමට හේතු වී ඇත්තේ අභයගිරිය දකුණු ඉන්දියාවේ පල්ලවාරාමය හා පැවැත්වූ සම්බන්ධතාවන්ය (මහින්ද, 2018). වජ්ජපුත්තකයන් අයත් වූයේ පල්ලවාරාමයට ය. ඒ අනුව අභයගිරිය මහායානයේ කේන්ද්‍රස්ථානය බවට පත්විය. අභයගිරි විහාරිකයන් දකුණු ඉන්දියාවේ පල්ලවාරාමය සමග පැවැත් වූ සබඳතා නිසා ශාසනික වශයෙන් පිරිහීමක් ඇති කළත් ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් දියුණුවක් ඇතිවීමට දායක වී ඇත.

මහායාන ධර්මයෙහි බලපෑම නිසා සංස්කෘත භාෂාව සඳහා අභයගිරි විෂය නිර්දේශයෙහි වැදගත් තැනක් හිමි ව ඇත. සංස්කෘත භාෂාව එහි ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේ දී උපදෙස් සපයන ලද ප්‍රධාන භාෂාව බවට පත්ව තිබුණි. ඒ අනුව, අභයගිරි විෂයමාලාවෙහි සිංහල භාෂාවට හා පාලි භාෂාවට ලැබුණේ අඩු ප්‍රමුඛතාවකි. සංස්කෘත භාෂාව ප්‍රධාන භාෂා මාධ්‍යය බවට පත්වෙත් ම ලෞකික විෂයයන් රාශියක් එහි විෂය නිර්දේශයට ඇතුළත් වූ බව පෙනේ. කාව්‍යය නාටක ශාස්ත්‍ර, ගීත නිර්මාණය, නීති, විද්‍යා, දේශපාලනය, ඡන්දස්, අලංකාර, ජ්‍යෝතිෂ, ආයුර්වේද, ගණිතය, තර්ක ශාස්ත්‍රය, තුලනාත්මක අධ්‍යාපනය හා අධ්‍යාපනය න්‍යාය, වාස්තු විද්‍යාව මෙහි ඉගැන්වූ විෂයන් වේ (CHT: Vol.1.i.p.26,27). සංස්කෘත භාෂාවේ බලපෑම නිසා අභයගිරි විෂය නිර්දේශයෙහි ආගමෙන් පිටස්තර විෂයන් ද උගන්වා ඇත.

මහායානයට අයත් කෘති රචනා කරමින් මහායානය පෝෂණය කළ ග්‍රන්ථ කතුවරුන් වන නාගාර්ජුන, අසංග, ධර්මකීර්ති, ශාන්තිදේව, වසුබන්ධු, දිත්තාග හා අශ්වසෝෂ යන අය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම ද ඔවුන් රචනා කළ පොත පත අධ්‍යනය කිරීම ද අභයගිරියෙහි ක්‍රියාත්මක

වූ විෂය නිර්දේශවල ප්‍රධාන විෂයයක් ව පැවති බව ද සිතිය හැකි ය.

අභයගිරිය සාම්ප්‍රදායිකත්වයෙන් ඔබ්බට ගිය අධ්‍යාපන ආයතනයකි. මෙහි විසූ ගුරු සිසු දෙපරිස ම විචාර පූර්වක අය වූහ. මෙම ගුරු-සිසු දෙපිරිසට ගිහි පැවිදි දෙපාර්ශ්වයේ ම අය අයත් වූහ. ඒ අනුව මිනිසාගේ ජීවන අවශ්‍යතා සලකා බලා නව විෂයනිර්දේශ ක්‍රියාත්මක වූ අභයගිරිය විචාර පූර්වක සිසු පිරිසක් බිහි කළ ආයතනයක් වීම සුවිශේෂී ලක්ෂණයක් වූ බව නිරීක්ෂණය වේ. ෆාහියන්ගේ වාර්තාවල දැක්වෙන්නේ වෙනත් බෞද්ධ රටවල දුර්ලබ වශයෙන් දක්නට ලැබුණු බෞද්ධ පොත පත අභයගිරියෙහි බහුල ව තිබූ බව ය. හින්දුසංගේ වාර්තාවල දැක්වෙන්නේ අභයගිරියේ මහායාන හා භීනියාන යන සම්ප්‍රදායන් දෙක ම ඉගැන් වූ බව ය (හින්දුසං, භ්‍රමණ වෘත්තාන්තය). මෙසේ මහායාන හා භීනියාන යන සම්ප්‍රදායන් දෙකම අභයගිරියෙහි විෂයමාලාවට ඇතුළත් වීමට බල පෑ හේතුවක් වූයේ මහාවිහාරයට රාජ්‍යය අනුග්‍රහය නොලැබීම නිසා මහාවිහාරයට අයත් වූ සඳගිරිය වැනි විහාර අභයගිරියෙහි පාලනයට නතු වීමයි. අභයගිරිකයෝ මහාවිහාරයට අනුබද්ධ ව පැවති සඳගිරිය වාසස්ථාන කොට විසූ බව සඳහන් වේ (මහාවංසය, 38:75,76).

වලගම්බා රාජ සමයෙහි දී අභයගිරි විහාරයෙහි මූලික කාර්ය වූයේ ශාසනයේ පැවැත්මට මූල පර්යාප්තිය යැයි සලකමින් එය වඩාත් මතු කොට දැක්වීම යි. ධර්මය ඉගෙන ගැනීම මෙහි මූලිකතම ලක්ෂණය වූ හෙයින් නිර්දේශයට ග්‍රන්ථ රාශියක් විෂය නිර්දේශවල අන්තර්ගතව පැවතිණි.

මෙයට අමතර ව ධර්මය හා විනය දෙක ද අභයගිරි විෂය නිර්දේශයේ අඩංගුව පැවති අතර ඒවා ථේරවාදයට වඩා සියුම් වෙනස්කම් සහිත ව උගන්වා ඇත. මහාවිහාරිකයන් උප්පාද, ධීකි, භංග

යනුවෙන් සිතෙහි පවතින අවස්ථා තුනක් ඇති බව පිළිගත්ත ද අභයගිරිකයෝ ධීනි අවස්ථාව නොපිළිගත්හ. සමන්තපාසාදිකාව දක්වන අකාරයට විනය සම්බන්ධයෙන් ද අභයගිරිකයන් හා මහා විහාරිකයන් අතර එකිනෙකට වෙනස් මතවාද පැවති ඇත. හිපුං සෑං පවසන්නේ මහාවිහාර භික්ෂුන් හීනයානය පමණක් ඉගැන්වූ බව ය. අභයගිරිකයෝ හීනයාන හා මහායාන යන දර්ශන දෙක ම ඉගැන්වූහ. නිකාය සංග්‍රහයට අනුව වළගම්බා රාජ්‍ය සමයෙහි දී ද අභයගිරිකයෝ වජ්ජී පුත්තක නිකායික ධර්මය ඉගෙන ගත්හ (නිකාය සංග්‍රහයල 2008). චෝහාරික රාජ්‍යය සමයෙහි දී අභයගිරිකයෝ වෛතුලයවාදය හදාරා තිබේ (මහාවංසය, 36:41). එවැනි ව ම මෙම රාජ්‍ය සමයේ දී වෛතුලයවාදය පිරිසිදු බුදු දහම බව පෙන්වීමට ද උත්සුක ව ඇත. මහාවිහාරිකයන් මෙම මතය මිථ්‍යාවක් බව පවසා ඇත. චෝහාරික තිස්ස රජු මේ පිළිබඳව කපිල ඇමති ළවා විභාග කරවා වෛතුලයවාදයට අයත් පිටකය පුළුස්සා එම ධර්මය ඇදහූ භික්ෂුණට දඩුවම් කරවා රටින් පිටුහළු කිරීමට කටයුතු කළේය (මහාවංසය, 36:78). කණිෂ්ක රජුගේ කාලයේ සිදු වූ ධර්මසංගායනාවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වෛතුලයවාදය ලංකාවට පැමිණ ඇත. මත්වලසෙන් රාජ සමයෙහි දී අභයගිරිකයෝ වජ්‍යානය උගත්හ. පළමුවැනි සේන රජුගේ කාලයේ දී දඹදිව වජ්ජීපුත්තක නිකායිකයෝ අභයගිරියෙහි වීරංකුරාරාමයෙහි වාසය කරමින් වාජිරිවාදය ප්‍රචාරය කළහ. එවැනි ව ම අභයගිරිකයෝ තම විෂයමාලාවල බන්ධක පරිවාර අර්ථාන්තර වශයෙන් ද පාඨාන්තර වශයෙන් ද වෙනස් කොට ඉගැන්වූහ (එම).

අභයගිරික භික්ෂුහු වෛදික සංස්කෘත හදාරා ඊට අයත් වේද, වේදාන්ත, විෂයයන් පුළුල් ලෙස ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කළහ. කෙසේ වුවත්, මහායානිකයින්ට ද සම්පූර්ණයෙන් ම හීනයාන අදහස්වලින්

විසුක්තව හා ඒවා ඉගෙන නොගෙන බැහැර කරලීමට නොහැකි වූ බව සිතීමට ද සාධක තිබේ. මිහින්තලා, මැදිරිගිරිය, බුදුරුවගල කුෂ්ටරාජගල වැනි ස්ථානවල මෙම අදහස සනාථ කිරීමට ප්‍රමාණවත් උදාහරණ පවතියි (අධිකාරි, 1991).

චිත්‍ර කලාව අභයගිරිය විෂය නිර්දේශයෙහි තවත් එක් විෂයයක් ව පැවති බවට උදාහරණ කුලතුංග (1986) ඉදිරිපත් කරයි. ඔහුට අනුව, එහි වර්ණරසායනාගාරයක් තිබේ ඇත. වර්ණ සංයෝජනය සමග යොදාගත් දේශීය හා විදේශීය අමු ද්‍රව්‍ය ඒ අසලින් සොයාගෙන ඇත. චිත්‍ර කලාවට අමතර ව තාක්ෂණික විෂයන් කෙරෙහි ද නැඹුරු වූ අධ්‍යාපන වටපිටාවක් අභයගිරියෙහි තිබූ බවට සාක්ෂ්‍ය හමු වේ. අභයගිරියෙහි ලෝකුරු කැටයම් පිළිබඳව ඉගැන්වූ බවට ඇතමෙක් සාක්ෂ්‍ය ඉදිරිපත් කරති (හෙට්ටි ආරච්චි, 1992). මෙම ස්ථානයෙන් හමු වී ඇති පාත්‍රයෙහි අෂ්ට මංගල ලක්ෂණ අර්ධෝත්තත ව කැටයම් කර තිබූ බව පැවසීමෙන් එකල කැටයම් කලාව ද විෂයක් හැටියට උගන්වා ඇති බව තහවුරු කරයි (එම). මෙම ස්ථානයෙන් හමු ව ඇති කෝව, උදුන්, රන්ගුලි, කාසි, අච්චු මේ බව තවදුරටත් තහවුරු කරයි. මෙහි අෂ්ට මංගල යනු හදුපීඨ, මතස්‍යයුග, අංකුස, වාමර, ග්‍රීවත්ස, පූර්ණසට, සංඛ හා ස්වස්තික වේ.

අභයගිරි සංස්කෘත ශිලා ලිපියට අනුව, වාතුර්මහා නිකායික භික්ෂුන් විසිපහ (25) බැගින් සියක් නමක් (100) අභයගිරියෙහි අධ්‍යාපන කටයුතුවල යෙදුණු බව සඳහන් වේ. මෙහි වාතුර් නිකාය යනු සර්වාස්ති, මහාසාංඝික, සම්මිතීය සහ ස්ථවිරවාදීන් ය (වික්‍රමසිංහ, 2004). ඒ ඒ නිකායන්ට අයත් ඉගැන්වීම් තුළනාත්මක ව අධ්‍යයනය කිරීමට අවස්ථාව ලැබී ඇති හෙයින් තුළනාත්මක අධ්‍යාපනය අභයගිරි විහාරයෙහි තවත් එක් විෂයක් වූ බව නිගමනය කළ හැකි ය. අභයගිරියෙහි භික්ෂුන් පන්දහක්

(5000) ක් විසූ බව ආභියන්ගේ මතය යි. අභයගිරිය දාන ශාලාවේ තිබෙන මීටර් දහනවයක් (19) දිගැති ගල් ඔරුව පාත්‍ර 5000 ක් පමණ පිරවිය හැකි ධාරිතාවකින් යුක්ත වූ බව පැවසේ (හෙට්ටි ආරච්චි සහ කුලතුංග, 1996).

පස්වන කාශ්‍යප රජුගේ අභයගිරි ලිපියෙහි එතුමා අභිධර්මය රත්පත්වල ලියා ආචාර්යවරයා හමුවේ විස්තර කළ බවක් බුදු ගුණ සිංහලෙන් වර්ණා කළ බවක් සඳහන් කර ඇත (වික්‍රමසිංහ, 2004). කිසියම් අයෙක් පැවිදි දිවියට පත්වන්නේ නම් සතර බණවර පිළිබඳ දැනුම වර්ධනය කරගත යුතුව තිබුණි. එසේ ලබාගත් දැනුම මාස තුනකින් පරික්‍ෂාවට ලක් කරන ලද බව කියැවේ (පරණවිතාන, 1928). මෙමගින් පෙනෙන්නේ නිශ්චිත අධ්‍යාපන කාලසීමාවක් ද සහිත ව සිසුන් අධ්‍යාපන කටයුතු වල යෙදී ඇති බව ය. අභයගිරියේ හික්‍ෂුන්වහන්සේලා පමණක් නො ව ගිහියන් ද අධ්‍යාපනය ලැබූ බව මේ තොරතුරු මගින් අනාවරණය වේ. පැවිදි දිවියට යොමු කිරීමේ දී අඩු වයස් දරුවන් ඒ සඳහා යොමු නොකළ යුතු බව පස්වන කාශ්‍යප රජුගේ අභයගිරි සෙල්ලිපියේ දක්නට ලැබෙන අතර මෙමගින් පෙනෙන්නේ ළමා මනෝවිද්‍යාව හා ළමා සංවර්ධනය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් කටයුතු කිරීම පැරණි අභයගිරි අධ්‍යාපනයේ වැදගත් ලක්‍ෂණයක් වූ බව ය. මේ බව සනාථ කරන තවත් ලිපියක් කඵදිය පොකුණෙන් හමුවේ. එහි දක්නට ලැබෙන්නේ සංඝයාගේ කැමැත්ත මත නිසි වයස් සම්පූර්ණ වුවත් ම පැවිදි කළ යුතු බව ය (පරණවිතාන, 1928).

ගිහියනට අමතරව හික්‍ෂුණින්වහන්සේලා ද අභයගිරි විහාරයෙහි අධ්‍යාපනය ලබා ඇත. උත්තර, අභය, ශිලා මේස, මහින්ද, ඡේට්ඨ යනුවෙන් නම් කළ මෙහෙණවර ගණනාවක් පිළිබඳ ව මහාවංශයෙහි මෙන් ම අභිලේඛනවල ද දැක්වේ (මහාවංසය, 37:45,46,27,28). මහාසේන රජු විසින් කළ

අභය හා උත්තර යන මෙහෙණවර ආරාම අභයගිරියට පැවරුණු ඒවා බව ඇතමෙක් පවසති (ගුණවර්ධන, 1993). හත්වන මිහිඳු රජුගේ අභයගිරි සෙල්ලිපියෙහි හික්‍ෂුණින්ට දානශාලාවක් ගොඩ නැගූ බව කියයි. වත් පොහොසත්කම් අඩුව පැවති මෙහෙණ ආරාම හා ගරාවැටුණු ගොඩනැගිලි පිළිසකර කළ අවස්ථා ද ඇති බව අයෙක් පවසති (වික්‍රමසිංහ, 2004). අභයගිරියට අයත් ව පැවති වෙනත් මෙහෙණවර දෙකක් පිළිබඳව සීගිරි ගී වල දැක්වේ (පරණවිතාන, 1956). කණිෂ්ඨ රජුගේ අනුග්‍රහයෙන් පෙෂවෝ(ර්)හි පැවති සංගායනාවෙන් අනතුරු ව මහායාන ධර්මය දේශ දේශාන්තරවල ව්‍යාප්තවීමත් අභයගිරි හික්‍ෂුන් දකුණු ඉන්දියාවේ පල්ලවාරාමය සමඟ පැවැත් වූ සබඳතාත් අභයගිරියෙහි විෂයමාලාවට මහායාන දර්ශනය ඇතුළත් වීමට බල පෑ හේතු ලෙස සැලකිය හැකි ය.

නොවිධිමත් විෂයමාලාව

අභයගිරි විහාරයෙන් රන් වළලු හා රන් මාල හමුව ඇති බව කියැවේ. මෙයින් තහවුරුවන්නේ අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් ව පැවති අභයගිරිය රත්භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය වැනි අර්ථවත් ක්‍රියාකාරකම්වල යොදවමින් සිසුන්ගේ කාලය ඉතාමත් ප්‍රයෝජනවත්ව ගත වන සේ විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදීමට අවස්ථාව සලසා දී තිබූ බව ය. අභයගිරි විහාරයේ තිබූ ආහරණ පිළිබඳව අදහස් දක්වන ඇතමෙක් රන් ආහරණ විහාරරාමයක පැවතියේ මන්ද යන්න විමසිය යුතු බව පවසති (දුනුවිල, 2013).

අභයගිරි විහාරයේ විසූ සෙත්දෙව් නම් තැනැත්තිය විසින් ලියන ලද සීගිරි ගියක් පිළිබඳ කියයි. එමගින් අභයගිරි අධ්‍යාපනයේ ගීත නිර්මාණය වැනි විෂය සමගාමී ක්‍රියාවන්ට අවස්ථාවක් තිබූ බව සිතිය හැකිය (පරණවිතාන, 1956). අභයගිරිය හා සම්බන්ධව ලියූ වි ඇති නව (09) වන සියවසයට අයත් ශිලා ලිපියක

කාච්චය භාෂාවක් දක්නට ලැබේ. මෙයින් අභයගිරි වාසිකයන්ට උසස් කාච්චය හැකියා තිබූ බව නිගමනය කළ හැකි ය (කුලතුංග, 1996).

අභයගිරිය, ජේතවනය හා මහා විහාරය යන අධ්‍යාපන ආයතනවල සන්නිපාත ශාලා තිබූ බව කියයි. ඒ අනුව, මෙහි විසූ ශිෂ්‍යයන් සමිති සමාගම් කටයුතුවල නිරත වූ බව සිතිය හැකි ය. අභයගිරියෙන් හමුව ඇති සන්නිපාත ශාලාව දැනට හමු ව ඇති විශාලතම සන්නිපාත ශාලාව බව වික්‍රම ගමගේ (1995) අදහස් කරයි. එකවර විශාල පිරිසකට රැස්ව සමිතිසමාගම් පවත්වන්නට පහසුකම් සකසා තිබූ බව අනුමාන කළ හැකි ය. මූලසිට ම දළදාව භාරව පැවතියේ අභයගිරියට බව මහාවංශය කියයි (මහාවංසය, 37:92,97). ඒ අනුව, දළදාව හා සබැඳි වාරිත වාරිත අනුගමනය කිරීම මෙහි විසූ ශිෂ්‍යයන් විෂය සමගාමී කටයුත්තක් ලෙස ප්‍රගුණ කරන්නට ඇති බව සිතිය හැකිය. සේලන්තරමුලය අභයගිරියට අයත් වූවකි. මෙහි විසුවෝ දේව භක්තිකයෝ වූහ. එහෙයින්, මෙම ස්ථානයෙහි දෙවියන් සම්බන්ධ පුද පූජා විෂය සමගාමී කටයුතු ලෙස පවත්වන්නට ඇත. දෙවියන් විසින් අනුමත කළ හිඤ්ඤාත් වහන්සේ නමක් සේලන්තර සමූහයේ ප්‍රධානත්වයට පත් කළ බව මහාවංශය පවසයි (එම).

සිරිසගබෝ රජුගේ දහතුන් වන (13) රාජ්‍යය වර්ෂයෙහි දී කපාරාමයේ සියලු ජනයාගේ පිපාසය දුරු කරලීම සඳහා සංඝනන්දි නම් හිමි නමක් බොන ජලය සඳහා තපුරාන (ටැංකි) දෙසියක් (200) ක් ආර්ය සංඝයාට පූජා කළ බව කුට්ටම් පොකුණ ඇතුළතින් හමුවන සංස්කෘත සෙල්ලිපියක සඳහන් වේ (Ez. Vol.I.P 160-169). මෙයින් පෙනෙන්නේ සමාජ ශුභ සාධන වැඩ මෙම අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානවල ක්‍රියාත්මකව පැවති බව ය. එය විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම්වල පැවති විවිධත්වයට සාක්ෂ්‍ය සපයන්නකි. මෙයට

අමතරව, වාහදීපක මූලය (වහදු මූල) අභයගිරි විහාරය විෂය බාහිර ක්‍රියාකාරකම්වලට වැදගත් තැනක් දී තිබූ බව තහවුරු කරන ස්ථානයකි (අධිකාරි, 1991).

අවිධිමත් අධ්‍යාපනය

අවිධිමත් අධ්‍යාපනය යනු විධිමත් හා නොවිධිමත් අධ්‍යාපනයෙන් පිටස්තර ව සිසුවා ලබන සියලු ඉගෙනුම් අත් දැකීම් වේ. වෙනත් අකාරයකින් පවසතොත්, විධිමත් අධ්‍යාපනයෙන් හා නොවිධිමත් අධ්‍යාපනයෙන් බැහැර ව ලබන ඉගෙනුම් අත්දැකීම් අවිධිමත් අධ්‍යාපනය ලෙස සැලකිය හැකි ය. වර්තමානයේ දී මෙයට සැගවුණු විෂයමාලාව හා අලිඛිත විෂයමාලාව යන නම් ද ව්‍යවහාර කරයි.

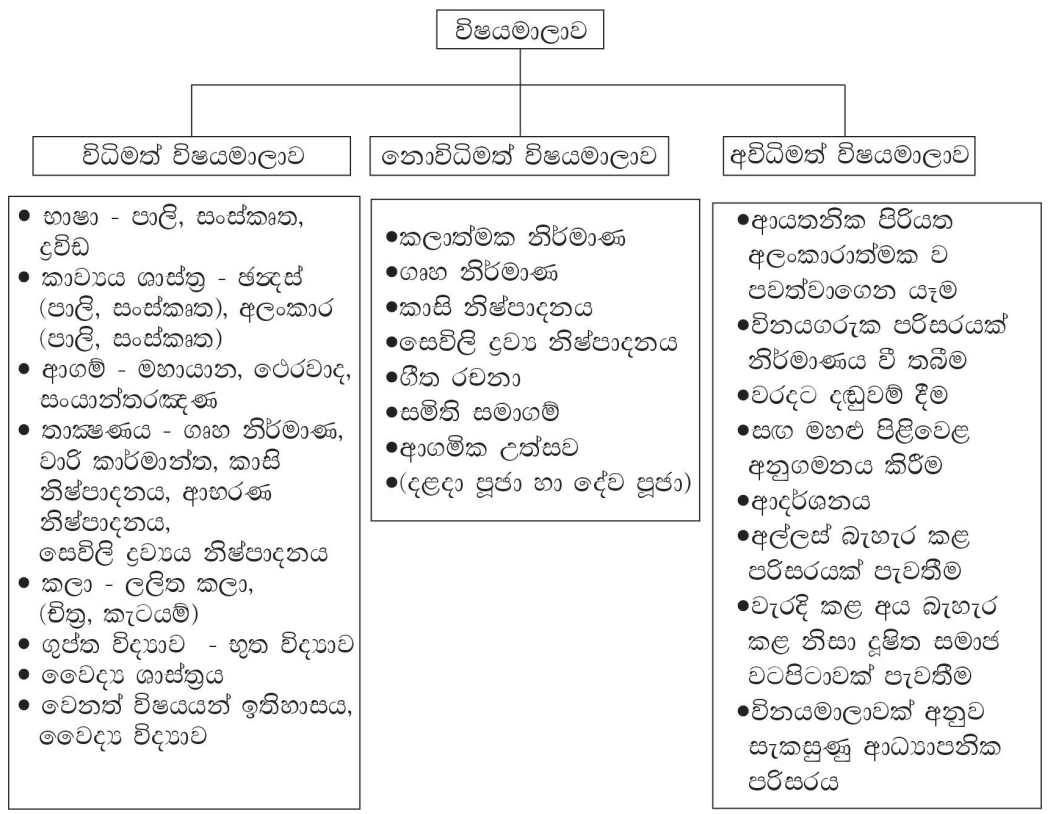
හතරවන මිහිදු රජුගේ මිහින්තලා පුවරු ලිපියෙහි ද පස්වන කාශ්‍යප රජුගේ අභයගිරි ලිපියෙහි ද ජේතවන සංස්කෘත ලිපියෙහි ද නේවාසික පැවිදි සිසුන්ට යහපුරුදු ඇතිකරමින් විනය ගැටලු වළකා ගැනීමට ගත් උත්සාහයයන් ඇතුළත් ව තිබේ. පස්වන කාශ්‍යප රජුගේ අනුරාධපුර පුවරු ලිපියට අනුව පිරිවෙන් ලද්දන් හෙවත් පරිවේණාධිපතිවරුන් නියම කළ දේවල් මිස වෙනත් කිසිවක් අධ්‍යාපන ආයතනවල අයගෙන් හෝ පිටස්තර අයගෙන් නොගත යුතු බව දක්වා ඇත. එවැනි ලබා ගැනීමක් සිදු කළහොත් ඒ පිළිබඳ නඩු ඇසීමක් කොට පිරිවෙනෙන් බැහැර කළ බව කියැවේ. මෙයින් පෙනෙන්නේ අල්ලස් ගැනීම මෙම ආයතනවලින් බැහැර කරමින් ඒ බව අනාගත පරපුරට ආදර්ශමත්ව පෙන්වුම් කළ බව ය. මෙය අවිධිමත් අධ්‍යාපනය ශක්තිමත් වූ අධ්‍යාපන ආයතනයක දැකිය හැකි වැදගත් ලක්ෂණයකි.

ජේතවනාරාම සෙල්ලිපියට අනුව රථ වචන ඇති හිඤ්ඤාට ද, වැරදි ක්‍රියාවල යෙදෙනවුන්ට ද ආයුධ දැරුවන්ට ද අධ්‍යාපන ආයතනවල රැඳී සිටීමට අවකාශ

ලැබී නැත. එවැනිවම අශාසනික පැවැත්මක් ඇති ස්ත්‍රී පෝෂකයන්ට ද, ලෝක විරෝධී, සාසන විරෝධී ක්‍රියාවන්වල යෙදෙන්නන්ට ද මෙම ආයතන තහනම් භූමි විය. ලාභ ලැබුවත් හා ආවාස ලැබුවත් කළ වරදක් දැනගත්විට ඒ පිළිබඳ නිකායෙහි සංඝයා එක්ව විමසා බැලිය යුතු ය. එම අවස්ථාවේ කිසියම් විසඳුමකට පැමිණිය නොහැකි වුවහොත් සංඝයා හා රාජකීයයන් රැස් ව තීන්දුවක් ගෙන අදාළ පාර්ශවයන්ට දඬුවම්

කළයුතු බව අනුරාධපුර පුවරු ලිපියේ දැක් වේ (වික්‍රමසිංහ, 2004). පස්වන කාශ්‍යප රජුගේ අභයගිරි ලිපියෙහි කපාරමුලයෙහි පාලනය සම්බන්ධ නීතිරීති දැක්වෙයි (Ez. Vol.1.p 43-46). සඟ මහළු පිළිවෙළට අනුව හික්‍ෂුනට පැන වූ අසුන් අභයගිරියේ පැවති බව දැක්වේ. එමඟින් වැඩිහිටියන්ට ගරු කිරීම පුරුද්දක් වශයෙන් ප්‍රගුණ කළ අය අභයගිරි අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයෙන් බිහි වූ බව පෙනේ.

අභයගිරියෙහි පැවති ත්‍රිවිධ විෂයමාලාව

නිගමනය

අභයගිරිය අධ්‍යාපන ආයතනයක් වශයෙන් දියුණු තත්වයකට පත් ව තිබූ බව ඉහත සාකච්ඡා කළ තොරතුරු ඇසුරින් සනාථ වේ. වලගම්බා රාජ සමයෙහි ආරම්භය වූ අභයගිරිය, රාජ්‍යය අනුග්‍රහය යටතේ පොලොන්නරු රාජධානියෙහි චෝල ආක්‍රමණය සිදු වන තෙක් ම මහායාන

සම්ප්‍රදාය පෝෂණය කළ විෂයමාලාවකින් යුතු ආයතනයක් ලෙස පැවතී ඇත. මෙහි හික්‍ෂු, හික්‍ෂුණි, යන උභතෝ සංඝයා මෙන්ම ගිහි පිරිස් ද අධ්‍යාපනය ලබා ඇත. මෙම හික්‍ෂු, හික්‍ෂුණින් පිරිස අතර විදේශීය පිරිසක් ද විසූ බව පර්යේෂණ තොරතුරු ඇසුරින් අනාවරණය විය. ගිහි අධ්‍යාපනයේ දී පිරිවෙනට ඇතුළු කරගත් දරුවන්ගේ වයස සහ ඔහුනට එහි අධ්‍යාපනය ලැබීමට

තරම් මානසික මට්ටමක් තිබේ ද යන්න සොයා බැලූ බව ද දක්නට ලැබේ.

විෂයමාලාව විධිමත්, අවිධිමත් හා නොවිධිමත් ලෙස ක්‍රියාත්මක වී ඇත. විධිමත් විෂයමාලාව විෂයයන් ගණනාවකින් යුක්ත වීණ, ඒවා, භාෂා විෂයන්, කාව්‍යශාස්ත්‍ර, ආගමික විෂයයන්, සමයාන්තරඥානය, තාක්ෂණික විෂයයන්, කලාත්මක විෂයයන්, ගුප්ත විද්‍යාව, ඉතිහාසය, වෛද්‍යවිද්‍යාව යන ක්‍ෂේත්‍ර ඔස්සේ උගන්වා ඇත. නොවිධිමත් විෂයමාලාව යටතේ රන් භාණ්ඩ නිෂ්පාදන කලාව හා ගෘහ නිර්මාණ ශිල්ප, කාසි නිෂ්පාදන හා ඒවා භාවිතයට යොමු කිරීම, වහල සෙවිලි කරන උළු නිර්මාණය කිරීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් ආශ්‍රිත අත්දැකීම් සිසුන්ට ලබාදුන් බව දක්නට ලැබේ. මෙයට අමතර ව, ගීත රචනය ද විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස ප්‍රගුණ කරවා ඇත. සමීති සමාගම් හා රැස්වීම් පවත්වමින් අදහස් හා දැනුම හුවමාරු කරගත් බවත් විශාලතම සන්නිපාත ශාලාව අභ්‍යන්තරය සතු ව තිබූ බවත් දක්නට ලැබුණි.

දළදා පෙරහැර පැවැත්වීම අභ්‍යන්තරයට පැවරී තිබූ බවට ලැබෙන සාධක මඟින් තීරණය කළ හැක්කේ විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් ලෙස ආගමික උත්සව සංවිධානය කිරීම සිසුන් අතර ජනප්‍රිය ව පැවතෙන්නට ඇති බව ය. මෙයට අමතර ව, දේව භක්තියෙන් යුතුව විසූ පිරිස් ද අභ්‍යන්තරය හා අභ්‍යන්තරය යටතේ පැවති ආයතනවල විසූ බව කියැවෙන සාධක මඟින් නිගමනය කළ හැක්කේ දේව විශ්වාස ඇසුරින් ගොඩ නැගුණු ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලැබී තිබූ බව ය. කපාරාරාමයේ සිදු කළ ජල ටැංකි පූජාවෙන් තහවුරු කරන්නේ ශුභ සාධන වැඩ සඳහා සිසුන් යොමු කිරීම අභ්‍යන්තරයෙහි තවත් එක් විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකමක් වූ බවය. මේ තොරතුරු මඟින් අනාවරණය වන්නේ ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යාපනය පමණක් නොව සිසුන්ගේ කාලය අර්ථවත් ව ගෙවී යන සේ

ඔවුන්ට නිමග්න විය හැකි විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් ද ඉතා සංවිධිත ක්‍රමයකට සකස් කොට තිබූ බව ය.

අවධිමත් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ අනාවරණය වූ තොරතුරු අනුව නිගමනය කළ හැක්කේ ආයතන පිරිසත ඉතා අලංකාරවත් ව සකස්ව තිබූ බව ය. අල්ලස් ගැනීම මෙහි විසුවන්ට ගෝචර වූවක් නො වී ය. බොරු කීම, රළු වචන කීම, අශාසනික පැවතුම් ප්‍රගුණ කිරීම, ලෝක විරෝධී හා ශාසන විරෝධී ක්‍රියාවල යෙදීම මොවුන් අතින් සිදු ව නැත. එයින් තහවුරු වන්නේ අභ්‍යන්තරයෙහි අධ්‍යාපනය ලැබූවන් ඉතා උසස් ලෙස මාදු කුසලතා සංවර්ධනය කරගත් අය බව ය. වරදට දඬුවම් නියම කිරීම නිසා එය දකින අන් අය වැරදි කිරීම්වලට බිය ඇති කරගන්නට ඇති බව නිගමනය කළ හැකි ය. වැඩිහිටියන්ට ගරු කිරීම හා සඟ මහලු පිළිවෙළ අනුගමනය කිරීම මෙම ආයතනවල ප්‍රගුණ කළ බව සැඟවුණු විෂයමාලාව හෙවත් අලිඛිත විෂයමාලාව මඟින් මතුවන තොරතුරු සනාථ කරයි.

මෙම සංවිධානාත්මක අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය නිසා ගොඩ නැගුණු විධිමත් බව නිසා ම අභ්‍යන්තරය දේශීයව හා විදේශීය ව ජනප්‍රිය අධ්‍යාපන ආයතනයක් බවට පත් ව තිබුණු බව පෙනේ. අභ්‍යන්තරයෙන් විදේශ සබඳතා පවත්වමින් ඔවුනොවුන්ගේ ප්‍රගතිය වෙනුවෙන් කටයුතු කොට ඇත.

මූලාශ්‍රය

අධිකාරී, ඒ. (1991). *ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය හා මහාසඟ ගණ, කොළඹ: එස්. ගොඩගේ සහෝදරයෝ.*

ආනන්ද, කේ, (2008). *නිකාය සංග්‍රහය. කොළඹ: සමයවර්ධන.*

කුලතුංග, ටී. ජී. (1996). *අභ්‍යන්තර පර්යේෂණ. කොළඹ: මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල, රජයේ මුද්‍රණාලය.*

- ගුණවර්ධන එල්. එච්. (1993). *සිවුර හා නගුල*. කොළඹ: මධ්‍යතන යුගයේ මුල් භාගය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ විහාරස්ථාන, ජීවන සම්ප්‍රදාය හා එහි ආර්ථික පාර්ශවයන් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කළ සමාජවිද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය.
- දුනුවිල, සී, (2013). *අනුරාධපුර යුගයේ අධ්‍යාපන පද්ධතිය*, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහෝදරයෝ.
- මහින්ද, යූ, (2018). *ලංකා බෞද්ධ සංස්කෘතිය*, කෙළෙඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහෝදරයෝ.
- හෙට්ටි ආරච්චි, එස්. බී. සහ කුලතුංග, ටී.ඊ. (1996). *අභයගිරි යුනෙස්කෝ ශ්‍රී ලංකා සංස්කෘතික ත්‍රිකෝණය*, අභයගිරි ව්‍යාපෘතිය, මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල.
- වංසන්තප්පකාසිනි, (1994), අමරවංස, ඒ. දිසානායක, එච්. (සංස්), පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, කැලණිය.
- වික්‍රමගමගේ, සී. (1955), *අනුරාධපුර යුජනීය හා රාජකීය ස්ථාන*, දෙහිවල: ශ්‍රී දේවි ප්‍රින්ටර්ස්.
- Aparsi, Yanuarti. (2018), *Teachers' Problems and Solutions in Implementing Curriculum 2013*. *Acuity: Journal of English Language Pedagogy, Literature and Culture*, 3, (1), pp. 11-23.
- Chandawimala, (n.d.), *The Multifaceted Activities of the Abhayagiri Fraternity*, Retrieved from academia.edu/3765538/The-Multifaceted-Activities-of-the-Abhayagiri-Fraternity.28.06.2024.
- Cousins, L.S, (2012), *The Teaching of Abhayagiri Schools. In How Theravada is Theravada? Exploring Buddhist Identities*, (Ed.) Peter Jason A. Carbine, Claudio, c Santi
- Degroot, V, (2006). *The Archaeological Remains of Ratu Boko: From Sri Lankan Buddhism to Hinduism, Indonesia and Malay World*, *Traingte*, 34 (98), pp 55-74.
- Mahavamsa*, (2007). Geiger, Wilhelm (Ed). Asian Educational Services, India.
- Jayasuriya, E. (2004), *A Guide to Cultural Tan of Sri Lanka*, Central Cultural Fund.
- Kulatunga, T.G, (1996). *Abhayagiri Paryeshana*. Central Cultural Fund. Sri Lanka.
- Olamo, Taye Gebremariam, et al., (2019), *Challenges Hindering the Effective Implementation of the Harmonized Modular Curriculum*, The Case of Three Public Universities in thiopia, *Creative Education*, 10.
- McLachlan, Claire, et al, (2018), *Early ildhood Curriculum: Planning, Assessment and Implementation*, Cambridge University Press.
- Padmalal, S, (n.d), The Abhayagiri Monastery, Retrieved from: <https://www.urlaub-sr-lanka.info/abhayagiri-buddhist-monastery/> 13.06.2024.
- Paranawithana, (1956), *Sigri Gratfrit*, London, Oxford University.
- Wickramasinghe, C, (2004), *Heritage of Rajarata: Major Natural, Cultural and Historic Sites*, Rajarata Development Bank: Anuradhapura.
- Wickramasinghe, D.M, (1904 – 1912), *Epigraphia Zeylannica*, Amen House, Oxford Press: London.

අනුරාධපුර යුගයේ විහාරාරාම ආශ්‍රිතව පැවති සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන
ක්‍රියාවලියෙහි ස්වරූපය පිළිබඳ විමසුමක්

[An Investigation on the Nature of the Classical Education
Process in Anuradhaura Era Associated with Monasteries]

Kelegama Jiarathana¹

Abstract

Monastery education played a pivotal role in shaping the intellectual and cultural landscape of ancient Sri Lanka. This research paper explores the rich tapestry of educational practices within monastic institutions, focusing on their profound impact on societal development and the preservation of knowledge. Rooted in Theravada Buddhism, monasteries served as centers of learning, nurturing a holistic approach to education that encompassed religious teachings, philosophy, literature, and various religious and social practical skills. The monastic education system in ancient Sri Lanka was characterized by a rigorous curriculum, with an emphasis on memorization, oral transmission, documentation and critical thinking. Monks, revered as scholars and educators, played a dual

role as spiritual guides and custodians of knowledge. The monastic universities, such as Mahavihara and Abhayagiri, attracted scholars from across the Indian subcontinent, fostering a vibrant exchange of ideas and contributing to the dissemination of diverse intellectual traditions. Moreover, monastery education played a crucial role in the preservation of ancient texts, including the Pali Canon and commentaries, ensuring the continuity of Sri Lanka's cultural and religious heritage. The impact of monastery education extended beyond religious boundaries, influencing art, literature, and governance. By examining the dynamic interplay between monastic education and societal evolution, this abstract seeks to illuminate the profound and lasting legacy of ancient Sri Lanka's monastery-based educational system.

Key Words: Ancient monanstery, Anuradhaura Era, Education, Heritage.

1. Senior Lecturer, Department of Social Sciences and Comparative studies, Bhiksu University of Sri Lanka

E-mail: jinarathana@busl.ac.lk <https://orcid.org/0000-0002-1106-8380>

Received: 6 March 2024, Accepted revised version: 20 June 2024. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share A like 4.0 International License.

සාරසංක්ෂේපය

ක්‍රි:පූ 6 වන සියවසේ දී පමණ ඉන්දියාවේ සිට ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි සංක්‍රමණිකයෙකු වන විජය රජුගේ ඇමතිවරයෙකු වූ අනුරාධ ඇමතිවරයා විසින් එවක කදම්භනදී යනුවෙන් හඳුන්වන ලද වත්මන් මල්වතු ඔය ඉවුරෙහි අනුරාධගාම යන නමින් ජනපදයක් ආරම්භකොට ඇත. මෙම ජනපදය පසු අවධියක දී එනම් පණ්ඩුකාභය රාජ්‍ය සමයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ අගනගරය බවට පත් ව ඇත. එතිහාසික මූලාශ්‍රය දක්වන පරිදි ක්‍රි:පූ: 3 වන සියවසේ දී මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ විසින් මෙරටට බුදුදහම හඳුන්වාදීමත් සමඟ අනුරාධපුර නගරය කේන්ද්‍ර කොටගෙන ඇරඹී බෞද්ධ සංඝාරාම පද්ධතිය කාලයත් සමඟ විවිධ මුහුණුවර ගනිමින්, විවිධ වෙනස්කම්වලට ලක්වෙමින් මෙරට බොහෝ ප්‍රදේශවල ව්‍යාප්ත විය. එලෙස ව්‍යාප්ත වූ මෙම සංඝාරාම පද්ධතිය ඇසුරෙහි මෙරට පැරණි අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය හැදී වැඩී පෝෂණය වී ඇත. වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණවලින් මූලිකව අවධානය යොමුකොට ඇත්තේ වෙළෙඳපොළ ඉලක්ක කොටගත් අධ්‍යාපන ක්‍රියාදාමයකට ය. මෙම ක්‍රියාදාමය නිසා සමාජීය හා සංස්කෘතික වශයෙන් පරිහාණියක් සමාජයේ දිස් වේ. එසේ වුවද මෙරට අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි ආරම්භය සිදු වූ අනුරාධපුර යුගයේ පැවති බෞද්ධ ආරාම පද්ධතිය ආශ්‍රිත ව පැවති සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය තුළ තත්කාලීනව රටේ සංවර්ධනයට හා සමාජයෙහි යහපැවැත්ම ආරක්‍ෂා කරගත හැකිවන ආකාරයේ අධ්‍යාපනයක් ලබා දී ඇති බව නිරීක්ෂණය වෙයි. මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණු වන්නේ වර්තමානය වනවිට නොසලකා හැර ඇති මෙරට සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි ස්වභාවය පෙන්වා දී එය සමාජගත කිරීම හා එයින් අද්‍යතන අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය සඳහා උකහාගත හැකි පාඩම් ඇසුරින් රටේ හා සමාජයෙහි යහපැවැත්ම සඳහා අධ්‍යාපන

ක්‍රියාවලිය අදාළවන්නේ කෙසේ ද? යන්න පෙන්වා දීම ය. මෙම අධ්‍යයනයෙහි පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වන්නේ පුස්තකාල අධ්‍යයනය කේන්ද්‍රගත ව සාහිත්‍ය හා පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක ඔස්සේ කරුණු විමර්ශනය කිරීම ය. මෙම අධ්‍යයනය පැතිකඩ කිහිපයකින් ම වැදගත්කමක් ගැබ් ව ඇති පර්යේෂණයකි. මෙරට සාම්ප්‍රදායික ආධ්‍යාපනික අස්පර්ශිත උරුමය පිළිබඳ දැනුවත් වීමට ඇති හැකියාව ඉන් එකකි. මෙරට සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ ආරම්භය සිදු වූ අනුරාධපුර යුගයේ දී මෙරට පැවති අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ විවිධතා පිරික්ෂීමේ දී මහාවිහාරය, අභයගිරිය හා ජේතවනය ආදී විහාර සංකීර්ණ පදනම් කරගෙන ඇති වූ පිරිවෙන් ආශ්‍රිත ව එම අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය සංවිධිත අයුරින් දීර්ඝ කාලයක් පුරාවට එනම් ක්‍රි:පූ තෙවන සියවසේ සිට ක්‍රි:ව එකලොස්වන සියවස දක්වාම ක්‍රියාත්මක ව පැවති බවක් දැකිය හැකි ය. මෙම අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය තුළ පැවති විෂය නිර්දේශය ලෝකෝත්තර හා ලෞකික යන උභය ජීවිත සාර්ථක කරගැනීම සඳහා සම්මිශ්‍රණයකින් යුතුව නිර්මාණය වී පැවති බැව් ඒ පිළිබඳ විමසීමේ දී පැහැදිලි ව පෙනීයයි. එම විෂයන් අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන තුළ මෙන්ම පාරම්පරිකව සිය නිවෙස්වල ද ඉගෙනීමට අවකාශ තිබී ඇති බවක් පෙනේ.

ප්‍රමුඛ පද: අධ්‍යාපනය, අනුරාධපුර යුගය, උරුමය, පුරාණ ආරාම

හැඳින්වීම

මහාවංසය ප්‍රධාන ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයගත තොරතුරුවල දැක්වෙන පරිදි ක්‍රි:පූ 6 වන සියවසේ දී පමණ ඉන්දියාවේ සිට මෙරටට පැමිණි සංක්‍රමණිකයෙකු වන විජය රජුගේ ඇමතිවරයෙකු වූ අනුරාධ ඇමතිවරයා විසින් එවක කදම්භනදී යනුවෙන් හඳුන්වන ලද වත්මන් මල්වතු ඔය ඉවුරෙහි අනුරාධගාම යන නමින් ජනපදයක් ආරම්භකොට ඇත. මෙම ජනපදය පසු

අවධියක දී එනම් පණ්ඩුකාභය රාජ්‍ය සමයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ අගනගරය බවට පත් ව ඇත. එලෙස ක්‍රි:පූ: 4 වන සියවසේ දී පමණ මෙරට රාජ්‍යයේ අගනගරය බවට පත් මෙම නගරය ක්‍රිස්තු වර්ෂ 1017 දක්වාම එනම් අනුරාධපුර රාජධානිය බිඳවැටී පොලොන්නරුව මෙරට රාජධානියේ අගනගරය බවට පත්වන තෙක් ම මෙරට අගනගරය වශයෙන් පැවත තිබී ඇත. වසර 1400 කට වැඩි මෙම සමස්ත කාලච්ඡේදය තුළ සිටි විවිධ රජවරුන්ගේ අනුග්‍රහයෙන් මෙරට බොහෝ ප්‍රදේශ තුළ බෞද්ධ සංඝාරාම විශාල වශයෙන් ඉදිවුණි. ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර දක්වන පරිදි ක්‍රි:පූ 3 වන සියවසේ දී මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ විසින් මෙරටට බුදුදහම හඳුන්වාදීමත් සමඟ අනුරාධපුර නගරය කේන්ද්‍ර කොටගෙන ඇරඹී බෞද්ධ සංඝාරාම පද්ධතිය කාලයත් සමඟ විවිධ මුහුණුවර ගනිමින්, විවිධ වෙනස්කම්වලට ලක්වෙමින් මෙරට බොහෝ ප්‍රදේශවල ව්‍යාප්ත විය. එලෙස ව්‍යාප්ත වූ මෙම සංඝාරාම පද්ධතිය ඇසුරෙහි මෙරට පැරණි අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය හැදී වැඩී පෝෂණය වී ඇත. එම අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ පැවති සුවිශේෂී ලක්ෂණ නිසාම එය වර්තමානයෙහි අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ පැරණි උරුමයක් වශයෙන් ද සැලකිය හැකි ව තිබේ. මෙම අධ්‍යයනයේ දී එම අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි පැවති සුවිශේෂී ලක්ෂණ පිළිබඳ ව විමසා බැලීමට අදහස් කෙරේ.

පර්යේෂණ ගැටලුව

වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණවලින් මූලිකව අවධානය යොමුකොට ඇත්තේ වෙළෙඳපොළ ඉලක්ක කොටගත් අධ්‍යාපන ක්‍රියාදාමයකට ය. මෙම කටයුත්ත නිසා සමාජීය හා සංස්කෘතික වශයෙන් පරිහාණියක් සමාජයේ දිස්වේ. එසේ වුවද මෙරට අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි ආරම්භය සිදු වූ අනුරාධපුර යුගයේ පැවති බෞද්ධ

ආරාම පද්ධතිය ආශ්‍රිතව පැවති සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය තුළ තත්කාලීනව රටේ සංවර්ධනයට හා සමාජයෙහි යහපැවැත්ම ආරක්‍ෂා කරගත හැකිවන ආකාරයේ අධ්‍යාපනයක් ලබා දී ඇති බව නිරීක්ෂණය වෙයි. මෙම අධ්‍යයනයෙහි ගැටලුව වන්නේ අනුරාධපුර යුගයේ දී පැවති අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි පැවති ස්වභාවය නොසලකා හැර නවමු අධ්‍යාපන ක්‍රම ගොඩනැගීම තුළ සමාජීය වශයෙන් අත් ව ඇති යම් යම් පරිහාණිය තත්ව මගහරවා ගැනීම සඳහා පැරණි සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන රටාවෙන් උගත හැකි පාඩම් නොසලකා හැර ඇත්තේ මන් ද යන්න ය.

පර්යේෂණ අරමුණු

මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණු වන්නේ වර්තමානය වනවිට නොසලකා හැර ඇති මෙරට සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි ස්වභාවය පෙන්වා දී එය සමාජගත කිරීම හා එයින් අද්‍යතන අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය සඳහා උකහාගත හැකි පාඩම් ඇසුරින් රටේ හා සමාජයෙහි යහපැවැත්ම සඳහා අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය අදාළ වන්නේ කෙසේ ද යන්න පෙන්වා දීම ය.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම අධ්‍යයනයෙහි පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වන්නේ පුස්තකාල අධ්‍යයනය කේන්ද්‍රගත ව සාහිත්‍ය හා පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක ඔස්සේ කරුණු විමර්ශනය කිරීම ය.

පර්යේෂණයේ වැදගත්කම

මෙම අධ්‍යයනය පැතිකඩ කිහිපයකින්ම වැදගත්කමක් ගැබ් ව ඇති පර්යේෂණයකි. ඉන් පළමු වැන්න මෙරට සාම්ප්‍රදායික අධ්‍යාපනික අස්පර්ශිත උරුමය පිළිබඳ දැනුවත් වීමට හැකියාව පැවතීම යි. අනුරාධපුර යුගයේදී ආරම්භ වී මහනුවර යුගයේ දී ඉංග්‍රීසීන්ට මෙරට යටත්ව ඉංග්‍රීසීන් විසින් නව අධ්‍යාපන ක්‍රමවේද හඳුන්වා දීමේ අවස්ථාව දක්වා මෙරට පැවති

අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය මෙරට සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපනික උරුමය වශයෙන් සලකනු ලැබේ. මෙම අධ්‍යයනයේ දී එම සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රමයෙහි ආරම්භක කාලයෙහි පැවති ස්වභාවය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලද හැකි ව තිබේ.

එසේම මෙම අධ්‍යයනයේදී මෙරට සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපනික ක්‍රමවේදයෙහි ස්වභාවය ආශ්‍රයෙන් වර්තමාන අධ්‍යාපනික ක්‍රමවේද හැඩගස්වා ගැනීම සඳහා අනුගමනය කළ හැකි වටිනාකම් පිළිබඳ අවබෝධයක් ද ලද හැකි ය. වර්තමානයේ දී මෙරට පවත්නා අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය හැඩගස්වාගෙන ඇත්තේ විදේශීය රටවල පවත්නා අධ්‍යාපන ක්‍රමවේද අනුව යමින් වෙළෙඳ පොළ ඉලක්ක කරගත් අධ්‍යාපනික ක්‍රමවේදයක් වශයෙනි. මෙහි අනිසි ඵලයක් වශයෙන් සාරධර්ම වියැකි සමාජයක් නිර්මාණය වී තිබේ. සමාජයෙහි යහපැවැත්ම තැනිය හැකිවන්නේ අධ්‍යාපන ක්‍රමවේද ඇසුරිනි. මෙම අධ්‍යයනයෙහි පවත්නා වැදගත්කම අතර සාරධර්ම ආරක්‍ෂාවන සමාජයක් ගොඩගැනීමට අවැසි ආධ්‍යාපනික ක්‍රමයක අවශ්‍යතාව මතු කිරීම ද පෙන්වා දිය හැකි ය.

සාකච්ඡාව

අනුරාධපුර නගරයෙහි හා අධ්‍යාපනික මධ්‍යස්ථාන බවට පත් වූ බෞද්ධ ආරාම පද්ධතියෙහි වර්ධනය

මෙරට ඓතිහාසිකත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයේ දී භාවිතයට ගැනෙන ප්‍රමුඛතම ප්‍රාථමික සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය වන මහාවංසයේ දක්වන පරිදි බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පා වදාළ දිනයේ දී දඹදිව ලාට රට සිට සත්සියයක පිරිසක් සමඟ විජයකුමරු මෙරටට පැමිණ තිබේ (මහාවංශය, 7-පරි, ගාථා- 1-4). මෙරට සිංහල ජාතිය ඔහුගෙන් ඇරඹී බව ද මහාවංසයෙහි දැක්වෙයි (එම, ගාථා-41,42). ඔහු සමඟ මෙරටට පැමිණි ඇමතිවරු මෙරට විවිධ

ස්ථානවල ගම් පිහිටුවීම ද සිදු කර ඇත. ඒ අතර සිටි අනුරාධ නම් ඇමතිවරයා කොළම්භොය (මල්වතු ඔය) ඉවුරෙහි අනුරාධ නමැති ගම පිහිටුවන ලදී. එම ගම් ජනපද වශයෙන් ද හඳුන්වා තිබේ (එම, ගාථා- 43,44).

මෙම ග්‍රාමය ක්‍රමයෙන් නගරයක් දක්වා පසු අවධියක දී වර්ධනය වූ අතර එය කේන්ද්‍රකොටගෙන ඇති වූ රාජධානි සමය සමස්තයක් ලෙස අනුරාධපුර යුගය යනුවෙන් ව්‍යවහාර කෙරේ. එනිසා අනුරාධපුරය නගරයක් වශයෙන් වර්ධනය වීම සිදු වූ අයුරු දැනසිටීම සමස්ත අනුරාධපුර යුගය පිළිබඳ වටහා ගැනීමට උපකාරී වේ.

අනුරාධපුර නගරය මෙරට ඉතිහාසයේ අපට හමුවන පැරණිතම සංවිධානාත්මක නගරය වශයෙන් හැඳින්වෙන හැකි ය. එය මැනවින් සංවිධිත නගරයක් බවට පත් වන්නේ පණ්ඩුකාභය රජුගේ රාජ්‍ය සමයේ දී ය. එම රජු විසින් මෙම නගරය සංවිධිත නගරයක් ලෙසින් මනා සැලසුමකට අනුව ගොඩනගන ලද ආකාරය මහාවංසයෙහි මැනවින් දක්වා තිබේ (එම, 10-පරි, ගාථා- 7-105).

මෙම නගරය මෙලෙස සංවිධිත නගරයක් ලෙස ඉදිවීම සඳහා ප්‍රාග් ඓතිහාසික හා ප්‍රොටෝ ඓතිහාසික යකඩ යුගවල දී පටන් මෙම ප්‍රදේශයෙහි සිදු වූ ජනාවාසකරණය නිසා ඇති වූ සංස්කෘතික ක්‍රියාකාරිත්වය හේතු වී ඇත. අනුරාධපුර පැරණි ඇතුල් නගරයේ ශිරාන් දැරණියගල විසින් සිදුකරන ලද පුරාවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනවලින් එම සංස්කෘතික ක්‍රියාකාරිත්වය හා එය සිදුවී ඇති ආකාරය පිළිබඳ තොරතුරු සම්පූර්ණයෙන් අනාවරණය කරගෙන තිබේ. ඔහුගේ අධ්‍යයනවලට අනුව අනුරාධපුර නගරය තුළ ක්‍රිස්තු පූර්ව 3900 පමණ වන විට මධ්‍ය ශිලා යුගය නියෝජනය කළ මිනිසුන් වාසය කොට තිබේ. ඉන් පසු ක්‍රිස්තු පූර්ව 900

- 600 අතර කාලයේ දී පූර්ව ඓතිහාසික යකඩ යුගය නියෝජනය කළ ජනතාව මෙහි වාසය කොට තිබේ. ක්‍රිස්තු පූර්ව 600 - 500 අතර කාලයේ දී පූර්ව ඓතිහාසික යකඩ යුගයෙන් පහළ මූල ඓතිහාසික යුගයට පරිවර්තනය වන අවධියක් මෙහි පැවත තිබේ. ක්‍රිස්තු පූර්ව 500 - 250 අතර කාලයේ දී පහළ මූල ඓතිහාසික අවධිය නියෝජනය කළ මිනිසුන් සිටි සංස්කෘතික අවධියක් මෙහි වේ. ක්‍රිස්තු පූර්ව 250 - ක්‍රිස්තු වර්ෂ 100 අතර කාලයේ දී මෙහි මධ්‍ය මූල ඓතිහාසික අවධිය නියෝජනය කළ සංස්කෘතියක් පැවති තිබේ. ක්‍රිස්තු වර්ෂ 100 - 250 අතර කාලයේ දී ඉහළ මූල ඓතිහාසික අවධියට අයත් සංස්කෘතිය නියෝජනය කළ මිනිසුන් මෙම නගරය තුළ වාසය කොට තිබේ. එසේම ක්‍රිස්තු වර්ෂ 400 දී පමණ මධ්‍ය ඓතිහාසික අවධියට අයත් සංස්කෘතිය නියෝජනය කළ මානව ක්‍රියාකාරීත්වයක් මෙහි පැවත තිබේ ඇත (Deraniyagala, 1992, P:729).

කලින් කලට උදා වූ මෙම කාල පරිච්ඡේදවල පැවති සංස්කෘතික තත්ව හා තාක්ෂණික ක්‍රමවේද සෘජු ලෙස ම අනුරාධපුරය ක්‍රමක්‍රමයෙන් ප්‍රධාන නාගරික මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත්වීම සඳහා බලපාන්නට ඇති බව ඉහත දක්වන ලද පුරාවිද්‍යාත්මක සාක්ෂි මත පදනම් ව අනුමාන කළ හැකි ය.

මෙලෙස වසර සිය ගණනක් මුළුල්ලේ ක්‍රමයෙන් සංවර්ධනය වෙමින් ආ මෙම නගරය ක්‍රිස්තු පූර්ව තුන්වන සියවසේ දී මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ මෙරටට බුදුදහම හඳුන්වා දෙන අවස්ථාව වන විට මෙරට අග නගරය බවට පත් ව පැවතිණි (සිංහල බෝධිවංසය, නගර ප්‍රවේශ කතාව, පි:150).

එසේ සංවර්ධනය වී පැවති මෙම නගරය කේන්ද්‍රගත ව රාජ්‍ය අනුග්‍රහය මත බුදුදහම මෙරට රාජ්‍ය ආගම බවට පත්ව රටේ සියලු

දිසාවන් කරා ව්‍යාප්ත විය. එසේ බුදුදහම රට පුරා ව්‍යාප්ත වීමත් සමඟ ඇති වූ ආරාම පද්ධතිය මූලික කරගෙන මෙරට සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය හැදී වැඩී පෝෂණය විය.

බුදුදහම නිත්‍ය වශයෙන් මෙරට රාජ්‍ය ආගම බවට පත්වීම මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේගේ පැමිණීමෙන් පසු ක්‍රිස්තු පූර්ව තෙවන සියවසේ දී සිදු වූ ද එයට පෙර මෙරට ක්‍රමානුකූලව සංවිධිත වූ රාජ්‍ය හෝ ජාතික ආගමක් නොපැවතිනි (Rahula Thero, 1956, p:34). එකල සංවිධිත නො වූ ආගම්, ඇදහිලි හා විශ්වාස පද්ධතියක් පැවතිය ද (එම, පි: 34 - 36) ඒවා සංවිධිත නොවීම නිසා මිහිඳු මහ තෙරුන් වහන්සේට බුදුදහම මෙරට රාජ්‍ය ආගම බවට පත් කරලීමට පහසුවක් සැලසී තිබේ.

මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ මෙරටට වැඩමවන්නේ බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් වසර දෙසිය තිස් හයක ට පසු ව ය. මහින්දාග මනාස යන්න මෙරට ඉතිහාසයේ සිදු වූ සත්‍ය සිදුවීමක් බැව් තහවුරු වන සාහිත්‍ය හා පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍රය ද තිබේ (අදිකාරම්, 1963, පි:101). උන් වහන්සේගේ වැඩමවීම මෙරට ඉතිහාසයේ සංස්කෘතිකමය වශයෙන් අලුත් යුගයක් අරඹන සිදුවීමක් ද වී තිබේ (එම, පි:89).

මහින්දාගමනයෙන් පසු ව මෙරට සෑම ප්‍රදේශයක ම පාහේ ඉතා ශීඝ්‍රයෙන් බුදු දහම පැතිරී ඇති බැව් ක්‍රිස්තු පූර්ව යුගය නියෝජනය කෙරෙන ලෙන්ලිපි දහස් ගණනක් සුළු ප්‍රදේශයක හැර රටේ සෑම ප්‍රදේශයක ම පාහේ විසිරී තිබීමෙන් පැහැදිලි වෙයි (Paranavithana, 1970, p:xv). මෙම පැතිරීම එකවර ම සිදුවූවක් නොවේ. මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ සතුව පැවති නායකත්ව ලක්ෂණ නිසාම එය මෙරට රාජ්‍ය ආගම බවට පත් ව ක්‍රමයෙන් මුල්බැසගෙන ව්‍යාප්ත වූ ආකාරයක් දැකිය හැකි ය.

බුදු දහම මෙරට නිත්‍ය ලෙස ස්ථාපිත වූ පසු එහි බලපෑම නිසා එතෙක් මෙරට පැවති සංස්කෘතිය නව මුහුණුවරක් ගෙන තිබේ. ආගම, කලාව, දේශපාලනය, වාස්තුවිද්‍යාව, ආර්ථික, සමාජයීය, සංස්කෘතිය ආදී සෑම අංශයකට ම එහි බලපෑම සිදුව තිබේ. එම බලපෑම සාධනීය හා යහපත් බලපෑමක් වූ අතර එනිසා ම මෙරට සෑම අංශයක ම පාහේ ශීඝ්‍ර දියුණුවක් ද ඇති විය.

වාස්තුවිද්‍යාත්මක ව විමැසීමේ දී හික්ෂුන් වහන්සේලාගේ නිත්‍ය වාසය සඳහා ආරාම පද්ධතියක් ගොඩනැගීම බුදු දහම නිසා මෙරට සංස්කෘතියට ලැබුණු සුවිශේෂී ම දායාදයක් වශයෙන් නම් කළ හැකි ය. මෙම ආරාම ආශ්‍රිත ව සිදු වූ සියලු ක්‍රියාකාරකම් මෙරට සෑම අංශයක් ම පාහේ පෝෂණය කිරීමට තරම් ප්‍රබල හේතුවක් වීම නිසා එය එසේ හැදින්විය හැකි ය.

මෙරට ඉදිකරන ලද ආරාම පද්ධතියෙහි පළමු ආරාමය වන්නේ මහාවිහාරය යි. එය ආරම්භයේ දී තිස්සාරාමය යනුවෙන් හඳුන්වන ලද අතර මහමෙව්නා උයනෙහි එය ස්ථාපිත කොට තිබේ. ඒ ක්‍රිස්තු පූර්ව තෙවන සියවසේ දී දෙවනපෑතිස් රාජ්‍ය සමයේ දී ය (කුලකුංග, 2018, පි:25). මහාවිහාරය පිහිටුවීම පිළිබඳ දීර්ඝ විස්තරයක් මහාවංශයෙහි සපයා තිබේ (මහාවංසය, පරි - 15, ගාථා: 174).

මෙසේ ඇරඹී මහාවිහාරය ඉන් පසු ව විවිධ රජවරුන්ගේ අනුග්‍රහය ඇතිව ක්‍රමක්‍රමයෙන් සංවර්ධනය වී තිබේ. පසු අවධිය වනවිට මහා විහාරයට අමතරව අභයගිරිය කේන්ද්‍රකරගෙන හා ජේතවනය කේන්ද්‍රකරගෙන ද වෙනම විශාල ප්‍රමාණයේ ආරාම සංකීර්ණ ඇති වී තිබේ. අනුරාධපුරයෙහි පැවති මෙම ප්‍රධාන ආරාම සංකීර්ණවලට අමතර ව දිවයිනේ බොහෝ ප්‍රදේශවල විශේෂයෙන් රුහුණු ප්‍රදේශය මුල් කරගෙන ද මෙම අවධියේ දී මහා පරිමාණ ආරාම සංකීර්ණ ඇති වී තිබේ.

මෙසේ දිවයින පුරා ඉදි වූ ආරාම සංකීර්ණ තුළ විවිධ උපයෝගීතාවන් සඳහා අදාළ වන වාස්තුවිද්‍යාත්මක ඉදිකිරීම් සමුදායක් ද ගොඩනැගිණි. එහි දී පිළිම ගෙවල්, ධූපසර, බෝධිසර, දානශාලා, සන්නිපාත ශාලා, ජන්තාසර, ලැගුම් ගෙවල්, කැසිකිළි, වැසිකිළි, ආදිය ප්‍රමුඛ වී තිබේ. මෙම අංගවලින් සමන්විත ආරාම සංකීර්ණ ක්‍රමයෙන් අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන බවට පත් ව පිරිවෙන් වශයෙන් හඳුන්වන විශේෂ ආයතන සමුදායක් ද මෙම ආරාම සංකීර්ණ තුළ ගොඩ නැගී ඇත.

පැරණි අධ්‍යාපනයෙහි ස්වරූපය

මෙරටට අයත් සිංහල ශිෂ්ටාචාරය එහි ආරම්භයේ සිට ම පරපුරෙන් පරපුරට සම්ප්‍රේෂණය වීම සඳහා බලපාන ලද කාරණා අතර අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය සඳහා ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් හිමිව තිබෙන බැව් සිතිය හැකි ය. ඒ එහි ආරම්භයේ සිට ම අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියක් පැවති බැවිණි. ඒ පිළිබඳ ව යම් කාරණා මහාවංසයෙහි ඇතුළත්ව තිබීමෙන් එය තහවුරු කරගත හැකි ය. එහි පණ්ඩුකාභය රජුගේ ප්‍රවාත්ති දැක්වෙන විට ඔහුට ශිල්පය ඉගැන්වූ ආචාර්යවරයකු පිළිබඳ දක්වා තිබීම ඒ සඳහා උදාහරණයකි (මහාවංසය, පරි-10, ගාථා- 23).

මෙරට සිංහල ශිෂ්ටාචාරය ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වත් ම රට වැසියන් අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් අනුගමනය කොට තිබේ. එහි දී අක්ෂර මාලාවක් නිර්මාණය කර ගැනීම ද විශේෂ ය. අක්ෂර භාවිතයට හුරු වීමත් සමඟ එතෙක් මුඛ පරම්පරාගතව පවත්වාගෙන පැමිණි දෑ හා අදහස් ලියාදැක්වීම ආරම්භ කොට ඇත. ආරම්භයේ දී අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියට අදාළ ව මෙම කටයුතු සිදුකොට ඇත්තේ බ්‍රාහ්මණ වංශිකයන් ය (විජේසේකර, 1987, පි:101-102).

මෙරට අක්ෂර භාවිතයෙහි ඉතිහාසය පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍රය මඟින් තහවුරු වන පරිදි ක්‍රි: පූ: 6-5 පමණ සියවස් දක්වා අතීතයට

විහිදෙන අතර විජය හා පණ්ඩුකාභය පුරාවෘත්ත පිළිබඳ ව වංසකථාවල දැක්වෙන තතු අනුව එම කරුණ එම කාලයට අයත් බැව් සාහිත්‍යය මූලාශ්‍රයවලින් ද තහවුරු වෙයි.

මෙරට අක්‍ෂර භාවිතයෙහි ඉතිහාසය පිළිබඳ අදහස් දක්වන ඇතැම් පිරිස්හි අදහස වන්නේ මහින්දාගමනයත් සමඟ මෙරටට අක්‍ෂර කලාව පැමිණි බවය (ධර්මකීර්ති හිමි, 1991, පි:66).

මෙම අදහස සාවද්‍ය අදහසක් බව දැනට සිදු කෙරී ඇති පුරාවිද්‍යාත්මක පර්යේෂණ වලින් තහවුරු වී තිබේ. ශිරාන් දැරණියගල අනුරාධපුර ඇතුළු නගරයේ සිදුකර ඇති පර්යේෂණ මඟින් හා තුසිත මැන්දිස් සිදුකර ඇති අන්දරුවල මෙගලිතික ශිලා සුසාන කැණීම ඇසුරින් ඒ බව තහවුරු වී තිබේ. දැරණියගලගේ පර්යේෂණවලින් තහවුරුවන පරිදි මෙරට අක්‍ෂර භාවිතයේ ආරම්භය ක්‍රි:පූ 6-5 සියවස් කාලයට අයත්වන අතර මැන්දිස්ගේ පර්යේෂණවලින් ලැබී ඇති අක්‍ෂර භාවිතය පිළිබඳ තොරතුරු ක්‍රි:ව 6 වන සියවසට අයත්ය (DERANIYAGALA, 1992, P:741,742,743) (මැන්දිස්, 2019, පි:251).

මෙරට පැරණි අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ දී ලේඛන කටයුතු සඳහා දීර්ඝ කාලයක් බ්‍රාහ්මී අක්‍ෂර යනුවෙන් හඳුන්වන මෙම අක්‍ෂර භාවිත වුවද මහින්ද හිමියන්ගේ ආගමනයත් සමඟ එතෙක් පැවති අක්‍ෂර කලාවෙහි ද යම් යම් වෙනස්කම් සිදුව ඇති බව සිතිය හැකි ය. එතෙක් මැටි පුවරු මත සුළු වශයෙන් සටහන්කොට පැවති අක්‍ෂර භාවිතය වෙනුවට වානේ තාක්‍ෂණයට හුරු වීමත් සමඟ ශිලා මතුපිට යම් යම් විශේෂ කරුණු විශේෂයෙන් හික්‍ෂුන් වහන්සේලා වෙත හා විහාරස්ථාන වෙත සිදු කරන ලද විවිධ පූජා පිළිබඳ විස්තර වැඩි වශයෙන් සටහන් කිරීමට පෙලඹී තිබෙන බවක් දැනට හමු වී ඇති දහස් ගණනක් වන

ශිලාලේඛන ඇසුරින් ගම්‍ය වේ.

බුදු දහම මෙරට රාජ්‍ය ආගම බවට පත් ව රට වැසියාගෙන් අති බහුතරය බුදු දහම අනුගමනය කිරීමට පෙලඹීමත් සමඟ එතෙක් බ්‍රාහ්මණයින් යටතේ පැවති අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය හික්‍ෂුන් වහන්සේලා වෙත විතැන් විය. ආරම්භයේ දී මෙම කටයුතුවල ප්‍රමුඛයන් වූයේ මහාවිහාරවාසී හික්‍ෂුන් වහන්සේලා ය (විජේසේකර, 1987, පි:102). ආරම්භයේ දී ථෙරවාදී බුදු දහම පමණක් මෙරට පැවතිය ද පසු අවධිය වන විට මහා මහායාන බුදු බුදුසමය පැමිණි නිසා එහි ආභාසය ලද අභයගිරි හා ජේතවන විහාර සංකීර්ණ පදනම් කොටගෙන ද අධ්‍යාපන ආයතන ගොඩනැගී තිබේ. එනිසා මහායාන අදහස් දරන ලද හික්‍ෂුන් වහන්සේලා ද මෙරට අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි නිරතව සිට ඇත.

බොහෝ විට පොදු වශයෙන් ශිල්ප ශාස්ත්‍ර උගන්වන ස්ථානය වූයේ විහාරස්ථානය ය. ප්‍රභූ පිරිස්හි දරුවන් මෙන් ම සාමාන්‍ය වැසියන්ගේ දරුවන් ද ශිල්ප ලබාගනු ලැබූයේ විහාර ආශ්‍රිතව පැවති මෙම අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයන්ගෙනි. සංඝතිස්ස, සංඝබෝධි, ගෝඨාභය, මහසෙන්, දෙටුතිස්, ධාතුසේන ආදී රජවරු කුමාර අවධියේ දී අධ්‍යාපනය ලබා ඇත්තේ විහාරස්ථාන වෙතින් බව ඉතිහාස ග්‍රන්ථ තුළ දැක්වී තිබීමෙන් ඒ බව පැහැදිලි වේ (ධර්මකීර්ති හිමි, 1991, පි:67).

මෙසේ හික්‍ෂුන් අත පැවැති අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි දී භාෂා මාධ්‍ය කිහිපයක් ම භාවිත කෙරී තිබේ. මහාවිහාරයීය හික්‍ෂුන් වහන්සේලා සිය භාෂා මාධ්‍යය ලෙස පාලි භාෂාව භාවිත කොට ඇති අතර අභයගිරිය මූලික කොටගත් මහායාන ආභාසය සහිත හික්‍ෂුන් වහන්සේ සංස්කෘත භාෂාව සිය මාධ්‍යය ලෙස භාවිත කළහ. මෙම භාෂා මාධ්‍ය දෙක පැවැතිය ද මෙකල සිංහල භාෂාව පොදු භාෂා මාධ්‍යය ලෙස

භාවිතකොට ඇති බැව් ක්‍රි:ව 5 වන සියවස පමණ දී බුද්ධසෝම හා ධම්මපාල වැනි තෙරවරුන් විසින් එතෙක් හෙළ බසින් පැවති ග්‍රන්ථ පාලි බසට පෙරළීමෙන් පෙනී යයි.

බුදු දහමට අදාළ ඉගැන්වීම් මෙසේ හික්ෂුන් වහන්සේලා විසින් සිදුකළ ද ගිහි ජීවිතයට අදාළ ඇතැම් ඉගැන්වීම් ගිහි ආචාර්යවරුන් විසින් ද සිදු කොට තිබේ. විහාරස්ථාන ආශ්‍රිතව පැවති මෙම අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන ආචාර්ය-ශිෂ්‍ය පරම්පරාවෙන් පැවත ආ අතර පසු අවධියේ දී මෙම ආයතන මූල හෝ පිරිවෙණ යනුවෙන් හඳුන්වා ඇත (විමලවංශසූරිය, 1987, පි:102).

අනුරාධපුර යුගයේ පැවති පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය

පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය ඉතා ඇත අතීතයේ සිට ම වර්තමානය දක්වා පැවතෙන්නකි. එහි ආරම්භයේ සිට වර්තමානය කරා පැමිණීමේ දී කලින් කලට විවිධ වෙනස්කම් ද සිදු ව තිබේ. යටත් විජිත යුගයේ දී ඉංග්‍රීසි ජාතික පාලකයන් විසින් වත්මන් දී ක්‍රියාත්මක පාසල් පද්ධතිය ඇති කිරීමට පළමු ව මෙරට අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය සිදු වූයේ පන්සල මූලික කරගෙන පැවති පිරිවෙන් ආශ්‍රිත ව ය. පිරිවෙන් යන වචනයෙන් මුල් අවස්ථාවෙහි අදහස් කොට ඇත්තේ උභතෝ සංඝයා ගේ වාසස්ථාන ය. පසු ව ඒවා අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන බවට පත්ව තිබේ.

පිරිවෙන් යනු විහාර සංකීර්ණයක් තුළ පැවති අවශේෂ අංගයකි. එය විහාර භූමිය තුළ ම පවුරු ආදියෙන් වට කොට ස්ථාපිත කරනු ලබන්නකි. මෙරට පැවැති මහාවිහාරය, අහයගිරිය, ජේතවනය ආදී විහාර සංකීර්ණ තුළ මෙන් ම භාරතයේ වික්‍රමශීලා ආදී විහාර තුළ ද මෙවැනි පිරිවෙන් පැවති අතර ඒවා අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන ලෙසින් ක්‍රියාත්මක ව ඇත. මෙවන් විහාර සංකීර්ණ ආශ්‍රිත ව පැවැති අධ්‍යාපන ආයතන දෙස බැලීමේ

දී පෙනී යන්නේ ප්‍රබල හා දියුණු විහාර ආශ්‍රිතව පැවැති අධ්‍යාපන ආයතන වත්මන් විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමින් ක්‍රියාත්මකව පැවති බවය (විමලවංශසූරිය, 2001, පි:28,29).

පරමත්ථදීපනී අටුවාවෙහි “පරිවිජේද-වසෙන වේදිතබ්බතො පෙක්ඛිතබ්බතො පරිවෙණං පාසාධ කුඨාගාර රත්තිට්ඨානාදී සම්පන්නං පාකාර පරිවිච්ඡන්තං ද්වාර කොට්ඨක යුත්තං ආවාසං අකංසු” (එම, පි:29). යන්නෙන් විහාර තුළ ම පිරිවෙන් පැවති බව තහවුරු වෙයි.

පිරිවෙන් යනුවෙන් හැඳින්වෙන අධ්‍යාපන ආයතන ඉතා දිගු ඉතිහාසයකට හිමිකම් කියන ආයතන විශේෂයකි. ආරම්භයේ දී එක් හික්ෂුන්වහන්සේ නමක් හෝ දෙකුත් නමක් වැඩසිටි කුඩා කුටි විශේෂයක් මෙන්ම හඳුන්වා ඇති බවට අනුමාන ඇත. මිහිදු මහ තෙරුන්වහන්සේ වැඩසිටි අවධියේ පැවති කාලපාසාද, මරුගත, දීඝවංකමන, එලග්ග ආදී පිරිවෙන් මෙවැනි කුඩා ප්‍රමාණයේ කුටි විශේෂයක් බව හා මෙවැනි කුඩා ප්‍රමාණයේ පිරිවෙන් එකතු වී මහා විද්‍යාස්ථානයක් බිහි වූ බවට ද අදහසක් පති (ධර්මකීර්ති හිමි, 1991, පි:67).

හික්ෂුන් වහන්සේලා විසින් තමන්ගේ ආරාම තුළ පවත්වා ගෙන යන ලද අධ්‍යාපන ආයතන විශේෂයක් ව පැවති පිරිවෙන් තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් ශාසනයේ පැවැත්මට ආධාරවන අධ්‍යාපනයක් ලබාදීමත්, ඒ සඳහා පිරිස පුහුණු කිරීමත් කෙරෙහි වැඩි අවධානය යොමු කොට තිබේ ඇත. එහි දී හික්ෂුන් වහන්සේලාට මෙන් ම ගිහි පිරිසට ද එම ආයතන තුළ එයට අදාළ අධ්‍යාපනය ලැබීමට අවස්ථාව හිමි කොට දී තිබේ (විමලවංශසූරිය, 2001, පි:28).

අනුරපුර යුගයේ දී මෙරට ප්‍රධාන විහාර සංකීර්ණ තුළ ඉදිකොට පැවති පිරිවෙන් විශාල ප්‍රමාණයක් පිළිබඳව සාහිත්‍යය හා ශිලා ලේඛන මූලාශ්‍රයන් මගින් තතු හැදෑරිය හැකිය. එම පිරිවෙන් අතර කාලපාසාද,

සුනහන, දීඝවංකමන, එලග්ග, මරුගන, දීඝසන්ධසේනාධිපති, පුද, කට්ඨභාල, මයුර, දුරසංඛර, ග්‍රන්ථාකර, ජත්තවච්චී ආදී පිරිවෙන් මහාවිහාරය කේන්ද්‍රකොටගෙන පැවැතිණි. එසේ ම අභයගිරි විහාරය තුළ ද කපුරු පිරිවෙන, උතුරොල පිරිවෙන ආදී පිරිවෙන් 12ක් ද පැවතිණි. අනුරාධපුර නගරයෙන් පර්බාහිරව පැවති තිස්සමහාරාමය, සිතුල්පව්ව වැනි ස්ථානවල ද මෙලෙස පිරිවෙන් ආශ්‍රිතව අධ්‍යාපනික මධ්‍යස්ථාන ක්‍රියාත්මක ව පැවැත තිබී ඇත (එම, පි:29,30).

ආරම්භයේ දී පිරිවෙන් තුළ ත්‍රිපිටකය වාචෝත්ඉහණය කොට පවත්වාගෙන යාමත්, අට්ඨකථා ආදිය මාර්ගයෙන් අර්ථ විමසීම් ආදියත් සිදුකොට තිබේ. තෙපිටක හා භාණක යන විශේෂ නාමයන්ගෙන් හඳුන්වන ලද හික්ෂු පිරිස විසින් පිරිවෙන් තුළ වැඩ සිටිමින් මෙම කටයුත්ත සිදු කොට තිබේ. ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීමෙන් පසුව මෙම පිරිසේ කාර්යභාරය වෙනසකට ලක්ව ත්‍රිපිටකය පොත්වල ලියමින් ඉදිරියට පවත්වාගෙන යාම සිදු කොට ඇති බව සිතිය හැකිය. එමෙන් ම ත්‍රිපිටකයේ ඇතුළත් ධර්ම කරුණු විග්‍රහ කිරීම සඳහා අටුවා, ටීකා, සන්න ආදී කෘති සම්පාදනය කිරීමේ කටයුත්ත ද මෙම අධ්‍යාපන ආයතන තුළ සිදු ව තිබේ (එම, පි:30).

අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන තුළ පැවති විෂය මාලා හා සිසුන්

ක්‍රි:ව: පළමු සියවස පමණ වන විට ඉන්දියාව තුළ පෘථුල වශයෙන් ආගමික හා සංස්කෘතිකමය නව ප්‍රබෝධයක් ඇති විය. එහි දී ඒ වන විට පෙරදිග හා අපරදිග ව්‍යාප්තව පැවති ජාති, ආගම්, දර්ශන ආදියෙහි සම්මිශ්‍රණය නිසා ඉන්දියාවෙහි ආගම්, දර්ශන, සාහිත්‍ය හා කලා යන සියලු ක්ෂේත්‍රවල නව ප්‍රබෝධයක් ඇති විය. මෙම ක්‍රියාවලියෙහි ප්‍රමුඛයින් වූයේ බෞද්ධ ආචාර්යවරු ය. එනිසා ම නිකාය හේදය තව දුරටත් පුළුල් වූ අතර එම යුගයේ

පැවැති අධ්‍යාපන ආයතන පදනම් කොට ගෙන බුදු දහම අරඹයා නව අදහස් හා න්‍යායන් ඔවුන් වෙතින් එළිදැක්විණි. එහි දී බුදු දහම විවිධ භාෂා, කාව්‍ය, නාට්‍ය, න්‍යාය ආදී දේ තුළට ඇතුළත් කෙරිණි. මෙහි එලයක් ලෙස ආරාමික අධ්‍යාපන ආයතන තුළ පැවති විෂය පරාසයෙහි පුළුල් වීමක් ද සිදු වූ අතර එය මෙරට පැවති ආරාමික අධ්‍යාපන ආයතන තුළට ද බලපා තිබේ (ජයවීර, 1996, පි:37) (විමලවංශසූරිය, 2001, පි:30).

අනුරාධපුර යුගයේ එක් සමයක දී විශේෂයෙන් මහායාන බුදු සමයේ බලපෑමත් සමඟ මෙරට පැවැති අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ දී භාවිත කරන ලද භාෂා අතර සංස්කෘත භාෂාව සඳහා යම් විශේෂ බවක් ලැබී තිබේ. දෙවන සේන රජුගේ සියබස්ලකර කෘතිය සඳහා දණ්ඩින්ගේ කාව්‍යාදර්ශයේ බලපෑමෙන් සංස්කෘත ආභාසය ඇති අතර බුද්ධදාස රජුගේ සාරාර්ථ සංග්‍රහය, කුමාරදාස රජුගේ ජානකීහරණය වැනි කෘති ලියැවී ඇත්තේ සංස්කෘත භාෂාවෙනි. එවැනි භාෂා හැරුණුකොට ව්‍යාකරණ, ඡන්දස්, අලංකාර, නිරුක්ති, තර්ක න්‍යාය, ඉතිහාසය, වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය, ජ්‍යෝතිශාස්ත්‍රය, යන්ත්‍ර, මන්ත්‍ර ආදී දේ හා කලා ශිල්ප ආදිය ද මෙම ආයතන වල උගන්වන ලද විෂයමාලාවෙහි තිබී ඇත (ජයවීර, 1996, පි:38,39).

මෙම අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන තුළ ඉගෙනුම ලැබූ පිරිස් අතර ශාසනය ඉදිරියට පවත්වාගෙන යාම සඳහා හික්ෂු, හික්ෂුණි, උපාසක, උපාසිකා යන සිව්වනක් පිරිසට ධර්ම ඥානය ලබා දී පුහුණුකොට ඇත. මේවායෙහි අධ්‍යාපනය ලද පිරිසෙහි විවිධත්වය නිසා ම ජන දිවියේ ලෞකිකත්වයට අදාළ විෂයය ඉගැන්වීම්වලින් ඒ සඳහා අවැසි දැනුම ද ලබා දී තිබේ. මේවායෙහි පැවති විශේෂත්වය වන්නේ අධ්‍යාපනය ලැබීමේ අවස්ථාව පැවිදි පක්ෂයට පමණක් සීමා

නො වීම යි. ජෙට්ටිකිස්ස රජුගේ බිසව අභිධර්මය ඉගෙනීම, වෝහාරිකතිස්ස රජු දේව නම් තෙරුන් වහන්සේ නමකගෙන් ත්‍රිපිටකය ඉගෙනීම, කපිල නම් අමාත්‍යවරයා වෛතුලයවාදය හා ථෙරවාද දහම නොගැලපෙන බව විනිශ්චය කිරීමට තරම් පඬුවරයෙකු වීම, දායෝපභූති නම් අමාත්‍යවරයා හා ජෝතිපාල නම් තෙරුන් වහන්සේ අතර ඇති වූ සංවාදය, ආදී සිදුවීම්වලින් පෙනී යන්නේ මෙම අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන තුළ ගිහි පැවිදි දෙපිරිසම උගත් බව ය (විමලවංශසූරිය, 2001, පි:31).

මෙම අධ්‍යාපන ආයතන තුළ උගන්වන ලද දේ ආගමික ඉගැන්වීම්වලට පමණක් සීමා නොවුණි. රාජ නීතිය වැනි දේ ඉගැන්වීම මගින් රාජකුමාරවරු රාජ්‍යත්වයට අවැසි ඥානයෙන් හා කුසලතාවලින් පෝෂණය කළ බැව් ධාතුසේන, සංඝබෝධි වැනි රජවරුන්ගේ කතා පුවත් විමැසීමෙන් පෙනීයයි. මෙම ආයතන ප්‍රභූ පන්තියට ම සීමාවී නො පැවතිණි. මහාවිහාරය, අභයගිරිය, ජේතවනය ආදී අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන වෙත විදේශීය ශිෂ්‍යයන් පැමිණීමෙන් මෙම ආයතන එවක ජාත්‍යන්තර කීර්තියට පත් විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමින් ක්‍රියාත්මකව තිබී ඇති බව පෙනීයයි (ජයවීර, 1996, පි:83,84; විමලවංශසූරිය, 2001, පි:32).

සමාලෝචනය

මෙරට සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ ආරම්භය සිදු වූ අනුරාධපුර යුගයේ දී පැවති අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ විවිධතා පිරිකැසීමේ දී මහාවිහාරය, අභයගිරිය හා ජේතවනය ආදී විහාර සංකීර්ණ පදනම් කරගෙන ඇති වූ පිරිවෙන් ආශ්‍රිත ව එම අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය සංවිධිත අයුරින් දීර්ඝ කාලයක් පුරාවට එනම් ක්‍රි:පූ තෙවන සියවසේ සිට ක්‍රි:ව: එකලොස්වන සියවස දක්වාම ක්‍රියාත්මකව පැවති බවක් දැකිය හැකි ය.

මෙම අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය තුළ ආචාර්යවරු වශයෙන් වැඩි වශයෙන් ක්‍රියාකොට ඇත්තේ භික්ෂූන් වහන්සේලා ය. ඇතැම් ලෞකික විෂයන් ඉගැන්වීමේ දී ගිහි පිරිස් ආචාර්යවරු වශයෙන් ක්‍රියාකොට තිබේ. ඇතැම් අවස්ථාවන්හි දී ඉගැන්වීමේ කටයුතුවල නිරත ව සිටි මෙම ආචාර්යවරුන් වෙත විවිධ ආකාරයෙන් ගෙවීම් සිදුකොට පැවති බව ද ශිලාලේඛන විමැසීමෙන් පෙනී යයි.

මෙම අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය තුළ පැවති විෂය නිර්දේශය ලෝකෝත්තර හා ලෞකික යන උභය ජීවිත සාර්ථක කරගැනීම සඳහා සම්මිශ්‍රණයකින් යුතුව නිර්මාණය වී පැවති බැව් ඒ පිළිබඳ විමසීමේ දී පැහැදිලිව පෙනීයයි. එම විෂයන් අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන තුළ මෙන්ම පාරම්පරිකව සිය නිවෙස් තුළද ඉගෙනීමට අවකාශ තිබී ඇති බවක් පෙනේ.

මෙසේ අනුරාධපුර යුගය තුළ දී ආරම්භ වී වර්ධනය වූ මෙරට සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය කාලයත් සමඟ විවිධ වෙනස්කම්වලට ලක් වෙමින් වසර දෙදහසකටත් වැඩි කාලයක් දක්වා එනම් මෙරට අවසන් රාජධානි සමය වූ මහනුවර රාජධානි සමයේ දී ඉංග්‍රීසීන්ට යටත්වන අවස්ථාව දක්වාම ක්‍රියාත්මක වූවක් වශයෙන් ද හැඳින්වෙන හැකිව තිබේ.

වර්තමානයේ දී අප රටෙහි පවතින්නේ විදේශීය රටවල ක්‍රියාත්මක අධ්‍යාපන ක්‍රමවේද පාදක කරගත් අධ්‍යාපනික රටාවකි. එහි ප්‍රමුඛ අවධානය යොමු ව ඇත්තේ ආර්ථික අරමුණු සාධනය කරගැනීමය. එම අරමුණ ඇතිව අධ්‍යාපන ක්‍රමවේද සකසා ඇති බැවින් පැරණි සමායෙහි දැකගත හැකිව පැවති සමාජ සාදාරණත්වය හා සාරධර්ම වත්මන් සමාජයෙන් ක්‍රමයෙන් දුරස්ථව ඇති බැව් පෙනී යයි. එනිසා පැරණි සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන රටාවෙහි වූ යහපත්කම් හැඳින්වෙන වර්තමාන සමාජය වඩා හිතකර

සමාජයක් බවට පත් කරගැනීම සඳහා නව ආධ්‍යාපනික ක්‍රමවේද සකසා ගත යුතුව තිබේ. ඒ සඳහා ආදර්ශ පැරණි ආධ්‍යාපනික ක්‍රම ඇසුරින් හදාල හැකිව තිබේ.

මූලාශ්‍රය

මහාවංශය, (2006), සංස් - සුමංගල හිමි,
හික්කඩුවේ සහ බටුළුවන්කුඩාවේ, බෞද්ධ
සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.

සිංහල බෝධි වංසය, (1998), සංස්- ගුණවර්ධන,
වී.ඩී.එස්, සමයවර්ධන මුද්‍රණාලය, කොළඹ.

අදිකාරම්, ඊ.ඩබ්, (1963), පැරණි ලක්දිව බෞද්ධ
ඉතිහාසය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය,
දෙහිවල.

කුලතුංග, ටී.ඒ, (2018), අනුරාධපුර මහාවිහාරය,
සරසවි ප්‍රකාශකයෝ, නුගේගොඩ.

ජයවීර, ඒ.එම්.එස්, (1996), ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික
විෂය මාලාව, කර්තෘ ප්‍රකාශන, තරංජී ප්‍රින්ට්ස්,
මහරගම.

ධර්මකීර්ති හිමි, නිවන්දම, (1991), ලක්දිව බුදුසසුන
හා මහ සඟ පරපුර, ආධ්‍යාපන ප්‍රකාශන
දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ.

මැන්දිස්, කුසිත, ඩී, (2019), මධ්‍ය දැදුරු ඔය හා මී
ඔය නිම්නයේ ජනාවාස පුරාවිද්‍යාව, පුරාවිද්‍යා
හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයන අංශය, ශ්‍රී
ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය, මිහින්තලේ.

විජේසේකර, නන්දදේව, (1987), නෝරාගන් ලිපි
සංග්‍රහය, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ
(පුද්) සමාගම, කොළඹ.

විමලවංශසූරිය, අයි.බී, (2001), පිරිවෙන් ආධ්‍යාපන
ලිපි, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ,
කොළඹ.

DERANIYAGALA, S.U, (1992), *THE
PREHISTORY OF SRI LANKA – PART- II*,
Department of Archaeology, Colombo.

PARANAVITANA, S, (1970), *INSCRIPTION
OF CEYLON – VOLUME I*, Department of
Archaeology, Colombo.

Rahula Thero, Walpola, (1956), *History of
Buddhism in Ceylon*, THE BUDDHIST
CULTURAL CENTRE, DEHIWALA.

ශ්‍රී ලාංකේය දායක කලා නිර්මාණවල භාවිත වන 'භේරුණ්ඩ පක්ෂියා'
පිළිබඳ ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

[A Historical Study of the 'Berunda Pakshiya ' in Sri Lankan
Visual Art]

Manoranjana Herath Bandara¹

Abstract

When we look back at the history of Sri Lankan old visual arts, we can find many artwork featuring imaginary animals, one of which is the Berunda Pakshiya or Double-Headed Eagle. This animal figure has been extensively depicted in various forms of art, and its image first appeared during the Gampola era in Sri Lanka. While several scholars have briefly discussed this image in their research, a deeper understanding of the double-headed eagle can be gained through a research done by Herath. We aim to expand on the ideas of scholars regarding the use of Bherunda animal creations in Sri Lankan art through a deep discussion. The aim of this research is to explore the origin of this image in Sri Lanka and its purpose in different art forms, and to confirm the historical

values and qualities of this impressive form of art. Through this paper, we will analyze the concept of the Sri Lankan Bherunda Pakshiya with different visual data collected from various art forms. The visual representation of the Bherunda Pakshiya not only symbolizes power and vigilance but also holds a significant cultural resonance within Sri Lankan heritage. This study will further investigate the symbolic meanings attached to these depictions across different historical periods. By examining artworks, sculptures, and literary mentions, we intend to trace the evolution of this motif and its integration into the cultural and religious fabric of the region. This analysis aims to provide a comprehensive understanding of its enduring presence in Sri Lankan art history.

Key words: Animal figure, Berunda pakshiya, Creations, Imaginary, Visual art

1. Department of Sculpture, Faculty of Visual Arts, University of the Visual and Performing Arts
Sri Lanka

E-mail: manoranjanaherath@gmail.com <https://orcid.org/0009-0006-3362-5105>

Received: 15 Feb. 2024, Accepted revised version: 20 June 2024.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share A like 4.0 International License.

සාරසංක්ෂේපය

මානවයා සහ විවිධ සතුන් අතර පවතින සබැඳියාවට ඉතා දිගු ඉතිහාසයක් පවතී. එබැව් ආදි මානවයා විසින් නිමවා ඇති විවිධ දෘශ්‍ය නිර්මාණ සාධක විමසීමෙන් ද පැහැදිලි වේ. මෙකී ක්‍රිමාන, ද්විමාන චිත්‍ර මූර්ති නිර්මාණ අතරැති සත්ත්ව රූප නිරූපණ ප්‍රධාන වශයෙන් ස්වභාවික හා කාල්පනික රූ ලෙස වර්ග කළ හැකි ය. කාල්පනික රූප ප්‍රභවයෙ හි ලා විවිධ හේතු ඇති අතර, ඒවා නොයෙක් අරමුණු, අපේක්ෂා හා අර්ථ ප්‍රකාශන සඳහා භාවිතව ඇත. ස්වභාවිකත්වය ඉක්මවා ගිය හැඩ, පෙනුම, හා විචිත්‍රත්වය ද මුසු වූ මේ අපූර්ව රූප ප්‍රබල සංකේතාර්ථ මතුකරනු ලබයි. මෙම අධ්‍යයනය මඟින් කාල්පනික සත්ත්ව ගණයේ රූප ප්‍රකාශනයක් වන හේරුණ්ඩ පක්ෂියා රූපය සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනය කෙරෙයි. ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ පක්ෂී රූප සංකලන කවරනම් අරමුණකින් කලාංග සඳහා එකතු වූයේ ද? ඒ කීනම් කාල වකවානුවක ද? ඒ සඳහා යම් බලපෑම් වූයේ ද? යන පර්යේෂණ ගැටලු කෙරෙහි අවධානය යොමු කොට ඇත. මෙම රූප නිර්මාණය ශ්‍රී ලාංකේය පැරණි කලාකරුවා විසින් විවිධ ආකාරයෙන් භාවිත කොට ඇති බවට වන දෘශ්‍ය සාධක සම්බන්ධයෙන් මෙහිදී සොයා බැලේ. මෙය කලාත්මක නිමැවුමක් වශයෙන් හඳුනා ගැනීමේ වැදගත්කම හා එහි වටිනාකම වත්මන් සමාජයට පෙන්වාදීම ද අපේක්ෂා කෙරේ. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ මෙය සිදු කෙරෙන අතර ලෝකයේ වෙනත් රටවල නිර්මාණ හා ශ්‍රී ලංකාවේ දෘශ්‍ය සාධක ගොනු එකිනෙක විමසීමෙන් හා සැසැදීමෙන් මෙකී නිමැවුම් පිළිබඳ ව විශ්ලේෂණය කරනු ලබයි. මෙම අධ්‍යයනය මඟින් හේරුණ්ඩ පක්ෂියා යන කාල්පනික සත්ත්ව රූප රචනය විශේෂ ආගමික අර්ථ ප්‍රකාශනයකින් යුතුව ශ්‍රී ලාංකේය කලා ශිල්පීන් විසින් භාවිතකොට නොමැති බැව් පැහැදිලි වේ. එය අලංකරණ රූප

ප්‍රකාශනයක් ලෙස බහුලව යොදාගෙන ඇත.

මුඛ්‍යපද: කාල්පනික රූප, දෘශ්‍ය කලාව, නිර්මාණ, හේරුණ්ඩ පක්ෂියා, සත්ව රූපය

හැඳින්වීම

මානවයා සහ විවිධ සතුන් අතර පවතින සබැඳියාවට ඉතා දිගු ඉතිහාසයක් පවතී. එබැව් ආදි මානවයා විසින් නිමවා ඇති විවිධ දෘශ්‍ය නිර්මාණ සාධක විමසීමෙන් ද පැහැදිලි වේ. මෙකී ක්‍රිමාන, ද්විමාන චිත්‍ර මූර්ති නිර්මාණ අතරැති සත්ත්ව රූප නිරූපණ ප්‍රධාන වශයෙන් ස්වභාවික හා කාල්පනික රූ ලෙස වර්ග කළ හැකි ය. අප මෙහි දී අධ්‍යයනය කරනුයේ ඒ අතරැති කාල්පනික සත්ත්ව ගණයේ රූප ප්‍රකාශනයක් වන හේරුණ්ඩ පක්ෂියා රූපය සම්බන්ධයෙනි. මෙකී සංකල්පයේ ප්‍රභවය භාවිතය හා විකාසනය විමසමින්, එය ශ්‍රී ලාංකේය පුරාණ දෘශ්‍ය කලාංග වලට එක් වූයේ කවදා කෙසේද යන්න විවිධ සාධක ඇසුරින් මෙහි දී ගැඹුරින් පර්යේෂණයට ලක් කෙරේ.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

කාල්පනික රූප ප්‍රභවයෙ හි ලා විවිධ හේතු ඇති අතර, ඒවා නොයෙක් අරමුණු, අපේක්ෂා හා අර්ථ ප්‍රකාශන සඳහා භාවිතව ඇත. ස්වභාවිකත්වය ඉක්මවා ගිය හැඩ, පෙනුම, හා විචිත්‍රත්වය ද මුසු වූ මේ අපූර්ව රූප ප්‍රබල සංකේතාර්ථ මතුකරනු ලබයි. මානව හා සත්ත්ව රූප එක්කොට මෙන් ම, විවිධ සත්ත්ව වර්ග සංකලනකොට නිමවූ කාල්පනික සත්ත්ව රූප නිමැවුම්ද හමුවේ (හේරත්, 2023:09). මෙම කාල්පනික සත්ත්ව රූප මඟින්, ජනවර්ගය වංශය හෝ ගෝත්‍රය හඳුන්වා දුන් අවස්ථා ද වේ. එසේ ම විවිධ ආගමික විශ්වාස හා වෙනත් හක්කීන් මුල්කොටගත් සංකේත ලෙස ද මේවා හඳුනාගත හැකි ය. මෙම සංකල්පමය රූව මඟින් ජීවිතයේ ආරක්ෂකයා යන අදහස,

ප්‍රජාවගේ රැකවලා යන අදහස මෙන් ම සෞඛ්‍යදහමේ සැඟවැති අපූර්ව ශක්තිය හා බලය ද අරුත් ගන්වා තිබේ. මේ බොහෝමයක් රූප බලය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය සංකේතවත් කිරීමට යොදාගෙන ඇති බැව් ඒ පිළිබඳ වැඩිදුර අධ්‍යයනය කිරීමෙන් අපට තේරුම් ගත හැකි ය (එම,10). පැරණි පුරාවෘත්ත, මිථ්‍යා කතා හා ප්‍රබන්ධ පිළිබඳ ගැඹුරින් විමසීමේදී, විවිධ ඡනවර්ග, ආගම් හා සමාජ සංස්කෘති හා බැඳී පැවතියා වූ නොයෙක් කාල්පනික රූප රාශියක් සොයාගත හැකි ය. බටහිර ලෝකයේ මෙන් ම ආසියාවේ විවිධ රටවලට ද අයත් පුරාතන කලා කෘති හා පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක පරිශීලනය කිරීමෙන් මේ හා සබැඳි සාධක විශාල වශයෙන් අපට හමු වේ. මෙහි දී සොයා බලනුයේ ඒ අතර වූ හේරුණ්ඩ පක්‍ෂියා පිළිබඳ ව ය.

ශ්‍රී ලාංකේය පුරාණ කලා නිමැවුම් අතර ද බොහෝ කාල්පනික සත්ත්ව රූ ප්‍රකාශන දැකිය හැකි ය. ඒ අතර හේරුණ්ඩ පක්‍ෂියා නමැති රූප නිර්මාණය ද වේ. මෙම රූපය ආසියාවේ මෙන් ම ලොව වෙනත් රටවල කලා අංග සඳහා යොදා ගෙන ඇති බවට සාධක ඇති අතර, ලාංකේය කලා නිර්මාණ සඳහා එය ගම්පළ සමයේදී එක්වන බව පෙනේ. මෙම රූප සංකලනය මහනුවර සමයේ දී වඩාත් ඡනප්‍රිය වී පසුකාලීනව තේක නිමැවුම් හා මුසු ව ඇත. මෙම කාල්පනික සත්ත්ව රූ ප්‍රකාශනය ගැන කෙටි හැඳින්වීම් බොහෝ ප්‍රමාණයක් ඇති අතර ආනන්ද කුමාරස්වාමී ලියන ලද මධ්‍යකාලීන සිංහල කලා, ඇස්.පී. වාරල්ස්ගේ පාරම්පරික සිංහල බිතුසිතුවම් හා පී. උල්විස්හේවාගේ උඩරට බිතුසිතුවම් මග යන ග්‍රන්ථ ඒ අතර වේ. මනෝරංජන හේරත්, ගම්පළ යුගයේ කාල්පනික සත්ත්ව රූප නමැති සිය පර්යේෂණ ග්‍රන්ථය මඟින් හේරුණ්ඩ පක්‍ෂියා නමැති රූප නිර්මාණයේ ප්‍රභවය හා භාවිතය පිළිබඳ ව ද ප්‍රාමාණික සාකච්ඡාවක් ගොඩ නගා තිබේ. මෙම සියලු අදහස් ද තවදුරටත්

පුළුල් කරමින් හේරුණ්ඩ පක්‍ෂියා කාල්පනික සත්ත්ව රූප ප්‍රකාශනය ගැන මෙහි දී විමසීමට අපේක්‍ෂිත ය.

පර්යේෂණ ගැටලුව

ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ පක්‍ෂී රූප සංකලන කවරනම් අරමුණකින් කලාංග සඳහා එකතු වූයේ ද? ඒ කිනම් කාල වකවානුවක ද? ඒ සඳහා යම් බලපෑම් වූයේ ද? යන ගැටලු කෙරෙහි අවධානය යොමු වනු ඇත.

පර්යේෂණ අරමුණු

මෙම නිමැවුම හුදෙක් සැරසිලිමය අංගයක් පමණක් නොව ඒ හා බැඳී දිගු ඉතිහාසයක් ද, අර්ථ හා වටිනාකමක්ද ඇති බව පෙන්වා දීම මුඛ්‍ය අරමුණ වේ. එසේ ම මෙම රූප නිර්මාණය ශ්‍රී ලාංකේය පැරණි කලාකරුවා විසින් විවිධ ආකාරයෙන් භාවිත කොට ඇති බවට වන දෘශ්‍ය සාධක සම්බන්ධයෙන් ද මෙහිදී සොයා බැලේ. මෙය කලාත්මක නිමැවුමක් වශයෙන් හඳුනා ගැනීමේ වැදගත්කම හා එහි වටිනාකම වත්මන් සමාජයට පෙන්වාදීම ද අපේක්‍ෂා කෙරේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ මෙය සිදු කෙරෙන අතර ලෝකයේ වෙනත් රටවල නිර්මාණ හා ශ්‍රී ලංකාවේ දෘශ්‍ය සාධක ගොනු එකිනෙක විමසීමෙන් හා සැසැඳීමෙන් මෙකී නිමැවුම් පිළිබඳ ව විශ්ලේෂණය කරනු ලබයි. මෙහිදී ලාංකේය හේරුණ්ඩ පක්‍ෂී රූප සංකලන නිර්මාණ බොහෝ ප්‍රමාණයක් ස්ථානීය නිරීක්ෂණයට ද ලක් කෙරේ. ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍ර හා අන්තර්ජාල සෙවුම් ඇසුරින් ද තොරතුරු සොයා බැලේ. භාරතීය කලාව හා වෙනත් විශ්ව කලා අංග කෙරෙහිත් අවධානය යොමු වනු ඇත. අවසානයේ ඒ සියල්ල ඇසුරින් නිගමනයට එළඹීමට අපේක්‍ෂිත ය.

පර්යේෂණයේ වැදගත්කම

හේරුණ්ඩ පක්ෂි රූප සංකලන වැනි ශ්‍රී ලංකාවේ පුරාණ කලාකෘති සම්බන්ධයෙන් විධිමත් විමසන කිරීම ඉතා වැදගත්කමක් ගන්නා අතර, තත් ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ වටිනාකම එමගින් පුළුල් කරයි. වත්මන් පර්යේෂකයාගේ, විචාරකයාගේ හා නිර්මාණ රස විඳින්නාගේ දැනුම හා අවබෝධය වඩාත් වැඩිදියුණු කිරීමට එය වැදගත් වේ.

සාකච්ඡාව

මෙහි දී, ප්‍රථමව හේරුණ්ඩ පක්ෂියා රූපයේ සංරචන ක්‍රමවේදය, රාජාලියා, හේරුණ්ඩ පක්ෂියා හා එහි සංකේතමය වැදගත්කම, ලෝකයේ හේරුණ්ඩ රූපයේ ප්‍රභවය හා විකාසනය සහ ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ පක්ෂි රූ නිර්මාණ භාවිතය සම්බන්ධයෙන් අනු මාතෘකා යටතේ විමර්ශනය කොට සාකච්ඡා කෙරේ. දෙවනුව ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ රූප ප්‍රභවය කෙරෙහි බලපෑ ප්‍රධාන සාධක සාකච්ඡා කරණු ලැබේ.

1. හේරුණ්ඩ පක්ෂියා රූප සංරචනය ක්‍රමවේදය

මෙම රූප සංරචනයේ ප්‍රමුඛ සත්ත්වයා වනුයේ රාජාලි පක්ෂියා ය. මෙහි දී නිර්මාණ ශිල්පියා හිස් දෙකක් සහිතව රාජාලියා යොදාගැනීම මෙහි අපූර්වත්වයට හේතු වී ඇත. මෙහි ලා තටු තරමක් විහිදුවාගත් ආකාරයේ පක්ෂියකු යොදාගත් ශිල්පියා කුරුල්ලාගේ ඉදිරි පෙනුම කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කොට තිබේ. එසේ ම පැති පෙනුම සහිත ද්විත්ව හිස සහිත රාජාලියා නිරූපිත හේරුණ්ඩ රූප ප්‍රකාශන ද අපට සොයාගත හැකි වේ. මෙම රූපය වැඩි වශයෙන් ම ඉදිරි පෙනුම සහිත ව නිර්මාණ සඳහා යොදාගෙන තිබීම විශේෂ ය. මෙය ඉතා විධිමත් රූප ගැලපුමක් වන අතර අක්ෂීය සමබරතාවට (Axial composition) අනුව සංරචනය සිදුකොට ඇත. බොහෝවිට වෘත්තාකාර හැඩයක් ඇතුළට

වන්නට පක්ෂි රූප අංග ගැලපීමට කටයුතු කොට ඇත. එය විධිමත් සැරසිලි රටාවක් සේ දිස් වේ (එම,173). මූලික සැලසුම බොහෝ විට එක සමාන ආකාරයකින් යුක්ත වන අතර, විවිධ රටවල හේරුණ්ඩ පක්ෂි රූපයේ නිර්මාණ ප්‍රකාශනවල යම් යම් වෙනස් ආකාරයේ එකතු කිරීම් ද අපට නිරීක්ෂණය වේ. මෙම පක්ෂියාගේ පාදවලින් විවිධ සතුන් ඩැහැගෙන සිටින අයුරු ද නිරූපිත ය. සාවුන් දෙදෙනෙකු අල්ලාගෙන සිටින හේරුණ්ඩ රූ පාෂාණ කැටයමක් අපට *හිට්ටිටි (Hittite) මූර්ති අතර හමුවේ (1 රූපය). කුරුළු හොටින් සිංහයන් අල්ලා සිටින අයුරින් ද, පාදවලින් ඇතුන් ඩැහැගෙන සිටින රූප ද ඇත. රාජාලි පාද වලින්, කොටියා මුවා වැනි සතුන් අල්ලාගත් රූප සංරචන ද වේ. පක්ෂි හිස් මුදුනේ ඔටුනු පැළඳ සිටින ආකාරයෙන් ද, මුවින් විවිධ රටා පිටවන අයුරින් ද, මෙම රූප සැරසිලි කරනු දැකිය හැකි ය. විවිධ අක්ෂර, සංකේත රූප ගැලපුම් මෙම පක්ෂි රූප අභ්‍යන්තරයට ද, බාහිර අවකාශයට ද එකතු කරන ලද හේරුණ්ඩ පක්ෂියා රූප සංකේත බහලුව අපට සොයාගත හැකි ය. ඒවා හේරුණ්ඩ පක්ෂියා ප්‍රධාන රූප සංරචන ආකෘතියට හානි නොවන සේ එක් කොට ගෙන තිබේ. ඒවාද සමමිතික සංරචනයට උචිත අයුරින් ගලපාගෙන ඇති අතර, ඉතා විචිත්‍රවත් ලෙස ඉදිරිපත් කොට ඇත . පසුකාලීනව විවිධ ධජ, හමුදා බලඇණි ලාංඡන මෙන් ම ක්‍රිස්තියානි ආගමික රාජ්‍ය සංකේත ලෙස මෙම රූපය යොදා ගැනීමේදී මෙම රූප සංරචනයේ වූ සරල අන්තර්ගතය විවිධ රූප සැරසිලි එක් කිරීම මගින් විචිත්‍ර වූ බව පෙනේ. මුද්‍රා, ලාංඡන, කාසි, පාෂාණ, දූව, ලෝහ, ඇත්දළ, ආදී කැටයම් නිර්මාණ, පිඟන් ගඩොල්, චිත්‍ර නිර්මාණ, රෙදිපිළි හා ධජ, ආභරණ හා වෙනත් පරිහාරික භාණ්ඩ (බන්දේසි, පුටු, කෙන්ඩි, පනාව) වැනි නොයෙක් දෑ සඳහා මෙම රූපය එක්කොට ගෙන ඇති අතර එකී නිර්මාණ විමසීමෙන්

අපට එය තහවුරු වේ.

2. රාජාලියා, හේරුණ්ඩ පක්ෂියා හා එහි සංකේතමය වැදගත්කම

මෙම කල්පිත රූප ගැලපුමේ ප්‍රධානතම සංකේතමය හැඩය සඳහා යොදාගෙන ඇත්තේ රාජාලි පක්ෂියා වන බැවින් එම රූපය (රාජාලියා) පැරණි කලා ප්‍රකාශන අතර කෙතරම් නම් වැදගත් වී තිබුණේ දැයි විමසීම වටී.

*හිට්ටිවරු (Hittites) යනු ලෝකඩ යුගයේ බටහිර ආසියාවේ පළමු ප්‍රධාන ශිෂ්ටාචාරවලින් එකක් වූ ඇනටෝලියානු ඉන්දු යුරෝපීය ජනතාවකි.

හේරුණ්ඩ ගොඩ නැගෙන්නේ එම කුරුලු රූපයට ශීර්ෂ ද්වයක් එක් කිරීමෙන් වන අතර, වඩා ප්‍රබල නිරූපනයක් එමගින් ප්‍රකාශ කිරීමට යන්න දරා ඇති බැව් පැහැදිලි ය. ඔටෝවන් සිමන් රාජාලියා පිළිබඳ කරනු ලබන අධ්‍යයන ඇසුරින් පෙන්වා දෙන්නේ සංකේතයක් ලෙස මෙය නැගෙනහිර සුමේරියාවෙන් පළමුවෙන් ම හමුවන බව යි (Simon, 1965:42-44). රාජාලියා ආගමික සංකේතයක් ලෙස ද, දේශපාලනික බලය ප්‍රකාශ කරනු ලබන සංකේතයක් ලෙස ද වැදගත් බව ඔහු එහි දී තවදුරටත් විස්තර කරයි (Ibid, 42-44). ඉතා තීක්ෂණ බැල්ම මෙන් ම බොහෝ දුර ඇති දේ දැකීමේ හැකියාව රාජාලියා මගින් මුර්තිමත් වන බව සී.ශිවාරම්මුර්ති පෙන්වා දෙයි. තවද අතිශක්තිසම්පන්න බව හා සටන් කිරීමේ බලය පිළිබඳ ප්‍රබල ප්‍රකාශනයක් බව ඔහු තවදුරටත් විස්තර කරයි (Sivaramurthi.C, 1974: 31). පිතෘ දෙව්ලොවට හා පිතෘ-සියුස් දෙවියාට අයත් සත්ත්වයකු ලෙස රාජාලියා විශේෂ බැව් ග්‍රීක පුරාවෘත්ත වල සඳහන් ය (Heinrich, 1972:73). රාජාලියා ග්‍රීක රෝම දෙව්ලොව අධිපති වන සියුස්ට ආරූඪ කොට ඇති ප්‍රධාන ගුණයකි. රෝම අධිරාජ්‍යයේ ප්‍රධාන සලකුණ වූයේ ද රාජාලි පක්ෂියාය. හුදෙකලා වීරයකු

නියෝජනය කරන ශක්තියේ සංකේතයක් ලෙස ඒන සංස්කෘතියේ මෙම රූපය යොදාගෙන තිබේ. ජනකතා විමර්ශනයේ දී පෙනී යන්නේ බොහෝ ආයුෂ ඇති පක්ෂියෙකු ලෙස රාජාලි කුරුල්ලා විශේෂ වූ බවයි (Rowena and Rupert, Shepherd, 2002: 233). මෙම විවිධ විමසන ඇසුරින් අපට පැහැදිලි වන්නේ රාජාලියා යනු බොහෝ සංකේතමය අරුත් සම්පාදනය කළ පක්ෂි රූපයක් බව ය. ශ්‍රේෂ්ඨත්වය, දිව්‍යමය අගය, තාරුණ්‍යය, ශක්තිය, මෙන් ම දීර්ඝායුෂ ද මෙමගින් ප්‍රකාශිතය. කායික මෙන් ම මානසික බලය සපිරි සත්ත්වයකු ලෙස රාජාලියා බටහිර මෙන් ම ආසියාතික පැරණි සමාජවල විශේෂ අවධානයට ලක්වූ පක්ෂියකු බව හේරන් පෙන්වා දෙයි (හේරන්, 2013:176).

මෙම රාජාලි කුරුල්ලා, හේරුණ්ඩ නමැති කල්පිත රුවට පමණක් නො ව වෙනත් නිර්මාණ සඳහා ද යොදාගෙන ඇති බැව් පෙන්වා දිය යුතු ය. ෆිනික්ස් කුරුල්ලා, ගරුඬ පක්ෂියා, ඉම්ඩුගඩ්, කුනාටු කුරුල්ලා වැනි කාල්පනික සත්ත්ව රූ සංකල්ප මීට නිදසුන්ය. කෙසේ වුව පූර්ව විමසුම්වලින් අපට පෙනී යන්නේ රාජාලියා හේරුණ්ඩ රූපය හා එක්කොට ගැනීම කෙරෙහි රාජාලියා තුළ වූ සුවිශේෂත්වය හේතු වී ඇති බවයි. එය තවදුරටත්, ප්‍රබල ප්‍රකාශනයක් ලෙස අරුත් ගැන්වීමේ හි ලා රාජාලි හිස් ද්වයක් සහිතව නිරූපණය කිරීමට නිර්මාණ ශිල්පියා කටයුතු කොට ඇති බව පෙනේ. නිර්මාණ සැලසුමට උචිත ලෙස සමබර රූප රචනයක් ගොඩනැංවීම කෙරෙහි ද එය හේතු වී ඇත. සත්ත්වයාගේ බැල්ම ඉදිරිපස හා දෙපස යන පැති කීපයකටම එල්ල වී ඇති බව ද ඉන් මතු කිරීමට උත්සාහ ගෙන ඇති බව පෙනේ. එමගින් ඒ රූපය සඳහා අමුතූ බලයක් සහිත හැඟීමක් මතු වන අතර, එය කාල්පනික රූප රචනාවක් ලෙස දෘශ්‍යගත කිරීමට ද හේතු වී තිබේ. එසේ ම හේරුණ්ඩ පක්ෂියා විටෙක ප්‍රබල සතුන් ද (සිංහයා/හස්තියා) ඩැහැගෙන සිටින

අයුරින් දක්වා ඇත. හේරුණ්ඩ පක්ෂියා යනු එම බලවත් සතුනට ද වඩා බලසම්පන්න සතෙකු ලෙස එමඟින් නිරූපණය වේ.

3. ලෝකයේ හේරුණ්ඩ රූපයේ ප්‍රභවය හා විකාසනය

මෙම රූප සංකලනයේ ප්‍රභවය පිළිබඳ පර්යේෂකයන් විසින් විවිධ අදහස් දක්වා ඇත. ගෝවිඩා ගෝමති (Gowda Gomathi) හේරුණ්ඩ රූපයේ සෞන්දර්යාත්මක නිරූපණය පිළිබඳ කරනු ලබන විමසුමේදී, මෙහි ඇරඹුම සම්බන්ධයෙන් අදහස් ඉදිරිපත් කරයි. රාජාලියා ප්‍රථම වරට බටහිර ආසියාවේ හිටයිටි (Hittite) මූර්තිවල දක්නට ලැබෙන බවත්, ස්පාර්ටාහි (Sparta) ඡ්‍යාමිතික (*Geometric) යුගයේ මුල්කාලීන ඇත් දළ කැටයම්වල හේරුණ්ඩ රූපය අන්තර්ගතව ඇති බවත් ඔහු විමර්ශන ඇසුරින් පෙන්වා දෙයි (Gowda, 2019). මෙම හේරුණ්ඩ රූපය *සිතියන්වරු (Seythians) *තක්ෂිලා (Taxila) වෙත හඳුන්වාදී ඇති බවත්, රුසියාව මෙන් ම, පසුව ඉන්දියාවේ විජයනගර් අධිරාජ්‍යය හා ශ්‍රී ලංකාවට ආ බවට ද අදහස් දක්වා ඇත (Ibid, 408). එසේ ම ඊජිප්තු කලාවේ මෙකී රූපය භාවිත වූ බව ඔහු සඳහන් කරයි. ඡෝන් මාර්ෂල් ගේ Taxila: An Illustrated Account of Archeological Excavations Carried Out at Taxila ග්‍රන්ථයේ ද මීට සමාන අදහස් වේ (Marshall, John:1975). භාරතීය හේරුණ්ඩ තෙවන සියවස දක්වා දිවෙන බවත්, අශෝක රජු විසින් කරන ලද තක්ෂිලා බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානයේ නෂ්ටාවශේෂ අතර ඇති ස්ථූපයක් මත හේරුණ්ඩ රුවක් (2 රූපය) උන්නතව නිමවා ඇති බවට සාධක ඔහු පෙන්වා දෙයි (Ibid,409). භාරත අයිසාර්ගේ අදහස වනුයේ ද හේරුණ්ඩ පක්ෂී රූපයේ මූලාරම්භය හයිටයිටි රාජධානි කාලය බව ය. මෙම කාල පරාසයටම අයත් හේරුණ්ඩ නිරූපිත කුරුල්ලා පාද වලින් ඔසවාගෙන සිටින්නේ භාවන් දෙදෙනෙකි. භාරතයේ

දී මෙය ගන්ධහේරුණ්ඩ යන නමින් හඳුන්වනු ලබන අතර ශිව දෙවියන්ගේ සහ විෂ්ණු දෙවියන්ගේ ශක්තියේ එකතුව ගන්ධ හේරුණ්ඩ මඟින් අරුත් ගැන්වෙන බැව් පුරාවෘත්ත වල සඳහන්ය (Iyer,1977:52). හේරුණ්ඩ පක්ෂියා යනු චිත්‍රකාරයන් විසින් නිපදවන ලද මනාකල්පිත පක්ෂියෙකුගේ නාමය යි. හිස් දෙකක් ඇති ගිජුලිහිණියෙකි (සිංහල ශබ්දකෝෂය, 1990, 546). මෙම පක්ෂී රුව රුසියානු සහ ඔස්ත්‍රියානු රාජ්‍ය ලාංඡනයෙහි දැක්වෙන රාජාලියා වැනි හිස් දෙකක් ඇති රාජාලියකු ලෙස ආනන්ද කුමාරස්වාමි විස්තර කරයි (කුමාරස්වාමි, 1962, 83).

මෙම රූපයේ සංරචන විධි ක්‍රමය හා රූප ගැලපුම පිළිබඳ ව විමසීමේදී දෘශ්‍යමය වශයෙන් ඊට සමාන දෘශ්‍ය සාධක රැසක් අපට හමුවේ. ඒවා බොහෝ පැරණි බව පෙනේ. ඇමෙරිකාවේ පේරුහි (Peru) නස්කා චිත්‍ර අතරැති ගිජුලිහිණියා (ක්‍රි.පූ. 200), උතුරු ඇමරිකානු පච්ච කලා අතරැති දෙහිස් කාකයා හා කුණාටු කුරුල්ලා, සුමේරියන් කලාවට අයත් (ක්‍රි.පූ. 3000-2000) ඉම්ඩුගඩ් (ෂපාමටමා සත්ත්වයා, පර්සියානු පූර්ව ඓතිහාසික යුගවලට අයත් මැටි බඳුනක ඇඳ ඇති සතුන් ඩැහැගෙන යන පක්ෂියා, බයිසන්ටයින් (Byzantine) රෙදිපිළි වල ඇති හේරුණ්ඩ ආකාර ගත් රූප ආදිය මේ සඳහා උදාහරණ ලෙස හේරන් පෙන්වා දී තිබේ (හේරන්, 2013, 180-186). 5-11 සියවස් කාලයෙන් ලැබී ඇති ස්ලාමීය කලාවට අයත් සේද රෙදි මෝස්තර අතර ද අපට හේරුණ්ඩ සත්ත්ව රූප නිර්මාණ හමුවේ (එම, 184-187). බයිසන්ටයින් යුග කලාවේ (ක්‍රි.ව. 500-900) සේද රෙදි අතර ද මීට සමාන රූප ඇති බව රයිස් පෙන්වා දෙයි (Rice 1963: 106-108). ත්‍යාග ලෙස රටවලට යැවීම, ශාන්තුවරයන්ගේ පූජනීය භූමි සැරසීම හෝ වෙනත් අවශ්‍යතා සඳහා මෙම විශේෂ රූකම් සහිත රෙදිපිළි භාවිතව ඇති බව හේ තව දුරටත් සඳහන් කරයි (Ibid, 106).

*ස්පාර්ටා (Sparta) යනු, 6-7 සියවසට අයත් නිරිතදිග ග්‍රීසියේ පැරණි නගරයකි.

*ජ්‍යාමිතික (Geometric) යන කාල පරිච්ඡේදයට එම නම ලැබී ඇත්තේ බඳුන් පින්තාරු කිරීමේදී ජ්‍යාමිතික මෝස්තර ප්‍රධාන කොටගෙන ඇති බැවිණි.

* සිතියන්වරු (Scythians) නැගෙනහිර ඉරාන අශ්වාරෝහක සංචාරක ජන කොටසකි. ක්‍රි.පූ. 9-8 කාලය.

*Taxil වත්මන් පකිස්තානයේ පංජාබ් කලාපයේ පිහිටා ඇත.

4. ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ පක්ෂි රූ නිර්මාණ භාවිතය

ශ්‍රී ලාංකේය කලා ඉතිහාසයට අයත් දෘශ්‍ය සාධක අධ්‍යයනය කිරීමේදී කාල්පනික රූප රචනා කිහිපයක් අපට හමුවේ. ඒ අතර කිඳුරා, ගජසිංහයා, යන සංකල්ප ඉතා පැරණි වන අතර, මකර සංකල්පය හා නාගයා සම්බන්ධ කර නිමවන ලද කාල්පනික රූප රචනා ද වේ. ශැරපෙන්නියා, ඇත්කඳ ලිහිණියා හා හේරුණ්ඩ පක්ෂියා යන රූප සංකල්ප කලාංග අතරට එකතු වන්නේ ගම්පළ යුගයේදීය (ක්‍රි.ව.1341-1410). ඒ අනුව කාල්පනික සත්ත්ව රූප නිමැවුම් අතරට හේරුණ්ඩ පක්ෂියා රූපය එකතු වන්නේ එම සමයේ බව පෙනේ. එම නිර්මාණ ගම්පළ ඇම්බැක්ක අම්බලම හා දේවාලය යන ස්ථානයන්හි දැකිය හැකිය.

විවිධ කාල්පනික රූප කැටයම් ෫ සකින් යුතු ගම්පළ ඇම්බැක්ක අම්බලම, හේරුණ්ඩ රූප ගණනාවක් ගෘහ නිර්මාණ අංගයක් සැරසිලි කිරීම සඳහා යොදා ගත් පළමු අවස්ථාව ලෙස ඒ පිළිබඳ ව කරන ලද අධ්‍යයන ඇසුරින් සනාථ කළ හැකිය. මෙම ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි අංගය මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ උඩුනුවර මැද පළාතට අයත් ඇම්බැක්ක නම් ග්‍රාමයේ පිහිටා ඇත. ඒ ආසන්නයේ ම ශ්‍රී ලාංකේය දූව කැටයම් සඳහා පසිඳු ඇම්බැක්ක කතරගම දේවාලයද පිහිටා ඇත. අම්බලමේ

ඉතිහාසය ක්‍රි.ව. 1342-1552 දක්වා ගම්පළ පාලනය කළ සිව්වන භුවනෙකබාහු රාජ්‍ය කාලය දක්වා දිවෙන බැව් රෝහිත දසනායක ජනප්‍රවාද ඇසුරින් පෙන්වා දෙයි (දසනායක, 2000: 38). මෙය ගම්පළ යුගයට අයත් පැරණි නිර්මාණයක් ලෙස සැලකෙන අතර, හතරවන භුවනෙකබාහු රජු උඩුනුවර ලංකාතිලක විහාරය ගොඩනැංවීමෙන් අනතුරු ව ගම්පළ සිට එම විහාරය දක්වා ගමන්ගන්නාවූ ජනයාගේ ගිමන් නිවාගනු පිණිස මෙය තනවා දී අති බවට විශ්වාස කෙරේ (එම, 38). දිග අඩි 27කින් හා පළල අඩි 22ක් වන මෙම ගොඩනැගිල්ල සෙල්මුවා කණු 16 ක් යොදා ගනිමින් ඉදිකර ඇත. දැනට මෙහි ශේෂව ඇත්තේ ශිලාමය ස්ථම්භ පමණක් වන අතර මෙහි ඇති විවිධ කැටයම් රූප අතර හේරුණ්ඩ රූප කැටයම් 6ක් වේ (7 රූපය). ඒවා එහි ඇති ස්ථම්භ පහක විවිධ පැතිවල නෙළා ඇත. මෙම කැටයම්වල විස්තරාත්මක ඉදිරිපත් කිරීම් මේ වන විට දැකිය නොහැකිය. එහෙත් ඒවා හේරුණ්ඩ රූප සංවර්ත ක්‍රමවේදයට අනුකූලව නිමවා ඇති බව පැහැදිලි ව හඳුනා ගැනීමට පුළුවන. මේවා අල්ප උන්නත මුර්ති ප්‍රකාශන ලෙසින් ඉදිරිපත්කොට ඇත. පැරණි යුගයේ කලා භාවිතයන් ප්‍රධාන වශයෙන් ආගමික ගෘහ නිර්මාණ අංග හෝ ඊට සම්බන්ධ පරිශ්‍ර ආශ්‍රයෙන් හමුවන අතර, මෙහි දී මෙම ගොඩනැගිල්ල ප්‍රධාන ලෙස ම භාවිත වී ඇත්තේ ආගමික කටයුත්තක් හෝ එවැනි අරමුණක් මූලික කොට ගනිමින් නොවන, ඊට සම්පූර්ණ වෙනස් වූ සමාජ අවශ්‍යතාවක් වෙනුවෙනි. හේරුණ්ඩ පක්ෂියා නැමැති මෙම කාල්පනික සත්ත්ව රූප නිර්මාණය ශ්‍රී ලාංකේය කලා ශිල්පියා ප්‍රථම ව භාවිතකර ඇත්තේ මහජන අවශ්‍යතාවයක් ප්‍රමුඛ කොටගත් අම්බලම නැමැති නිර්මාණාංගය සමග වීම ද අපගේ අවධානයට ලක් විය යුතු ය. එමගින් පෙනී යන්නේ මෙය හඳුන්වා දීම හෝ භාවිත කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් ආගමික අර්ථයකින්

පරිබාහිරව සිදු වී ඇති බව යි.

ගම්පළ යුගයට අයත් සේ සලකනු ලබන ඇම්බැක්කේ දේවාලයේ ද හේරුණ්ඩ පක්ෂි රූප කැටයම් කිහිපයක් වේ (8෭9 රූප). මෙම ගෘහ නිර්මාණ අංගය ගම්පළ රජකළ තෙවන වික්‍රමබාහු රජු සමයට (ක්‍රි.ව. 1356-1374) අයත් බව පිළිගැනේ. දෙල්ගොඩ මුදියන්සේ නැමැති කවියා විසින් රචනා කරන ලද ඇම්බැක්කේ අලංකාරය නම් වූ කාව්‍ය ග්‍රන්ථයේ තොරතුරු හා ජනප්‍රවාද කතා පුවත් ඇසුරින් එය සනාත කළ හැකි බැව් නන්දසේන මුදියන්සේ පවසයි (මුදියන්සේ, 2002: 12). තෙවන වික්‍රමබාහු රජු කාලයේ උඩුනුවර රංගම ප්‍රදේශයේ විසූ හෙනකඳබිසෝ බණ්ඩාර දේවිය විසින් මෙම දෙවොල කළ බැව් ජනප්‍රවාදයේ කියැවෙන බව ද සරත් විජේසූරිය පෙන්වා දෙයි (විජේසූරිය, 1991: 24). මීට අමතරව තත්කාලීන මුර්ති කලා සම්ප්‍රදායේ කලා ලක්ෂණ, ශිල්පීය ක්‍රමවේද හා නිර්මාණ ප්‍රකාශයන්හි සංරචන ක්‍රමවේද මේ හා එකිනෙක සැසඳීමෙන් ද ඒවා ගම්පළ යුගයට අයත් බව තහවුරු කළ හැකි ය. බොහෝ දුරට ඒවා ගම්පළ සමයේ අග භාගයේදී නිම කළ බව පෙනේ. ඇම්බැක්කේ දේවාලයේ වාහල්කඩ හා දිග්ගේ නැමැති ස්ථානවල දූව කණු කැටයම් අතර හේරුණ්ඩ රූප අටක් දෘශ්‍යමාන ය. දික්ගේ බාල්කය ද ඉතා මනරම් ලෙස නිමවන ලද හේරුණ්ඩ කැටයමක් වේ. මීට අමතර ව දේවාලයේ මොනර රූපය තබා ඇති කුටියේ උළුවස්සේ ද කුඩා ප්‍රමාණයට කැටයම් කළ හේරුණ්ඩ රූප දෙකක් වේ. මෙම රූපය භාරතයේ බොහෝ හින්දු දේවාල ශිලාමය කැටයම් අතර අපට දෘශ්‍යමාන වන අතර ඒ අනුව යමින් මුල්කාලයේ දී ශිලාමය කුළුණු අතරට එක්වූවා විය හැකි ය. ඇම්බැක්කේ දේවාල දූව කුළුණු අතරට ද මේවා එක්වන්නේ එය ප්‍රධාන වශයෙන් හින්දු ආගමික දෙවියෙකු වෙනුවෙන් ඉදිවන පූජනීය ස්ථානයක් වන බැවිණි.

පුර්ව සඳහන් කළ ස්ථාන දෙකෙහි ම හේරුණ්ඩ සත්ත්ව රූපය සංරචනය කොට ඇත්තේ පක්ෂි රූපයේ තටු මදක් හකුලුවාගෙන සිටින අයුරින් හා තටු මදක් විහිදුවා ඉගිලීමට තැත් කරන අකාරයකිනි. එම රූප හා කිසිදු ආකාරයකට වෙනත් රූප එකතුවකට නොමැත. එහෙත් විශ්ව කලා නිර්මාණ අතරැති හයිටයිටි (Hittites), සුමේරියන් (Sumerian), පර්සියන් (Persian) හා භාරතීය කලා නිර්මාණවල හේරුණ්ඩ පක්ෂියා සිය පාද හා මුවින් සතුන් ඩැහැගෙන සිටින ආකාරය ඉදිරිපත් කළ අවස්ථා වේ. එහෙත් පශ්චාත්කාලීන (18-19 සියවස) අපගේ කොඩි නිමැවුම් විමසීමේ දී පෙනී යන්නේ හේරුණ්ඩ සත්ත්වයා සතුන් ඩැහැගෙන සිටින ආකාරයට ද දක්වා ඇති බව ය.

මෙම කාල්පනික රූප සංකල්පය අන්තර්ගත ව ඇති වෙනත් ප්‍රධාන කලාංග හා භාවිත කවරේදැයි හඳුනාගැනීම ද ඉතා වැදගත් වේ. මුද්‍රා, ලාංඡන, කාසි, පාෂාණ, දූව, ලෝහ, ඇත්දල ආදී කැටයම් නිර්මාණ, චිත්‍ර නිර්මාණ, රෙදිපිළි හා ධජ, ආහරණ හා වෙනත් පරිහාරික භාණ්ඩ (බන්දේසි, පුටු, කෙන්නි, පනාව) වැනි නොයෙක් දෑ සඳහා මෙම රූපය එක්කොට ගෙන තිබීම මගින් පෙනී යන්නේ මෙම රූප ඉතා ජනප්‍රිය ව පැවති බව ය.

ශ්‍රී ලාංකේය ධජ අතර ඇති 13 වන සියවසට අයත් බව කියන (Perera, 1916). සලාගම බ්‍රාහ්මණ කොඩියේ (15 රූපය) හා මහනුවර යුගයට අයත් ඇත්කඳ ලිහිණියා කොඩිය ලෙස එඩ්වර්ඩ්.ඩබ්ලිව්.පෙරේරා සහ ටී.එම්.ජී.එස්.සිල්වා වැරදි ලෙස නම් කරන (පෙරේරා, 1916 / සිල්වා 2001). කොඩිවල නිරූපිත හේරුණ්ඩ පක්ෂියා වෙනත් සතුන් ඩැහැගෙන යන ආකාරය දැකිය හැකි ය. සලාගම කොඩියේ හේරුණ්ඩ පක්ෂියා සිය පාදවලින් සතුන් ඩැහැගෙන සිටින අතර ඇත්කඳ ලිහිණියා ලෙස නම් කරන ධජවල හේරුණ්ඩ පක්ෂියා මුවින් සහ පාදවලින්

හස්තීන් ඩැනැගෙන යන ආකාරයට නිමවා ඇත. සලාගම ජනවර්ගය දකුණු ඉන්දියාවේ කොරමැන්ඩල් වෙරළ, මලබාර් වෙරළට හා ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු වෙරළබඩ පෙදෙස හා සබැඳි බවට අදහස් ඇති අතර මෙම කොඩියේ දැක්වෙන හේරුණ්ඩ පක්ෂියා එම කාලයේ දී දෙරටටම පොදු වූ සංකේතයක් බව ද පෙනේ. කුරුණෑගල රිදී විහාරයේ පාෂාණමය කොරවක්ගල දෙපස අගනා හේරුණ්ඩ රූප දෙකක් දැකිය හැකි ය. (14 රූපය) මෙය කොරවක් ගල් සඳහා හේරුණ්ඩ පක්ෂියා රූපයක් එකතු ව ඇති දුර්ලභ අවස්ථාවකි. හේරුණ්ඩ රූපයේ දෘශ්‍ය නිර්මාණ සාධක අපට දිවයිනේ තව නොයෙක් ස්ථාන වලින් හමුවේ. හඟුරන්කෙත අරත්න රජමහා විහාර ප්‍රතිමා ගෘහයේ දූව කැටයමක නිරූපිත හේරුණ්ඩ පක්ෂියා, වාරියපොළ නාවිත්ත ටැම්පිට රජමහ විහාරයේ හේරුණ්ඩ රූප කැටයම්, (10 රූපය) කැගල්ල දිස්ට්‍රික්ට් විහාර ලී උළුවහු තුනක ඇති හේරුණ්ඩ රූප කැටයම්, කැලණිය රජ මහා විහාර ලී උළුවහු වලැති හේරුණ්ඩ කැටයම, කතළුව පූර්වාරාම සිතුවම් අතර ඇති හේරුණ්ඩ පක්ෂියා දැක්වෙන කොඩිය, බලංගොඩ කොට්ටිඹුල්වල රජමහා ගල්ලෙන් විහාරයේ කුළුණු ලී කැටයමක නිරූපිත හේරුණ්ඩ පක්ෂියා (11 රූපය), මහනුවර මැදවල පල්කුඹුර විහාරයේ හේරුණ්ඩ ලී කැටයම්, දන්තුවේ විහාර ගේ සිතුවමක දැක්වෙන රජ කෙනෙකු පැළදගෙන සිටින හේරුණ්ඩ මාලය, සූරියගොඩ රජමහා විහාර දූව කණුවක නිමවා ඇති හේරුණ්ඩ පක්ෂියා, උඩුදුම්බර පල්ලේපිටවල අම්බලමේ දූවකණුවක ඇති හේරුණ්ඩ පක්ෂියා කැටයම, කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාරයේ ප්‍රදර්ශිත මහනුවර සමයේ ඇත්දළ කැටයම්වල නිරූපිත හේරුණ්ඩ පක්ෂී රූ, යාපනය ජාතික කෞතුකාගාරයේ ඇති හේරුණ්ඩ පක්ෂියා නිරූපිත මේවුල්දම හා මහනුවර දළදා මාලිගයේ සිතුවම් අතර වන හේරුණ්ඩ පක්ෂියා

යන නිමැවුම් මේ සඳහා පෙන්වා දිය හැකි නිදසුන් කිහිපයකි. පැරණි බෞද්ධ විහාරස්ථ සිත්තරා ඔහුගේ චිත්‍ර නිර්මාණ සංරචන අතරට හේරුණ්ඩ පක්ෂී රූව යොදාගත් බවට ඇති සාධක අල්ප ය. එහෙත් ඇතැම් විහාරවල බාහිර දූව කුළුණු සඳහා හා බාල්ක නිමැවුම් සඳහා මෙම රූප කැටයම යොදාගෙන ඇති බව පෙනේ. බෞද්ධ විහාරස්ථ සිතුවම් හා බැඳි මූලික අදහස් පෝෂණය කිරීම සඳහා හේරුණ්ඩ නමැති කාල්පනික රූපය විශේෂ කොට ගෙන නැති බව මේ අනුව පෙනීයයි.

ඇත්දළ පනා නිර්මාණ අධ්‍යයනයේ දී ද හේරුණ්ඩ රූ භාවිත කළ බවට සාධක ලැබේ. හේරුණ්ඩ පනාවලට යොදා ඇත්තේ ඒවා සැරසීමේ රූප ඒකකයක් ලෙසිනි. මහනුවර යුගයේ පළාත් කොඩි අතර වූ තුන්කෝරළයේ ධජයේ ප්‍රධාන ලාංඡනය ලෙස භාවිත වී ඇති හේරුණ්ඩ පක්ෂී රූපය එම සමාජයේ කිසියම් සංකේතමය අර්ථයකින් ප්‍රකාශනය වී ඇති බව සිතිය හැකි ය. ක්‍රි.ව. 1780-1790 කාලයට අයත් යාපනයේ වන්තායි කදිරේපත් දේවාලය හා වෛසිකීශ්වර දේවාලයේ පාෂාණ කුලුණු අතර ද හේරුණ්ඩ රූප සංරචනයට සමීප අකෘතියක පිහිටා කරන ලද කැටයම් නිර්මාණ හමුවීම මඟින් පෙනී යන්නේ මෙය රටේ සෑම දිශාවකටම පැතිරී ගිය රූප ඒකකයක් ලෙස වැදගත් වී ඇති ආකාරය යි. බොහෝවිට හින්දු දේවාල ගොඩනැගිලි පරිශ්‍රය න් හි මෙම රූපය භාවිත වීම මඟින් පැහැදිලි වන්නේ මෙම රූපය හින්දු ආගමික සබැඳියාවක් සහිතව නිර්මාණාංග සඳහා යොදා ගන්නට ඇති බව ය. මෙලෙස ගම්පළ යුගයේ දී හඳුන්වා දෙන්නට යෙදුන මෙම කාල්පනික රූප සංකල්පය පසුකාලීන යුගවලදී වඩා ජනප්‍රිය රූපයක් ලෙස විවිධ දෘශ්‍ය කලාංග අතර භාවිත වූ අතර නූතනයේදී ද විවිධ දෘශ්‍ය නිර්මාණ සඳහා යොදාගන්නා ආකාරය දැකිය හැකි ය.

ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ රූප ප්‍රභවය කෙරෙහි බලපෑ ප්‍රධාන සාධක

මෙම රූපය ශ්‍රී ලාංකේය දාශ්‍ය කලාව සඳහා එකතු වී ඇත්තේ ගම්පළ යුගයේදී බව පැහැදිලි වන අතර, එම යුගයේ පැවති සමාජ සංස්කෘතිය හේරුණ්ඩ රූප ප්‍රභවය සඳහා අවැසි පසුබිම සපයා දී ඇති බව පෙනී යයි. ඒ අනුව හේරුණ්ඩ රූපයේ ප්‍රභවයට තත්කාලීන සමාජ සංස්කෘතික වටපිටාව ඍජු ව හෝ වක්‍ර ව දායක වී ඇති බව කිව හැකි ය. ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ රූප නිර්මාණ කෙරෙහි බොහෝ විට භාරතීය කලාවේ ආලෝකය ලැබී ඇතැයි අපට පෙනී යන අතර එහිලා විමසීම ද වැදගත් වේ. දෙරටේම සමකාලීනව හමුවන හේරුණ්ඩ රූප ප්‍රකාශනවල සමාන ශෛලීය ලක්ෂණ අපට හඳුනාගත හැකි ය. එසේ ම අමරාවතී ධාන්‍යකටක හා ගම්පළ යුගයේ කලා කර්මාන්ත සමග බන්ධුතා පැවැති බවට ද සාධක වේ. 12-13 වන සියවස් කාලයේ ධාන්‍යකටක තෙළිගු කෝටා ප්‍රධානීන්ගේ රාජ්‍ය ලාංඡනය වූයේ ද හේරුණ්ඩ පක්ෂියායි (Sastri, 2013: 688). විජයනගර රජකු වන ආචාර්‍ය රායා (අවේශ්‍ය දේවරාය-ක්‍රි.ව.1530-1542) රජු ද ගන්ධහේරුණ්ඩ කාසි (6 රූපය) නිකුත් කොට ඇත (Ibid, 689). තක්ෂිලා පත්වි ලකුණු කාසිල (punch mark coins) pd,qIH iaudrl, fydhsid, (Hoisala) හා කෙලාඩ් (Keladi) රාජධානිවල නිමැවුම් සඳහා ද හේරුණ්ඩ ලාංඡන යොදා ගෙන ඇත. ඉන්දීය ආගමික කලාව, ආගමික සබැඳියාව හා වෙනත් දේශපාලන හා වෙළෙඳ බන්ධුතා මෙහිදී අපගේ අවධානයට ලක්විය යුතුය. විවිධ සංස්කෘතික සබැඳියාවන් මාර්ග යෙන් හේරුණ්ඩ සංකල්පය ගම්පළ යුගයේ දී භාරතය වෙතින් අප වෙත ලැබෙන්නට ඇති බැව් සිතිය හැකි ය.

ගම්පළ හා මහනුවර යුගවල විහාරයන්හි නිර්මිත චිත්‍ර හා කැටයම්වල වස්තු විෂයයනට සමාන බොහෝ නිර්මාණඅංග

ඊට සමකාලීන භාරතීය නිර්මාණ අතර වේ. (උදා:-සැරපෙන්නියා, නාරිසටය, සප්ත නාරි, නවනාරි ගැට, වෘෂභ කුංජරය, ඇත්කඳ ලිහිණියා, රබන් වයන්තා, එළදෙන සහ වසුපැටියා) මේ සියලු නිර්මාණ හා අපගේ කලාංග අතර බොහෝ සමීප ඥාතීත්වයක් ඇති බැවින් හේරුණ්ඩ රූපය ගම්පළ යුගයේ අගභාගයේ දී ශ්‍රී ලාංකේය නිමැවුම් සඳහා හඳුන්වා දෙන්නට ඇතැයි යෝජනා කළ හැකි ය.

ඉන්දියාවේ කර්නාටක ප්‍රාන්තයේ ප්‍රධාන සංකේතය වන්නේ ද හේරුණ්ඩ පක්ෂියාගේ රූපයයි. එය ශ්‍රී ලාංකේය පාලන සංකේත කොඩි අතරැති තුන්කෝරළයේ ධජයේ ද අන්තර්ගතය (17 රූපය). ක්‍රි.ව. 1497 දී රුසියාවේ ප්‍රධාන සංකේතය ලෙස හේරුණ්ඩ භාවිත ව ඇත. ඔවුන්ගේ කලා නිර්මාණවල ද මෙය දාශ්‍ය මානය. මෙම කාලය ගම්පළ සමයට පශ්චාත්කාලීන වන අතර, අප වෙත මෙය ඍජුවම එම කලාවන් ඇසුරින් පැමිණි බවට සාධක මෙතෙක් හමු නොවේ. එලෙස පැමිණියේනම්, එය වෙළෙඳ මාර්ග ඔස්සේ, රෙදි පිළි හෝ වෙනත් භාණ්ඩ ඇසුරින් අප වෙත ලැබෙන්නට ඇත. එහෙත් ඒවා භාරතය ඔස්සේ ළඟා වීමට ඇතැයි යන්න අපට බොහෝදුරට උපකල්පනය කළ හැකි ය. මෙම විමසුම ඇසුරින් පෙනී යන්නේ එකම කාල පරාසයක මෙම රූපය වඩා ජනප්‍රියව පැවැති බව යි.

ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ රූප ප්‍රභවය කෙරෙහි බලපෑ ප්‍රධාන සාධක පහත ආකාරයේ මූලික කරුණු තුනක් ඇසුරින් විග්‍රහ කළ හැකි බව හේරන් පෙන්වා දී තිබේ (හේරන්, 2013).

I. දක්ෂිණ භාරතීය කලාවේ ආභාසය

දක්ෂිණ භාරතීය කලාවේ ආභාසය ගම්පළ යුගයේ නිර්මාණ කෙරෙහි ඍජුව බලපා ඇති බව ඒ සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනය කිරීමේදී පෙනී යයි. මෙකල ඉදි වූ ප්‍රධාන

පෙළේ විහාර නිර්මාණ ගොඩනැංවීමේදී දක්ෂිණ භාරතීය කලා ශිල්පීන් සම්බන්ධ වූ බවට සාධක වේ. ගඩලාදේණිය විහාර කර්මාන්තයේදී ස්ථපති ගණාධිපති ගණේෂ්වරාචාර්යගේ සහය ලැබුණු බව ගඩලාදේණිය සෙල්ලිපියේ සඳහන් වේ (Epigraphia Zeylanica Vol Iv No 12). ගඩලාදේණිය විහාරය ඉදි කිරීමේදී ඊට මූලික වූ ධම්මකිත්ති හිමියන් දක්ෂිණ භාරතීය කලා ශිල්පීන් හා සම්බන්ධතා දක්වූ බව උන්වහන්සේගේ ශාසනික කටයුතු විමසීමේදී පෙනී යයි. මේ හිමියන් භාරතයේ අමරාවතී ප්‍රදේශයේ ධ්‍යානකටක නම් විහාරයක්ද, කැගල්ල අලවතුරේ විහාරයක් ද කළ බව සඳහන්ය (සද්ධර්මරත්නාකරය, 2001:499). විදේශයක විහාරයක් කරවීම සඳහා මේ හිමිගෙන් ලද මූලිකත්වය එකල දෙරටේ කලා ශිල්පීන් අතර වූ සම්බන්ධතාව පිළිබඳ ව සිතීමේ අවකාශ සපයනු ලබයි. එසේ ම කැගල්ලේ අලවතුර විහාරයේ මූර්ති නිර්මාණාංග විමසීමෙන් පෙනී යන්නේ ඒ සඳහා ද පැහැදිලි ලෙස ම දක්ෂිණ භාරතීය කලා නිර්මාණ සම්ප්‍රදායක ආභාසයක් හෝ මග පෙන්වීමක් ලැබී ඇති බව ය. ගම්පළ යුගයේ සිටි ප්‍රධාන ප්‍රභූවරයෙකු වූ සේනාධිලංකාර ද භාරතයේ කාංචිපුරයේ සළපිළිම ගෙයක් කරවූ බව නිකාය සංග්‍රහයේ සඳහන්ය (නිකාය සංග්‍රහය, 1997: 21). ගඩලාදේණිය හා ලංකාතිලක විහාර කර්මාන්තයන් හි දී ඊට මුල් වූ ස්ථපති ගණාධිපති ගණේෂ්වරාචාර්ය හා ස්ථපතිරායර් යන ශිල්පීන් භාරතීය ශිල්පීන් බව පිළිගත හැකි අතර ගම්පළ යුගයේ කලාව දක්ෂිණ භාරතීය කලාවේ ආවේෂයන් ඇසුරින් ද ක්‍රියාත්මකව ඇති බැව් හඳුනා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් දෘශ්‍ය සාධක වේ. පහළොස්වන සියවසේදී රාමසුන්දර නම් වෙළෙන්දෙකු දෙව්නුවර ගණදෙව් දේවාලයක් කරවූ අතර, එවැනි ද්‍රවිඩ වෙළඳුන් ආගමික ස්ථාන ඉදිකිරීමට මූලික වීම මගින් පෙනී යන්නේ හින්දු ආගම වෙනුවෙන්

තත්කාලීන සමාජයේ වෙළෙඳ ප්‍රජාව දැක්වූ අනුග්‍රහයයි. එවැනි කටයුතු එම සමාජයේ හින්දු ආගමික සංකල්ප වර්ධනය කිරීමේ හි ලා හේතු සාධක විය. මෙම කාලය ගම්පළ යුගයේ අවසාන කාලය වුව ද මෙවැනි හින්දු ආගමික ප්‍රබෝධයක් සඳහා ඊට පූර්ව යුගයෙන් ලද අනුබලය විශේෂ වූවාට සැක නැත. එකල අධ්‍යාපනික ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධයෙන් විමසීමේදී එම පසුබිම ඉතා ඉහළ මට්ටමක පැවැති බවට තතු හරිස්වන්ද අබයරත්න පෙන්වා දෙයි. ගම්පළ යුගයේදී දැදිගම විහාරය විශ්වවිද්‍යාල ස්වරූපයෙන් පැවැති බව ඔහුගේ අදහසයි (අබයරත්න, 2009: 279). එසේ ම විදේශීය ශිෂ්‍යයන් එහි අධ්‍යාපනය ලැබූ බව ඔහු පවසයි. එසේනම් එම අධ්‍යාපනයේ විෂය අන්තර්ගතය න් හි කලාව සඳහා ද ප්‍රමාණාත්මක ස්ථානයක් තිබූ බැව් සිතිය හැකි ය. විවිධ භාරතීය කලාංග හා සංකල්ප එම විෂය අන්තර්ගත වල සාකච්ඡාවට බඳුන් වන්නට ඇතැයි තර්ක කළ හැකි අතර එය ශ්‍රී ලංකේය දෘශ්‍ය කලාව කෙරෙහි යම් ලෙසක බලපාන්නට ඇත.

පූර්ව සඳහන් ඓතිහාසික සාධක තත්කාලීන ගම්පළ සමාජය හා භාරතීය කලාව සමඟ වූ බන්ධුතාව කවරාකාර ද? යන්නට පදනම් වූ හේතු සපයනු ලබයි. ඒ අනුව එකල කලා නිර්මාණ සඳහා විවිධ කාල්පනික රූප නිර්මාණ එකතුවීම කෙරෙහි මෙම කරුණු බලපාන්නට ඇති බව පෙනී යයි. හේරුණ්ඩ නම් රූපය ඒ නිමැවුම් අතර ඇත්තේ මේ හේතුව නිසා ය.

ගම්පළ යුගයට පූර්ව යුගවලදී දක්ෂිණ භාරතීය කලාංග සඳහා හේරුණ්ඩ සංකල්පය එකතු වී ඇති අතර ඊට නිදසුනක් ලෙස භාරතයේ සෝමේශ්වර දේවාලයේ (ක්‍රි.ව.1047) ශිලාමය ස්ථම්භයේ නිරූපිත ගන්ධ හේරුණ්ඩ රූප කැටයම පෙන්වාදිය හැකි ය. තව ද 13 වන සියවසේදී හොයිසාල පාලකයන් සිය කාසිවල හේරුණ්ඩ රූප සංකේත යෙදූ අතර, පශ්චාත්කාලීනව විජය

නගරයේ අවේශ්‍යතා දේවරාය රජුද (ක්‍රි.ව. 1530-1542) රත්තරං හා තඹ කාසිවලට හේරුණ්ඩ රූප ඇතුළත්කොට ඇත. එසේනම් ගම්පළ යුගයේ කලා නිර්මාණ සඳහා හේරුණ්ඩ රූපය එකතු වන්නේ ඊට පූර්ව හා සමකාලීන දකෂිණ භාරතීය කලා නිර්මාණවල වූ සංකල්ප ආශ්‍රයෙනැයි පෙන්වා දිය හැකි ය. එම සංකල්ප මෙරටට රැගෙන ඒමේ හි ලා කලා ශිල්පීන් හා විවිධ කලා නිර්මාණ භාවිතයන් හේතුවන්නට ඇතැයි සැලකිය හැකි ය.

ii. අන්තර්ජාතික වෙළඳාම හා විවිධ ජාතීන් අතර වූ සම්බන්ධතා

ශ්‍රී ලංකාව හා විදේශීය රාජ්‍යයන් අතර වූ සම්බන්ධතා අතීතයේ සිට පැවතුනි. පුරාණයේ සිටම ශ්‍රී ලාංකේය නැව් තොටවල් වෙත විදේශ වෙළෙඳ යාත්‍රා පැමිණි බවට බොහෝ සාධක වේ. නැව් තොටවල් අතර මහාතිත්ථය පුරාණයේ සිට ප්‍රසිද්ධියක් ඉසුලු තැනෙකි. විජය කුමරු හා විවාහ වීමට දක්ෂිණ භාරතයේ සිට පැමිණි කුමරියන් මෙන් ම අටළොස් ශිල්පීන් සමූහයක් ද ගොඩ බසින ලද්දේ මාන්නෝට්ටම් නැමැති ස්ථානයටය (මහාවංශය, 1996: පරි. 58 හා 58 ගාථා). මෙම ස්ථානය දකෂිණ භාරතය හා පැවැති සම්බන්ධතා සඳහා ප්‍රධාන මාර්ගයක් ලෙස පැවතුනි. එය ශ්‍රී ලාංකේය දේශපාලන ඉතිහාසය කෙරෙහි ද මහත් සේ බලපෑ අතර මෙරටට ආක්‍රමණය කළ සෑම ද්‍රවිඩ හමුදාවක්ම මෙන් ම ගොඩබටුයේ මෙම නැව් තොටිනැයි යන්න මහාවංශය විමසීමෙන් පෙනීයයි (එමල25 පරි. 80 ගාථාව. 33 පරි. 40 ගාථාව). ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවට ආසන්නම රාජ්‍යයේ පැවැති සමාජ සංස්කෘතික ලක්ෂණ අප වෙත ළඟා වූයේ පුරාණයේ සිට ම බැව් පැහැදිලි ය. එහෙයින් විවිධ කලාත්මක සංකල්පද අප වෙත ළඟාවීම කෙරෙහි එම තත්ත්වය සෘජුව හෝ වක්‍රව බලපා ඇත. මීට අමතර ව වෙනත් විදේශීය වෙළෙඳුන් ද ශ්‍රී ලංකාවට විවිධ වෙළෙඳ අරමුණු වෙනුවෙන් යාත්‍රා

කළ අතර එම ජනසමාජ පිළිබඳ ශ්‍රී ලාංකේය ජනයා අතීතයේ සිට ම දැනගන්නට ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු ප්‍රදේශයේ ඇතැම් ස්ථානයන්හි වින පර්සියානු ද්‍රවිඩ ජනයා සිටි බවට සාක්ෂ්‍යයක් ලෙස ගාල්ලෙන් හමු වූ ත්‍රිභාෂා සෙල් ලිපිය වැදගත් කමක් ගනී. මෙය ක්‍රි.ව. 1403ට අයත් වේ (Epigraphia Zeylanica, Vol. III Part No 35)' තවද කොළඹ වැලිගම දෙවුන්දර වැනි වරායවල් සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනය කරමේදී පෙනී යන්නේ එම ස්ථානවල උසස් මට්ටමේ වෙළෙඳ කටයුතු සිදුවූ බව යි. ඒ හා විදේශ වෙළෙඳුන්ගේ සබඳතා තිබූ බව පෙනේ. දැදිගම කැලණිය රයිගම බේරුවල යන ස්ථාන ගම්පළ යුගයේ දියුණු වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන ලෙස පැවැති අතර මෙකල විදේශ වෙළෙඳාම ඉතා උසස් මට්ටමෙන් වූ බව හරිස්චන්ද්‍ර අබයරත්න පෙන්වා දෙයි (අබයරත්න, 2009:312). ක්‍රි.ව. 1505 දී, පෘතුගීසීන් පැමිණීමට පෙර ආරාබිහු ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදු බඩ ප්‍රදේශවල තනි අයිතිය අත්කර ගෙන සිටියහ (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 2001:19). දොළොස්වන සියවසේදී වැලිගම වෙළෙඳුන් පදිංචි ව සිටි අතර මෙම වෙළෙඳ ජනපදය කේන්ද්‍රකොට ගනිමින් විදේශීය ජනයා ද විසුහ (මහාවංශය, 1996: පරි.75 46 ගාථාව). විවිධ දේශයන්ගෙන් පැමිණි ජනයා දෙවුන්දර වූ බව තිසර සන්දේශයේ ද සඳහන් ය (තිසර සන්දේශය, 2006: 17 පද්‍යය). තත්කාලීන ගම්පළ යුගයල ඊට පූර්ව යුගය හා පසුකාලීන සමාජය කෙරෙහි විදේශ වෙළෙඳ සබඳතා කෙසේ බලපවත්වා ඇති ද යන්න මෙමගින් පැහැදිලි වේ. මෙම වෙළඳ සම්බන්ධතා යනු හුදු භාණ්ඩ හෝ ද්‍රව්‍ය අතර වූ ගනුදෙනුවක් පමණක් නොවන අතර විවිධ අදහස් සංකල්ප හා වර්ගවත් සමඟ වූ ගනුදෙනුවකි. එබැවින් ගම්පළ යුගයේ කලාවේ ක්‍රියාකාරිත්වය කෙරෙහි මෙම සමස්ත ගනුදෙනුව ප්‍රබලව බලපා ඇති බව සැලකීම වැදගත්ය. හේරුණ්ඩ වැනි රූප සංකල්ප මෙම යුගයේ දෘශ්‍ය

කාලාංග සඳහා එක් වන්නේ මෙම සමාජ සංස්කෘතික වටපිටාවේ ක්‍රියාකාරිත්වය තුළත් යැයි යෝජනා කළ හැකි ය.

මෙහි දී පර්සියන් හා අරාබි වෙළෙඳ ප්‍රජාව ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණීම හා හේරුණ්ඩ සංකල්පය අතර යම් බන්ධුතාවක් දක්වයි. මක්නිසාදයත් පර්සියන් හා අරාබි සංස්කෘතියේ හේරුණ්ඩ පක්ෂි රූපය ප්‍රබල සංකේතයක් ලෙස භාවිත වූවකි. පර්සියානු රාජ්‍ය සංකේතයක් ලෙස ද, අරාබි අධිරාජ්‍යවරුන්ගේ සංකල්පයක් ලෙස ද, මෙය වැදගත් වූ සංකේත රුවකි. ඒ අනුව එම වෙළෙඳ ප්‍රජාව විසින් මෙය ශ්‍රී ලාංකේය සමාජය වෙත රැගෙන ආවක් ලෙස ද සිතිය හැකි ය. ගම්පළ යුගයේ රාජ්‍ය පාලන මධ්‍යස්ථාන රට අභ්‍යන්තරයේ වූ අතර, විවිධ වෙළෙඳ කණ්ඩායම් සිය වෙළෙඳ බඩු භාණ්ඩද රැගෙන රට අභ්‍යන්තරයේ වූ නගර කරා එන්නට ඇත. එසේ අවුත් සිය අරමුණු ඉටු කරගන්නට ඇත. එලෙස රට අභ්‍යන්තරයට පැමිණි මුස්ලිම්, පර්සියන් හා ද්විඩ ආදී වෙළෙඳුන්ගේ මාර්ගයෙන් විවිධ කලා සංකේත හා අදහස් තත්කාලීන කලා භාවිතය හා සංකලනය වන්නට ඇත. හේරුණ්ඩ පක්ෂියා රූපය ගම්පළ යුගයේ දී දෘශ්‍යමාන වීම කෙරෙහි මෙම තත්ත්වය සෘජුව හෝ වක්‍රව හේතු වන්නට ඇතැයි යෝජනා කළ හැකි ය.

iii. රෙදිපිළි නිර්මාණ අංගයන්ගේ ආභාසය
රෙදිපිළි නිර්මාණ අධ්‍යයනය කරමිදී ඒවායේ බොහෝ නිර්මාණ ඒකක සඳහා විවිධ කාල්පනික සත්ත්ව රූප යොදාගෙන ඇති බවට සාධක ඇත. හේරුණ්ඩ පක්ෂි රූපය ද ඒ අතර වේ. මේ සඳහා උදාහරණ ලෙස ක්‍රි.ව. 5-11 සියවසට අයත් පර්සියානු සේද රෙදි මෝස්තර පෙන්වා දිය හැකි ය. තවද ඉස්ලාමීය කලාවට අයත් සේද රෙදි හා ක්‍රි.ව. 5-9 සියවසට අයත් බයිසන්ටයින් යුගයේ සේද රෙදිවලටද මෙම රූපය යොදා තිබේ. පර්සියානු කලාපයේ රෙදිපිළි සම්බන්ධයෙන් අදහස්

දක්වන පෙරියර් (Ferrier) පර්සියානු රෙදිපිළි පුද්ගල වත්පෝසත්කම තරාතිරම පෙන්වා දීම වෙනුවෙන් භාවිත කළ බව පවසයි (Ferrier, 1989:157-158). එසේ ම බයිසන්ටයින් සේද රෙදි සම්බන්ධයෙන් අදහස් දක්වන ඩේවිට් රයිස් මේවා ත්‍යාග ලෙස විදේශ රටවලට යැවීම හා රජවරුන් හා බිෂොප්වරුන් ආදීන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා යොදාගත් බව පෙන්වා දෙයි (Rice, 1963: 106). මෙම රෙදි, විශේෂ අවශ්‍යතා සඳහා භාවිත වීම, විදේශ රටවලට යැවීම යන කරුණු අධ්‍යයනය සම්බන්ධයෙන් ඉතා වැදගත්ය. මක්නිසාදයත් ශ්‍රී ලාංකේය අවශ්‍යතා සඳහා ද ඇතැම්විට මේවා ලැබෙන්නට ඇති බව අනුමාන කළ හැකි බැවිනි. මෙම රෙදිපිළි, සේද මාවත ඔස්සේ භාරතය කරා පැතිරීගිය අතර පසුව ශ්‍රී ලංකාව වෙතද ලැබෙන්නට ඇතැයි කල්පනා කළ හැකි ය. අක්බාර් නම් මෝගල් අධිරාජ්‍යයාගේ (ක්‍රි.ව. 949-1113 /1542-1605) උනන්දු කිරීම් මත භාරතයේ බටහිර වෙරළ තීරයේ මධුරාසිය හා මසුලිපට්ටනම් හි රෙදිපිළි කර්මාන්ත ශාලා අරඹා ඇති බව පෙන්වා දෙන පෙරියර් (Ferrier) පර්සියන් ශිල්පීන් සංවිතයක් මූලික කරගනිමින් ඒවා නිෂ්පාදනය කොට ඇතැයි ද පවසයි. මෙහිදී පර්සියන් මෝස්තරවල ආභාසය ලත් කපු පිළි පර්සියන් වෙළෙඳපළ සඳහා නිෂ්පාදනය කර ඇත (Ferrier,1989:166). මෙම කරුණු අතිශය වැදගත් වන්නේ එක් අයුරකින් භාරතීය රෙදිපිළි සඳහා හේරුණ්ඩ රූපය එකතු වීමට මෙය ප්‍රබල හේතුවක් ලෙස දැක්වීමට හැකි වීමය. එසේ ම එය ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ රූප භාවිතය කෙරේ ද ප්‍රාමාණික බලපෑමක් ඇති කිරීමට හේතු වුවාට සැක නැත. මක්නිසාද යත් භාරතීය මදුරාසි රෙදිපිළි අතිවාර්‍යයෙන් ම වෙළෙඳ මාර්ග ඔස්සේ ශ්‍රී ලාංකේය සමාජය වෙත ළඟා වීමට ඇති අවකාශයයි. මේ අනුව රෙදිපිළි නිර්මාණ මඟින් ශ්‍රී ලාංකේය කලා ශිල්පියා හේරුණ්ඩ රූපය හඳුනා ගන්නට

ඇතිවා සේම එය නවමු රූප රචනයක් ලෙස ගම්පළ යුගයේ කලාංග හා එකතු කිරීමට යත්න දරූ බවට තර්ක කළ හැකිය. හේරුණ්ඩ පක්ෂියා නිරූපිත රූප රෙදිපිළි සඳහා යොදා ගැනීම යන කරුණ හා එම වෙළෙඳ භාණ්ඩයේ ව්‍යාප්තිය යන සාධකය ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ විමර්ශනයේ දී ඉතා වැදගත් වේ. මේවා එකල ඉතා වටිනා භාණ්ඩ වීමත්, විශේෂ තැඟි භාණ්ඩ ලෙස තැනින් තැනට හුවමාරු වීමත්, යන හේතුව එකල ශ්‍රී ලාංකේය භාවිතයට මෙම රූපය පැමිණීමට එක් හේතුවක් විය හැකි බැව් අනුමාන කළ හැකිය.

විවිධ දේශයන්ගේ සිට පුරාණයේ සිට ම වෙළෙඳුන්ගේ පැමිණීම, රාජ්‍ය සම්බන්ධතා හා පසුකාලීනව පෘතුගීසි, ලන්දේසි හා ඉංග්‍රීසි පාලන යටතේ පැමිණි ක්‍රිස්තියානි ආගමික කලා නිර්මාණ හඳුන්වාදීම් හා එහි බලපෑම හේරුණ්ඩ රූපයේ ව්‍යාප්තිය කෙරේ බලපා ඇති බැව් සිතිය හැකිය. හේරුණ්ඩ රූපයේ ප්‍රභවය ගම්පළ යුගය කරා දිවෙන බැවින් බොහෝ දුරට කර්නාටක විජයනගර අධිරාජ්‍ය හා දක්ෂිණ භාරතීය සම්බන්ධතා ආශ්‍රයෙන් ලැබෙන්නට ඇති බව සිතිය හැකිය.

සමාලෝචනය

හේරුණ්ඩ පක්ෂියා යන කාල්පනික සත්ත්ව රූප රචනය විශේෂ ආගමික අර්ථ ප්‍රකාශනයකින් යුතුව ශ්‍රී ලාංකේය කලා ශිල්පීන් විසින් භාවිතකොට නොමැති බැව් පැහැදිලි වේ. එය අලංකරණ රූප ප්‍රකාශනයක් ලෙස බහුලව යොදාගෙන ඇත. එහෙත් තුන්කෝරළයේ හා සලාගම ධජවලට මෙය යොදා ගැනීම මගින් පෙනී යන්නේ පශ්චාත්කාලීනව පළාත් නියෝජනය කිරීමේ සංකේතයක් ලෙස ඊට වැදගත් කමක් හිමිවී ඇති බව ය. ධාණ්‍යයකටකය හා විජයනගර පාලකයන් සමග බන්ධුතා ද පැවැති හෙයින් මෙම රූපය නිර්මාණවලට ඇතුළත් වීමට හේතු වූවායැයි උපකල්පනය කළ හැකිය.

මහනුවර යුගයේ ප්‍රභවරූ පැළඳී ශ්‍රීවාහරණ වල තැලි සැරසීම සඳහා මෙය සංකේතමය අදහසකින් යොදාගන්නට ඇත්තේ එකී දිගු සබැඳියාව නිසාදැයි සිතේ. පර්සියානු හෝ විජයනගර අධිරාජ්‍යයවල මෙන් මෙය ප්‍රබල සංකේතයක් ලෙස ශ්‍රී ලාංකේය කලාවේ හෝ දේශපාලනයේ විශේෂත්වයක් ගෙන ඇති බවට ඇති සාධක අල්ප ය. ඇත් දළ පනාවකටල ඉනෙහි බැඳි මෙවුල්දමකටල ගෙලෙහි බැඳි තැල්ලකටල බඳ පටියකට උළුවනු නිර්මාණයකට හෝ කොරවක් ගලකට ආදී විවිධාංග සඳහා මෙය යොදා ගැනීම සිදුකර ඇති අතර එමගින් පැහැදිලි වන්නේ එය අතිශය නිෂ්චිත වූ අර්ථයකින් ශ්‍රී ලංකාවේ දෘශ්‍ය කලාවේ දී භාවිත නොවූ බව ය. ශ්‍රී ලංකාවේ මහනුවර සමයේ දිසාකොඩි නිර්මාණ අතර විවිධ කල්පිත සත්ත්ව රූ නිමැවුම් ඇති අතර, ඒවා එකම කාලයක සැලසුම් කොටැති නිමැවුම් බව පෙනේ. එමගින් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ විවිධත්වය හා සැරසිලිමය බවයි. ඒ අනුව තුන්කෝරළයේ ධජයේ හේරුණ්ඩ පක්ෂියා පළාත් නියෝජනය කිරීමේ ආකර්ශනීය සංකේතයක් ලෙස ද යොදා ගෙන ඇති බව කිව හැකිය. පැරණි බෞද්ධ විහාරස්ථ සිත්තරා ද ඔහුගේ චිත්‍ර නිර්මාණ සංරචන අතරට හේරුණ්ඩ පක්ෂි රූව යොදාගත් බවට ඇති සාධක අල්ප ය. එහෙත් ඇතැම් විහාරවල බාහිර දූව කුළුණු කැටයම් නිර්මාණ සඳහා මෙම රූප යොදාගෙන ඇත. එලෙස ගෙන ඇත්තේ එම දූව කුළුණු සැරසීමේ අදහසිනි. බෞද්ධ විහාරස්ථ බිතුසිතුවම් හා බැඳි මූලික අදහස් පෝෂණය කිරීම සඳහා හේරුණ්ඩ නමැති කාල්පනික රූපය විශේෂ කොට ගෙන නැති බව මේ අනුව අපට පෙනී යයි. මෙය ඉතා ජනප්‍රිය සංකේතයක් ලෙස නේක නිර්මාණාංග සඳහා භාවිත වූ කලාත්මක රූප සංරචනයක් බව ද නිගමනය කළ හැකිය. ශ්‍රී ලාංකේය හේරුණ්ඩ පක්ෂියා කාල්පනික සත්ත්ව රූප රචනය දක්ෂිණ භාරතීය කලාවේ ආභාසය, අන්තර්ජාතික

වෙළඳාම හා විවිධ විදෙස් ජාතීන් අතර අංගයන්ගේ ආභාසය හේතුවෙන් ලැබුණ වූ සම්බන්ධතා හා රෙදිපිළි නිර්මාණ බව නිගමනය කළ හැකි ය.

ඡායාරූප

1-හේරුණ්ඩ පක්ෂියා-Sphinx Gates. හිටයිටි. ඇනටෝලියාව. ක්‍රි.පූ 14 සියවස <No intersecting link>

2-තක්ෂිලා (Taxila) බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානයේ ඇති හේරුණ්ඩ පක්ෂියා. ක්‍රි:පූ: 03 වන සියවස

3. ස්ලාමික් ඇඳුමක දැක්වෙන හේරුණ්ඩ. Catalonia, Spain.11-12 සියවස

4. ස්ලාමික් කාසියක හේරුණ්ඩ. පශ්චාත් සෙල්ජුක්ලපර්සියාව. 12 සියවස

5. හේරුණ්ඩපක්ෂියා. රාමෙෂ්වර දේවාලය. කර්නාටක ප්‍රාන්තයේ කෙලාඩ් ඉන්දියාව. 15-16 සියවස

6-විජයනගර ආචාර්යවරයා රාජ්‍ය කාසියක්. 15 සියවස

7. හේරුණ්ඩ පක්ෂියා. ඇම්බැක්ක අම්බලම.

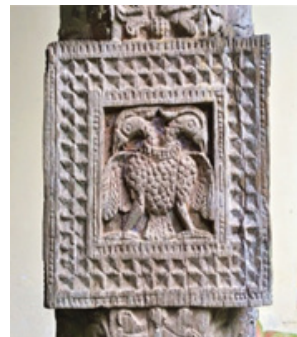
8-හේරුණ්ඩ පක්ෂියා. ඇම්බැක්ක දේවාලය

9-හේරුණ්ඩ පක්ෂියා. ඇම්බැක්ක දේවාලය

10-හේරුණ්ඩ පක්ෂියා. වාරියපොල නාවින්න ටැම්පිට විහාරය

11-හේරුණ්ඩ. කොට්ටිඹුල්වල විහාරය

12-හේරුණ්ඩ. මැදවල පල්කුඹුර විහාරය

14 -කුරුණෑගල රිදී විහාරයේ පාෂාණමය කොරවක්ගලේ නිමවා ඇති හේරුණ්ඩ රූප

13-හේරුණ්ඩ පක්ෂියා. උඩුදුම්බර පල්ලේපිට්ටල අම්බලම

15-හේරුණ්ඩ රූපයක් අන්තර්ගත සලාගම කොඩිය. 13 සියවස ?

16-සෙල්ප්‍රක් අධිරාජ්‍ය හේරුණ්ඩ. ඉස්තාන්බුල් ගුවන්තොට කෞතුකාගාරය තුර්කිය

17- කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කය පිළිබඳ වාර්තාව පොතේ ඇති තුන්කෝරලේ කොඩිය

18-කොළඹ කෞතුකාගාර එකතුවේ ඇති හේරුණ්ඩ කොඩියක්. මහනුවර සමය

මූලාශ්‍රය

අබයරත්න, හරිස්වන්ද. (2009). *ගම්පළ යුගය*. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

ආනන්ද කුලසූරිය, සී.ඒ. ගුණරත්න. ශ්‍රී ලංකා කලා මණ්ඩලය. සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය.

කුමාරස්වාමි, ආනන්ද, කේ. (1962). *මධ්‍යකාලීන සිංහල කලා*. පරි: සෝමරත්න එච්.එම්. කොළඹ: රජයේ මුද්‍රණාලය.

නිසර සන්දේශය. (2006). සංස්: ගුණවර්ධන. ඩී.ඩී.එස්, කොළඹ: සමයවර්ධන ප්‍රකාශන.

දසනායක, රෝහිත. (2000). *අම්බලම හා සමාජය*, වරකාපොළ: ආර්ය ප්‍රකාශකයෝ.

නිකාය සංග්‍රහය. (1997). දෙහිවල: සංස්: බොද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.

බෙල්.එච්.සී.පී. (2004). *කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කය පිළිබඳ වාර්තාව*. පරි: කොත්මලේ කේ.බී.ඒ.එම්.එන්ඩී. කොළඹ: පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව.

මහාවංශය. (1996). සංස්: ශ්‍රී සුමංගල හිමි, හික්කඩුවේ සහ දේවරක්‍ෂිත, බටුවන්තුවුවේ. කොළඹ: ජාතික කෞතුකාගාරය.

මුදියන්සේ, නන්දසේන. (2002). *ඇම්බැක්කේ වර්ණනාව හා වෙනත් ලිපි*, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය. (2001).

1 කාණ්ඩය 1 භාගය කොළඹ: විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලය.

විජේසූරිය, සරත්. (1991 මාර්තු). ඇම්බැක්කේ දේවාලය පිළිබඳ ජනප්‍රවාද, කලා සඟරාව. 36 කලාපය. සංස්: තෙරපැහැ සෝමානන්ද.

සද්ධර්මරත්නාකරය. (2001). සංස්. ඩී.ඩී.එස්. ගුණවර්ධන. කොළඹ: සමයවර්ධන ප්‍රකාශන.

සිංහල ශබ්දකෝෂය. (1990). 18 වන කාණ්ඩය, කොළඹ: සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව.

සිල්වා ටී. එම්.ඡී.එස්. (2001). *ලක්දිව පුරාණ කොඩි*. කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශන.

හේරත්, මනෝරංජන. (2013). *ගම්පළ යුගයේ කාලපනික සන්නිවර්ණය*, කර්තෘ ප්‍රකාශන.

හේරත් මනෝරංජන. (2023). *සින්හරු දුටු අමුතු සන්නිවර්ණය*. කොළඹ: රුසියාව ප්‍රකාශකයෝ.

Epigraphia Zeylanica. Vol. III Part No 35.

Epigraphia Zeylanica. Vol IV No 12.

Ferrier, R.W. (1989). *The Art of Persia*. London: Yale University Press.

Gowda, Gamathi.(May 2019). Gandaberunda: Aesthetic Representation of the Mythical Bird. International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering. ISSN-2278-3075.Volume-8, Issue 7C2.

Heinrich, Zimmer.(1972). Myths and Symbols in Indian art and Civilisation, America: Princeton University Press.

Iyer, Bharatha K. (1977). Animals in Indian Sculpture. Bombay: Bombay Taraporevala.

Marshall ,John. (1975). Taxila- An Illustrated Account of Archeological Excavations Carried Out at Taxila.Varanasi:

Bhartiya Publishing House.

Ottovan, Simon. (1965). Man Through His Art- Man and Amimanl. London: New York Graphic Society.

Phillips David. F. (2014). The Double Eagle Flag . Washington: Heritage Foundation Publication.

Perera, Edward, W. (1916). Sinhaleas Banners and Standards. Ceylon: Government Printers.

Rice David, Talbot. (1963). Art of Byzantine Era. London: Published by Frederick A.Praeger.

Rowena and Rupert, Shepherd. (2002).1000 Symbols: What shapes mean in Art and Myth. London: Thames & Hudson.

Sastri Srikanta.(2013 May 14). Evoiution of Gandabherunda.Quarterly Journal of Mythic Society.Bangalore.

Sivramamurti, C. (1974). Birds and Animals in Indian Sculpture. New Delhi: National Mesuem. ,

දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය කෙරෙහි සිසුන් දක්වන ආකල්ප පිළිබඳ
මනෝවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

[A psychological study on students' attitudes towards Dhamma
school education]

Ethiliwewe Depepananda¹

Abstract

In order to facilitate the task of conducting social relations by any society to its new members, it is called task education, which presents the evaluations, beliefs, values and certain symbolic things accepted by that society. Here, a unique values learning process takes place through Dhamma school education and the main objective of this investigation was to study the attitudes of the students. In any education, the attitudes shown by the students are different and depending on the nature of the attitudes, negative attitudes and positive attitudes can be seen. Accordingly, this study is based on the study of negative and positive attitudes of students towards Sunday school education. To achieve that objective, a sample of 40 students was selected and among these students between the ages of 10 and 17 were selected. A mixed sample was administered to include students who frequently attend Sunday school and students who

rarely attend Sunday school. Methods such as questionnaires, interviews, and observations were used to collect data for this study and qualitative and quantitative research methods were used to interpret the data. A questionnaire based on children's attitudes towards Dhamma school education was selected for the quality of the study. Parents' opinions were also obtained for the correctness of the students' information and since this study was done within the temple environment, it was also easy to conduct the research. Therefore, the quality of the data collected also led to transparency. According to this research, it was found that there are more students who come to Sunday school of their own accord, and students who do not come to Sunday school due to factors such as extra classes and lack of clothes were also identified. Through this study, it was evident how students have a positive attitude towards Dhamma school education and suggestions were made for the promotion of Dhamma school education.

1. Assistant Lecturer, Department of Social Sciences and Comparative Studies, Bhiksu University of Sri Lanka.

E-mail: depepanandaethiliwewe@gmail.com <https://orcid.org/0009-0006-9377-3767>

Received: 9 Feb. 2024, Accepted revised version: 20 June 2024.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share A like 4.0 International License.

සාරසංකේපය

ආගමික පරිසරය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් සංවර්ධනය වී ඇති දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය, වර්තමානයේ දී දහම් පාසල්, පිරිවෙන් සහ භික්ෂු අධ්‍යාපන රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන විධිමත් අධ්‍යාපනයකි. ප්‍රථම ලෝකය ඇසුරු කරගනිමින් වැඩෙන ළමයා ආගම දහම සහ සංස්කෘතිය පැවරීමේ සංස්ථාවක් වන දහම් පාසලෙන් තම ආකල්ප මනා සේ දියුණු කරගැනීමට මාර්ගෝපදේශන ලබාගනියි. දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ වත්මන් සංකල්පය ධනාත්මක නො වේ යන සංකල්පය ඉස්මතු වෙමින් පවතින කාලයක දහම් පාසල් ළමයින්ගේ පැමිණීම ඉතා දුර්වල මට්ටමක පවතී. දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයෙන් පාසල් ශිෂ්‍යයෙකු තුළ මනෝ සාමාජීය යහ පැවැත්මක් ඇති කරන බවට පෙන්වා දී ඇති අනාවරණයන් හඳුනා ගැනීම මෙහි ලා වැදගත් ය. දහම් පාසල මගින් මනා සාරධර්ම අධ්‍යාපනයකට අඩිතාලම වැටී ඇතත් දිනෙන් දින ළමයින් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයෙන් දුරස්ථවන බවට ප්‍රධානාචාර්ය ස්වාමීන් වහන්සේලා පවා යම් කනස්සලු ස්වභාවයකින් අදහස් ප්‍රකාශ කරන අතර එම කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන ගැටලුව ලෙස දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ සිසුන් දක්වන ආකල්ප මොනවා ද? යන්න විමසා බලන ලදී. දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ සිසුන් දක්වන ආකල්ප පිළිබඳ මනෝවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදු කරමින් ඒ පිළිබඳව පවතින ධනාත්මක සහ සෘණාත්මක ආකල්ප හඳුනා ගැනීම මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ විය. මෙම පර්යේෂණය ගුණාත්මක සහ ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රම දෙකම හෙවත් මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිතයට ගනිමින් සිදු කෙරෙන අතර එහි දී ප්‍රමාණාත්මක දත්ත සහ ගුණාත්මක දත්ත වෙන් වෙන් වශයෙන් රැස් කර එම දත්ත විශ්ලේෂණය කරමින් එම දත්ත සසඳමින් අර්ථකථනය

කිරීම ද සිදු කරන ලදී. අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක භාවය විධිමත් අධ්‍යාපනයක පවතින වැදගත් ලක්ෂණයක් වන බැවින් දහම් පාසල් සිසුන් මගින් එ පිළිබඳ ඔවුන් දක්වන ආකල්ප සහ සෘණාත්මක ආකල්ප පවතින්නේ නම් එකී තත්වයන් සඳහා පසුබිම් වී ඇති හේතු සාධක විමර්ශනයට ද මෙම පර්යේෂණය වැදගත් වේ. බොහෝ සිසුන් ආගමික පරිසරයක දහම් අධ්‍යාපනය ලැබීමට රුචිකත්වයක් දක්වනවා සේ ම තම ගෘහාශ්‍රිත ව නොමැති දැඩි මානසික නිදහසක් ද විඳිනු පෙනේ. තම සම වයස් මිතුරන් විවිධ අපවර්ජයාවන් සඳහා පෙලඹෙන අවස්ථාවන් හි දී දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයට යොමු වූ දරුවන් ඔවුන් එම වර්ජයාවන්වලින් මුදවා ගැනීම සඳහා ද පෙරමුණ ගන්නා බවට සාකච්ඡා මගින් අනාවරණ විය.

මුඛ්‍යපද: අධ්‍යාපනය, ආකල්ප, දහම් පාසල, මනෝවිද්‍යාව, සිසුන්

හැඳින්වීම

සාරධර්ම අධ්‍යාපනය ලබාදීමෙහි ලා සුවිශේෂී කාර්යභාරයක් සිදු කරනු ලබන දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය, හෙන්රි ස්ටීල් ඕල්කට්තුමන්ගේ ආභාසයත් සමඟ ආරම්භ වූ සුවිශේෂී අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයන් ය. එහෙත් දහම් අධ්‍යාපනයට සරිලන වටපිටාව මිහිදු මහරහතන් වහන්සේගේ ලංකාගමනයත් සමඟ සැකසුණු අතර එතැන් පටන් පාසල් අධ්‍යාපනයේ සාර්ථකත්වය සඳහා ද සතිමත් මානසිකත්වයක් සහිත දරුවෙකු නිර්මාණය කිරීමේ පුරෝගාමී මධ්‍යස්ථාන සේ ක්‍රියාත්මක වෙයි. ආගමික පරිසරය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් සංවර්ධනය වී ඇති දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය, වර්තමානයේ දී දහම් පාසල්, පිරිවෙන් සහ භික්ෂු අධ්‍යාපන රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන විධිමත් අධ්‍යාපනයකි. ආකල්ප යන්නෙන් “පුද්ගලයෙකු යම් දෙයක්, වස්තුවක්, සංසිද්ධියක්, යම් අදහසක් හෝ යම් ජීවියකු පිළිබඳ දරන මානසික ස්වභාවයක් හෙවත්

ස්ථාවරය අදහස් කෙරෙන අතර” එය තවදුරටත් අර්ථකථනය කිරීමේ දී “ආකල්ප යනු යම් වස්තුවකට හෝ අවස්ථාවකට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ දී මඟ පෙන්වනු ලබන හෝ ගතික බලපෑමක් ඇති කරනු ලබන අත්දැකීමකින් සංවිධානය වන මානසික හා ස්නායුමය සුදානම පිළිබඳ තත්වයකි.” (Allport, 1935) ළමයින්ගේ ආකල්ප සංවර්ධනය කිරීම සහ ප්‍රතිපෝෂණයත් මනා මනෝ සාමාජීය යහපැවැත්මක් සහිත දරුවෙකු නිර්මාණය කිරීමත් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයේ ප්‍රමුඛ කාර්යක් වේ. ප්‍රභවම ලෝකය ඇසුරු කරගනිමින් වැඩෙන ළමයා ආගම දහම සහ සංස්කෘතිය පැවරීමේ සංස්ථාවක් වන දහම් පාසලෙන් තම ආකල්ප මනා සේ දියුණු කරගැනීමට මාර්ගෝපදේශන ලබාගනියි. දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ වත්මන් සංකල්පය ධනාත්මක නොවේය යන සංකල්පය ඉස්මතු වෙමින් පවතින කාලයක දහම් පාසල් ළමයින්ගේ පැමිණීම ඉතා දුර්වල මට්ටමක පෙනේ. ගුරුවරයාට ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සාර්ථක කර ගැනීමට මෙන් ම ශිෂ්‍යයාට ද ඉගෙන ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සාර්ථක ව සිදු කරගැනීම සඳහා අදහසක්, රුචිකත්වයක්, අරමුණක් පැවතිය යුතු ය. මෙම අධ්‍යයනය සිසුන් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ දක්වනු ලබන ආකල්ප සාකච්ඡා කරන ලද අධ්‍යයනයක් වන අතර ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ සැලැස්ම ඔස්සේ විශ්ලේෂණය කොට ඇත.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ බහුලව සිදු කරන ලද පර්යේෂණ පිළිබඳ සාහිත්‍ය විමර්ශන වාර්තා නො වේ. එසේ වුවත් ආගමික පරිසරය ඇසුරු කරගත් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ පර්යේෂණ අනාවරණය කරගත හැකි ය. දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයෙන් පාසල් ශිෂ්‍යයෙකු තුළ මනෝ සාමාජීය යහ පැවැත්මක් ඇති කරන බවට පෙන්වා දී ඇති අනාවරණයන් හඳුනා ගැනීම මෙහි

ලා වැදගත් ය.

එහි දී ශිෂ්‍යයාගේ අධ්‍යාපනික ජයග්‍රහණ කෙරෙහි ආගමික අධ්‍යයනයට සහභාගී වීමේ බලපෑමේ න්‍යායික පසුබිම කුමක් ද යන්න තේරුම් ගත යුතු ය. එය ආගමික ක්‍රියාකාරකම් අධ්‍යයනය කිරීම සහ අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීම ප්‍රධාන වශයෙන් ආනුභවික නම්, ආනුභවික විශ්ලේෂණය මෙම සන්දර්භයේ න්‍යායික පසුබිමක් මත පදනම් වේ. Fan (2008) ගේ තර්කය අනුව මිනිසුන්ගේ ආගමික සහභාගීත්වය තීරණය වන්නේ ඔවුන් ආගමික විශ්වාසයන් කෙරෙහි දක්වන සැලකිල්ල මත බව පවසයි.

Azzi and Ehrenberg (1975) and 1975 & Iannaccone (1990,1998) අනුව රාමුව තුළ පුද්ගලයන්ගේ වර්තමාන ආගමික සහභාගීත්වය පුද්ගලයෙකුගේ” ආගමික මානව ප්‍රාග්ධනය” වැඩි කරන අතර එමගින් පුද්ගල උපයෝගීතාව ද වැඩි කරයි. එසේ ම, පවතින න්‍යායික සාහිත්‍යය අධ්‍යාපනය ආගමික කටයුතු හා සම්බන්ධ බව ගම්‍ය වන අතර ආගමික කටයුතු වෙනත් සමාජ සාධක සමඟ සම්බන්ධ වේ.

Jeynes (2003) පෙන්වා දී ඇත්තේ ආගමික වශයෙන් කැපවී සිටින නාගරික දරුවන් ජාතිය සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය පාලනය කිරීමේ දී පවා ඔවුන්ගේ අඩු ආගමික සහයන්ට වඩා බොහෝ ආධ්‍යාපනික ක්‍රියාමාර්ගවල වඩා හොඳින් ක්‍රියා කළ බව යි. නාගරික සහ අනෙකුත් දරුවන්ගේ අධ්‍යයන ජයග්‍රහණ කෙරෙහි ආගමික බලපෑම තක්සේරු කරන ලද අධ්‍යයනය අනුව එය වඩාත් තහවුරු වී ඇත. තව ද මෙම අධ්‍යයනය සඳහා 1992 ජාතික අධ්‍යාපන කල් පවත්නා සමීක්ෂණ (NELS) දත්ත කට්ටලය භාවිතකර ඇති අතර ප්‍රතිඵල තව දුරටත් පෙන්වා දී ඇත්තේ ආගමිකත්වය සඳහා වන බලපෑම් සාමාන්‍යයෙන් නාගරික දරුවන්ට වඩා වැඩි බව යි. ආගමික වශයෙන් කැපවී

සිටින දරුවන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්වය, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය සහ ශිෂ්‍යයා පෞද්ගලික ආගමික පාසලකට ගියේ ද? යන්න පාලනය කිරීමේ දී පවා ඔවුන්ගේ අඩු ආගමික සගයන්ට වඩා බොහෝ අධ්‍යයන ක්‍රියාමාර්ගවල වඩා හොඳින් ක්‍රියා කර ඇත (Jeynes,1999) Mayer) Sharp (1962). ආගමික සිසුන් නිර්භීත බවක් ආධ්‍යාපනික වශයෙන් වඩා හොඳ දක්ෂම් දක්වන බවක් පෙන්වා දී ඇත (Mooney 2010) Jeynes (2005) Jeynes (2007). පවතින සාහිත්‍යයට අනුව ශිෂ්‍යයන්ගේ සාර්ථකත්වයට ආගමේ ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති බව සොයාගෙන ඇත. එබැවින් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය යනු ශිෂ්‍යයකුගේ පාසල් අධ්‍යාපනය ද ඉහළ නැංවීමේ සාධකයක් ලෙස ද සම්බන්ධ වී ඇති බව පෙනේ.

නිපුණතා මූලික අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය යටතේ ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව විසින් නිපුණතා පහක් හඳුන්වා දී ඇති අතර දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයෙන් පහත දක්වා ඇති කුසලතා සහිත දරුවකු බිහිකරන බව දක්වා ඇත (National Education Commission, 2010).

- i. සන්නිවේදන කුසලතා - Communication Skills
- ii. පාරිසරික කුසලතා - Skills relevant to the Environment
- iii. මූලධර්ම සහ ආගමික කුසලතා - Skills relevant to Principles and Religion
- iv. ක්‍රීඩා සහ විවේක කුසලතා - Sport and Leisure Skills
- v. ඉගෙනුම් කුසලතා - Skills of Learning to Learn

ගුරු - ශිෂ්‍ය සබඳතාව අධ්‍යාපන කාලය පුරාවට ම සිසුන්ගේ ආකල්ප ධනාත්මක කරගැනීම සඳහා උපකාරී වන අතර ආගමික පරිසරය ඒ සඳහා සමාජ, විත්තවේග,

වර්ග සහ ශාස්ත්‍රීය දියුණුව පිණිස සාප්‍ර දායකත්වයක් ලබාදෙයි (Arbeu, Coplan, Weeks, 2010; Birch and Ladd, 1997; Murray and Greenberg, 200,2001).

ශිෂ්‍ය අධ්‍යාපනයෙහි සාර්ථකත්වය සඳහා ආකල්ප ප්‍රබල දායකත්වයක් ලබාදෙයි. අධ්‍යයන සාර්ථකත්වයට බලපාන පොදු සාධකය එය යි (Das, Halder, Mishra & Debnath, 2014). ඕනෑම අධ්‍යාපන ආයතනයක් හෝ අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදයක් සම්බන්ධයෙන් සිසුන් දරන ආකල්ප ධනාත්මක හෝ සෘණාත්මක වුව ද සංස්ථාවේ ඉදිරි පැවැත්මට වැදගත් කාර්යභාරයක් සිදු කරනු ලබයි. බොහෝ ගුරුවරුන් සිසුන්ගේ ආකල්ප පසෙකලා ඔවුන්ගේ සාර්ථකත්වය සහ අසාර්ථකත්වය තීරණය කරනු ලබයි (Kinniard,2010). ආගමික පරිසරයේ දී ක්‍රියාත්මක වන අධ්‍යාපනය ශිෂ්‍ය ආකල්ප ක්‍රමවත් සහ ධනාත්මක කිරීමෙහි ලා මැදිහත්කරුවකු වන අතර ආධ්‍යාත්මික හිඩැස් පිරවීමෙහි ලා මූලික කාර්යභාරයක් සිදුකරනු ලබයි (සිං සහ මලික්, 2016).

මේ අනුව ආගමික පරිසරය තුළ ගොඩනැගෙන අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය සෙසු ක්‍රියාවලීන් සඳහා ද අඩිතාලමක් සපයන අතර ඉගෙනුම් පරිසරය සහ ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදය සම්බන්ධයෙන් සිසුන් දරන ආකල්ප අදාළ අංශයන්හි සාර්ථකත්වය සඳහා දායක වන අයුරු ඉහත පර්යේෂණ මඟින් අනාවරණය කර ඇත. මේ අනුව දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් ද සිසුන්ගේ ආකල්ප ධනාත්මක ද සෘණාත්මක ද යන්න මෙම අධ්‍යයනයෙන් විමසා බැලේ.

පර්යේෂණ ගැටලුව

දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ වර්තමානයේ දී දෙමව්පියන් තුළ සෘණාත්මක අදහස් පවතින බව නිරීක්ෂණ සහ සාකච්ඡාවලින් නිරන්තරයෙන් මතුවන

සාධකයකි. එහි දී දහම් පාසල් අධ්‍යාපය පිළිබඳ අනවබෝධය සහ අරමුණු සහගත බවකින් තොර ව දහම් පාසල් යැවීමට දෙමව්පියන් පෙලඹී ඇති බව පෙනේ. පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ධනාත්මක අදහසක් පැවතීමත් එනිසා ඉරුදින දහම් පාසල් මග අරවා හෝ අමතර පන්ති හෙවත් උපකාරක පන්ති (Extra Class) යාමට පෙලඹීමක් ළමයින්ගෙන් දැකිය හැකි ය. දහම් පාසල් පැමිණීමට අවශ්‍යතාවයක් ඇතත් ඒ සඳහා යොමු නොවන්නේ කිනම් හේතු සාධක නිසාදැයි සොයා බැලීම අත්‍යාවශ්‍ය සාධකයක් සේ පෙනේ. දහම් පාසල මගින් මනා සාරධර්ම අධ්‍යාපනයකට අඩිතාලම වැටී ඇතත් දිනෙන් දින ළමයින් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයෙන් දුරස්ථවන බවට ප්‍රධානාචාර්ය ස්වාමීන් වහන්සේලා පවා යම් කනස්සලු ස්වභාවයකින් අදහස් ප්‍රකාශ කරන අතර තත් කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන ගැටලුව ලෙස දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ සිසුන් දක්වන ආකල්ප මොනවා ද? යන්න විමසා බලන ලදී. සිසුන් දරනු ලබන ආකල්පයන් සඳහා බලපෑ සාධක මොනවා ද? යන්නත් ඔවුන් සතු ස්වයං යෝජනා මොනවා ද? යන්නත් පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන ගැටලුව සමග සමගාමී වෙමින් සාකච්ඡා කර ඇත.

පර්යේෂණ අරමුණු

දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ සිසුන් දක්වන ආකල්ප පිළිබඳ මනෝවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදු කරමින් ඒ පිළිබඳව පවතින ධනාත්මක සහ සෘණාත්මක ආකල්ප හඳුනාගැනීම මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ විය. එය වඩාත් විධිමත්ව අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා සුවිශේෂී අරමුණු ඔස්සේ ගොඩනගන ලදී.

1. සිසුන් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ දක්වන ආකල්ප හඳුනා ගැනීම.
2. සිසුන් දක්වන සෘණාත්මක ආකල්ප

සඳහා හේතු සාධක විමසා බැලීම.

3. දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ව ධනාත්මක ආකල්ප සංවර්ධනය සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම.

යථෝක්ත අරමුණු සාධනය කරගනු වස් මෙම පර්යේෂණය සිදු කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය ගුණාත්මක සහ ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රම දෙක ම හෙවත් මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිතයට ගනිමින් සිදු කෙරෙන අතර එහි දී ප්‍රමාණාත්මක දත්ත සහ ගුණාත්මක දත්ත වෙන් වෙන් වශයෙන් රැස් කර එම දත්ත විශ්ලේෂණය කරමින් එම දත්ත සසඳමින් අර්ථකථනය කිරීම ද සිදු කරන ලදී.

මෙම පර්යේෂණයෙහි නියැදිය ලෙස කොළඹ කලාපයට අයත් දහම් පාසල්වල සිසුන් 40ක් යොදාගත් අතර අහඹු නියැදිකරණය යටතේ නියැදියට අවශ්‍ය වන සිසුන් තෝරාගන්නා ලදී. මෙහි දී ශ්‍රේණි වශයෙන් දහම් පාසල්වල 8 ශ්‍රේණියේ සිට දහම් පාසල් අවසාන ශ්‍රේණිය දක්වා වූ සිසුන් පමණක් තෝරාගත් අතර කලාතුරකින් සහ නිතරම දහම් පාසල් පැමිණෙන සිසුන් ඇතුළත් වන සේ නියැදිය සකසන ලදී.

දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලියක් ලබා දුන් අතර සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ නිරීක්ෂණය වැනි ක්‍රමවේදයන් ද මේ සඳහා යොදාගත් අතර එම දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා Excel මෘදුකාංගය භාවිතයට ගන්නා ලදී. ඒ ඔස්සේ දත්ත විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයක් හරහා අර්ථකථනය කරන ලදී.

පර්යේෂණයේ වැදගත්කම

දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය සඳහා ළමයින්ගේ යොමුව වර්තමානයේ දී යම් පසුබෑමකට ලක් ව ඇති බවක් පෙන්නුම් කරන අතර දහම් පාසල සඳහා පැමිණීම පිළිබඳ

ගැටලුකාරී ස්වභාවයක් සහ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ මන්දගාමී බවක් පෙන්නුම් කරයි. ඒ සඳහා බලපෑ හේතු සාධක විමර්ශනය සඳහා මෙම පර්යේෂණය බෙහෙවින්ම වැදගත් වේ. දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක භාවය පිළිබඳ පසු විපරමක් සඳහා මෙම අධ්‍යයනය වැදගත්වන අතර එහි දී ශිෂ්‍යයා කේන්ද්‍ර කරගනිමින් ගුරුවරයා සහ උගන්වන දේ පිළිබඳ ව ද තත්ව පරීක්ෂාවකට එළඹිය හැකි වීම මෙම පර්යේෂණයේ ඇති තවත් සුවිශේෂීත්වයකි.

අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක භාවය විධිමත් අධ්‍යාපනයක පවතින වැදගත් ලක්ෂණයක් වන බැවින් දහම් පාසල් සිසුන් මගින් එ පිළිබඳ ඔවුන් දක්වන ආකල්ප සහ සාමාන්‍යමය ආකල්ප පවතින්නේ නම් එකී තත්වයන් සඳහා පසුබිම් වී ඇති හේතු සාධක විමර්ශනයට ද මෙම පර්යේෂණය වැදගත් වේ.

ශිෂ්‍යයා යනු අධ්‍යාපනයේ ඇති හර පද්ධතිය අනාගත ලොවට සම්ප්‍රේෂණය කරවිය හැකි විශේෂිත ම වූත් ඵලදායී වූත් කාර්යක්ෂම වූත් මාධ්‍යක් වන බැවින් ඒ සඳහා බාධා පිණිස පවතින ආකල්ප හඳුනා ගැනීම සඳහාත් එවන් ආකල්ප වෙනස් කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැකි යෝජනා පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීම සඳහාත් මෙම පර්යේෂණය වැදගත් වේ.

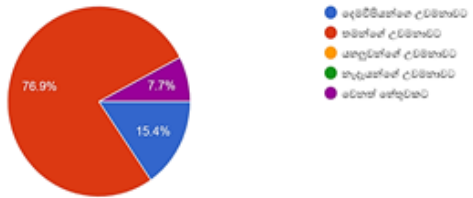
සාකච්ඡාව

මෙම අධ්‍යයනයේ දී පළමුව අවධානය යොමු වූයේ දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය සඳහා සිසුන් යොමු වූයේ කාගේ අවශ්‍යතාව මත ද යන්න විමසීම යි. යම් ක්‍රියාවලියකට ප්‍රවේශවීමේ දී ආකල්පයන්හි ස්වභාවය බෙහෙවින්ම වැදගත් වේ. එහි දී අධ්‍යාපනය වැදගත්ම ක්‍රියාවලියක් වන අතර අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාඥයන්ට අනුව ඉගෙනීම් රුචිකත්වය සඳහා ආකල්ප සෘජු බලපෑමක් කරයි. දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ළමයින් දක්වන ආකල්ප විමසීම

සඳහා තෝරාගත් සිසුන් 40න් සිසුන් 24 දෙනෙක් හෙවත් 76.9%ක ප්‍රතිශතයක් ම තමන්ගේ අවශ්‍යතාව මත දහම් පාසලට පැමිණෙන අතර සිසුන් 10 දෙනෙක් හෙවත් 15.4% ක ප්‍රතිශතයක් පමණක් පැමිණෙන්නේ දෙමව්පියන්ගේ අවශ්‍යතාව මත ය. එයිනුදු සිසුන් 6 දෙනෙක් හෙවත් 7.7%ක ප්‍රතිශතයක් වෙනත් හේතු සඳහා පැමිණෙන බව දක්වා ඇති අතර සම්මුඛ සාකච්ඡාවල දී අනාවරණය වූයේ අසල්වැසි ළමයින් යන බැවින් නොයා බැරිකමට තමනුත් යන බව යි.

රූප සටහන 1:

සිසුන් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයට යොමු වීම

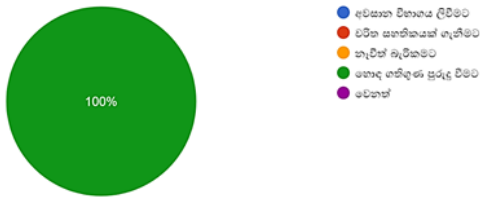

මූලාශ්‍රය: සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත පරිදි බොහෝ සිසුන් තම අවශ්‍යතාව මත දහම් පාසලට පැමිණෙන බව අනාවරණය වීම ධනාත්මක පැතිකඩක් ලෙස සඳහන් කළ හැකි අතර එසේ කිනම් හේතුවකට හෝ දහම් පාසලට පැමිණීමෙන් ද සිසුන් බලාපොරොත්තු වන සාධක විෂයෙහි ද පර්යේෂණයේ අවධානය යොමු විය. දෙමව්පියන් සේ ම සිසුන් තුළ ද අධ්‍යාපනය ලැබීමෙන් තමා බලාපොරොත්තු වන දේ පිළිබඳ ව පවතින ආකල්ප වැදගත් හෙයින් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයට යොමු වීමෙන් ද සිසුන් බලාපොරොත්තු වන දේ පිළිබඳ අවධානය යොමු විණි.

රූප සටහන 2:

සිසුන් දහම් පාසලට පැමිණීමේ අරමුණු

මූලාශ්‍රය: සමීක්ෂණ දත්ත

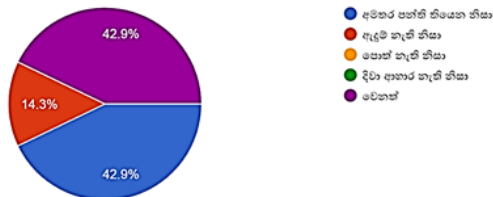
දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයෙහි වැදගත්කම සම්බන්ධයෙන් ශිෂ්‍යයාට ඇති අවබෝධය අතිශයත් ම වැදගත් ය. එකී අවබෝධය මනා දහම් අධ්‍යාපනයක් ලබා ගැනීම සඳහා ශිෂ්‍යයාට ස්වයං මෙහෙයවීමක් සිදුවීමක් නිරායාසයෙන් සිදු කරන නිසා ය. මෙහි දී සිසුන් 40 ම ප්‍රතිවාර දක්වා ඇති පරිදි යහපත් ගතිගුණ පුරුදුවීමට දහම් පාසලට පැමිණෙන බැව් දක්වා ඇත. ප්‍රශ්නාවලිය යොමු කිරීමේ දී දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ යාවත්කාලීන වූ තොරතුරු ද සැලකිල්ලට ගනිමින් සැකසූ අතර එහි දී දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය නගා සිටුවීමේ අරමුණින් ඉදිරිපත් කර ඇති යෝජනාවක් වන දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය ලැබීම අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයේ බුද්ධ ධර්ම ප්‍රශ්න පත්‍රයට ලකුණු එකතුවීමක් යන්න සැලකිල්ලට ගනිමින් යොමු වීම සිදු විය. එහෙත් බොහෝ සිසුන් එ පිළිබඳ කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොදක්වා තිබූ අතර ලකුණු ලබා ගැනීමටත් වඩා ආකල්ප සංවර්ධනය ම අරමුණු කරගෙන පැමිණීමක් දකින්නට ලැබුණි.

මෙම පර්යේෂණය සිදු කිරීමේ දී අනාවරණය වූ සුවිශේෂී කාරණා අතර දහම් පාසල් පැමිණීම සඳහා උවමනාව ඇතත් පැන නගින ඇතැම් ගැටලු ඔවුන්ගේ යොමුවීම වළකා ඇති බව විද්‍යමාන වීම පෙන්වාදිය හැකිය. පර්යේෂණ දත්ත අනුව සිසුන් බොහෝ පිරිසක් අමතර පන්ති යෙදීම හේතුවෙන් දහම් පාසල් නොපැමිණීම හෝ

විවේක කාලයේ දී දහම් පාසලින් බැහැර වීම වැනි සාධක ඉස්මතු විය. ඇතැම් සිසුන් නිල ඇඳුම් නොමැතිකම නිසා ද තවත් පිරිසක් වෙනත් හේතූන් නිසා ද නොපැමිණීම හෝ ඉඳ හිට පැමිණීමට පෙලඹෙන බව පෙනේ. මෙහි දක්වා ඇති වෙනත් හේතු ගණයට දහම් පාසල් යෑම අත්‍යාවශ්‍ය නො වන දෙයක් බවට දෙමව්පියන්, දහම් පාසල් නොයන මිතුරන් මතු කරනු ලබන සාධක ද සෙනසුරාදා දින අමතර පන්තිවලට සම්බන්ධ වීමටත් නිදහසේ සිටීමට ඇත්තේ ඉරිදා දිනයක් පමණක් වන නිසාත් වැනි සාධක අන්තර්ගත වන බව සම්මුඛ සාකච්ඡා මඟින් අනාවරණය විය. පහත දක්වා ඇත්තේ මෙකී සාධක පිළිබඳ විශ්ලේෂණය යි.

රූප සටහන 3:

සිසුන්ට දහම් පාසල් පැමිණීමට අවශ්‍යතාව ඇතත් නොපැමිණීමට හේතු

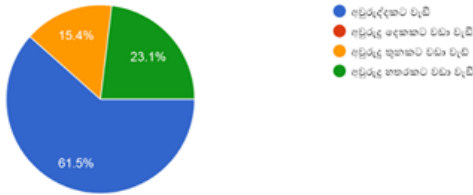

මූලාශ්‍රය: සමීක්ෂණ දත්ත

පර්යේෂණයේ දී ළමයින් පැමිණීමේ කාලය සහ ඒ අතර කාලය තුළ ලබාගත් දහම් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ව සැලකිලිමත් වූ අතර එය තක්සේරු කිරීම පිණිස අවම වශයෙන් දහම් පාසල් ශිෂ්‍ය ප්‍රතිඥාව හා දහම් පාසල් ගීතය මතකයෙන් කීමට හැකි ද යන්න විමසීමක් ප්‍රශ්නාවලිය සඳහා ඇතුළත් කරන ලදී.

රූප සටහන 4:

සිසුන් දහම් පාසලට පැමිණීමේ කාලය

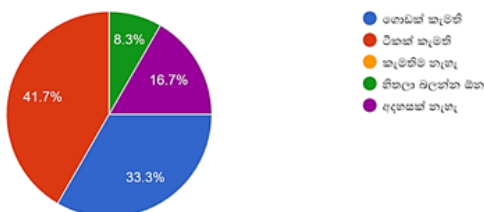
මූලාශ්‍රය: සමීක්ෂණ දත්ත

එහි දී තෝරාගත් සිසුන් 40න් වැඩි පිරිසක් දහම් පාසල් පැමිණීමට ආරම්භ කොට අවුරුද්දකටත් වැඩි කාලයක් ගත වූ අය වන නමුත් දහම් පාසල් ශිෂ්‍ය ප්‍රතිඥාව හෝ දහම් පාසල් ගීතය මතකයෙන් ඉදිරිපත් කළ හැකි එකදු සිසුවෙක් නොවීම සුබවාදී නොවන්නක් බව අනාවරණය විය. සම්මුඛ පරීක්ෂණ ඇසුරින් ලබාගත් දත්තවලට අනුව දහම් පාසල් ගීතය සහ ශිෂ්‍ය ප්‍රතිඥාව හඬපටයක් ඇසුරින් දැමීම, සිසුන් ලවා ඉදිරිපත් නො කිරීම, එම විශේෂාංගයන් සඳහා අවකාශයක් වෙන් නොකිරීම වැනි සාධක මතු විය.

මෙම පර්යේෂණයට අනුව සැලකිය හැකි මට්ටමක ළමයින් ප්‍රමාණයක් දහම් අධ්‍යාපනය ලැබීම සඳහා යොමුවන බැවින් දහම් පාසල් ගුරු භූමිකාව පිළිබඳ සිසුන් දක්වන ආකල්පය දැනගනු වස් ප්‍රශ්නාවලිය ඔස්සේ දහම් පාසල් ගුරුවරයෙකු වීමට ඇති රුචිකත්වය පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන ලදී.

රූප සටහන 5:

දහම් පාසල් ගුරුවරයෙකු වීම පිළිබඳ සිසුන්ගේ ආකල්ප

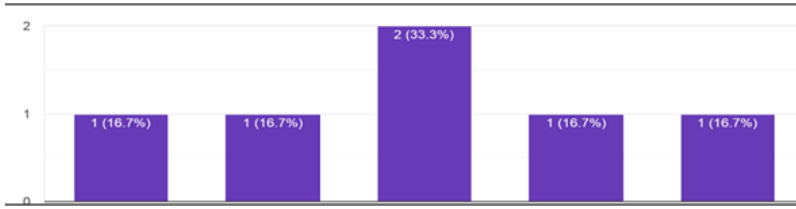
මූලාශ්‍රය: සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත දත්ත අනුව දහම් පාසල් ගුරුවරයෙකු වීම සඳහා සිසුන් තුළ ධනාත්මක ආකල්පයන් පවතිනු විද්‍යාමාන විය. එ පිළිබඳ අදහස් විමසීමේ දී තමන් ඉගෙනගත් දහම් පාසල යන හැඟීම, ආගමික පරිසරයට ඇති ළැදියාව, නායකත්ව කුසලතා සංවර්ධනය කරගැනීම, වරිත සංවර්ධනය වැනි අදහස් පදනම් වී ඇති බව අනාවරණය විය. එසේ ගුරුවරයෙකු නොවීමට අදහස් ඇති සිසුන් විමසීමේ දී මාසික වැටුපක් නොවීම, දීමනා අවම වීම, වෙනත් රැකියා අභිලාස, දෙමව්පියන්ගේ අකැමැත්ත වැනි හේතු සාධක මතු විය.

ඕනෑම ශිෂ්‍යයෙකුට තමා ඉගෙන ගන්නා පරිසරය සහ ක්‍රමවේදය පිළිබඳ නිදහස් ආකල්ප දැරිය හැකි අතර ඒ සඳහා අවස්ථාව ද හිමිවිය යුතු ය. ඒ සඳහා ඕනෑම අයෙකුට අයිතිවාසිකමක් ඇත. ඒ අනුව දහම් පරිසරය සහ ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදය පිළිබඳව විමසීමේ කාරණා ද සහිතව පළමු ව අවධානය යොමු වූයේ දහම් පාසල් තුළ දැකීමට අකැමැති දේ පිළිබඳ ය. එහි දී බොහෝ සිසුන්ගෙන් බුද්ධිමය සංවාදයක් ගොඩ නැගුණු බව විද්‍යාමාන වූයේ දහම් පාසලින් අයහපත් වර්ජයා රටා, අසමගිකම් සහ දහම් පාසල් නොපැමිණ සිටීම වැනි අදහස් මගිනි. මෙයට අමතරව පහත සඳහන් පරිදි දහම් පාසලෙහි පිරිසිදු භාවය, ගුරුවරුන්ගේ අවශ්‍යතාව වැනි විධිමත් යෝජනා ද සිසුන් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

රූප සටහන 6:
දහම් පාසල පිළිබඳ සිසුන්ගේ යෝජනා

සඳහා ද පෙරමුණ ගන්නා බවට සාකච්ඡා මඟින් අනාවරණ විය. ඒ අතර විවිධ පිංකම්

මූලාශ්‍රය: සමීක්ෂණ දත්ත

දහම් පාසල තුළ දී වැඩි රුචිකත්වයක් දක්වන මත පිළිබඳ විමසීමේ දී ද බොහෝ සිසුන් දරන ලද්දේ සමඟකම, උගන්වන රටාව, යහපත් වර්ගයා, උදැසන රැස්වීම, විවිධ පිංකම් පැවැත්වීම, ශ්‍රමදාන පැවැත්වීම වැනි ධනාත්මක ආකල්පයන් ය. ඒ අනුව සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කල බොහෝ සිසුන් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ධනාත්මක ආකල්පයන් දරන බව ප්‍රත්‍යක්ෂ වූ අතරම ආගමික පරසරයක යහපත් වර්ගයා රටා පැවතිය යුතුය යන ධනාත්මක ආකල්ප ද විද්‍යමාන විය.

සමාලෝචනය

සිසුන් කවරාකාරයකින් නමුත් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය වෙත යොමු වුව ද දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ සාමාන්‍යම ආකල්පයන් නොදැරීම සාධාරණ ය. එයට හේතුව නම් මෙම අධ්‍යයනය සඳහා පාලිත කණ්ඩායම් තෝරා ගන්නා ලද්දේ කොළඹ වැනි අතිශය සංකීර්ණ සේ ම විෂම වර්ගයා බහුල පොකුරු ගම්මාන ආශ්‍රිතව වන බැවින් පවතින දැඩි සමාජීය පීඩන දරා ගැනීමට සුදුසු පරිසරයක් ද නො වේ. මෙහිසා බොහෝ සිසුන් ආගමික පරිසරයක දහම් අධ්‍යාපනය ලැබීමට රුචිකත්වයක් දක්වනවා සේ ම තම ගෘහාශ්‍රිත ව නොමැති දැඩි මානසික නිදහසක් ද විඳිනු පෙනේ. තම සම වයස් මිතුරන් විවිධ අපවර්ගයාවන් සඳහා පෙලඹෙන අවස්ථාවන් හි දී දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයට යොමු වූ දරුවන් ඔවුන් එම වර්ගයාවන්වලින් මුදවා ගැනීම

සඳහා සම්බන්ධ කරවා ගැනීම, දහම් පාසල් අධ්‍යාපන වාරිකාවලට සහ දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයෙන් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ පිළිබඳ ව දැනුවත් කිරීම වැනි පියවර ක්‍රම විය. විශේෂ ම කාරණාව වනුයේ පවතින දැඩි ආර්ථික දුෂ්කරතාවලට එදා වේල සරිකර ගැනීමට නොහැකි හෙයින් දෙවෙලක් හෝ පියවා ගැනීමේ අවශ්‍යත්වය සිය දහම් පාසල වෙත යොමු කළ බවට ඇතැම් මව්පියන්ගේ සානුකම්පිත අදහස් මතු වීම යි. එහෙත් දහම් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ වඩාත් ධනාත්මක රුචිකත්වය ඇති කරනු වස් මනෝ විද්‍යාත්මක ක්‍රම වේදයක් වන ධනාත්මක උපස්ථම්භන (Positive Reinforcement) යොදා ගැනීමට හැකි ය. නිදසුනක් ලෙස ලස්සනම මල් වට්ටිය, හොඳ ම පැමිණීම, විනිතම ශිෂ්‍යයා, හොඳම විශේෂාංගය වැනි ක්‍රමවේද පෙන්වා දිය හැකි සේම දහම් පාසල යනු විෂයානු බද්ධ දැනුමෙන් ම පමණක් සිසුන් තුළ ආගම දහම, තුණුරුවන් පිළිබඳ පැහැදිලි ඇති කරවන තැනක් නොවිය යුතු ය. විශේෂිත අවස්ථා වන අලුත් අවුරුදු උත්සව, වෙසක්, පොසොන්, ඇසල උත්සව, කඨින පිංකම් සහ විවිධ ප්‍රසංග මඟින් දරුවන් ආනන්දයෙන් ප්‍රඥාවට මෙහෙයවිය හැකි අතර එවන් වූ ප්‍රායෝගික දැනුමෙන් ද දහම් පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ වැඩි රුචිකත්වයක් දරුවන් තුළ ඇති කරවිය හැකි ය.

මූලාශ්‍රය

අතුකෝරාල, ඩී.ආර්, (2015) මුල් ළමා වියේ දරුවන්ට ඉගැන්වීමේ නව ක්‍රම, බොරැල්ල, ශික්ෂා මන්දිර ප්‍රකාශන.

අබේපාල, ආර්, (2011) *අධ්‍යාපන මාර්ගෝපදේශය හා උපදේශනය*, කොට්ටාව, සාර ප්‍රකාශන.

නිශ්ශංක, එච්.එස්.එස්, (2004) *බෞද්ධ මනෝ විකිත්සාව*, කොළඹ 11, සීමාසහිත ඇම්.ඩී ගුණසේන සහ සමාගම.

බාලසූරිය, එස්. ඒ, (2019) *සාරධර්ම අධ්‍යාපනය*, කොට්ටාව, සාර ප්‍රකාශන.

A. A. Candeias, N. Rebelo, M. Oliveria and P. Mendes, (2010) "Pupils' attitudes and motivation toward learning and school – study of exploratory models on the effects of socio-demographics, personal attributes and school characteristics," Research Gate, Vol. 1, No. 1, pp. 1-18.

All Ceylon Buddhist Congress, (1990-2011) *Annual General Meeting Reports of All Ceylon Buddhist Congress*. Colombo, ACBC.

All Ceylon Buddhist Congress, (2011) *Reflections on the Progress of All Ceylon Buddhist Congress* Colombo, ACBC.

A. R. Ifeoma, (2016) "Assessment of students' attitude and perception of teaching practice: the case of undergraduates of Delta State University, Abraka," World Journal of Education, Vol. 6, No. 2, pp. 82-91.

D. Blazar and M. A Kraft, (2017) "Teacher and teaching effects on students' attitudes and behaviors," Sage Journals, Vol. 39, No. 1, pp. 146-170.

中斯两国泡茶艺术的发展及其文化价值

[Evolution and Cultural Value of Brewing Art of Tea in China and Sri Lanka]

Theripaha Upananda¹

Abstract

Tea drinking is a popular art all over the world. China and Sri Lanka are two leading tea-producing countries. Historically, China is considered the homeland of tea. Tea comes to Sri Lanka as an effect of colonization. China has a native heritage and Sri Lanka has a western influence on tea. In the process of learning and teaching Chinese as a foreign language, the topic of tea art can be considered culturally and linguistically very important. Linguists recognize cultural competence as a crucial factor. Cultural proficiency as an additional unit of language measurement has received the attention of scholars,

so tea art can be identified as a separate subject area in language teaching. This study explores the development of the art of tea brewing, both in China and Sri Lanka, as a cultural heritage and its cultural value. Primary and secondary data related to the research are collected under qualitative research methodology. In this study, the beginning and development of the art of tea brewing in the two countries, transmission, current status, cultural value, linguistic value, differences in cultural and linguistic values, conclusions, etc. are discussed. This study concludes and highlights that the tea art of the two countries is a sign of linguistic and cultural development.

Keywords: Art, Chinese and Sri Lankan Tea, Cultural ability, Tea drinking customs, Tea culture terms

1. Visiting Instructor (Chinese Language), Department of Languages and Cultural Studies, Bhiksu University of Sri Lanka

E-mail: theupananda@busl.ac.lk <http://orcid.org/0009-0005-1760-3195>

Received: 12 Feb. 2024, Accepted revised version: 20 June 2024.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share A like 4.0 International License.

摘要

饮茶是世界各地流行的艺术。中国和斯里兰卡是两个主要的产茶国。从历史上看，中国被认为是茶的故乡。茶叶传入斯里兰卡是殖民统治的结果。中国对茶有本土传统，斯里兰卡则受西方影响。在对外汉语的学习和教学过程中，茶艺这一话题在文化和语言上可以说是非常重要的。语言学家认为文化能力是一个关键因素。文化水平作为语言测量的附加单位受到了学者的关注，因此茶艺可以被确定为语言教学中的一个单独的学科领域。本研究探讨了中国和斯里兰卡的泡茶艺术作为文化遗产的发展及其文化价值。与研究相关的主要和次要数据是使用定性研究方法收集的。本研究阐述了两国泡茶艺术的起源和发展、传播、现状、文化价值、语言价值、文化和语言价值的差异、结论等进行了讨论。本研究的结论并强调，两国的茶艺是语言和文化发展的标志。

关键词：中国与斯里兰卡茶叶， 饮茶习俗， 艺术、文化能力、茶文化词语

引言

茶文化是茶的种植、生产和饮用的过程。在一些国家，茶艺术是与传统文化体系有机结合的文化体系。社会价值观和行为规范融入文化体系。

茶是当今世界流行的消费工具。茶艺作为一种遗产与人类文化如此接近。世界上有几个主要产茶国，各国的生产、消费和茶叶口味各不相同。这些国家有许多与饮茶相关的仪式。与这些仪式相关的词汇滋养

了每个国家的语言。本研究探讨了中国和斯里兰卡茶的历史、生产、消费、习俗、词汇和相关用法。

研究问题

研究问题是茶的生产 and 加工如何成为人类文化的遗产，茶是如何在中国和斯里兰卡起源和传播的，中国和斯里兰卡使用什么类型的茶？它们的品质如何，中国和斯里兰卡的饮茶习俗是怎样的？两国饮茶习俗有何差异，茶艺作为文化领域的语言贡献是什么等等。

研究目的

本研究的目的是确定饮茶艺术作为两国重要的文化领域，并比较探讨其文化和语言价值，为对外汉语教学提供文化理解。

文献综述

在回顾与本研究相关的文献时，孙舒悦的文章《茶历史文化的传承与发展策略探究》（1994）分析和描述了中国茶文化的历史和发展。虽然这篇文章可以说是研究相关理论问题的一个非常重要的资料来源，但应该指出的是，这项研究并不是仅仅基于这些问题，而是引出了一个新的方向。

刘颖和刘艳的文章《中西茶文化差异及茶叶英语翻译技巧》（1994）提出了有关中西茶文化历史，中西饮茶习惯差异和茶文化翻译中出现的问题与翻译技巧。这项研究预计将重点关注斯里兰卡和中国的茶文化及其语言背景。盖圣的文章《茶文化的哲学思想和时代价值》（1999）探讨了中国茶文化以及与之相关的宗教和哲学思想。此来源仅有助于研究人员探索中国茶文化

的背景。

值得注意的是，大多数茶文化研究都是基于提高历史、新旧趋势来知识。除了分别研究中国和斯里兰卡的茶艺术外，本研究还希望通过比较事实分析的对比研究，为研究人员提供茶定量专业文化知识。研究资料显示，斯里兰卡和中国的茶学之间缺乏比较和语言研究。本研究希望填补这一研究空白。本研究作为一项独立研究提出。

研究方法

该研究是在定性研究方法下进行的。根据定性研究方法，从与汉语、僧伽罗语和语言学学科领域相关的一手和二手来源收集数据。书面来源和互联网已被用来收集二手数据。主要数据是通过讨论和直接观察收集的。

在斯里兰卡和中国的茶文化研究中，使用了分析方法，包括研究工具和测量，例如对第一手和第二手文献的数据检查，网络和不成文信息的观察、与学者的讨论、学者的观点以及自己的经历。这样，得到的数据就按照主题和子主题依次进行检查。然后，对数据进行编码、汇总和分类，并用于内容分析方法下的研究。因此，研究计划涵盖数据收集、数据分析、解释和报告部分。

理论背景

本研究与应用语言学相关。应用语言学分析了文化能力在第二语言教学中的重要性。因此，应用语言学中的文化概念教学被视为本研究的理论框架。

讨论

语言教学过程中对文化能力的需求

与第一语言教学不同，第二语言或外语教学需要将语言作为一个整体进行学习。第二语言教学和学习是一个更为复杂的过程。考虑到这些事实，从 20 世纪 90 年代开始，人们采取了一些措施来创造教学方法的新趋势。新的方法和策略在整个二十世纪层出不穷。其中外语或第二语言教学和学习方法最为突出。有些方法很流行，有些方法与流行方法混合并保留至今。听、说、读、写是衡量所有这些教学策略技能的主要因素。

在第二语言或外语教学方法中，交际语言教学、直接法、视听法等只注重言语的方法受到应用语言学家的批评，而语法翻译法等只注重写作的方法则表现出疲软的迹象。同时，基于任务的语言学习、折衷方法等方法也受到应用语言学家的推崇。这是因为他们能够成就四种技能。除了能够传授文化之外还有一个原因。因此，将文化能力纳入语言教学过程受到应用语言学家的关注。同时，Fleming 和 Mills 于 1992 年提出的 VARK 模型比较特殊。该模型的文化能力受到了特别关注。

- i. 第二语言或外语教学
- ii. 目标群体
- iii. 四种语言技能：听、说、读、写
- iv. 文化意识
- v. 目标文化
- vi. 自己的文化

vii. 跨文化沟通技巧

viii. 融合文化、社会和生活方式

此外，欧洲共同参考框架中要考虑的一些问题应由文化能力吸收。“我们随时都可以遇到子谦的语言现象。如遇到他人称赞时，我们往往谦虚地说“过奖了”，“您夸奖了”，“不敢当”，“不行不行”，“哪里哪里”，“还要努力”“大家的功劳”，“大家做的都很好”等等。”（大群，2008：58）语言学习中获得的四种技能是一种内功。文化能力是一种外在能力。了解语言的社会因素非常重要，因为没有文化就无法确定语言的含义。

文化能力在汉语教学过程中的重要性

一些中国研究资料指出，教师掌握两种语言之间的文化教学知识是对外汉语教学的积极途径。李红在《试论对外汉语教学中的跨文化交际意识》书中指出外语教学以跨文化交际为基础。他说，这是因为每一位教授对外汉语的老师都面临着来自世界各地、与中国文化不同的学生群体。

“要重视教师的跨文化交际能力，首先必须培养对外汉语教师的跨文化的交际能力，只有让他们获得这种能力，才能成功的组织教学，有效地给学生传授这种能力。”（黄炎，2009：74）“要注意教师的教学策略，在文化导人的教学过程中，教师应具有正确的态度，冷静客观，实事求是。”（黄炎，2009：74）

词语的意义是由说话的群体相互赋予的，而不是通过自然或先天的力

量或其他方式获得的。研究中国文化是学习汉语的一个非常重要的因素，就像任何其他语言一样。基于上述事实，茶艺被作为与中国和斯里兰卡相关的重要文化方面进行研究。

茶历史文化的形成

“中国茶文化的起源可以追溯到公元前三千年左右。根据历史文献和考古发现，茶的起源地主要位于中国的云南、四川、贵州等地区。据传说，中国的茶叶起源于神农氏，他是中国古代传说中的农业始祖和草药学家。”（刘颖和刘艳，1998：155）

“茶与佛教的结合，带动了茶的推广和茶道的发展。宋元时期茶文化进一步发展，茶具、茶艺、茶道兴起。然后在明代，茶文化传播到清朝（1644-1912），中国茶文化达到顶峰。清代，茶艺表演和茶具制作技艺成为中国茶文化的重要组成部分。”（刘颖和刘艳，1998：155）关于中国饮茶何时开始，人们说法不一，西汉古时候就有饮茶的记载，最早的饮茶阶段是在西汉之前。“在一段时期后，随着佛教与道教的兴起，饮茶逐渐与佛教、道教相联系。”（舒悦，2021：285）

“晋南北朝时期，茶文化逐渐萌芽。随着文人墨客饮茶，各种与茶有关的诗词歌赋逐渐问世，茶突破了正常的“食物地位”，进入了文化圈，发挥着精神和社会作用。”（舒悦，2021：285）“在道家眼中，茶是协助他们炼取“内丹”，轻身换骨并修成长生不老之身的最佳方法。而在佛家眼中，茶是禅定入静的重要职务，。。。”（舒悦，2021：285）

宋代，旧中国的茶业和文化得到了长足的发展。文人中成立了专业品茶会，其中包括唐社和佛教千人会的官员。宋太宗在赵匡胤宫举办了一场专门的茶道。设立了茶馆，宫中所用的茶也分了等级。茶仪变成礼制。“在下层社会斗茶风气，采茶、制茶与泡茶产生巨大变化，茶文化兴盛于这一时期。从元代开始，中国传统茶文化逐渐进入苦涩阶段。宋代人民扩展了茶文化具有的社会层面以及文化形式。茶事非常兴盛。”（舒悦，2021：285）

茶的历史和文化与许多因素有关。“只有存在历史，才会出现文化，例如，中国西晋时期开始创作茶诗，截止到现在已经有3500多首，茶诗涉及到的题材囊括采茶、造茶、茶具以等各个方面。茶历史文化发展和茶叶产业存在一定联系。”（舒悦，2021：284）中国传统茶文化始于晋代，盛于唐宋。“蒋庆庆将中国茶文化的发展分为三个主要阶段，第一阶段是南北朝之前，第二阶段是唐宋时期，第三阶段是唐宋之后。第一阶段是明清以后茶文化的初级阶段。第二阶段是中国茶文化的鼎盛时期。”（舒悦，2021：285）根据对《茶经》这一书的翻阅，王维恒将中国茶文化的历史发展分为五个时期：萌芽期、形成期、繁荣期、普及期和发展期。唐代可以说是茶历史文化的形成时期。唐代是中国茶业发展的高峰之一。“唐宋合并时期，属于中国茶文化的鼎盛时期。这主要是由于产销规模、茶叶种植类型和内容丰富程度的变化。”（舒悦，2021：285）唐代茶文化的鼎盛时期与茶的传播和消费密切相关，佛教的兴盛和诗风的传播对茶文化起到了推动作用。清朝时期，茶文

化由盛而衰，茶叶出口失控，这一时期可以称为衰落时期。新中国成立后，中国茶业逐渐发展，进入改革阶段，因而被列为文艺复兴时期。

中国的茶叶历史比斯里兰卡或任何其他国家都悠久。茶的故事始于中国。据传说，公元前2737年，中国皇帝神农氏坐在一棵树下，而他的仆人正在煮水，这时树上的一些叶子被吹进了水中。神农是一位著名的草药师，他决定尝试一下他的仆人无意中配制的汤剂。

“中国在很早时期就存有种茶与产茶的详细记录，通过对《茶经》一书的了解，能够认识到在神农尝百草开始中国就已经存在和茶有关的具体应用。在古代先秦时期，巴蜀地区就具有丰富且成熟的茶叶种植历史以及种植经验。在茶的早期，它被用于祭祀目的或药用目的。”（舒悦，2021：284）从其目的来看，茶只是当时达官贵人日常生活中不可分割的一部分。饮茶、品茶的习俗存在于古代文人、道士的日常生活中。“饮茶的习俗逐渐在社会上流传。饮茶逐渐从早期贵族的生活习惯发展成为平民百姓的生活方式。在古代唐朝后，饮茶被广泛运用在社会大众的日常生活中。”（舒悦，2021：284）茶的栽培方法、加工过程中茶叶的不同品种、茶产区独特的文化、反映茶栽培的音乐、舞蹈艺术以及各种演绎，孕育了茶艺术。茶道逐渐成熟后，茶文化体系中还包含了良好的社会道德和价值规范。

“葡萄牙是第一个引进茶叶的西方国家。16世纪初，葡萄牙探险家和水手通过对亚洲的探索，从中国、日本等地带回了茶叶。茶叶被葡萄牙引入欧洲，最初在贵族和富商中间流行起来。此后，荷兰、英国、法国等国也加入亚洲贸易，开始从中国进口茶叶，茶叶的传入逐渐波及整个欧洲地区。17世纪，英国东印度公司成立，将茶种和茶树带到印度进行种植并获得成功，开始大规模从中国和印度进口茶叶，茶叶成为英国的主要进口商品之一，随后在英国社会中普及开来。茶在西方国家的普及也与殖民扩张和贸易活动有关。在印度、斯里兰卡等殖民地区，茶叶种植成为重要的经济活动，茶成为人们的日常饮品。18、19世纪期间，茶文化逐渐发展成为殖民主义和英国的象征。英国茶文化的兴起已成为世界重要的社会事件。随着时间的推移，茶文化传播到其他西方国家。法国、德国、俄罗斯等国都建立了自己的茶文化。20世纪以来，随着全球化的发展和文化交流的加强，西方茶文化不断丰富。”（刘颖和刘艳，1998：155）

目前，茶

“在全球化经济的背景下，随着东西方文化之间茶历史文化的交流，茶逐渐变得外化。茶逐渐走向国门，进入世界各地，”（舒悦，2021：284）构建了与传统茶历史文化根本不同的其他茶文化体系，如英国茶文化、德国茶文化等。不同国家的茶文化由于背景和基本氛围的不同，差异越来越明显。如今，茶是继水之后世界上最

受欢迎的饮料。我们自豪地继承了世界各地数百年的茶传统。茶文化基于茶的制作和消费方式、人们与茶的互动方式以及饮茶的美学。茶在一些国家发挥着重要作用。茶通常在社交场合饮用，许多文化都为这些活动创造了正式的仪式。茶已成为人类社会非常流行的文化元素。尽管不同国家的茶服务和相关仪式有所不同，但似乎对茶有一种共同的感觉。现代茶研究专家运用科学技术对常见茶进行广泛研究，从真实的角度解释茶的复杂性。

中国和斯里兰卡茶文化

茶逐渐与中国和斯里兰卡传统文化有机融合，构建了具有独立文化意义和文化价值的茶文化体系。中国和斯里兰卡可以被认定为茶叶生产国和消费国。在两国谈论茶时，有必要解释茶的种类、泡茶的方法、茶礼等。这两个国家对茶的研究就是说明茶是一门艺术的例子。中国茶历史文化的发展在各个方面都呈现出辩证关系，茶艺术是斯里兰卡殖民时期的遗产。然而，今天茶艺被认为是两国历史和文化的遗产。

中国茶文化

新中国成立以来，1949年中国茶叶年产量达7500吨，1998年增至60万吨以上。“1982年，在中国杭州地区成立了首个将弘扬与宣传茶文化作为宗旨的社会团体，称之为茶人之家。1983年，湖北陆羽茶文化研究会成立。随着茶文化的繁荣和发展，全国的茶店数量不断增加，世界各国参与的国际茶文化大会正在举办。”（舒悦，2021：285）中国有福建岩茶节、云南普洱茶节等著名茶节。由此，中国现代茶文化才得以不断发展。面对现代多元文

化，中国茶文化的发展与传承面临巨大压力。如今，“随着茶叶种植和生产技术的进步，茶叶品种和品质不断丰富和提高。中国茶文化也得到了全世界的推广和传播，成为世界上最受认可和喜爱的文化之一。总之，中国茶文化源远流长，茶文化经过漫长的发展过程，已深深融入人们的生活和精神世界，成为中国传统文化的重要组成部分。”（刘颖和刘艳，1998：155）

饮茶的习俗在中国有着悠久的历史，中国茶的泡制方法也继承自中国古代。茶深深地融入了中国的历史和文化，与柴、米、油、盐、酱、醋一起被视为中国人生活的七大必需品之一。八个地区的生产和销售覆盖全中国。茶文化随着产销的不断扩大而逐渐发展和广泛传播。

“茶在中国有几千年的历史，是中国最常见的饮料。最早的时候，茶只是被当作一种药，而不是饮料。后来，随着人们对差的认识的加深，慢慢开始把它当作解渴的饮料，这才慢慢有了中国茶文化。在中国，喝茶是一种十分普遍的生活习惯。对很多中国人来说，喝茶已成为他们生活中不可缺少的一部分。但是有的饮料虽然名字叫“茶”，却并不是真正的茶。比如广东省的人爱喝的“凉茶”，它的味道稍微有点儿苦，其实是一种用中药做成的饮料。”¹

中国茶可分为六大类：白茶、绿茶、黄茶、乌龙茶、红茶和后发酵茶。其他人则添加了香茶和压缩茶的类别。所有这些都来自茶树植物的品种。大多数中国茶都是在中国

种植和消费的。它在世界各地的中餐馆和杂货店都很常见。绿茶是中国最常见的茶类。

风俗礼仪

在中国的一些地方，在餐馆里，顾客在餐桌上洗碗是很常见的。在中餐馆，通常用茶代替水。当作为日常饮料饮用时，中国人倾向于使用特殊的个人茶瓶，将茶叶装满水几个小时并不断地啜饮。这种方法在中国人的日常生活中很常见，包括全天重复使用相同的茶叶。

地区	类型
杭州，浙江	绿茶
苏州，江苏	绿茶
黄山，安徽	绿茶
金寨，六安，安徽	绿茶
安溪，泉州，福建	乌龙茶
武夷山，福建	乌龙茶
岳阳，湖南	黄茶
祁门，黄山，安徽	红茶
普洱市，云南	后发酵茶或“黑”茶
福鼎，宁德，福建	白茶

斯里兰卡茶文化

斯里兰卡于 1867 年开始种植茶叶，以补贴英国对茶叶的需求。当时，这个国家被称为锡兰，因此锡兰茶的名字久久流传。他们传统上使用阿萨姆邦茶树生产红茶，类似于印度南部的茶。锡兰茶是斯里兰卡生

1. 姜 丽萍，刘畅，鲁江. 标准教程. 北京：北京语言大学出版社，2015，36.

产的茶叶品牌，是描述该地区茶叶的历史术语。锡兰茶不仅被描述为地理描述，而且被视为斯里兰卡文化遗产和身份。斯里兰卡茶叶委员会是斯里兰卡茶狮标志的合法所有者。2019年，斯里兰卡是世界第四大茶叶生产国和第三大茶叶出口国。截至2016年，狮子标志已在98个国家注册。锡兰茶面临着不断增加的生产成本，主要是由于工资、燃料价格和公用事业成本。

- i. **Kandy:** 最古老的地区和浓郁的茶而闻名
- ii. **Nuwara Eliya:** 这里海拔4000-6000英尺，海拔较高，崎岖山峦，细腻芬芳茶叶。
- iii. **Uda Pussellawa:** 潮湿且多雾的地区雨量较多，茶叶通常深色，香气和味道浓郁。
- iv. **Uva:** 这里海拔2000-4000英尺，海拔较高，崎岖山峦，常有干燥风和季风、口感醇厚、顺滑的茶。
- v. **Dimbula:** 丁布拉海拔2000以下，几乎终年湿润，雾气缭绕。产区的金茶素有清爽、醇厚。
- vi. **Sabaragamuwa:** 地区肥沃的山谷孕育出带有一丝甜焦糖味道的茶。
- vii. **Ruhuna:** 鲁哈纳位于斯里兰卡南部省份，出产风味、独特的茶叶。这茶很浓。

如何制作锡兰茶、斯里兰卡风格的茶

此茶饮用时多用奶一起糖、生姜一起糖，也有不加糖的。喝茶加粗糖

也很受欢迎。同时，人们也偏爱印度马萨拉茶。当一个人回到家的時候，当休息的时候，当困倦的时候，喝茶是为了解渴和友善。

中国和斯里兰卡茶文化的词汇和相关用法。

考虑到茶文化和相关词汇，它可以被视为社会语言学范畴内的一类学科。与茶文化相关的词汇。“在茶文化的发展过程中，出现了许多与茶有关的术语。不同的历史文化塑造了不同的茶术语。”（刘颖和刘艳，1998：156）体现了中国和斯里兰卡茶文化的差异。“这些翻译词汇能够帮助人们更好地理解 and 选择茶叶。因此，在茶翻译的中涉及多方面的翻译需求，体现了茶翻译的广泛性。”（刘颖和刘艳，1998：156）

中文 - 僧伽罗语

茶- *Te: / ple:n ti:* (加糖) / *kahatə, te:* (无糖)

奶茶- *kiri te: / ti:*

姜茶- *igūru te:*

黑茶/红茶- *ratu te: / te:*

绿茶- *gri:n ti:/ kolə te:*

白茶- *sudu te:*

茶叶- *te:*

茶类- *te: wargə*

茶壶- *te: poccijə, te: Jo:gguwə*

茶的艺术- *te: kala:wə*

茶杯- *te: ko:ppəjə*

茶盘- te: bande:sijə
 乌龙茶- wu: long te:
 高品质的茶叶- usas tatvəye: te:
 一级茶叶- paləmu śre:ŋije: te:
 茶艺表演- te: prədarśənəjə
 诗词歌赋 - kavi saha gi:tə
 茶韵- te: ridməjə
 茶道 - te: utsəvəjə
 茶清香- te: suvəðə
 醇厚- sinidū
 爽口 - rasəvat
 滤茶器- Te: goŋtə, te: perənəjə
 茶器- Te: kattələjə
 珍珠奶茶bubulu te:
 芒果绿茶ambə gri:n(kolə pa:tə) te:
 黑糖珍珠奶茶dubūru si:ni bubulu
 kiri te:

在茶文化中，与茶有关的词语不仅体现了物质层面，也体现了精神层面。文化内容与语言是一致的，可能有几个词代表相同的含义，或者一个词在一种语言中代表特定含义，在另一种语言中可能没有特定含义。茶叶品质、等级的差异，茶精神层面的差异，与茶相关的活动、茶的品质、口味、特征的差异，导致了与茶相关的词语的分布，这些特征体现了翻译的广度。

语言中词汇的使用

通过茶文化而普遍使用的专业词汇

在两国的各种社会场合中都有使用。其中包括会友、拜访客人、休息、学习、放松等社交场合。从社会实践中可以看出，茶文化已经成为百姓生活中不可或缺的一部分。

i.

A: 你要不要喝点什么？

B: 我要喝点红茶。请给我一杯茶。

A: 要加奶吗？

B: 还可以。

A: obatə bonnə awaśjə monəwadə ?

B: matə ple:nti ko:ppəjak denna.

A: kiri da:nnə o:nədə?

B: hari kamak næ:.

ii.

A: 你好！

B: 可以推荐一下有什么好喝的吗？

A: 如果你喜欢奶茶的话可以点珍珠奶茶，喜欢水果茶的话可以点芒果绿茶。

B: 我要一杯大杯的黑糖珍珠奶茶。

A: a:jubo:wan!

B: bonnə hoðə dejak oja:tə nirde:sə kərannə puluwandə ?

A: oja: kiri te:wələtə kəmətinam, oja:tə bubulu te: ənəwum kərannə puluwan.

oja: kæmæti palæturu te:wələtə
nam, oja:tə ambõ gri:n te: ænəwum
kərannə puluwan.

B: matə dubūru si:ni bubulu kiri te:
loku ko:ppəjak awasəjaji.

iii.

A: 可以把红茶换成奶茶吗?

B: 可以, 要加什么配料吗?

A: 加糖。

B: 几分糖? 全糖, 半糖, 微糖还
是无糖?

A: 加一分糖, 甜度和我一样甜,
全糖。

B: 冰块正常吗?

A: 热的。

B: 甜度要调整吗?

A: 是的。

A: ratu te: kiri te: wenuwətə a:de:šə
kərannə puluwandə?

B: puluwan, ekətu kərannə o:nə
amudrawjə monəwadə?

A: si:ni ekətu kərannə.

B: si:ni koccərədə? wædʒi si:ni, tikak
si:ni, aɖu si:ni, ehemə nættam si:ni
nətuwədə?

A: si:ni tʃikak ekətu kərannə, mamə
taram mihiri wennə, wædʒi si:ni.

B: ajis kætə sa:ma:njə prəma:nendə?

A: rasnetə

B: si:ni da:nnə o:nədə?

A: Owu, da:nnə o:nə.

中国和斯里兰卡饮茶习惯的差异

“在中国, 茶通常以热水冲泡的方式饮用, 热茶是常见的选择。茶被认为是热饮。 在中国茶文化中, 泡茶往往是一个细致的过程, 注重茶叶的品质和风味。中国人常常会花费时间来泡制茶叶, 进行多次冲泡。”(刘颖和刘艳, 1998: 155) 热茶在斯里兰卡很常见。在斯里兰卡泡茶通常简单快捷。在中国和斯里兰卡, 喝茶是一种日常习惯, 人们不分早上、下午、晚上都喜欢喝茶。中国人习惯饭前或饭后喝茶。 但在斯里兰卡, 茶并不与食物联系在一起。在这两个国家, 喝茶往往与社交和人际交流密切相关。在这两个国家, 茶被认为是一种友好而热情的待客方式, 人们经常受到亲友的邀请。 或者邀请客人一起喝茶。

在斯里兰卡, 喝茶通常与下午茶和社交聚会等特殊场合有关。 茶也被用作社交活动的一部分, 例如下午茶或与朋友喝茶。在茶的搭配方面, 在中国和斯里兰卡的茶文化中, 茶经常与糕点、小吃和其他茶搭配。 小吃通常与茶一起供应。斯里兰卡茶通常与糕点、三明治和饼干等甜味或咸味食物搭配。 在斯里兰卡下午茶文化中, 食物和选择更加多样化。这些差异反映了中国和斯里兰卡不同的饮茶文化和生活方式。

中国与斯里兰卡茶艺的异同

根据以上研究, 可以得出一些关于斯里兰卡和中国茶艺的相同点和不

同点的结论。

- i. 两国都重视茶叶。
- ii. 在这两个国家，茶都已发展成为一门独立的艺术。
- iii. 从质上看，两国人民对茶的看法是相似的，有相同目的。
- iv. 用法和格式上有差异。
- v. 斯里兰卡对红茶和绿茶有需求，中国也包括那两个使用多个品种。
- vi. 这两种语言的词汇是由一组与茶文化相关的词汇滋养的。
- vii. 斯里兰卡的茶文化是西方遗产，并形成了自己的特色。
- viii. 中国茶文化是自己的遗产。
- ix. 中国茶文化比斯里兰卡茶文化更为广泛，有丰富的节日、歌曲、诗歌、成语等文学内容。

基于这些事实，可以认为，泡茶艺术在文化和语言上长期以来独立培育了两国的语言和文化。

结论

除了四种技能之外，文化能力是第二语言或外语教学过程的一个关键方面。在考察文化时，我们发现各种词语是从文化进入语言的。在当今的人类文化中，茶艺似乎已经被一种文化认同所孕育。它因国家和语言而异。斯里兰卡和中国就是两个这样的国家。对比考察两国茶文化，在仪式和思想上既有相同点，也有不同点。这项研究强调两国的

茶艺是语言和文化发展的标志。

参考文献

- 袁新. (2003). 跨文化交际与对外汉语教学. 云南师范大学学报, 5-8.
- 江平, 段慧. (2016)' 九华佛茶历史传承与创新研究. 茶业通报, 156-158.
- 杨春玲. (2016)' 茶文化在中国国画艺术中的体现与传承. 福建茶叶, 400-401.
- 邹萧, 王捷才. (2019)' 李建斌, 陈志方. 崖婆咀茶历史文化调研初报及发展思路建议. 广东茶业, 16-18.
- 李方. (2016)' 潮汕工夫茶茶具设计历史文化研究. 福建茶叶, 125-126.
- 王静. (2016)' 茶文化与茶历史在学生思想教育中的关联效应. 福建茶叶, 379-380.
- 张昕. (2023). 基于中西茶文化差异背景的茶叶翻译技巧与方法分析. 福建茶叶, 124-126.
- 周保群. (2022). 文化视域浅析茶叶英语翻译技巧. 福建茶叶, 171-173.
- 梅海瑶. (2022). 浅析中西茶文化差异视角下的跨文化冲突. 今古文创, 111-113.
- 邓娟. (2022). 茶文化对外传播中英语翻译策略研究. 福建茶叶, 188-190.
- 谭云芳. (2021). 茶文化的英语翻译技巧探讨. 福建茶叶, 191-192.
- 朱惠阳. (2020). 中西茶文化差异背景下的茶叶翻译技巧与方法研究. 福建茶叶, 155-157.
- 马艳. (2018). 从中西茶文化差异探究茶叶翻译技巧与方法. 福建茶叶, 262-265.
- 孙舒悦. (1994). 茶历史文化的传承与发展策略探究. 学术专业人文茶趣, 284-285.
- 刘颖和刘艳. (1994). 中西茶文化差异及茶叶英语翻译技巧. 思考探索, 155-157.

- 盖圣. (1999). 茶文化的哲学思想和时代价值. 三茶统筹, 1-3.
- 高剑华. 对外汉语教学中的跨文化意识. 教育科学, 2007 年 10 月第 23 卷, 第 5 期.
- 寄州, 杨., (ed.). (2006). 汉语教程-第二册上. 北京: 北京语言大学出版社.
- 寄州, 杨., (ed.). (2006). 汉语教程-第二册下. 北京: 北京语言大学出版社.
- 婧, 张., (ed.). (2008). 语法精讲精练. 北京: 北京外文出版社.
- 兰萍, 曹., (ed.). (2008). 现代汉语词典第五版. 北京: 商务印书馆.
- 李红. 试论对外汉语教学中的跨文化交际意识. 陕西师范大学学报(哲学社会科学版), 1998, 6 月, 第 27 卷增刊.
- 丽萍, 姜' (2023). 标准教程五下' 北京: 北京语言大学出版社.
- 文飞, 胡' (2019). 基于用户视角的汉英词典里论与应用研究' 北京: 科学出版社.
- 文飞, 胡' (2023). 基于语料库的汉英词典儒学词研究' 北京: 商务印书馆.
- 晓群, 俞., (ed.). (1979). 现代汉语八百词. 辽宁: 辽宁教育出版社.
- 迅, 刘., (ed.). (2002). 新实用汉语课本 - 课本 1. 北京: 北京语言大学出版社.
- 迅, 刘., (ed.). (2002). 新实用汉语课本 - 课本 2. 北京: 北京语言大学出版社.
- 中伟, 吴., (ed.). (2010). 现代汉语 - 课本. 北京: 北京外文出版社.
- Aysha Mohd, Sharif (2005), [Online], Available at: <https://www.thoughtco.com/what-is-applied-linguistics-1689126>
- Brown, H.S., (2000). Principles of Language Learning and Teaching (4th ed.). New York: Pearson Education.
- Dianne Larsen-Freeman. 2000. Techniques and principles in language teaching. Oxford University Press: Oxford. Retrieved May 10, 2014, from, <http://www.scribd.com/doc/43944078/Weaknesses-of-Grammar-Translation-Method>
- Sri Lanka, National Education Commission (2003), Proposals for a national policy framework on general education in Sri Lanka, Deepani prints privet limited, Colombo.
- Sri Lanka, National Education Commission (2016), Proposals for a national policy framework on general education in Sri Lanka, National Education Commission, Nugegoda.

